

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	7
Algemeen	9
2.1 Leeswijzer	10
2.2 Financiële positie.....	11
2.3 Kerngegevens van de gemeente	16
Programma's	17
3.1 Programma Leefbaarheid.....	18
3.1.1 Crisisbeheersing en brandweer.....	19
3.1.2 Openbare orde en veiligheid	19
3.1.3 Verkeer en vervoer	20
3.1.4 Parkeren.....	22
3.1.5 Economische havens en waterwegen.....	23
3.1.6 Onderwijshuisvesting	23
3.1.7 Sportaccommodaties.....	24
3.1.8 Openbaar groen en openluchtrecreatie.....	26
3.1.9 Riolering	26
3.1.10 Afval	26
3.1.11 Klimaat	28
3.1.12 Milieubeheer.....	30
3.1.13 Begraafplaatsen	31
3.1.14 Continue taken	31
3.1.15 Wat heeft het gekost?	32
3.1.16 Investerings.....	32
3.1.17 Reserves en voorzieningen.....	34
3.2 Programma Aantrekkelijke stad	36
3.2.1 Economische promotie.....	38
3.2.2 Economische ontwikkeling	38
3.2.3 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	40
3.2.4 Cultuur.....	40
3.2.5 Wonen en bouwen	41
3.2.6 Ruimtelijke ordening.....	43
3.2.7 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).....	46
3.2.8 Continue taken	46
3.2.9 Wat heeft het gekost?	47
3.2.10 Investerings.....	47
3.2.11 Reserves en voorzieningen.....	48

3.3 Programma Sociale samenhang	49
3.3.1 Ontwikkelagenda sociaal domein	52
3.3.2 Artikel 12 traject sociaal domein en werk & inkomen	54
3.3.3 Zeeuwse samenwerking sociaal domein	56
3.3.4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	56
3.3.5 Sportbeleid en activering	57
3.3.6 Samenkracht en burgerparticipatie	58
3.3.7 Wet inburgering	59
3.3.8 Preventie, vroegsignalering en toegang sociaal domein	59
3.3.9 Werk en inkomensregelingen	60
3.3.10 Maatwerkdienstverlening 18+	61
3.3.11 Maatwerkdienstverlening 18-	62
3.3.12 Geëscaleerde zorg 18+	64
3.3.13 Geëscaleerde Zorg 18-	65
3.3.14 Centrumtaken	66
3.3.15 Volksgezondheid	67
3.3.16 Fiche H Wind in de zeilen: Zorg	67
3.3.17 Continue taken	68
3.3.18 Wat heeft het gekost?	70
3.3.19 Investerings	70
3.3.20 Reserves en voorzieningen	71
3.4 Programma Bestuur	72
3.4.1 Implementatie Wet open overheid	73
3.4.2 Burgerparticipatie	73
3.4.3 Subsidieverwerving	74
3.4.4 Burgerzaken	75
3.4.5 Continue taken	75
3.4.6 Wat heeft het gekost?	76
3.4.7 Investerings	76
3.4.8 Reserves en voorzieningen	76
3.5 Overhead	77
3.5.1 Wat heeft het gekost?	78
3.5.2 Investerings	78
3.5.3 Reserves en voorzieningen	79
3.6 Algemene dekkingsmiddelen	80
3.6.1 Wat heeft het gekost?	80
3.6.2 Reserves en voorzieningen	80
Paragrafen	81
4.1 Paragraaf lokale heffingen	82

4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	88
4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	98
4.4 Paragraaf financiering	101
4.5 Paragraaf bedrijfsvoering	107
4.6 Paragraaf verbonden partijen	117
4.7 Paragraaf grondbeleid	129
4.8 Paragraaf reserves en voorzieningen	151
4.9 Paragraaf majeure projecten	154
4.10 Paragraaf taakstellingen	166
4.11 Paragraaf Wind in de Zeilen	167
4.12 Wet open overheid (Woo)	170
Jaarrekening 2023	171
5.1 Balans	172
5.2 Overzicht van baten en lasten over het verslagjaar	174
5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	176
5.4 Toelichtingen op de balans	180
Vaste activa	180
Immateriële vaste activa	180
Materiële vaste activa	180
Financiële vaste activa	183
Vlottende activa	184
Vorraden	185
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	188
Liquide middelen	188
Overlopende activa	189
Vaste passiva	190
Eigen vermogen	190
Voorzieningen	198
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	203
Vlottende passiva	204
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	204
Overlopende passiva	204
Gewaarborgde geldleningen	205
Overige rechten en verplichtingen, niet in de balans opgenomen	206
Gebeurtenissen na balansdatum	207
5.5 Overzicht incidentele baten en lasten	208
5.6 Onvoorzien uitgaven en Wet Normering Topinkomens (WNT)	209
5.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	210

5.7.1 Toelichting programma leefbaarheid.....	210
5.7.2 Toelichting programma aantrekkelijke stad.....	216
5.7.3 Toelichting programma sociale samenhang.....	220
5.7.4 Toelichting programma bestuur.....	228
5.7.5 Toelichting overhead.....	230
5.7.6 Toelichting algemene dekkingsmiddelen.....	231
5.8 Begrotingsrechtmatigheid.....	234
5.9 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	238
5.10 Verdelingsprincipe taakvelden.....	241
5.11 SiSa bijlage.....	244
5.12 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders	273
5.13 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	274
5.14 Ondertekening jaarrekening.....	281

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2023 van de gemeente Vlissingen. Hierin verantwoorden we de realisatie van de doelen uit de begroting 2023 en wat dit heeft gekost.

In 2023 heeft de gemeente Vlissingen hard gewerkt aan de prioriteiten uit het coalitieakkoord 'Samen kunnen we meer' en het verwezenlijken van de ambities uit de strategische visie Vlissingen 2040. Ook is hard gewerkt aan de uitvoering van het programma Wind in de zeilen.

Nog altijd heeft de gemeente Vlissingen de artikel 12-status. Logischerwijs bepaalde dit ook in 2023 voor een belangrijk deel ons beleid op de verschillende beleidsterreinen. Dat betekent niet dat Vlissingen stilstaat. Het vraagt realistische en voorzichtige keuzes, maar met perspectief! Voor 2023 noemen we een aantal belangrijke ontwikkelingen en resultaten.

Wind in de zeilen

Vanaf medio 2020 werken we onder de noemer Wind in de zeilen aan de sociaaleconomische structuur in Vlissingen. In 2023 zijn Rijksmiddelen ontvangen voor het programma aardgasvrije wijken, zijn bedrijfspercelen aangekocht op de Kenniswerf in verband met de gebiedsontwikkeling en is het Delta Climate Center gestart op de Kenniswerf. Met het Delta Climate Center (DCC) is Vlissingen thuishaven voor een kenniscentrum voor water, voedsel en energie in de Delta en daar zijn we trots op! De missie van het DCC is het ontwikkelen en verbinden van kennis over de transitie naar een duurzame, klimaatbestendige en welvarende Delta.

Programma Sociale Samenhang

Er is veel inzet gepleegd om te werken aan een goed functionerend, samenhangend en vooral ook betaalbaar stelsel van ondersteuning voor onze inwoners. Er is ingegrepen in de ondersteuningsinfrastructuur om zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor hen die het echt nodig hebben.

Op 1 januari 2023 is de organisatie Buurteams Vlissingen officieel van start gegaan. De buurtteams fungeren als aanspreekpunt in de buurt voor ondersteuning en activering van onze inwoners. Hun werk draagt bij aan de sociale samenhang en het welzijn van onze buurten. Dat doen zij zeker niet alleen. In het samenwerkingsnetwerk Kernegezond Vlissingen werken zij nauw samen met medische professionals en de andere partners van de Vlissingse Zorgdriehoek, team Wmo en Jeugd en de partners vanuit aanvullende zorg (Wmo).

Positieve Gezondheid is een belangrijk principe binnen het sociaal domein. Het is onze gemeenschappelijke taal. We richten we ons op wat inwoners gezondheidswinst oplevert en werken we actief aan preventie. Om dit verder te bevorderen, heeft *Kernegezond* een geaccrediteerd leertraject aangeboden voor alle zorg- en welzijnsprofessionals in de gemeente Vlissingen.

In Oost-Souburg zijn we gestart met een pilot Grip op jeugd, waarbij jeugdigen en gezinnen snel en indicatieloos terecht kunnen bij een Ouder-kind team. Het doel is om laagdrempelig en snel ondersteuning te bieden bij problemen die jeugdigen ervaren tijdens het opgroeien. Het team kijkt samen met de jeugdigen en gezinnen wat nodig is en kan direct ondersteuning bieden (1 tot 6 gesprekken). Zo blijven kleine problemen klein en kunnen specialisten de jeugdigen met grotere problemen sneller helpen. Er is nog veel inzet nodig, maar er zijn weer belangrijke stappen gezet.

Scheldekwartier

In 2023 zijn ook op het Scheldekwartier weer mooie resultaten geboekt. Zo is het bouwproject Kop van het Dok opgeleverd, het Timmerplein is afgerond en de keuze is gemaakt voor een nieuwe locatie van het Kindcentrum dat zal worden gerealiseerd aan het

dr. Stumphiuspark. Meer en meer is het Scheldekwardier letterlijk een beeldbepalende stadswijk waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Meer resultaten

Over 2023 zijn natuurlijk nog veel meer vaak wat kleinere, maar desalniettemin belangrijke resultaten te melden zoals de vaststelling van de evenementenvisie, de realisatie van enkele nieuwe woningen in ons Ritthem en diverse projecten die vallen onder het thema duurzaamheid zoals de aanpak van energiearmoede, het Nationaal Isolatieprogramma en het vergroenen van het schoolplein van basisschool De Wissel. Veel werk is ook verzet voor de Omgevingsvisie. Net als voor de Omgevingsvisie geldt ook voor veel andere projecten 'werk in uitvoering'.

Organisatie

Evenals vorig jaar was ook dit jaar de werkdruk in onze organisatie een aandachtspunt. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt in combinatie met hoge werkdruk en met veel (nieuwe) uitdagingen. Die combinatie maakt het lastig om alle gestelde doelen te realiseren.

Financieel

De jaarrekening sluit met een voordelig saldo van € 9,7 miljoen Voor een toelichting op dit resultaat verwijzen wij u naar onderdeel 2.2. Financiële positie.

Wij sluiten af met een woord van dank aan de leden van de gemeenteraad, onze medewerkers en onze externe publieke en private partners. Alleen door goede samenwerking ontstaan goede resultaten.

Vlissingen, 3 juli 2024

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlissingen,
de secretaris,
drs. R.D.A. Wiskerke

de burgemeester
drs. A.R.B. van den Tillaar

Algemeen

2.1 Leeswijzer

Leeswijzer

In hoofdstuk Algemeen lichten wij het resultaat van de jaarrekening op hoofdlijnen toe.

Hoofdstuk Programma's bevat het jaarverslag van de programma's. Hierin leggen we verantwoording af over de prestaties die het college heeft verricht om de doelen in de programmabegroting 2023 te kunnen realiseren. Er wordt per programma gerapporteerd op de afwijkingen in de uitvoeringsmaatregelen ("Wat wilden we bereiken" en "Wat hebben we daarvoor gedaan") en de continue taken zoals deze waren opgenomen in de programmabegroting 2023. Voor de uitvoeringsmaatregelen hanteren we de kleuren van het stoplicht.

- Groen in combinatie met "Afgerond? JA" (oude finish vlag): is afgerond conform begroting;
- Groen: conform begroting;
- Oranje: laat t.o.v. de begroting een relatief* geringe afwijking zien maar is wel (grotendeels) gehaald;
- Rood: laat t.o.v. de begroting een relatief* omvangrijke afwijking zien en/of is niet gehaald.

* Relatief ten opzichte van beleid, planning en/of budget zoals opgenomen in begroting 2023

Het hoofdstuk Paragrafen bevat het jaarverslag van de paragrafen.

In het hoofdstuk Jaarrekening 2023 lichten we in de onderdelen 5.1 tot en met 5.8 de balans en het resultaat toe. In onderdeel 5.9 en 5.10 nemen wij de taakvelden op. Onderdeel 5.11 bevat de SiSa-verantwoording. Als laatste de hoofdstukken controleverklaring van de accountant en de ondertekening van de jaarrekening.

Omdat we afgeronde bedragen presenteren kan er op sommige plaatsen een afwijking in de telling ontstaan.

2.2 Financiële positie

Inleiding

Eén van de doelstellingen van het college is een gezonde financiële positie creëren voor de gemeente Vlissingen. Een gezonde financiële positie vertaalt zich in een meerjarig sluitende begroting en een gezonde buffer in de vorm van vooral de algemene reserve voor het opvangen van financiële tegenvallers.

In 2014 hebben we een aanvraag voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ingediend op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Aanleiding hiervoor waren grote financiële verliezen rond de grondexploitatie Scheldekwartier welke we niet zelfstandig konden oplossen. Op 19 december 2019 heeft de Minister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een besluit genomen over de aanvullende uitkering ex. artikel 12 Fvw voor de gemeente Vlissingen.

Uitgangspunt van de rapportages van BZK en de daaruit volgende beschikking is dat de gemeente financieel weer financieel 'op eigen benen moet kunnen gaan en blijven staan' en de artikel 12-status kan worden beëindigd. Op eigen benen gaan staan betekent een sluitende meerjarenbegroting en een positieve algemene reserve. De sanering van de algemene reserve wordt gerealiseerd door enerzijds jaarlijks een passende eigen bijdrage door de gemeente en anderzijds jaarlijks een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds tot en met 2029.

Het uiteindelijke doel van de inspecteur is een afronding van het artikel 12-onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024. Op basis van de daling van de negatieve algemene reserve en de daling van het tekort sociaal domein en werk & inkomen is de inspecteur van mening dat dit haalbaar is. Kanttekening daarbij is wel dat Vlissingen de resterende taakstelling grotendeels realiseert. Daarnaast is dit vanzelfsprekend ook afhankelijk van een aantal landelijke (exogene) ontwikkelingen, die nu nog moeilijk in te schatten zijn. Exogene ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die wel effect hebben op de kosten die gemeenten maken maar waar gemeenten geen invloed op hebben.

De inspecteur onderzoekt de mogelijkheid om niet alleen het artikel 12-onderzoek maar ook de artikel 12-status in begrotingsjaar 2024 te beëindigen. Het college werkt uiteraard mee aan dit onderzoek waarbij wij als uitgangspunt hanteren dat sprake moet zijn van een structureel blijvende gezonde en stabiele financiële situatie voor onze gemeente. Enerzijds moet dit blijken uit een meerjarig sluitend financieel beeld waarbij minimaal in de laatste jaarschijf alle structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Daarnaast moeten we beschikken over voldoende incidentele weerstandscapaciteit met als minimale norm de verhouding beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit van 1 of hoger. Zolang we aanvullende uitkeringen van de fondsbeheerders ontvangen, blijft de artikel 12-status van kracht en staan we ook onder preventief toezicht van de toezichthouder provincie Zeeland.

In deze jaarstukken 2023 hebben we een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds van € 7,0 miljoen verantwoord welke conform de rijksbeschikking van 19 december 2019 volledig gebruikt moet worden voor de sanering van de algemene reserve. Hiernaast hebben we weer een eigen bijdrage aan de sanering van de algemene reserve van € 1,7 miljoen gedaan zoals opgenomen in de rijksbeschikking naar aanleiding van het artikel 12-rapport 2017/2018. Over een eventuele aanvullende uitkering over boekjaar 2023 zal de inspecteur de fondsbeheerders advies geven in zijn inspectierapport 2023 - 2024 wat we eind 2024 verwachten.

Onze financiële positie is in 2023 opnieuw verbeterd. De algemene reserve komt, na verwerking van het jaarrekeningresultaat 2023 en bestemming uit op € 39,5 miljoen negatief. Het positieve jaarrekeningresultaat 2023 van € 9,7 miljoen leidt tot verbetering van de financiële positie. Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de algemene reserve in 2023.

Bedragen x € 1.000

Specificatie opbouw algemene reserve	
Stand algemene reserve per 1 januari 2023	-65.498
Bijdrage Rijk artikel 12	7.000
Bijdrage Vlissingen tekort artikel 12	1.744
Jaarrekeningresultaat 2022	17.380
Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2021	-217
Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2022	-2.294
Resultaatbestemming jaarrekening 2022	-2.059
Amendement speeltoestellen n.a.v. vaststelling jaarrekening 2022	-20
Stand algemene reserve: exclusief jaarrekeningresultaat 2023	-43.964
Gerealiseerd resultaat 2023 (na bestemming)	4.489
Stand algemene reserve: inclusief jaarrekeningresultaat 2023	-39.476

Analyse resultaat op hoofdlijnen

Het gerealiseerde resultaat over het verslagjaar bedraagt € 9,7 miljoen voordelig ten opzichte van een begroot resultaat van € 1,9 miljoen positief. Hieronder lichten wij de afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan € 600.000. Per programma kunt u in hoofdstuk 5.7 de meer gedetailleerde toelichting vinden op de afwijkingen ten opzichte van de begroting. In grote lijnen is opbouw van het resultaat over 2023 als volgt.

Analyse Saldo rekening min begroting na wijziging	Bedragen x € 1.000
1. Positieve resultaten grondexploitaties	2.460
2. Begrotingssaldo	1.900
3. Lagere kosten bijzondere bijstand	1.200
4. Algemene uitkering	1.100
5. Inzetten Brede SPUK Middelen	700
6. Lagere kosten Orionis	640
7. Overige per saldo kleinere verschillen	1.684
Totaal	9.704

1. Positieve resultaten grondexploitaties

Het totale voordeel dat ontstaat op de grondexploitaties en de bedrijventerreinen bedraagt ruim € 2,4 miljoen. Op basis van de doorrekeningen bij de 1e herziening 2024 vallen de verliesvoorziening en de risicoreservering vrij voor per saldo een bedrag van € 1,3 miljoen. Verder hadden we winstnemingen voor een bedrag van € 1,2 miljoen. Voor de nadere toelichting verwijzen we naar onderdeel 5 van de paragraaf Grondbeleid.

2. Begrotingssaldo

Na de 2e bestuursrapportage 2023 rapporteerden we een positief begrotingsresultaat van € 1,9 miljoen. Voor een meer gedetailleerde toelichting verwijzen we u naar de 2e bestuursrapportage 2023.

3. Lagere kosten bijzondere bijstand

Het voordeel wordt veroorzaakt door een lager verstrekte eenmalige energietoeslag van € 921.000. Hiervan is naar verwachting € 815.000 in 2024 nodig wat we opnemen als resultaatbestemming. Het overige is een onderschrijding op het reguliere bijzondere bijstand budget.

4. Algemene uitkering

Via de decembercirculaire 2023 hebben we een bijdrage van afgerond € 4 miljoen ontvangen. Dit betrof € 2,9 miljoen taakmutatie voor energietoelage. Dit bedrag hebben we verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2023 als een budgetoverheveling naar 2024. De overige € 1,1 miljoen betreft voornamelijk hoger accres en afrekeningen over voorgaande jaren en veroorzaakt het voordeel op de algemene uitkering.

5. Inzetten Brede SPUK Middelen

In 2023 heeft de gemeente Vlissingen de middelen Brede SPUK 2023 ontvangen. Deze middelen zijn ingezet voor de dekking van activiteiten van de combinatiefuncties en de collectieve activiteiten die binnen Buurtteams Vlissingen plaatsvinden en worden georganiseerd. Door de dekking vanuit de Brede SPUK 2023 resulteert dit op andere kostenplaatsen tot niet bestede middelen, wat leidt tot een totaal positief resultaat van € 0,7 miljoen.

6. Lagere kosten Orionis.

Dit komt door ons aandeel in resultaat bij Orionis van € 247.300. Daarnaast is er een correctie op de uitvoeringskosten van de energietoeslag en leefgeld van € 367.000.

7. Overige verschillen

Bovenstaand hebben we de verschillen van groter dan € 600.000 toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting en voor een toelichting op de overige verschillen verwijzen we u naar de toelichtingen per programma zoals opgenomen in hoofdstuk 5.7.

Resultaatbestemming

Van het gerealiseerde resultaat 2023 van € 9.703.537 voegen we € 4.489.000 toe aan de algemene reserve. Onderstaand het overzicht van de algemene reserve:

Bedragen x € 1.000

Algemene reserve		
Stand per 31 december 2023		-43.964
Gerealiseerde resultaat 2023	9.704	
Af: Resultaatbestemming:		
Energietoeslag restant 2023 (decembercirculaire 2023)	815	
Aanloopverliezen parkeergarage Machinefabriek	4.400	
Resultaat na bestemming		4.489
Stand algemene reserve na gerealiseerd resultaat 2023		-39.476

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen blijkt uit de confrontatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de omvang van de financiële risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat met name uit de vrij besteedbare reserves. Dit betreft de algemene reserve (inclusief nog te bestemmen resultaat) welke per 31 december 2023 €-34,3 miljoen bedraagt (2022: € -50,2 miljoen). De omvang van de financiële risico's bedraagt per 31 december 2023 € 18,9 miljoen (2022: € 11,5 miljoen). Onderstaande tabel geeft

inzicht in het verloop van het weerstandsvermogen in de afgelopen jaren. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaar	Financiële omvang risico's	Beschikbare weerstandscapaciteit
2019	19,8	-95,2
2020	4,9	-70,6
2021	5,6	-59,4
2022	11,5	-48,1
2023	18,9	-34,3

Taakstelling sociaal domein

Taakstelling artikel 12	Bedrag (*€ 1.000)
Taakstelling artikel 12	9.120
Besparing 2e bestuursrapportage 2023	-6.540
Incidentele inzet realisatie taakstelling 2023	-2.580
Restant taakstelling	0

In de 1e en 2e bestuursrapportage 2023 hebben we gerapporteerd over de stand van zaken taakstelling sociaal domein en werk en inkomen. De jaarrekening 2023 laat incidentele voordelen zien binnen het sociaal domein, deze hebben we ingezet voor de restant taakstelling 2023 (zie ook hoofdstuk 5.7.3).

Begrotingsaldo sociaal domein en werk en inkomen (artikel 12)

In onderstaand overzicht presenteren wij het begrotingstekort sociaal domein en werk & inkomen (SD en W&I), waarbij we de begroting na wijziging en de werkelijke uitgaven in beeld brengen. '+' = voordeel, '-' = nadeel

(bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie 2023			Saldo		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Sociaal Domein en Werk&Inkomen									
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	12.235	-7.365	4.870	9.320	-7.871	1.449	2.916	505	3.421
6.2 Wijkteams	7.857	-88	7.769	7.965	-630	7.335	-108	542	434
6.3 Inkomensregelingen	36.288	-27.307	8.981	34.296	-27.018	7.278	1.991	-289	1.703
6.4 Begeleide participatie	21.527	-341	21.187	20.866	-250	20.617	661	-91	570
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.391	-176	2.216	2.507	-31	2.476	-116	-145	-260
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.055	-458	4.598	5.209	-369	4.840	-154	-88	-242
6.71b Begeleiding (WMO)	4.898		4.898	4.608		4.608	291		291
6.71c Dagbesteding (WMO)	2.228		2.228	1.987		1.987	241		241
6.72a Jeugdhulp begeleiding	3.537		3.537	2.829		2.829	708		708
6.72b Jeugdhulp behandeling	2.304		2.304	1.973		1.973	331		331
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	3.472		3.472	3.848		3.848	-375		-375
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf ovg	230		230	339		339	-109		-109
6.73a Pleegzorg	1.662	0	1.662	2.037	-37	2.000	-375	37	-338
6.73b Gezinsgericht	665		665	663		663	2		2
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.902		2.902	3.057		3.057	-155		-155
6.74a Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	3.220		3.220	3.259		3.259	-39		-39
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	1.295		1.295	1.059		1.059	236		236
6.74c Gesloten plaatsing	449		449	593		593	-144		-144
6.81a Beschermd wonen (WMO)	38.781	-887	37.893	22.702	-430	22.272	16.079	-458	15.621
6.81b MO en VO (WMO)	12.692	-227	12.465	13.806	-429	13.377	-1.114	202	-912
6.82a Jeugdbescherming	1.538		1.538	1.507		1.507	31		31
6.82b Jeugdreclassering	187		187	206		206	-20		-20
0.4 Overhead	6.707		6.707	8.017		8.017	-1.309		-1.309
0.10 Reserves Sociaal Domein	2.360	-1.987	373	18.828	-1.921	16.907	-16.468	67	-16.535
0.7 Alg.uitkering en overige gem.fonds		-125.785	-125.785		-126.799	-126.799			1.014
Dec.circ. - res.bestem. Energietoeslag				815		815	-815		-815
Totaal	174.483	-164.620	9.863	171.483	-165.784	5.698	3.001	283	4.164

2.3 Kerngegevens van de gemeente

Kerngegevens

Jaarrekeningsaldi

Het jaarrekeningresultaat over 2023 bedraagt € 9.703.537 voordelig. De jaarrekeningsaldi van de afgelopen 5 jaar geven het volgende beeld.

Jaar	Resultaat
2019	16.276.000
2020	23.857.000
2021	10.798.000
2022	17.380.234
2023	9.703.537

Fysieke en sociale structuur

Fysieke structuur	2023	2022
Oppervlakte in hectares	34.484	34.483
- waarvan buitenwater	30.538	30.534
- waarvan binnenwater	522	521
- waarvan land	3.424	3.428
Oppervlakte bebouwd	23.851	23.891
- waarvan buitengebied	99	103
- waarvan woonkernen	199	197
Aantal woningen met woonfunctie	23.243	23.278
Aantal rijksmonumenten	310	313

Sociale structuur	2023	2022
Leeftijdsopbouw bevolking	44.967	45.142
- waarvan 0 t/m 19 jaar	8.703	8.703
- waarvan 20 t/m 64 jaar	25.108	25.286
- waarvan 65 jaar en ouder	11.156	11.153

Programma's

3.1 Programma Leefbaarheid

Inleiding

Samen zijn we verantwoordelijk voor een schone en leefbare straat, buurt en wijk. Voor een goede leefbare stad, dorp, buurt of straat is een prettige omgeving om in te werken, leren of ontspannen een belangrijke basisvoorwaarde. Net als een fijne, gezonde en veilige wijk om in te wonen.

Het onderhoud van groen, straten en riolering moet op orde zijn. Dit borgen we in het programma kapitaalgoederen up to date. In 2023 hebben we een nieuw gemeentelijk rioleringsplan gemaakt en de financiering van de rioolinvesteringen geëvalueerd.

Ook investeren wij in de schoolgebouwen op basis van het vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP) 2020-2039. In 2023 hebben we een locatie keuze gemaakt voor het kindcentrum in het Scheldekwartier en islamitische school Iqra.

We werken aan een stad die energieneutraal, klimaatadaptief en natuurinclusief is voor de huidige en de toekomstige generaties. Dit doen we onder andere met het realiseren van een aardgasvrije wijk en het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte. Dit doen we niet alleen, maar samen met de inwoners en ondernemers in de gemeente Vlissingen. Ook maken we gezond gedrag en meer bewegen makkelijker door de omgeving daarop in te richten.

We hebben aandacht voor veiligheid op straat. De APV is in 2023 gewijzigd waarbij een messenverbod hebben ingevoerd.

We willen minder auto's in de stad voor een gezondere leefomgeving. En veiliger verkeer met meer ruimte voor fietsers en voetgangers. Ondersteund door Wind in de Zeilen blijven we experimenteren met nieuwe vormen van (deel) mobiliteit.

Speerpunten voor 2023 waren:

- Rijksmiddelen uit het Compensatiepakket Wind in de Zeilen voor het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW);
- Energietransitie en Klimaatadaptatie;
- Kapitaalgoederen up to date.

Beleidsindicatoren:

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	344	200
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	240	148

Hernieuwbare elektriciteit (%)

Bron: RWS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	32,8	26,9
Jaarrekening 2023 (periode 2021)	28,6	33,1

3.1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken die verband houden met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Deze taken zijn conform de Wet Veiligheidsregio's belegd bij de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ).

Wat wilden we bereiken?

Een goede operationeel sterke brandweezorg en crisisbeheersing door de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) borgen binnen financieel verantwoorde kaders.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Programmabegroting 2024 VRZ

Het college nam het streven naar een sterke, goede brandweezorg en crisisbeheersing mee in de advisering richting de raad over de programmabegroting 2024 van de VRZ.

Stand van zaken

3.1.2 Openbare orde en veiligheid

Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026

Vanaf 2023 werken we op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 (vaststelling door de raad: december 2022). Dit veiligheidsbeleid is voor het eerst opgesteld aan de hand van een Zeeuws format dat ook door de andere Zeeuwse politiebassystemen Oosterscheldebekken en Zeeuws Vlaanderen wordt gebruikt.

Het door de raad geprioriteerde lokale veiligheidsbeleid blijft een belangrijke leidraad voor het Integraal Veiligheidsbeleid. Toch kan door het bestaan van de nationale politie en daarmee bestaan van het basisteam Walcheren niet alles meer per gemeente worden afgestemd. De politiecapaciteit wordt verdeeld binnen het basisteam en dit betekent dat de gemeenten zaken op elkaar af dienen te stemmen. Samenwerking is dan ook van groot belang. De afgelopen jaren is de samenwerking op het gebied van veiligheid tussen de gemeenten in het politiebassysteem Walcheren geïntensiveerd. Om die reden wordt vanaf de nieuwe beleidscyclus gewerkt met een Integraal Veiligheidsbeleid voor het basisteam Walcheren. Waar mogelijk worden basisteam brede veiligheidsdoelen en prioriteiten gesteld, waar nodig is er ruimte voor couleur locale.

Wat wilden we bereiken?

Concrete uitvoering van de vastgestelde prioriteiten in het integraal veiligheidsbeleid 2023-2026.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma integraal veiligheidsbeleid 2024

Wij stellen het uitvoeringsprogramma integraal veiligheidsbeleid 2024 vast.

Stand van zaken

Het opstellen en laten vaststellen van het uitvoeringsprogramma integraal veiligheidsbeleid 2024 is door gebrek aan personele capaciteit doorgeschoven. In navolging van de raadsinformatiebijeenkomst Veiligheid zal uitvoeringsprogramma integraal veiligheidsbeleid door het college in 2024 worden vastgesteld.

3.1.3 Verkeer en vervoer

Voor het taakveld verkeer en vervoer staan we aan de vooravond van een grote wijziging. We actualiseren het verkeer- en vervoerbeleid met een nieuw Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerbeleid (GVVP).

Daarnaast bereiden we ons voor op een nieuw openbaar vervoerssysteem met deelmobiliteit en maatwerk in plaats van de reguliere bussen. Hiervoor is er een plan nodig voor hubs, opstapplaatsen en inleverlocaties.

Ondersteund door Wind in de Zeilen blijven we experimenteren met nieuwe vormen van (deel)mobiliteit en zetten we in op slimme verkeersregelininstallaties die zorgen voor een betere en veiligere doorstroming op verkeersregelininstallatie kruispunten. Hiermee kunnen we nadrukkelijker aandacht schenken aan de kwetsbare verkeersdeelnemers en zorgen voor een betere verkeercirculatie op de bekende knelpunten.

Binnen het grondgebied van de gemeente Vlissingen kennen we opmerkelijk veel klachten over asociaal rijgedrag. De boulevards en omgeving lijken een aantrekkende werking te hebben op deze doelgroep. Daarnaast zorgt de hoge dichtheid aan gebiedsontsluitingswegen er ook voor dat er voldoende mogelijkheden zijn om te hard te rijden. Om gedragsverandering te krijgen moet de 'pakkans' omhoog. De gemeentelijke handhaving heeft echter geen bevoegdheden om op deze overtredingen te handhaven. We zetten ons in om dit gedrag aan te passen! We gaan hiervoor de volgende zaken oppakken:

- maatregelen treffen op de grootste probleemwegen met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid;
- in overleg met politie om te proberen de handhaving vanuit de politie te intensiveren;
- in overleg met Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ), het openbaar ministerie en de provincie om uit te zoeken of we meer flitspalen kunnen krijgen.

Wat wilden we bereiken?

Een geactualiseerd verkeer- en vervoerbeleid met meer aandacht voor langzaam verkeer, verkeersveiligheid en een vlotte doorstroming over het kanaal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actualisatie GVVP

Wij actualiseren het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerbeleid (GVVP).

Stand van zaken

Het GVVP werd onder de noemer Mobiliteitsplan opgesteld in het vierde kwartaal van 2023 en het eerste kwartaal van 2024. In het tweede kwartaal 2024 wordt dit plan ter vaststelling voorgelegd aan de raad als sectorale uitwerking (programma) van de Omgevingsvisie.

Wat wilden we bereiken?

Een integrale herinrichting van de Scheldestraat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Integraal voorontwerp Scheldestraat

In de 2e helft 2023 startten we acties om te komen tot een integraal voorontwerp voor de Scheldestraat in 2024.

Stand van zaken

Het project om te komen tot een integraal voorontwerp voor de Scheldestraat is door gebrek aan personele capaciteit doorgeschoven. In afwachting van de vaststelling van het mobiliteitsplan in het tweede kwartaal van 2024 voegen we in de tweede helft van 2024 het voorontwerp herinrichting Scheldestraat toe aan de integrale herinrichting van Boulevards/ binnenstad. Hiermee realiseren we een totale inrichtingsvisie voor de Badhuisstraat, Coosje Buskenstraat, Betje Wolffplein, Aagje Dekenstraat en Scheldestraat.

Wat wilden we bereiken?

Herinrichting van de Vlissingsestraat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorontwerp Vlissingsestraat

In de 2e helft van 2023 startten we de gesprekken met bewoners en ondernemers om te komen tot een voorontwerp voor de Vlissingsestraat in 2024.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Prioriteit geven aan fietsverkeer en een betere doorstroming op het hoofdwegennet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Slimme verkeersregelininstallaties (Ivri's)

Wij laten verkeerregelininstallaties ombouwen naar slimme verkeersregelininstallaties (Ivri's) conform landelijke afspraken en uitgangspunten.

Stand van zaken

De inventarisatie is gestart en uitvoering zal in 2024 plaatsvinden.

Wat wilden we bereiken?

Vlissingen voorbereiden op een nieuw mobiliteitsnetwerk met hubs, deelmobiliteiten en nieuwe vormen van vervoer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Mobiliteitsnetwerk

Wij stellen een plan op voor een nieuw mobiliteitsnetwerk met hubs, opstappunten en inleverlocaties en voeren dit uit.

Stand van zaken

De uitrol van het mobiliteitsnetwerk volgt uit de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS). De RMS is een traject van de provincie. De provincie heeft vertraging opgelopen binnen dit project, waardoor wij nog niet aan de slag konden met de uitrol in 2023.

Wat wilden we bereiken?

Een verleidelijke en verkeersveilige boulevard.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sluitingsregime boulevards

Wij stellen het sluitingsregime voor de boulevards bij en monitoren dit.

Stand van zaken

3.1.4 Parkeren

We actualiseren het parkeerbeleidsplan. Zo geven we uitvoering aan een betere verdeling van de parkeercapaciteit, gedifferentieerde parkeertarieven en een uitwerking van het parkeren aan de rand van Vlissingen.

Wat wilden we bereiken?

Parkeerdruk in de stad verminderen en zo de leefbaarheid verbeteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Parkeerbeleidsplan

Wij actualiseren het parkeerbeleidsplan met focus op: parkeren aan de rand van de stad, 2e vergunningen minder aantrekkelijk maken, bedrijfsvoertuigen buiten het centrum laten parkeren en een betere verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit.

Stand van zaken

Het plan is afhankelijk van de omgevingsvisie, gepland in het eerste kwartaal van 2024 en het mobiliteitsplan dat is gepland in het tweede kwartaal van 2024. Het nieuwe parkeerbeleidsplan wordt vervolgens in het derde kwartaal van 2024 aan uw raad voorgelegd.

3.1.5 Economische havens en waterwegen

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps-)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur.

3.1.6 Onderwijshuisvesting

Wij hebben de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor het primair- en voortgezet onderwijs. Dit betekent zorg voor nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen, het bewegingsonderwijs en schade als gevolg van bijzondere omstandigheden.

Kwalitatief goed onderwijs kan niet zonder goede schoolgebouwen. Daarbij hoort een goed binnenklimaat en voldoende ruimte om buiten te spelen. Kinderen moeten zoveel mogelijk in hun eigen wijk naar school kunnen. Daarom stimuleren wij dat naast onderwijs ook andere voorzieningen, zoals peuteropvang, kinderopvang, ontmoetings- en vrije tijd functies integraal worden gehuisvest. Wij werken binnen onze invloedssfeer mee aan de realisatie van kindcentra door schoolbesturen. We voeren het uitvoeringsprogramma van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2039 uit. In 2023 gingen we verder met de voorbereiding voor de nieuwe school in het Scheldekwartier en realiseren we huisvesting voor de nieuwe islamitische basisschool Iqra.

Wat wilden we bereiken?

Voldoende en goede huisvesting voor scholen en bewegingsonderwijs.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Twee nieuwe scholen Souburg Zuid

Wij begeleiden de realisatie en het opleveren van twee nieuwe scholen in Souburg Zuid.

Stand van zaken

De technische oplevering van beide scholen in Oost-Souburg is vertraagd en vindt plaats in het tweede kwartaal van 2024. Was er bij de Tweemaster al sprake van vertraging door fouten bij de plaatsing van het schoolgebouw, kwam daar nu bij dat er bij de opleveringskeuring een hoog aantal bouwfouten is geconstateerd, zowel bij de Tweemaster als bij de Parelburcht. Er was sprake van onvoldoende kwaliteit om een oplevering te accepteren. Daarnaast was het dossier, dat bij de oplevering diende te worden aangeleverd, niet compleet, zodat ook de kwaliteit van het gerealiseerde op basis hiervan, voor een deel onvoldoende kon worden gecontroleerd.

Na deze oplevering zal de overdracht naar de scholen en de inrichting van de schoolgebouwen plaatsvinden. De uiteindelijke verhuizing wordt dan in het derde kwartaal 2024 verwacht.

Huisvesting van de islamitische basisschool Iqra

Wij begeleiden de huisvesting van de islamitische basisschool Iqra.

Stand van zaken

Planvorming nieuwe school Scheldekwartier

Wij werken aan de planvorming voor een nieuwe school in het Scheldekwartier.

Stand van zaken

3.1.7 Sportaccommodaties

Het sportbeleid van onze gemeente valt binnen het programma sociale samenhang (zie hiervoor taakveld 3.3.5). Het concept van positieve gezondheid is het belangrijkste argument om sport en bewegen bij onze inwoners te stimuleren.

Door te investeren in onze sportaccommodaties, zorgen we voor basis sportvoorzieningen binnen en buiten. Met deze sportinfrastructuur kan een groot deel van de Vlissingse bevolking zelf de weg vinden naar het sport en beweegaanbod. Voor een kleiner deel is dat niet toereikend en is er een aanvullend sportstimuleringsprogramma.

De laatste jaren zien we, versterkt door corona, een toegenomen vraag naar openbaar toegankelijke sport en beweegvoorzieningen in de buitenruimte. In het coalitieakkoord is dit ook als uitgangspunt opgenomen. Bij ruimtelijke projecten besteden we extra aandacht aan beweging.

Voor aanpassingen en investeringen in de binnensport accommodaties is beleid geformuleerd. Als onderdeel van het door de gemeenteraad in 2021 vastgestelde

Accommodatieplan op hoofdlijnen vindt binnen het majeure project 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand' (zie hiervoor Majeur project 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand') de uitvoering en realisatie hiervan plaats. De nieuwbouw van sportaccommodaties gymzaal Braamstraat, sporthal Weyevliet en sportzaal centrum (Machinefabriek), maken hier deel van uit.

Voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties is eind 2022 samen met de hoofdgebruikers (buitensport verenigingen) een traject opgestart in kader van het thema 'Duurzame sportinfrastructuur' uit het Zeeuws Sportakkoord. De uitvoering hiervan liep door in 2023 met o.a. de uitvoering van energiescans en het vervangen van de buitensport verlichting door LED verlichting.

Wat wilden we bereiken?

Het welzijn van inwoners bevorderen door het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Accommodatieplan op hoofdlijnen

Door de vertraging in de planning van andere het project realisatie van sporthal Weijevliet, is er vertraging ontstaan voor wat betreft de nieuwbouwopgaves zoals beschreven in het Accommodatieplan op hoofdlijnen (AoH). Naar verwachting zal de realisatie van beide zalen in 2027 / 2028 gereed zijn. De overige aanpassingen verlopen wel conform het AoH, zoals bijvoorbeeld de aanpassingen van de binnensportaccommodatie in het Kroonjuweel.

Stand van zaken

Gezonde actieve leefstijl

Wij stimuleren een gezonde actieve leefstijl voor onze inwoners door sport en beweegvoorzieningen te realiseren in de wijken.

Stand van zaken

Duurzame sportinfrastructuur

Wij geven met onze buitensportverenigingen uitvoering aan het thema 'duurzame sportinfrastructuur' van het Zeeuws Sportakkoord.

Stand van zaken

Sportaccommodatie ontwikkelingen Baskensburg west

Wij werken aan sportaccommodatie ontwikkelingen in de gebiedsherontwikkeling 'Baskensburg west'.

Stand van zaken

3.1.8 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Meer groen, veiligheid, mogelijkheden voor ontmoeting, sport en buitenspelen. Dat zijn de thema's die we meer in de openbare ruimte in Vlissingen willen terug zien.

Biodiversiteitsherstel, Klimaatadaptatie en een waardevolle leefomgeving zijn de drie opgaven waar de gemeente Vlissingen door de klimaatveranderingen voor staat. Groen en daarmee bovenal bomen kunnen het middel zijn voor onze opgave!

Een gezonde groene ruimte staat hierbij centraal en is de basis voor een prettige en bruikbare leefomgeving.

Hiervoor stellen we prioriteit aan het verstevigen en uitbreiden van de Hoofdgroenstructuur (HGS) d.m.v. aanbrengen van ontbrekende verbindingen met grotere groenobjecten in de stad en het buitengebied, daarbij gebruik makend van bestaande natuurwaarde.

We vervangen waar het kan grijs door groen en slechte en matige bomen door toekomstbestendige bomen met een hoge levensverwachting. Zo investeren we in goede groeiplaatsen voor bomen.

Bij het opnieuw inrichten van de openbare ruimte kijken we naast de wensen van bewoners ook of er koppelkansen zijn met specifieke ruimtelijke ambities zoals klimaatadaptatie, groen in de stad, veiligheid en gezondheid. Hierbij denken we aan het voorkomen van hittestress en het aanbod van (beweeg) voorzieningen in en om het groen.

Combinaties van maatregelen zorgen ervoor dat de leefomgeving hoger wordt gewaardeerd en de gezondheid van bewoners verbetert. Groen in de wijk, de aanleg van sport- en speelplekken en investeringen in veiligheid, sociale cohesie, ontmoetingsplekken en sociale steun dragen hieraan bij. Een openbare ruimte waarin de mens centraal staat, maakt leefbare steden toekomstbestendig.

3.1.9 Riolering

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Wij voeren het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (VGRP) uit dat in 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad. Ook is de financiering van de rioolinvesteringen geëvalueerd.

3.1.10 Afval

In mei 2020 is het Grondstoffenbeleid 2020-2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is op de middellange termijn gericht op het behalen van de VANG-doelstelling: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar. Om het aantal kilo's huishoudelijk restafval terug te brengen van 247 kg per inwoner in 2023 (268 kilo restafval 2022, 302 kilo restafval 2021, 344 kilo restafval 2020) naar uiteindelijk 100 kg restafval per inwoner per jaar, ligt de focus van het Grondstoffenbeleid 2020-2024 op het scheiden van huishoudelijk afval.

Het huishoudelijk restafval in onze gemeente bestaat nu voor 87% uit herbruikbare afvalstromen.

Door deze afvalstromen beter te scheiden, kunnen ze worden hergebruikt als grondstoffen voor nieuwe producten. Zo verdwijnt minder restafval in de verbrandingsoven. Dit is beter voor het milieu en voor de portemonnee. Het verwerken van restafval is namelijk duurder dan het verwerken van herbruikbare afvalstromen.

Op 30 september 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om PMD-afval aan de bron te blijven scheiden en het inzamelsysteem (een combinatie van laag frequent en omgekeerd inzamelen) in te voeren. Bij dit inzamelsysteem wordt de service op restafval beperkt en de service op herbruikbare afvalstromen vergroot. Het invoeren van een nieuw inzamelsysteem vraagt een uitbreiding van inzamelmiddelen en -voorzieningen.

Wat wilden we bereiken?

Het behalen van de VANG (Van afval naar Grondstof) doelstelling- 100 kilo restafval per inwoner per jaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nieuw afvalinzamelsysteem

Wij voeren in fases een nieuw afvalinzamelsysteem in, waarbij service wordt geboden op herbruikbare afvalstromen en restafval wordt ontmoedigd.

Stand van zaken

In 2023:

- Boden we in de laatste twee deelgebieden inwoners van hoogbouw en laagbouw zonder vrije achterom mogelijkheden (voorzieningen en uitgebreide informatie) zodat zij hun gft-afval goed kunnen scheiden;
- Maakten we ondergrondse containers voor restafval alleen toegankelijk voor onze inwoners.

Nadat deze stappen in september volledig zijn afgerond hebben we:

- Voorbereidingen getroffen voor het gefaseerd invoeren van het 'omgekeerd inzamelen' (nieuw afvalinzamelsysteem);
- Een nieuw tariefstelsel voor afvalstoffenheffing ingevoerd.

De fysieke implementatie van het omgekeerd inzamelen, waarbij we o.a. containers plaatsen en inwoners gericht gaan informeren en stimuleren, start in 2024. Doordat de fysieke implementatie later plaatsvindt dan verwacht maken we de hiermee gemoeide kosten ook pas later.

3.1.11 Klimaat

Samen werken wij aan het Klimaatakkoord en gaan we voor een schone en toekomst. Hiervoor werken we actief samen in de regio. Daarnaast integreren we de energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en natuur inclusief bouwen in zoveel mogelijk beleidsterreinen en projecten binnen de gemeente Vlissingen.

Energietransitie in Vlissingen

In 2020 is de eerste Regionale Energie Strategie (RES) opgeleverd. Deze RES wordt elke twee jaar geactualiseerd. De RES 2.0 wordt in juni 2024 opgeleverd. Ondertussen loopt het uitvoeringsprogramma van de RES 1.0 door.

De Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) laten onderzoeken wat de uitvoeringslasten van het Nederlandse Klimaatakkoord voor de decentrale overheden zijn. Naar aanleiding van dit onderzoek pleit de VNG voor meer financiële ondersteuning voor de energietransitie vanuit de Rijksoverheid. Ook pleit de ROB voor een lokaal Klimaatplan voor de periode 2022-2024 als basis voor toekomstige financiering van de rijksoverheid. Wij sluiten ons aan bij het standpunt van de VNG met betrekking tot een verhoging van de Rijksbijdrage voor de energietransitie.

De gemeente Vlissingen heeft een ontvankelijke aanvraag voor het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW III) ingediend. In 2022 is deze aanvraag toegekend en hebben wij een subsidie van ca € 4 miljoen ontvangen voor de uitvoering van dit programma. In 2022 is gestart met een traject van 8 jaar om de eerste buurten in de bestaande omgeving aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. Zo is de uitvoering van de PAW ook meteen een eerste Wijkuitvoeringsplan (WUP) vanuit de gemeentelijke Transitievisie Warmte (TVW).

Klimaatadaptatie in Vlissingen

Het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen, voeren we verder uit volgens de ingeslagen weg. Zo streven we er naar om klimaatadaptatie integraal mee te nemen in de wijkaanpakken. We dragen actief bij aan het uitvoeringsprogramma van de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KasZ). In 2023 heeft een eerste tussentijdse evaluatie van de KasZ plaatsgevonden.

Lokaal gaven we hier in 2023 uitvoering aan met klimaatadaptatie pilots. In de begroting van 2022 is aangekondigd dat de inzet voor de energietransitie en klimaatadaptatie, mogelijk vraagt om een vergrote capaciteit of financiële middelen. Ontwikkelingen hieromtrent volgen we op de voet en we stemmen ons standpunt af aan de gezamenlijke lobby van de Zeeuwse overheden (OZO) of de VNG.

Inventarisatie milieu, klimaatadaptatie en energiebeleid

Daarnaast zijn we in 2023 gestart met het maken van een inventarisatie van bestaand beleid en wetgeving op het gebied van milieu, klimaatadaptatie en energie. Met als doel het opstellen van een breed gedragen, ambitieus maar realistisch milieu, klimaatadaptatie en energiebeleid in 2024.

Wat wilden we bereiken?

Vlissingen klimaatadaptief inrichten en op lange termijn klimaatverandering tegen gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Klimaatadaptatie pilots

Wij voeren klimaatadaptatie pilots uit (uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KasZ)).

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Aanpak en uitvoering van de energietransitie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Energietransitie pilots

Wij voeren energietransitie pilots uit. Wij moedigen de inwoners en bedrijven aan om zelf aan de slag te gaan met energiebesparende maatregelen en ondersteunen hen hierbij.

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Meedoen met een proeftuin in het landelijke Programma Aardgasvrije Wijken (PAW).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Warmtenet

Wij voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar het warmtenet. Subsidieregeling t.b.v. isolatiemaatregelen voor particuliere eigenaren van de panoramabuurt. Contouren schetsen van de uitvoeringsorganisatie.

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Kaders voor milieu, klimaatadaptatie en energietransitie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Realistisch milieu-, klimaatadaptatie- en energiebeleid

Wij laten een beleidsinventarisatie maken met als doel nieuw, breedgedragen, ambitieus maar realistisch milieu-, klimaatadaptatie- en energiebeleid.

Stand van zaken

3.1.12 Milieubeheer

Gemeenschappelijke regeling: Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Gemeenten en provincies zijn verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van de leefomgeving: milieu, natuur, bodem, water. De gemeente Vlissingen voert een beperkt deel van deze milieutaken zelf uit en de andere worden door RUD Zeeland uitgevoerd. Voor de milieutaken die vallen onder het 'basistakenpakket' is het ook verplicht dat de regionale uitvoeringsdienst deze uitvoert, al blijft de gemeente er bestuurlijk voor verantwoordelijk.

De Zeeuwse gemeenten en de provincie zijn samen eigenaar en opdrachtgever van de gemeenschappelijke regeling RUD Zeeland.

De gemeente Vlissingen draagt financieel bij aan de generieke taken van RUD Zeeland. Deze kosten worden verrekend op basis van de onderlinge verhouding van bestede directe uren. Onder generieke taken vallen:

1. Jaarlijkse terugkerende (structurele) activiteiten, zoals beleidsuitwerking, deelname aan landelijke overleggen, bijhouden externe ontwikkelingen, relatiebeheer, informatieverstrekking aan bedrijven en burgers;
2. Bestuurlijke projecten, zoals voorbereiding en implementatie Omgevingswet, samenwerking met VRZ en GGD, informatiesystemen, Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH);
3. Materiële uitgaven, zoals piketvergoedingen, kosten milieuklachtenstelsel.

De uitvoering van de milieutaken zelf worden verrekend op basis van P*Q. Deze uitvoeringskosten worden vooraf via een jaarplan ingeschat en vervolgens gefactureerd. Als delen van het jaarplan niet zijn uitgevoerd, worden achteraf bedragen gerestitueerd. In 2023 is € 127.000 gerestitueerd, vanwege werkzaamheden die RUD Zeeland in 2022 niet heeft kunnen uitvoeren.

Omgevingswet

In 2023 is duidelijk geworden dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking zal treden. Eveneens is duidelijk geworden dat met de bodemtaken, waarvoor onder de Wet bodembescherming de Provincie Zeeland bevoegd gezag was, geen financiële middelen voor de gemeenten meekomen.

Dus de door Vlissingen begrote bedragen met betrekking tot de bodemtaken in 2023, blijven staan voor 2024. En voor latere jaren zal de gemeente Vlissingen dekking moeten zoeken. Naast de wijziging in verantwoordelijkheid voor bovengenoemde bodemtaken zullen onder andere op milieubelastende activiteiten ook wijzigingen plaatsvinden. Dit betekent dat verschuiving zal plaatsvinden in de vergunningen en de controles die de gemeente zelf doet en die de RUD Zeeland behandelt. Vanuit het project Omgevingswet gaat duidelijk worden wat de omvang en impact van deze wijzigingen is.

Wat wilden we bereiken?

Uitvoering van milieubeheer taken conform jaarprogramma Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Algemeen Bestuur (AB) RUDZeeland

De uitvoering van het jaarprogramma monitoren in het Algemeen Bestuur (AB) RUD Zeeland.

Stand van zaken

De uitgaven voor de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland) laat in 2022 een netto-onderschrijding zien van de lasten van € 127.534. Dit bedrag bestaat uit een brutobedrag van niet-uitgevoerde activiteiten van € 142.900 en daarbij een verliescompensatie van € 15.366, het deel van het negatieve resultaat over 2022 dat met de gemeente Vlissingen verrekend is in 2023. In het jaar 2023 is de situatie van de ondercapaciteit bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD) niet veranderd en verwachten wij opnieuw een onderschrijding van de lasten. De RUD heeft hard gewerkt aan haar robuustheid en zal in 2024 komen met een compleet rapport om robuust te kunnen worden. Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren.

3.1.13 Begraafplaatsen

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Wij verbeteren onze begraafplaatsen door ze beter in te richten, groener, beter bereikbaar en beter begaanbaar te maken.

3.1.14 Continue taken

Wat wilden we bereiken?

Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een (niet limitatief) overzicht van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderwijshuisvesting

Uitvoeringsplan Strategisch huisvestingsplan Onderwijs (SHP) voor 2023 en de implementatie van de wetwijziging.

Stand van zaken

De voorgenomen wetwijziging(en) (Wet primair onderwijs, Wet Educatie beroepsonderwijs en de Wet voortgezet (speciaal) onderwijs m.b.t onderwijshuisvesting) is uitgesteld, de implementatie schuift dus ook op.

Aanpak illegaal in gebruik genomen openbaar groen

In 2023 wordt de uitvoering van dit project gecontinueerd zoals deze in 2022 is ingezet conform de vastgestelde projectopdracht.

Stand van zaken

De actualisatie rondom de hoofdgroenstructuur leidt ertoe dat de uitvoering van het project illegaal in gebruik genomen groen niet volledig conform de projectopdracht kan worden uitgevoerd. Om hierin bij te kunnen sturen en zoveel als mogelijk recht te doen aan de eerder vastgestelde projectopdracht wordt de projectopdracht van dit project geactualiseerd en opnieuw ter besluitvorming aangeboden.

3.1.15 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	43.629	44.301	-671
Baten	24.347	24.033	314
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	19.282	20.268	-985
Onttrekkingen	70	43	27
Stortingen	851	854	-3
Mutaties reserves	781	811	-29
Leefbaarheid	20.064	21.078	-1.015

3.1.16 Investerings

In het onderstaande overzicht staan de in 2023 onderhanden kredieten. Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar. De overschrijdingen lichten we toe bij 5.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Werkelijk 2023	Restant	Afsluiten
Riolering Singel 3	2.436	917	1.744	-226	
Verkeersmaatregelen GVP	100	23	3	74	
Parkeerverwijssysteem	45	2	0	43	
Riool Schoonenb. Groot Ab fase 5+6	1.483	1.585	0	-102	2023
Riolering Molenweg fase 3 t/m 5	2.618	2.572	-2.570	2.616	
Rioolgemaal 2022	50	32	18	0	
Rioolgemaal 2023	100	0	53	47	
Ondergrondse afvalopslag 2022	143	0	143	0	2023
Ondergrondse afvalopslag 2023	141	0	102	39	
PMD containers 2022	116	0	0	116	
Herinr Noorderbegraafpl-cycl ruimen	127	72	67	-12	
Herstel natte infrastr Kenniswerf f4	2.850	0	1	2.849	
Wijkontsluiting incl. rotonde Sk	1.802	1.326	0	476	
Hoofdinfrastructuur Souburg fase 2	4.156	3.985	0	171	
Marie Curieweg Souburg fase 2	780	375	0	405	
Nieuwe brug over het Dok Sk	3.329	3.318	0	11	
Urnenmuur Souburg	76	54	0	22	2023
Herinrichting Verkuijl Quakkelaarstr	781	735	0	46	2023
Herinrichting Voltaweg - Marconiweg	100	90	0	10	
Riolering Scheldestraat e.o. fase 2	1.000	433	560	7	
Riolering Bloemenbuurt 1	950	347	431	172	
Vorb. Bloemenbuurt 2/3	150	0	36	114	
Riolering Adriaen Coortelaan e.o.	1.173	1.046	18	109	
Riolering Schubertlaan	1.294	878	28	388	
Riolering Pauwenburg NoordOost	417	161	252	3	
Riolering Coosje Buskenstr (SARCC)	750	528	36	186	
Hoogwerker incl aanhangwagen AHBE 11	80	61	0	19	
Herinr Oude Veerhavenweg-P Hendrikwg	3.250	206	139	2.904	
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	0	1	0	-1	
Herinrichting Lange Zelke	750	741	0	9	2023
Vorbereiding Walstraat Noord	505	84	162	259	
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	450	886	-734	298	
Huisvuilauto AF 6	280	0	0	280	
Riolering Fietspad Gerbrandystraat	226	9	115	101	
Ritthem	50	0	0	50	
Vorb. Van Steveninckstraat	50	0	4	46	
Riolering Van Dishoeckstraat e.o.	50	7	79	-36	
Riolering Westerbicht-klimaatadaptie	429	92	167	170	
Riolering Edisonweg	424	24	1	399	
Riolering Pr Hendrikweg+Stationsgeb	926	19	15	892	
Riolering Gildeweg	448	20	146	281	
Riolering Oude Bin.stad+Schutterystr	500	21	108	371	
Aanpass begraafcap. Noorderbegraafpl	204	8	198	-2	
Selectief toegangssysteem binnenstad	25	0	25	0	
Rehabilitatie kades	3.210	2.387	18	805	2023
Krediet Wrijfgording Kade 1a	40	0	0	40	
Nieuwbouw de Tweemaster-Kameleon	5.139	3.036	1.532	571	
Nieuwbouw de Parelburcht	5.356	3.084	1.225	1.047	
Nieuwbouw gymzaal Braamstraat	3.165	2.283	200	682	
Vorb nieuwbw school Scheldekwardier	50	50	12	-13	
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	360	255	18	87	
Achterst onderh. Bloemenbuurt fase 1	400	0	309	91	
Achterstallig onderhoud Edisonweg	210	0	0	210	
Achterst oh C Busken-/Walstr (SARCC)	191	191	0	0	

Achterst. onderhoud Prins Hendrikweg	20	0	0	20	
Achterstallig onderhoud Singel	46	0	46	0	
Voorber. infrastr maatr div locaties	45	31	15	-2	
Stelpost Herin. Boulevards	840	0	0	840	
Vb herinr boulev Evertsen en Bankert	180	53	174	-47	
Veegmachine SO18	185	0	209	-24	2023
Veegmachine SO19	185	0	209	-24	2023
Veegwagen SO20	55	0	55	0	2023
Riolering Stadhuis eo	50	1	4	44	
Riolering Kromwegesingel	447	40	481	-74	
Riolering Vrijburgstraat	50	0	22	28	
Vorb.Hermesweg	110	0	33	77	
Riolering Oranjeplein	141	0	9	132	
Nieuwbouw school Scheldekwartier	1.000	0	0	1.000	
Renov/Nieuwb Sporthal Weyevliet	300	0	0	300	
Renovatie atletiekbaan	300	0	0	300	
Renovatie gras voetbalvelden	144	0	0	144	
Renov kunstgras korfbal Bonedijke	130	0	0	130	
Sportzaal Scheldekwartier	150	0	0	150	
Led verv verl buitensport duurzaam	270	0	122	148	
Verv top-en onderlaag KGV Souburg	480	473	7	0	2023
Renovatie loods sportcomplex Souburg	20	0	0	20	
Herinrichting Scheldestraat	860	0	0	860	
Vrachtauto klein groen Wijk BE7	40	0	0	40	
Vrachtauto klein m kraan SOR SO11/12	75	0	0	75	
Vrachtauto klein met kraan WE1	75	0	0	75	
Transportwagen SOR10	45	0	0	45	
Veegwagen SO4/15	50	0	0	50	
Voorber krediet sporthal Baskensburg	100	0	12	88	
VRI NwZBsewg/Wvliet+Bburgwg/Rburgln	200	0	0	200	
Vorb.Hoofdstructuur Paauw	100	0	11	89	
Vorb.Marnixplein	50	0	15	35	
Stelpost Wegenkrediet	835	0	0	835	
Wegen krediet Molenweg	1.094	0	1	1.093	2023
Wegen krediet Vrijburgstraat	240	0	7	233	
Wegenkrediet Gildeweg	171	0	0	171	
Wegenkrediet Singel	651	0	0	651	
Stelpost Voorziening onderwijs	1.950	0	0	1.950	
Leermiddelen en Meubilair Sipo	130	0	0	130	
Voorzieningen onderwijshuisvesting	50	0	17	33	
Stelpost Rioleringskrediet	4.760	0	0	4.760	
Vorb. Dishoeckstr. / Glacisstr.	130	0	2	128	
Vorb. Paardenstraat e.o.	100	0	6	94	
Vorb. Wielingenlaan	332	0	118	214	
Vorb. 1e Binnenhavenweg/kades	100	0	48	52	
Rioolkrediet Schutterijstraat	2.300	0	0	2.300	
Rioolkrediet Molenweg Fase 5	80	0	0	80	
Uitvoer.plan nw afvalinzamelsysteem	453	0	0	453	
Prog 1 Leefbaarheid	73.854	32.546	6.286	35.022	

3.1.17 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

3.2 Programma Aantrekkelijke stad

Inleiding

Het programma Aantrekkelijke Stad gaat over wonen, werken, recreëren en studeren in de gemeente Vlissingen. Met als basis het Coalitieakkoord 'Samen kunnen we meer!' en voor de lange termijn de Toekomstvisie2040 'Blik op de toekomst' werken we aan het verder verbeteren van het ondernemers-, woon- en leefklimaat en het toeristisch verblijfsklimaat. We geven ondernemers de ruimte om duurzaam te ondernemen en faciliteren de bedrijfsvestigingen en/of uitbreidingen. We zetten in, ondanks krapte op de arbeidsmarkt, op hoger geschoolde werkgelegenheid (in onder meer de clusters zorg, offshore-wind en de havenlogistieke sectoren).

We zetten in op een versnelling van de economische ontwikkeling van de Kenniswerf, als deltahotspot voor innovatie, en faciliteren de versterking van het hoger en middelbaar onderwijscluster op die locatie. Dit gebeurt mede door de (financiële) ondersteuning vanuit Wind in de Zeilen. Ook het Stationsgebied profiteert van extra middelen uit Wind in de Zeilen. Het gebied transformeert tot een levendig, duurzaam en klimaatrobuust mobiliteitsknooppunt met een sterke verbinding met de omliggende gebieden. Samen maken we er een gebied van waar het voor inwoners en reizigers een prettige plek is om te reizen, te verblijven en te ontmoeten.

We vergroten de diversiteit van het woningaanbod in Vlissingen, Oost-Souburg en Ritthem. Dit is al zichtbaar in de nieuwe wijken Scheldekwartier, Claverveld en Souburg-Noord. Zo is het voor een brede groep mensen uit de verschillende sociaaleconomische doelgroepen interessant is om in Vlissingen te komen wonen. Daarmee versterken we de sociaaleconomische structuur van onze gemeente. Vlissingen helpt mee aan een betere huisvesting van arbeidsmigranten. Hoe beter deze welkom, nieuwe arbeidskracht zich thuis voelt, des te langer hij in Vlissingen en omgeving werkt en woont. We bouwen aan een langdurige relatie met de nieuwe werknemers.

Met hulp van de stakeholders in de stad gebruiken we city-marketing om het wonen, werken, recreëren en studeren in Vlissingen nog beter op de kaart te zetten. We zijn interessant voor de stedelijke (verblijfs) toeristen door het ruime, diverse aanbod aan toeristische verblijfsaccommodaties in de stad.

Cultuur is belangrijk voor het imago van de stad. Een stad trekt aan als er het nodige te beleven en te doen is. Het liefst het jaarrond. Een aantrekkelijk cultureel klimaat is bevorderlijk voor het vestigingsklimaat van studenten, bedrijven en inwoners. Het bindt hen in positieve zin aan de stad en draagt ook bij aan structuurverbetering.

We zoeken elkaar op en verbeteren onze dienstverlening door meer te werken vanuit onze inwoners en ondernemers. Wij zijn trots op Vlissingen en samen zijn we trots op Vlissingen.

Speerpunten in 2023 waren:

- vaststelling van het bestemmingsplan Stadslandgoed
- vaststelling van de Evenementenvisie Vlissingen
- realisatie van woningen in Ritthem
- aankopen van bedrijfspercelen op de Kenniswerf in verband met de gebiedsontwikkeling
- nieuwe organisator voor Bevrijdingsfestival 2024 werven
- informele start van het onderwijs- en onderzoeksinstituut Delta Climate Center op de Kenniswerf

- afronding van de visie Arsenaalgebied
- realisatie van sportvoorzieningen in het Nollebos-Westduinpark

Beleidsindicatoren:

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl).

Vestigingen (van bedrijven) (per 1.000 inw. 15-65 jr)

Bron: LISA

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	137,4	165,1
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	144,9	174,1

Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	181	290
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	230	368

Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	8,9	8,9
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	4,9	9,3

Demografische druk (%)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2022)	78,1	70,3
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	78,5	70,3

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (€)

Bron: COELO

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2022)	946	823
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	986	860

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)

Bron: COELO

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2022)	946	905
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	986	942

Banen (per 1.000 inw. 15-65 jr)

Bron: LISA

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	683,0	805,5
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	683,5	825,4

3.2.1 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Vlissingen gaat structureel aan de slag met city-marketing. Er ligt een beleidsplan dat de komende jaren wordt uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

In balans brengen van de bevolkingssamenstelling, onder meer door imago versterking.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Plan van aanpak economische promotie

We geven uitvoering aan het plan van aanpak.

Stand van zaken

De uitvoeringsmaatregelen voor de ontwikkeling van het citymarketing platform (website) en de huisstijl zijn nog niet afgerond. Door beperkte capaciteit hebben we prioriteit gegeven aan concrete uitvoeringsactiviteiten (regionale en landelijke campagnes rondom evenementen) die direct bijdragen aan het bereiken van doelgroepen voor de stad. De ontwikkeling van het citymarketing platform (website) en de huisstijl worden naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 voltooid.

3.2.2 Economische ontwikkeling

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid. We zorgen voor meer beschikbare hectares bedrijfsgrond op verschillende locaties. We geven ondernemers de ruimte in de binnenstad door verschillende beleidsterreinen te actualiseren (evenementen- en horecabeleid). We stimuleren het toeristisch verblijf in de stad. We zetten in op een betere bereikbaarheid van de stad, met het Stationsgebied als te ontwikkelen mobiliteitshub.

Wat wilden we bereiken?

Een kwaliteitsimpuls geven aan het Stationsgebied, waarmee de bereikbaarheid van de Kenniswerf en binnenstad wordt verhoogd en het Stationsgebied functioneert als een motor voor economische groei.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Masterplan Stationsgebied

We stellen een breedgedragen Masterplan Stationsgebied op en laten dit vaststellen door de gemeenteraad. We starten met de uitvoering van het Masterplan.

Stand van zaken

Vanwege capaciteitsproblemen is de planning uitgelopen. Tussen april 2023 en januari 2024 is er geen projectleiding gevonden. De projectleiding is vanaf januari 2024 weer op orde. Voor andere ontbrekende expertise (stedenbouwkundige, landschapsarchitect, planeconoom, verkeerskundige) wordt externe capaciteit ingezet. Het is de bedoeling dat het stationsgebied als deelproject onder de Kenniswerf komt te hangen. Hiermee is ook de koppeling met de Kenniswerf en inzet van verschillende disciplines beter geborgd.

Om continuïteit in het project te krijgen en resultaat te tonen wordt het masterplan opgeknipt in 2 delen. Masterplan 1.0 betreft het voorplein van het station tot de kades en masterplan 2.0 wordt het gebied rondom het spoor. Hiermee wordt het voor de stakeholders ook behapbaar en overzichtelijk. Het masterplan 1.0 voor het voorplein wordt in 2024 opgeleverd. De uitwerking van masterplan 2.0 zal plaatsvinden in samenhang met de nadere uitwerking van de visie voor de Kenniswerf.

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en (kennis)instellingen op de Kenniswerf.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ontwikkelvisie kenniswerf 2040

We stellen de Ontwikkelvisie Kenniswerf 2040 op, samen met onderwijsinstellingen en Dockwize. Hier hoort ook een Grondexploitatie Kenniswerf 5e fase bij. De visie leggen we ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Stand van zaken

Samen met de onderwijsinstellingen en Dockwize is in cocreatie gewerkt aan de ontwikkelvisie Kenniswerf. Het in cocreatie opstellen van de visie is een complex proces en afhankelijk van veel (vaak niet beïnvloedbare) factoren. Daardoor heeft dit een langere doorlooptijd gehad dan vooraf verwacht.

In december 2023 hebben de vier partijen overeenstemming bereikt over de uitgangspunten van de ontwikkelvisie Kenniswerf. Het concept rapport gaat vervolgens het besluitvormingstraject in en zal naar verwachting medio 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Wat wilden we bereiken?

Evenementen dragen bij aan een aantrekkelijke binnenstad voor bewoners en bezoekers en zorgen voor reuring en dynamiek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Evenementenvisie

We leggen de Evenementenvisie ter besluitvorming voor aan de raad en starten met de uitvoeringsagenda.

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Een impuls geven aan een gevarieerd en kwalitatief horeca aanbod dat bijdraagt aan de reuring, dynamiek en economische versterking van de binnenstad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nieuw Horecabeleid

We stellen nieuw Horecabeleid op.

Stand van zaken

Door andere prioritering van werkzaamheden is de start van de werkzaamheden voor het op te stellen Horecabeleid voorzien in het eerste kwartaal van 2025.

3.2.3 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.2.4 Cultuur

In het Coalitieakkoord "Samen kunnen we meer" is opgenomen dat wij Vlissingen cultureel sterker op de kaart gaan zetten. Dit doen we door de culturele infrastructuur te versterken, cultureel ondernemerschap te stimuleren en goed te zorgen voor ons cultureel erfgoed. Deze stappen zetten wij om het perspectief van een levendige stad in balans (wonen, werken en beleven) zoals beschreven in de Toekomstvisie 2040 'Blik op de toekomst' te bereiken.

Wat wilden we bereiken?

Inzicht krijgen in de bedreigingen en kansen voor religieus erfgoed in onze gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kerkenvisie Vlissingen

We laten de Kerkenvisie Vlissingen door de gemeenteraad vaststellen.

Stand van zaken

In de 2e bestuursrapportage 2023 is gemeld dat we geen kerkenvisie meer aanbieden. De eind 2023 ontvangen rapportage van Erfgoed Zeeland over de status van de kerkgebouwen in Zeeland/Vlissingen voorziet nu in de behoefte.

Wat wilden we bereiken?

Vlissingen cultureel aantrekkelijker maken door het laten plaatsvinden van festiviteiten rondom De Vlissingse Opstand 1572 en een maritiem evenement.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Plannen van evenementenorganisatoren/ organisaties

Plannen van evenementenorganisatoren/ organisaties beoordelen vanuit gemeentelijke verantwoordelijkheden.

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Stimuleren van cultureel ondernemerschap.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Financiering culturele activiteiten

Door te bevorderen dat culturele activiteiten - zoveel als mogelijk is - door private financieringen en subsidies van derden worden bekostigd.

Stand van zaken

Dit betreft budget voor het stimuleren van cultureel ondernemerschap. Hiervoor stellen wij (uiterlijk Q2 2024) een subsidieregeling (uiterlijk Q2 2024) vast.

3.2.5 Wonen en bouwen

Wonen in Vlissingen wordt steeds diverser. De ontwikkeling en het bouwen van nieuwe woningen vindt plaats in de gehele gemeente in een groot aantal verschillende woonmilieus en woningtypen. Wel is actualisering van woonbeleid noodzakelijk om in te spelen op de demografische ontwikkelingen, energie en duurzaamheidsvraagstukken en veranderende woonwensen. Hierbij zal de kwaliteit van de nieuwe en bestaande woningvoorraad en het huisvesten van de verschillende doelgroepen nadrukkelijk aandacht krijgen. Samen met onder andere de woningbouwverenigingen wordt dit voortvarend opgepakt. Wij gaan woonfraude tegen en voorkomen illegale bewoning. Wij verwelkomen de nieuwe inwoners en werknemers. Mede dankzij hen groeit en bloeit de stad steeds meer.

Wat wilden we bereiken?

Extra aandacht voor de huisvesting van studenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma Woonvisie

We stellen een uitvoeringsprogramma op bij de Woonvisie waarin onder meer aandacht wordt besteed aan het thema studentenhuishuizing. De ruimtelijke kaders daarvoor worden uitgewerkt in de Omgevingsvisie Vlissingen 2040. In de Ontwikkelvisie Kenniswerf wordt ook de mogelijkheid voor studentenhuishuizing meegenomen.

Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma Volkshuisvestelijk programma (voorheen Woonvisie) is februari 2024 ambtelijk afgerond. Vervolgens gaat deze in routing voor bestuurlijke besluitvorming, waarna de inspraak volgt. De verwachting is dat deze in Q2 2024 aan de raad wordt voorgelegd. In 2024 stellen we beleid voor studentenhuishuizing op. Dit doen we in overleg met de gemeente Middelburg.

Wat wilden we bereiken?

Uitbreiding van het woningaanbod in Ritthem.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Woningaanbod Ritthem

In 2023 breiden we het woningaanbod in Ritthem uit met 4 levensloopbestendige huurwoningen (voor 55-plussers met huurtoeslag) en 2 koopwoningen.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Beter inzicht in de bestaande woningvoorraad ten behoeve van de aanpak van ondermijnende woonfraude en een gezonde woningvoorraad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Preventie- en handhavingsplan woonfraude

We stellen het preventie- en handhavingsplan woonfraude vast.

Stand van zaken

Het preventiegedeelte van het project Woonfraude is grotendeels gebaseerd op regelgeving die flink in ontwikkeling is. Vanaf 1 januari 2024 geldt in Vlissingen de nieuwe huisvestingsverordening, mede gebaseerd op de nieuwe huisvestingswet 2024. Daarnaast is

per 1 januari 2024 de nieuwe Omgevingswet van kracht geworden. Deze wet heeft ook invloed op de inrichting van de gebouwde omgeving in Vlissingen en dus ook op het project woonfraude.

Per 1 januari 2024 hebben we een meldpunt voor misstanden in de woningverhuur. Dit is wettelijk verplicht op grond van de op 1 juli 2023 vastgestelde Wet op goed verhuurderschap.

Deze ontwikkelingen maken dat een preventieplan eerder een lopend proces is. We leveren nog geen uitgewerkt eindplan op.

Wat wilden we bereiken?

Goede complexgewijze huisvesting van internationale werknemers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Omgevingsvergunning en exploitatievergunning Baskensburg en Energieweg

Afgegeven omgevingsvergunning en exploitatievergunning voor de locatie Baskensburg en Energieweg. We evalueren de visie huisvesting van internationale werknemers uit 2019.

Stand van zaken

De omgevingsaanvraag voor de huisvesting van internationale werknemers op Baskensburg-West is gereed om te verlenen. In januari 2024 is deze vergund via een collegebesluit.

De vergunningsaanvraag voor de locatie Energieweg is inmiddels ingetrokken.

De evaluatie van de visie op huisvesting van internationale werknemers wordt in 2024 opgepakt.

3.2.6 Ruimtelijke ordening

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening. We maken werk van voor Vlissingen belangrijke, ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat wilden we bereiken?

Het op ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze inrichten van een Stadslandgoed in het voormalige Markaz gebied.

Dit vindt plaats met een groen-blauwe inpassing van in de het gebied gelegen voorzieningen (JCV, recreatieve voorzieningen en onderzoeksinstellingen en bedrijven gericht op duurzaamheidsvraagstukken).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inrichtingsplan en ontwikkelplan Stadslandgoed

We stellen een inrichtingsplan en ontwikkelplan op voor het Stadslandgoed.

Stand van zaken

Het bestemmingsplan voor het Stadslandgoed is vastgesteld en daarmee onherroepelijk geworden. Door gebrek aan personele capaciteit is het opstellen van het inrichtings- en ontwikkelplan eerder vertraagd. De personele capaciteit is inmiddels op orde en we hebben vanuit het Rijk een financiële bijdrage ontvangen van 2,4 miljoen euro waarmee een deel van de begroting is gedekt.

De begroting voor het realiseren van het Stadslandgoed is echter nog niet sluitend en er is nog geen overeenstemming over grondeigendommen. Op dit moment is nog niet duidelijk welke consequenties dit heeft voor wat betreft de planning.

Wat wilden we bereiken?

Het op ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze vestigen van het Justitieel Complex Vlissingen (JCV), ingepast in het Stadslandgoed.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aanleg toegangswegen JCV

We verzorgen (in opdracht van het Rijk) de uitvoeringsvoorbereiding voor de aanleg van de toegangswegen voor het JCV.

Stand van zaken

Het Definitief Ontwerp van het wegontwerp is vastgesteld voor de Havenweg en de Visodeweg. Voor de Oostelijke Bermweg wordt in overleg met het Rijk en Waterschap Scheldestromen gezamenlijk gezocht naar een oplossing.

Afgerond? Ja

Bestemmingsplan Stadslandgoed

Het bestemmingsplan Stadslandgoed wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Dit gebeurt met begeleiding vanuit de regionale projectorganisatie waarbinnen wij verantwoordelijk zijn voor de aanleg van wegen en het opleveren van het bestemmingsplan.

Stand van zaken

Het bestemmingsplan JCV/Stadslandgoed is in juni 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het Nollebos-Westduinpark op basis van het in 2021 vastgestelde streefbeeld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoerings- en financieringsplanning Streefbeeld Nollebos- Westduinpark

We stellen een college-opdracht vast voor het opstellen van een uitvoerings- en financieringsplanning voor de verschillende onderdelen uit het Streefbeeld Nollebos-Westduinpark. We maken een start met het opstellen van de uitvoerings- en financieringsplanning.

Stand van zaken

Vanwege de uitblijvende invulling van het projectleiderschap is hier in 2023 geen invulling aan gegeven. Verdere uitwerking van de uitvoerings- en financieringsplanning voor het hele gebied start in 2025.

Voorzieningen sport-, spel- en biodiversiteit

Het opleveren van drie tot vijf voorzieningen op het gebied van sport-, spel- en biodiversiteit (minimaal 1 op ieder thema). Onder voorwaarde van subsidietoekenning.

Stand van zaken

Het project verloopt positief, maar loopt in tijd vertraging op. De ontwerpvarianten zijn gepubliceerd op www.doemeevissingen.nl en de realisatie van de voorzieningen staat gepland voor na de zomer 2024.

Wat wilden we bereiken?

Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het Arsenaalgebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoerings- en financieringsplanning visie Arsenaalgebied

We stellen een college-opdracht vast voor het opstellen van een uitvoerings- en financieringsplanning voor de verschillende onderdelen uit de visie Arsenaalgebied. We maken een start met het opstellen van de uitvoerings- en financieringsplanning.

Stand van zaken

De (ontwerp)visie Arsenaalgebied is afgerond en ligt vanaf 1 februari 2024 ter inzage. Stakeholders kunnen de visie bestuderen en desgewenst een zienswijze indienen. Aangezien de oplevering van de (ontwerp)visie langer heeft geduurd dan gepland, is nog

geen invulling gegeven aan het vervolg: de vaststelling van een college-opdracht voor het opstellen van de uitvoerings- en financieringsplanning.

Wat wilden we bereiken?

Stedenbouwkundige verantwoorde invulling van de voormalige sportvelden Baskensburg met meest gewenste en benodigde functies (ruimtelijk, financieel en functioneel haalbaar).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Baskensburg-West fase 1 bouwrijp

We maken Baskensburg-West fase 1 bouwrijp (huisvesting internationale werknemers).

Stand van zaken

De sloop en de saneringswerkzaamheden zijn afgerond. Het bouwrijp maken moet nog worden aanbesteed en vervolgens uitgevoerd worden. Het huidig restantbudget is niet toereikend voor het bouwrijp maken. Wij hebben uw raad om een aanvullend krediet gevraagd.

Stedebouwkundige invulling en het bestemmingsplan voor het gebied Baskensburg-West

We maken een start met de stedebouwkundige invulling en het omgevingsplan voor het gebied.

Stand van zaken

3.2.7 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Het gaat hier niet over de uitgifte van bedrijventerreinen.

3.2.8 Continue taken

Wat wilden we bereiken?

Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een (niet limitatief) overzicht van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aantrekkingskracht historische binnenstad

De nadruk ligt op het versterken van het organisatorische vermogen van ondernemers in de binnenstad en de vermindering van leegstand.

Stand van zaken

Reuring, leven en dynamiek overige binnenstad

Verbindingen tot stand brengen door de samenhang tot uiting te laten komen in nieuw beleid.

Stand van zaken

De uitwerking wordt meegenomen in andere beleidsontwikkelingen als de Omgevingsvisie Vlissingen.

Uitvoeringsagenda toeristische visie Vlissingen 2021-2024

De nadruk ligt op Walcherse samenwerking en toeristische promotie.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

3.2.9 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	35.486	25.723	9.763
Baten	33.129	28.970	4.159
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.358	-3.247	5.604
Onttrekkingen	740	2.247	-1.507
Stortingen	1.384	5.230	-3.846
Mutaties reserves	644	2.983	-2.339
Aantrekkelijke stad	3.002	-264	3.266

3.2.10 Investerings

In het onderstaande overzicht staan de in 2023 onderhanden kredieten. Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar. De overschrijdingen lichten we toe bij 5.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Werkelijk 2023	Restant	Afsluiten
Herinrichting Ravesteynplein	1.374	1.190	161	23	
Woningverbetering ouderenhuisvesting	145	50	5	90	
Stadsvernieuwing projecten	1.000	0	0	1.000	
Bijdrage 3-en WVO Zorg Oranjeplein	45	0	39	6	2023
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	2.564	1.240	205	1.119	

3.2.11 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

3.3 Programma Sociale samenhang

3.3 Inleiding

In het programma Sociale Samenhang werken we aan een goed functionerend, samenhangend en vooral ook betaalbaar stelsel van ondersteuning voor onze inwoners. We denken en werken hierbij vanuit het uitgangspunt: positieve gezondheid. Het doel is een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk participeert vanuit eigen mogelijkheden ('eigenkracht'), zelf regie voert en de mogelijkheden krijgt om talenten en kwaliteiten te ontwikkelen. Dat is niet altijd vanzelfsprekend en soms is daarbij ondersteuning nodig. Als er ondersteuning nodig is, streven we ernaar dat die geboden wordt vanuit een effectieve en efficiënte ondersteuningsinfrastructuur. Waar mogelijk in de vorm van algemene voorzieningen en zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving. Sport, welzijn, gezondheid, passend onderwijs en onderwijsachterstandenbeleid spelen hierbij een cruciale rol. Soms kunnen inwoners niet op eigen kracht of met behulp van hun eigen netwerk maatschappelijk participeren. Of kunnen ze geen gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen. Dan zetten we individuele voorzieningen in zoals uitkeringen, jeugdhulp, hulpmiddelen of begeleiding. Dat doen we via onze eigen lokale toegang.

Inwoners met psychische of psychosociale problemen of mensen die in verband met veiligheidsrisico's hun thuissituatie hebben verlaten bieden wij beschermd wonen en opvang. Dit alles gebeurt onder de paraplu van wetgeving, zoals de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Publieke gezondheid en de Wet Passend onderwijs.

Het kost veel tijd en geld om dit voorzieningen stelsel in te richten en in stand te houden. Het vraagt van ons de komende jaren een maximale inspanning om het huidige tekort, dat bij ongewijzigd beleid verder toeneemt, te reduceren. Tijdens de transitieperiode ligt onze rol bij regie, koersbepaling en strakke sturing.

In relatief korte tijd moet er een gedragsverandering in het sociaal domein gerealiseerd worden. Een gedragsverandering die gevolgen heeft voor alle betrokkenen: de uitvoerende organisaties, onze eigen organisatie en de inwoners. De Ontwikkelagenda Sociaal Domein biedt de inhoudelijke kaders. Bij het realiseren van de benodigde gedragsverandering leggen we nadrukkelijk ook de relatie met andere domeinen, zoals het ruimtelijk domein en het medisch domein.

Het Plan van Aanpak art. 12 laat het ambitieniveau en de inspanningen zien om binnen deze kaders te komen tot een structureel sluitende begroting. Het Plan van Aanpak art. 12 is als ambitieniveau vertaald in maatregelen, inclusief een financiële taakstelling.

Wij zullen ons vanzelfsprekend ook in de komende jaren maximaal inspannen om de noodzakelijke besparingen te realiseren. Hier ontstaat natuurlijk wel een spanningsveld. Want om te komen tot de gewenste besparingen zullen we eerst moeten investeren in de nieuwe aanpak en werkwijze van de Vlissingse zorgdriehoek. Met andere woorden: de kosten gaan voor de baten uit. Om een en ander te realiseren is het investeringsfonds Sociaal Domein in het leven geroepen en monitoren we de effecten.

Bij het realiseren van de benodigde gedragsverandering leggen we nadrukkelijk ook de relatie met andere domeinen, zoals het ruimtelijk domein en het medisch domein. In 2023 hebben we verder geïnvesteerd in drie Kerngezond-centra in Vlissingen (integrale gezondheidscentra, fiche Zorg – Wind in de Zeilen). In samenwerking met zorgverzekeraar CZ, lokale partners en VWS wordt het inhoudelijke concept verder uitgewerkt.

De speerpunten in 2023 waren:

- Versterken samenwerking tussen medisch en sociaal domein in Kerngezond;
- Realisatie Plan van Aanpak artikel 12, waarin zijn opgenomen:

- Versterking gemeentelijke beleidsregie (Inkoop Jeugd & Wmo, Contractbeheer, Monitoring, etc.)
- Herinrichting van het ondersteuningsaanbod (inclusief productontwikkeling op alternatieven voor beschermd wonen);
- Ontwikkeling van Buurtteams Vlissingen.
- Sturing op de Zeeuwse Samenwerking sociaal domein;
- Datagedreven werken: het dashboard sociaal domein.

Beleidsindicatoren:

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit waarstaatjegemeente.nl.

Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren)

Bron: Bureau Halt

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	23	11
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	14	8

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	2,3	1,8
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	4,4	2,5

Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	0,9	1,3
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	0,9	1,3

Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	6,0	4,3
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	5,6	4,3

Vernieling (aantal per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	6,9	6,1
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	8,3	5,8

Funciemenging (%)

Bron: LISA

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	45,0	53,3
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	44,8	53,3

Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)

Bron: DUO

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	11	19
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	18	24

Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)

Bron: DUO

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	2,3	2,5
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	1,2	4,2

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (%)

Bron: Ingrado

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	2,6	1,9
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	3,4	2,4

Niet-sporters (%)

Bron: Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	55,4	49,3
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	53,1	46,4

Jongeren met delict voor rechter (%)

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	2	1
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	2	1

Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)

Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	10	6
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	9	6

Werkloze jongeren (%)

Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	3	2
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	2	1

Netto arbeidsparticipatie (%)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	69,0	70,4
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	70,4	73,1

Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	586,2	431,2
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	514,4	344,8

Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inw. 15-64 jr)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2020)	105,6	202,0
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	126,0	191,5

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	15,6	12,9
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	13,8	11,1

Jongeren met jeugdbescherming (%)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	1,9	1,2
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	1,6	1,0

Jongeren met jeugdreclassering (%)

Bron: CBS

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	0,5	0,3
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	0,6	0,3

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inw.)

Bron: GMSD

Begroting/jaarrekening	Vlissingen	Nederland
Begroting 2023 (periode 2021)	1.010	700
Jaarrekening 2023 (periode 2022)	1.010	710

3.3.1 Ontwikkelagenda sociaal domein

Door integraal (samen) te werken op het gebied van beleid en uitvoering maken we het sociaal domein efficiënt en effectief. We willen ondersteuning blijven bieden aan de inwoners van Vlissingen die dit echt nodig hebben. Het huidige systeem is niet toekomstbestendig en niet langer betaalbaar.

De te realiseren veranderingen zijn:

- Terugdringen van het aantal aanvragen en toekenningen voor individuele voorzieningen door onder ander het inrichten van algemene voorzieningen die zonder

indicatie beschikbaar zijn, collectief aanbod en het organiseren van generalistische basishulp in wijken en buurten (Buurtteams Vlissingen);

- Doelmatiger en doeltreffender inzetten van individuele voorzieningen (kortdurend, resultaatgericht);
- Een gezonde financiële balans binnen het sociaal domein realiseren;
- Gemeente Vlissingen als opdrachtgever, meer nadruk op sturing, verantwoording en integraal werken;
- Zorgen voor een andere manier van denken en werken door inwoners, professionals en de gemeente Vlissingen gericht op de gewenste situatie gebaseerd op positieve gezondheid.

Alle doelstellingen en veranderingen zijn met elkaar verweven. Wij zijn van mening dat niet één, maar alle veranderingen noodzakelijk zijn om de verschillende doelstellingen te kunnen behalen.

De te bereiken doelstellingen zijn:

- De zelf- en samenredzaamheid van de inwoners vergroten.
- We bieden passende ondersteuning aan inwoners bij een duurzaam financieel evenwicht.
- Er is een goed vangnet voor de meest kwetsbare inwoners in de gemeente.
- Integraliteit in kijken en handelen is standaard.
- We werken vanuit en binnen het integrale budget Sociaal Domein.
- Ondersteuning is georganiseerd vanuit de vertrouwde woonomgeving van de inwoner.

De veranderingen worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Naast de ontwikkeling van de ondersteuningsinfrastructuur is een gedragsverandering nodig. Om een gedragsverandering te bereiken, wordt geïnvesteerd in een nieuwe manier van denken en werken.

Wat wilden we bereiken?

Kaders stellen en sturen op het realiseren van een efficiënte en effectieve ondersteuningsinfrastructuur voor onze inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma ontwikkelagenda sociaal domein 2023-2024

We stellen het uitvoeringsprogramma ontwikkelagenda sociaal domein 2023-2024 vast.

Stand van zaken

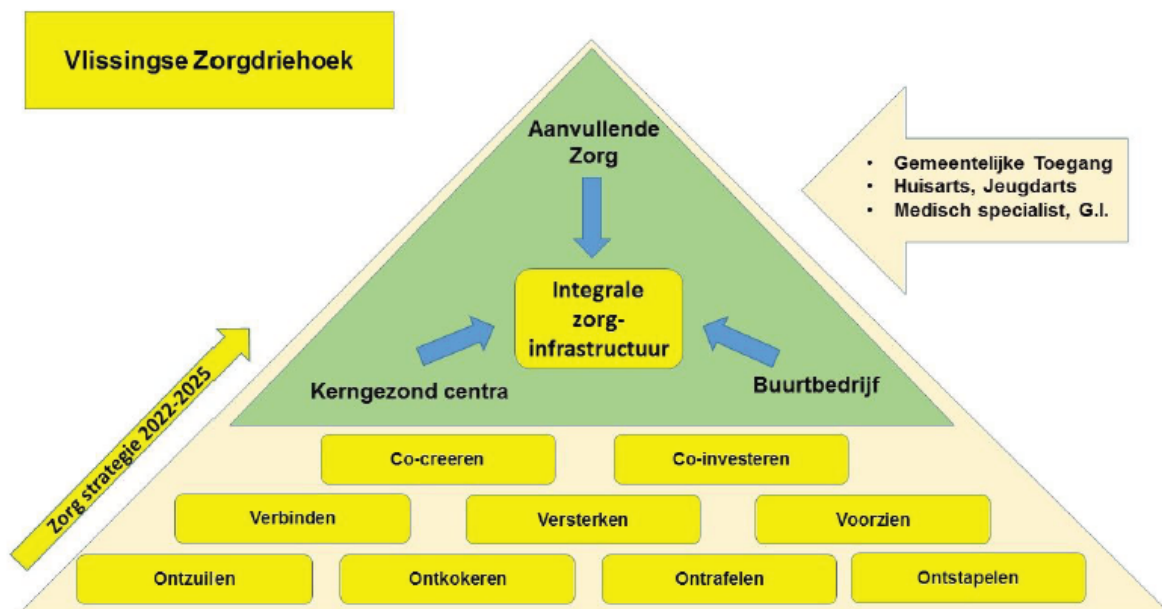

Het uitvoeringsprogramma 2024 is aan verandering onderhevig. We willen aan een ambitieus en reëel uitvoeringsprogramma werken. De kaders waarbinnen het uitvoeringsprogramma opgesteld wordt, veranderen. Dit komt door voortschrijdend inzicht vanuit landelijke en regionale ontwikkelingen (bijvoorbeeld de hervormingsagenda jeugd en de beoogde doorcentralisatie beschermd wonen) en door de ontwikkelingen in relatie tot onze artikel 12 status. Binnen de zeer dynamische context van het sociaal domein en de Zeeuwse samenwerking, wordt herijkt op welk moment welke uitvoeringsmaatregelen nodig zijn om de noodzakelijke veranderingen te realiseren. Daarbij wordt ook gekeken naar de wijze van opstellen en het monitoren van de resultaten.

Daarnaast vraagt de beschikbare capaciteit dat keuzes gemaakt worden. Welke maatregelen kunnen in 2024 gerealiseerd worden en welke in de jaren daarna. De beschikbare capaciteit staat onder druk door onder andere de toename van de omvang van de uitdagingen en het personele verloop van het afgelopen jaar. Dit vraagt om bijstelling en bijsturing gedurende het jaar.

3.3.2 Artikel 12 traject sociaal domein en werk & inkomen

In het kader van artikel 12 sociaal domein werken we langs twee hoofdlijnen. Eerst en vooral willen we voor onze inwoners doelmatige zorg bieden. Dat betekent dat we niet alleen kijken of ons ondersteuningsaanbod compleet is, maar is het ook het ook doelgericht? Iedereen moet tenslotte kunnen meedoen in Vlissingen. Ook willen we dat er een maximale samenhang is in het aanbod van zorg en ondersteuning. Dat doen we door preventie, aanvullende zorg en medische ondersteuning bij elkaar te brengen in één integraal zorgveld: onze Vlissingse zorgdriehoek.

Zo realiseren we voor onze inwoners meer overzicht en minder bureaucratie en zorgversnippering. En dit raakt dan weer aan onze tweede hoofdlijn: een effectief aanbod met maximale kosten efficiency en ook waar mogelijk besparing. Uiteindelijk leiden deze hoofdlijnen tot een betaalbaar maar vooral ook duurzaam aanbod van zorg en ondersteuning.

Wat wilden we bereiken?

Inzicht in (financiële en kwantitatieve) ontwikkelingen in het sociaal domein.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Data-warehouse en dashboard

Het data-warehouse + dashboard ontwikkelen.

Stand van zaken

Voor het inrichten van het datawarehouse en het bouwen van het dashboard hebben we een aantal randvoorwaarden in 2023 goed ingericht. Het geheel noemen we het dataplatform. We onderzochten welke technische oplossing het meest passend was voor een dataplatform. Een applicatie om het dashboard te bouwen is geselecteerd (keuze voor een Business Intelligence-tool). De ontwikkelomgeving voor het datawarehouse en dashboard zijn gerealiseerd. In 2024 realiseren we een productieomgeving, waarbij het beheer structureel geregeld wordt, en realiseren we een eerste versie van het dashboard voor intern gebruik.

Wat wilden we bereiken?

Cliënten en naasten worden betrokken bij de totstandkoming van beleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inbreng cliënten en naasten met brancheorganisaties

We maken afspraken over de inbreng van cliënten en naasten met brancheorganisaties en geven daar uitvoering aan.

Stand van zaken

Er is een Zeeuwse pool van ervaringsdeskundigen opgericht met de opdracht mee te denken bij het maken van beleid. Borging vindt het eerste half jaar van 2024 plaats.

Implementeren van Buurteams Vlissingen

We implementeren Buurteams Vlissingen per 1 januari 2023 als onderdeel van de zorgdriehoek.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Een betaalbaar en duurzaam aanbod van zorg en ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Plan van Aanpak artikel 12 sociaal domein 2023

We geven uitvoering aan het Plan van Aanpak artikel 12 sociaal domein 2023

Stand van zaken

In 2024 en verder zijn de twee belangrijkste vervolgoopdrachten:

1. Het afronden van de lopende opdrachten zoals opgenomen in het inspectierapport 2021-2022. Het consolideren van de behaalde resultaten binnen de Vlissingse zorginfrastructuur van de afgelopen jaren;
2. Het versterken en verder innoveren van het zorgaanbod.

Beide ambities zijn uitgewerkt in het investeringsfonds Sociaal Domein, dat in eerste instantie een scope heeft van twee jaren.

3.3.3 Zeeuwse samenwerking sociaal domein

De Zeeuwse samenwerking sociaal domein wordt langs verschillende lijnen meer concreet. De doordecentralisatie beschermd wonen wordt per 1 januari 2024 van kracht. Er wordt gewerkt aan een Zeeuwse governance structuur om de inkoop beschermd wonen en jeugdhulp uit te voeren. Zo lang dit niet geïmplementeerd is, zal Vlissingen haar functie als centrumgemeente moeten continueren.

Wat wilden we bereiken?

Meer regie en sturing in het sociaal domein en minder bestuurlijke drukte en efficiëntere inzet van capaciteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gedragen governance structuur voor de inkoop jeugdhulp en beschermd wonen

In overleg met de Zeeuwse gemeenten komen tot een gedragen governance structuur voor de inkoop jeugdhulp en beschermd wonen.

Stand van zaken

Er is Zeeuws breed geen unanimititeit bereikt over de best passende Governance voor de inkoop van Jeugdhulp, Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang. Vanuit Vlissingen is de vervolgstap het verder operationaliseren van de partnerschapsafspraken in procedures en werkafspraken en onderzoeken of deze ook doorgetrokken kunnen worden naar Jeugd. Deze lijn zal Zeeuws breed worden afgestemd.

3.3.4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

We willen dat onze kinderen opgroeien tot zelfredzame inwoners. Ons uitgangspunt is hierbij positieve gezondheid. Dat zij mee kunnen doen in onze maatschappij. Kinderen krijgen dezelfde kansen om zich, op basis van de eigen talenten en kwaliteiten, te ontwikkelen. Bijvoorbeeld in de vorm van peuter- en kinderopvang op vroege leeftijd en vanaf 4 jaar op school. Sommige kinderen hebben daarbij hulp en ondersteuning nodig. We werken samen met de kinderopvang, het onderwijs en andere betrokken partijen om deze doelen te bereiken.

Wij zijn verantwoordelijk voor het bieden van adequate onderwijshuisvesting, afgestemd op

de behoeften en mogelijkheden van de betreffende wijk. Ons onderwijshuisvestingsbeleid valt binnen het programma leefbaarheid (zie hiervoor taakveld 3.1.6).

Om ieder kind een zelfde startpositie op school te geven ontvangen wij jaarlijks landelijke budgetten om onderwijsachterstanden te voorkomen. In nauw overleg met betrokken partijen wordt het dit budget verdeeld voor aanvullende onderwijsprogramma's.

Ook hebben we ons ingespannen om de aansluiting onderwijs en jeugdhulp te verbeteren zoals die in 2022 is ingezet met het Buurteams Vlissingen en een thuiszitterscoach voor de scholen. We hebben vervroegd schoolverlaten inzichtelijk gemaakt. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is het van belang dat jongeren beschikken over een startkwalificatie. We bieden jongeren (en hun werkgevers) kansen om hieraan te voldoen. Behoud en versterking van (beroeps)onderwijs is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde.

In de paragraaf 'continue taken' rapporteren wij over de jaarlijkse taken op het gebied van onderwijs.

3.3.5 Sportbeleid en activering

Ook op het gebied van sport is positieve gezondheid het uitgangspunt. Daaruit volgt de sportdoelstelling: het faciliteren en stimuleren van een actieve leefstijl door sport en bewegen, voor alle inwoners van de gemeente Vlissingen. Inwoners die door omstandigheden niet in staat zijn om dit zelf te doen helpen we hierbij. In de praktijk blijkt dat een groot deel van de Vlissingse bevolking zelf de weg vindt naar het sport- en beweegaanbod. Het faciliteren en zorgen voor een goede sportinfrastructuur is voor deze groep toereikend.

Een kleinere groep Vlissingse inwoners is door verschillende oorzaken niet in staat om zelf de weg te vinden naar het lokale sport- en beweegaanbod. Die helpen we op weg om een geschikt aanbod te vinden. De aanpak is gericht op het stimuleren van doelgroepen binnen de Vlissingse samenleving die nog niet deelnemen aan sport- of beweegactiviteiten. De financiering van dit sportstimuleringsbeleid vindt plaats binnen het kader van de rijkssubsidiereregeling "Brede impuls combinatiefuncties" en deelname aan het Sportakkoord. Het Sportakkoord is onderdeel van de brede SPUK regeling. De uitvoering is belegd in het collectief programma Buurteams Vlissingen en bij diverse sportorganisaties. Daarnaast zetten we ook breed in op het laagdrempelig stimuleren van sport en bewegen voor alle doelgroepen in de buitenruimte. Samen met onze inwoners en de Sportraad gaan we bij gebiedsontwikkelingen sport- en beweegvoorzieningen realiseren in deze buitenruimte.

Specifieke aandacht is gericht op de basisschooljeugd, door preventief en actief aan de slag te gaan met bewegachterstanden, sportparticipatie en gezonde actieve leefstijl (terugdringen overgewicht).

Ons sportaccommodatiebeleid valt binnen het programma leefbaarheid (zie hiervoor taakveld 3.1.7).

Wat wilden we bereiken?

Het welzijn van onze inwoners bevorderen door een gezonde en actieve leefstijl te stimuleren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sportakkoord

We geven uitvoering aan het Sportakkoord.

Stand van zaken

Vlissingen in beweging

We continueren Vlissingen in beweging als onderdeel van Buurteams Vlissingen.

Stand van zaken

De uitvoerende sporttaken van Vlissingen in beweging zijn gecontinueerd als onderdeel van Buurteams Vlissingen.

Gezonde actieve leefstijl basisschool kinderen

We bevorderen een gezonde actieve leefstijl bij basisschool kinderen.

Stand van zaken

We hebben een gezonde actieve leefstijl bij basisschool kinderen bevorderd. Activiteiten maken deel uit van het collectief programma Buurteams Vlissingen en de Gezonde school aanpak van de GGD.

Cofinancieringsverplichting naar het rijk

Om te kunnen voldoen aan de cofinancieringsverplichting naar het rijk is via deze begroting € 200.000 extra structureel budget gevraagd.

Stand van zaken

We hebben voldaan aan de cofinancieringsverplichting naar het rijk door structureel € 200.000 op te nemen in de begroting.

Afgerond? Ja

3.3.6 Samenkracht en burgerparticipatie

Noodopvang van vluchtelingen

Noodopvang asielzoekers marinekazerne

Van 1 januari 2023 t/m 22 september 2023 werden 500 asielzoekers opgevangen in de noodopvang in de voormalige marinekazerne. Het college heeft tussentijds ingestemd met

een tijdelijke verhoging van 75 plekken vanaf 23 september 2023, naar aanleiding van een dringende oproep van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Op verzoek van het COA heeft het college in december 2023 besloten de capaciteit te verhogen naar maximaal 575 bewoners en de noodopvang te verlengen van 1 januari 2024 t/m 30 september 2024, met een optie voor verlenging t/m 31 december 2024.

Opvang Oekraïense ontheemden

In 2023 zijn in de gemeente 176 bedden voor Oekraïense ontheemden gerealiseerd. 2023 stond in het teken van voorbereidingen voor de herhuisvesting van 49 Oekraïense ontheemden die verbleven in sloopwoningen in de Van Dishoeckstraat. Na een locatiestudie is het pand aan Westerzicht 64 aangewezen als nieuwe opvanglocatie. In november 2023 zijn de werkzaamheden voor de verbouwing gestart. Het voormalig welzijnscentrum is verbouwd tot een opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden. In het pand zijn diverse slaap- en verblijfruimtes gecreëerd en is er een keukenvoorziening aangebracht. De verhuizing vindt plaats in februari 2024.

Voor burgerparticipatie verwijzen wij u naar paragraaf 3.4.2. van het programma Bestuur.

3.3.7 Wet inburgering

In 2022 is de nieuwe Wet Inburgering 2021 in werking getreden. Deze wet is in de loop van 2022 geïmplementeerd binnen gemeente Vlissingen. In de paragraaf 'continue taken' rapporteren wij over de jaarlijkse taken horend bij deze wetgeving.

3.3.8 Preventie, vroegsignalering en toegang sociaal domein

We streven ernaar dat iedereen kan meedoen in Vlissingen. Het gros van de inwoners kan dat prima zelf of samen met familie, vrienden of in de buurt regelen. Om er voor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners op deze manier kunnen deelnemen in de samenleving versterken we vroegsignalering, preventie en participatie. We organiseren dit vanuit Buurteams Vlissingen en de gemeentelijke toegang.

Buurteams Vlissingen vormt samen met de Kernegezond-centra en de aanvullende zorg de Vlissingse zorgdriehoek.

Buurteams Vlissingen staat dichtbij onze inwoners en is gemakkelijk benaderbaar. Het is er op gericht om samen met onze inwoners vragen op te lossen. Buurteams Vlissingen heeft een groot netwerk met vrijwillige inzet en partners in en rondom het onderwijs en veiligheid. Mocht er toch meer nodig zijn bij ondersteuningsvragen van inwoners, dan is er een nauwe samenwerking tussen Buurteams Vlissingen en de gemeentelijke toegang. De toegang kan anderzijds ook een beroep op Buurteams Vlissingen doen als de ondersteuning weer wat lichter kan, als iemand het weer zelf kan regelen, of als er naast de inzet van aanvullende zorg ook praktische ondersteuning nodig is.

Wat wilden we bereiken?

Preventie efficiënter en effectiever in de eigen woonomgeving organiseren. Daarmee de instroom naar individuele maatwerkvoorzieningen voorkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Basishulp beschikbaar in de buurten

Als onderdeel van Buurteams Vlissingen is per 1 januari basishulp beschikbaar in de buurten afgestemd op de ondersteuningsvraag van onze inwoners.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Investeren in preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning

We investeren in preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning en activering in de woonomgeving van de inwoners.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

3.3.9 Werk en inkomensregelingen

We willen een betaalbare, toekomstbestendige en optimaal functionerende uitvoering en organisatie van de Participatiewet, de schuldhulpverlening en het minimabeleid. De belangrijkste verbeteracties die we hiervoor verder gaan implementeren, richten zich op 3 hoofdthema's:

- invulling geven aan de beleidsregisserende rol van de gemeente;
- het rendement en bedrijfsconcept van het Werkleerbedrijf van Orionis Walcheren verbeteren;
- een toekomstbestendige organisatie en uitvoering van taken passend binnen het integraal sociaal domein.

Orionis Walcheren dient meerjarig maximaal bij te dragen aan de gemeentelijke taakstelling op het cluster inkomen en participatie in het kader van de artikel 12-procedure. Naar aanleiding van de medio 2022 gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) moet de gemeenschappelijke regeling (GR) Orionis Walcheren worden aangepast. De Walcherse gemeenten zijn in 2022 gestart met het proces om te komen tot een voorstel voor aanpassing van de GR als gevolg van wettelijke wijzigingen. Het proces is vertraagd. Onder andere als gevolg van een evaluatie van de GR die simultaan loopt.

Wat wilden we bereiken?

Aanpassing Gemeenschappelijke Regeling Orionis

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorstel aanpassing GR Orionis

De Walcherse gemeenten zijn in 2022 gestart met het proces om te komen tot een voorstel voor aanpassing van de GR. Naar verwachting bieden we in het vierde kwartaal van 2023 deze aanpassing met een raadsvoorstel ter vaststelling aan.

Stand van zaken

Onder begeleiding van een extern bureau worden de gevolgen van de wettelijke aanpassingen en de evaluatie van de GR in beeld gebracht. De evaluatie is eind 2023 gestart. We verwachten het voorstel tot aanpassing van de GR Orionis in de tweede helft van 2024 aan te bieden.

Wat wilden we bereiken?

Grip en sturing op de taken die de gemeente heeft gedelegeerd aan Orionis Walcheren

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kadernota Orionis Walcheren 2023-2026

Het proces om tot een nieuwe kadernota Orionis Walcheren 2023-2026 te komen is in 2022 opgestart. We leggen naar verwachting half 2023 de kadernota ter besluitvorming aan uw raad voor.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Actueel armoedebeleid

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actueel armoedebeleid

In 2022 is er een armoedemonitor uitgevoerd als grondslag voor de herziening van het armoedebeleid. Op basis van die resultaten leggen we in 2023 een herzien armoedebeleidsplan aan uw raad voor.

Stand van zaken

De start van het onderzoek voor de armoedemonitor heeft voor alle Walcherse gemeenten vertraging opgelopen. Dit had te maken privacywetgeving (AVG). In november 2023 is het onderzoeksbureau van start gegaan met de armoedemonitor. De resultaten van de armoedemonitor worden begin juli 2024 opgeleverd. Aan de hand van deze monitor zal het lokaal armoedebeleid worden herzien. Het beleidsplan zal in december 2024 voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

3.3.10 Maatwerkdienstverlening 18+

We geven uitvoering aan de raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg' met onze samenwerkingspartners Zeeuws Baken en Naerebout Combinatie. Het belangrijkste doel is dat de aanvullende zorg (= ondersteuning binnen de Wmo) in de toekomst beschikbaar blijft

voor onze inwoners en betaalbaar voor ons als gemeente. De aanvullende zorg wordt geleverd vanuit het perspectief van positieve gezondheid en passende ondersteuning: doen wat nodig is, niet meer en niet minder. We streven naar een organische Vlissingse zorgdriehoek van samenwerkende en gelijkwaardige partijen, waar de aanvullende zorg onderdeel van is. Het is belangrijk dat er een toekomstbestendig systeem komt en dat we oog houden voor het grote geheel.

De samenwerking in de Vlissingse zorgdriehoek heeft steeds meer vorm gekregen in 2023 en er zijn samenwerkingen ontstaan waarin integraal wordt gewerkt. Voorbeelden daarvan zijn Welzijn op Recept en het cirkel overleg tussen de gemeentelijke toegang en de zorgaanbieders aanvullende zorg. In het cirkeloverleg wordt integraal en oplossingsgericht gewerkt aan casussen die vastlopen.

Wat wilden we bereiken?

Doorontwikkeling van de aanvullende zorg binnen de Wmo, die onderdeel is van de Vlissingse zorgdriehoek

Samen met onze samenwerkingspartners geven wij uitvoering aan de raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg'. We bouwen daarmee aan de Vlissingse zorgdriehoek: de Kernegezondcentra, Buurteams Vlissingen en de aanvullende zorg. We beoordelen of we de raamovereenkomst Wmo per 1 januari 2025 willen verlengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg'

Samen met onze samenwerkingspartners geven wij uitvoering aan de raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg'. We bouwen daarmee aan de Vlissingse zorgdriehoek: de Kernegezondcentra, Buurteams Vlissingen en de aanvullende zorg. We beoordelen of we de raamovereenkomst Wmo per 1 januari 2025 willen verlengen.

Stand van zaken

3.3.11 Maatwerkdienstverlening 18-

Maatwerkdienstverlening 18-

Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd- en opvoedhulp, jeugd-GGZ, jeugdzorg aan verstandelijk beperkten, vervoer (18-), Persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd, persoonlijke verzorging, (kortdurend) en jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp).

Uitgezonderd het vervoer en PGB worden al deze voorzieningen gezamenlijk Zeeuws ingekocht door de Inkooporganisatie jeugdhulp die valt onder de GR GGD Zeeland.

Als gevolg van landelijke afspraken moet een jeugdzorgregio in het kader van de Norm van Opdrachtgeverschap een gezamenlijke visie hebben. De Zeeuwse gemeenteraden hebben deze Regiovisie jeugd eind 2023 vastgesteld. In de visie worden onder meer afspraken gemaakt over de beschikbaarheid en transformatie van de specialistische functies en bovenregionale samenwerking. Bij het opstellen van de Regiovisie is zo veel mogelijk rekening gehouden met de gevolgen van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Regiovisie vormt de basis voor een nieuw aanbestedingstraject jeugdhulp.

Tenslotte is in 2023 uitvoering geven aan de aanbevelingen van het lokale onderzoek naar de uitvoering van de Jeugdwet in het kader van het Plan van Aanpak artikel 12.

Wat wilden we bereiken?

Een effectief en efficiënt jeugdhulp aanbod

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Zeeuwse Regiovisie Jeugd

Inbreng in het opstellen van de Zeeuwse Regiovisie Jeugd en daaruit voortvloeiende werkagenda. Inbreng op het nieuwe aanbestedingsmodel voor het beschikbare aanbod jeugd. Inbreng op de visie governance inkoop jeugd.

Stand van zaken

We hebben bijgedragen aan de totstandkoming van Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 alsook inbreng gehad op de visie t.a.v. de toekomstige governance inkoop jeugd. Voorts hebben we een bijdrage geleverd aan de voorbereiding van het traject voor de nieuwe aanbesteding jeugdhulp (2025-2028). Hierbij hebben we eind 2023 meer betrokkenheid gevraagd en genomen bij de op te stellen inkoopstrategie in 2024 teneinde meer regie en sturing op de gewenste veranderingen bij de nieuwe aanbesteding te realiseren. Onze inzet op het terugbrengen van de Zeeuwse inkoop naar vooral specialistische jeugdhulp, vermindering van het aantal contractpartijen en administratieve lastenverlichting wordt in 2024 onverkort voortgezet.

Wat wilden we bereiken?

Vermindering van de uitgaven aan jeugdhulp

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Lokale onderzoek Jeugdwet

Sturen op de aanbevelingen uit het lokale onderzoek Jeugdwet; Efficiënte samenwerking met Buurteams Vlissingen, toegang, huisartsen en onderwijs.

Stand van zaken

Op grond van het lokale onderzoek Jeugdwet is in 2023 een pilot (Grip op Jeugd) gestart in Oost-Souburg door het ouder-kind-team, met als doel meer grip en zicht te krijgen op de jeugdhulpaanvragen en hierbij de 'beweging naar voren' te maken. Binnen de pilot wordt er in samenwerking tussen het medische en sociale domein (Kerngezond) een nieuwe werkwijze geïmplementeerd en de effecten gemonitord. In 2024 en 2025 loopt de pilot door. Begin 2024 wordt bekeken of op basis van ervaringen en resultaten deze werkwijze breder uitgerold wordt.

3.3.12 Geëscaleerde zorg 18+

We geven in Vlissingen verder vorm aan de opgave die we hebben voor onze kwetsbare inwoners die (tijdelijk) gebruik moeten maken van een beschermd wonen voorziening of maatschappelijke opvang. Dit in het licht van de landelijke ontwikkelingen waarbij verantwoordelijkheden op termijn verschuiven van de centrumgemeente Vlissingen naar de overige Zeeuwse gemeenten. We hanteren de uitgangspunten uit de Regiovisie beschermd Wonen Maatschappelijke Opvang (BWMO) Zeeland 2022-2025: focus op herstel en participatie zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving. We zetten in op passende zorg. We maken nieuwe samenwerkingsafspraken met de Zeeuwse gemeenten om meer lokaal georganiseerde voorzieningen met de juiste spreiding in het Zeeuwse te realiseren. Om deze opgave te kwantificeren voeren we onderzoeken uit. Op basis van deze nieuwe inzichten zetten we passende vervolgstappen in 2024.

Wat wilden we bereiken?

Inwoners die aangewezen zijn op beschermd wonen en opvang komen op een verantwoorde manier zelfstandig in de wijk te wonen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Opbouw Ombouw Afbouw Spreidingsplan (OOAS-plan)

We stellen een Opbouw Ombouw Afbouw Spreidingsplan (OOAS-plan) op voor alle beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang voorzieningen in Zeeland.

Stand van zaken

Vanwege een verschil van inzicht over de inhoud van het rapport over het ideale zorglandschap dat moet worden opgeleverd is aanvullend bijgestuurd. Het rapport is in het eerste kwartaal van 2024 opgeleverd.

Aanbesteding beschermd wonen

We besteden beschermd wonen meerjarig aan met het accent op transformatiedoelen.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

Inwoners die aangewezen zijn op maatschappelijke opvang komen op een verantwoorde manier zelfstandig in de wijk te wonen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Weer Thuis op Walcheren

In het kader van Weer Thuis op Walcheren maken we samenwerkingsafspraken tussen de 3 gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders.

Stand van zaken

De afspraken zijn gemaakt en in het eerste kwartaal van 2024 ter vaststelling aan de betrokken partijen, waaronder het college van burgemeester en wethouders, aangeboden. We verwachten dat het convenant in het tweede kwartaal van 2024 is ondertekend.

3.3.13 Geëscaleerde Zorg 18-

Geëscaleerde Zorg 18-

Tot dit taakveld behoren aanpak kindermishandeling, Veilig Thuis 18-, jeugdbescherming en jeugdreclassering en kinderbeschermingsmaatregelen opgelegd door de rechtbank, uitgevoerd door een gecertificeerde instelling (GI).

Vlissingen speelt met eigen casusregie van het Regieteam in op complexe gezinsproblematiek met veiligheidsrisico's. Hiermee proberen wij waar mogelijk escalatie en gedwongen kader te voorkomen. In die gevallen waarin dit toch niet lukt, komt de jeugdbescherming in beeld.

De sector jeugdbescherming wordt gezien als de intensive care van de jeugdzorg en kampt al jaren met forse bedrijfsvoerings- en personele problemen (landelijk). In de Zeeuwse situatie heeft dit geleid tot een overname in 2021 van Intervence door JB West. Met JB West is een vijfjarige omzetgarantie afgesproken waarin, naast de uitvoering van de reguliere wettelijke maatregelen, een zekere ruimte is om aanvullende diensten voor lokale toegangen van gemeenten te verrichten.

Omdat het totale stelsel van de jeugdbescherming geleidelijk aan onhoudbaar is geworden, is in 2021 landelijk het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming vastgesteld. Het stelsel gaat zodanig op de schop dat wordt toegewerkt naar regionale veiligheidsteams vanaf 2025, waarin de bestaande GI's, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming zullen opgaan. De kwetsbare gezinnen worden dan ondersteund door 1 vast gezicht vanuit een lokaal team, waarbij 1 expert vanuit het regionale team als duo-lid betrokken kan worden. Ter voorbereiding van het model zijn in 2021 landelijk 6 proefregio's bepaald. Zeeland neemt hieraan deel door het project Vaart in Veiligheid (ViV). Vlissingen heeft samen met Terneuzen en Borsele eerder deelgenomen aan de eerste pilot van ViV, maar die stagneerde door het dossier Intervence en visiediscussies in de Zeeuwse stuurgroep. Inmiddels is ViV overgegaan in de Zeeuwse proeftuin Ieder1 in de gemeente Hulst. In 2024 zal Vlissingen verder afstemmen met de proeftuin. Overigens werken we in Vlissingen al zo veel mogelijk toe naar de principes van het Toekomstscenario.

Abusievelijk is onder dit onderdeel in de begroting 2023 niet de juiste tekst opgenomen onder "Wat willen we bereiken?". De doelstelling onder dit taakveld is: Voorkomen dat kwetsbare jeugd- en gezinsproblematiek escaleert naar crisis en/of gedwongen kader. Dat is hetgeen we in 2023 wilden bereiken.

Wat wilden we bereiken?

In het kader van Weer Thuis op Walcheren maken we samenwerkingsafspraken tussen de 3 gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Reguliere inzet Regieteam complexe casuïstiek en inzet op preventie via Buurtteams Vlissingen

Reguliere inzet van het Regieteam complexe casuïstiek en inzet op preventie via Buurtteams Vlissingen. Afspraken naar behoefte over extra inzet JB West. Voortzetting goede afstemming met pilot Vaart in Veiligheid.

Stand van zaken

Bedoeling was in 2023 over de inhoud en verdeling van de lokale diensten van JB West per Zeeuwse subregio/gemeenten afspraken te maken, aansluitend bij de lokale behoeften. Deze afspraken zijn op Zeeuws niveau niet afgerond. In 2024 worden de aanvullende diensten opnieuw geagendeerd.

De afstemming over de pilot Vaart in Veiligheid is overgegaan in de afstemming rond de Zeeuwse proeftuin leder1. Een inzicht vanuit de Zeeuwse proeftuin is dat het beslisproces voor Kind en Gezinsbescherming verbeterd kan worden door ouders en jeugdigen actief mee te laten praten, expliciet te bekijken welke mogelijkheden er zijn in het vrijwillig kader, door verbinding te leggen met ervaringsdeskundigen en het toevoegen van specifieke deskundigen.

De inzet van het regieteam in Vlissingen is er op gericht de begeleiding in het vrijwillig kader te optimaliseren. Daarbij zijn het contact met het gezin en het inzetten van effectieve ondersteuning speerpunten, om crisis en inzet van gedwongen kader te voorkomen.

In Vlissingen is het totaal aantal jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel gedaald van 2,0% in 2021 en 2,1% in 2022 naar 1,7% in 2023. Het aantal Zeeuwse jeugdigen dat een maatregel heeft is duidelijk lager, respectievelijk 1,5% in 2021, 1,5% in 2022 en 1,4% in 2023.

Jongeren die een jeugdreclasseringsmaatregel uitgereikt kregen is daarentegen gestegen van 0,5% in 2021, via 0,6% in 2022 naar 0,7% in 2023. Deze stijgende trend wijkt af van de daling die gemiddeld in Zeeland wordt gerealiseerd. Na een hoger percentage van 0,4% in 2022, is het Zeeuwse percentage van 0,3% weer terug op het niveau van 2021.

3.3.14 Centrumtaken

Via een motie heeft de raad het college verzocht om inzicht te geven in de rijksmiddelen voor de centrumtaken. Gemeente Vlissingen is centrumgemeente voor Zeeland voor de Maatschappelijke opvang (MO), Vrouwenopvang (VO) en Beschermd wonen (BW). Dit houdt in dat gemeente Vlissingen verantwoordelijk is voor het beheer van het financiële budget dat hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld.

Beschermd wonen wordt (vooralsnog) op termijn door gedecentraliseerd. Het wetsvoorstel daartoe is echter met de val van het kabinet voor onbepaalde tijd uitgesteld. Voor vrouwenopvang en maatschappelijke opvang blijft gemeente Vlissingen nog fungeren als centrumgemeente.

Met de doordecentralisatie van beschermd wonen wordt het totale budget voor Beschermd Wonen dat beschikbaar is gesteld aan de centrumgemeente Vlissingen via het objectief verdeelmodel stapsgewijs door gedecentraliseerd naar de 13 Zeeuwse gemeenten. Het tempo is bepaald door het landelijk vastgesteld ingroeipad van 10 jaar. De 13 gemeenten in Zeeland hebben besloten om (los van de doordecentralisatie) te gaan werken met één regiobudget voor de taken maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen.

De rijksbijdrage voor BW, MO en VO is als volgt:

Rijksbijdrage regio Zeeland (bedragen * € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Beschermd Wonen (BW)	38.118	38.051*	38.166*	38.181*
Maatschappelijke opvang en OGGz (MO)	6.991	6.991	6.991	6.991
Vrouwenopvang (VO)	4.287	4.308	4.308	3.935

* Vanaf 2024 is de rijksbijdrage beschermd wonen een regiobudget (van 13 Zeeuwse Gemeenten)

Met ingang van 2022 ontvangt Vlissingen als centrumgemeente Maatschappelijke Opvang ook de nieuwe gelden voor de aanpak dak- en thuisloosheid (ca. 1 miljoen). Naar verwachting wordt in de meicirculaire 2024 bekend of we deze middelen structureel gaan ontvangen vanuit het Rijk en of we deze middelen gaan ontvangen in de vorm van een decentralisatie-uitkering gaat of om een SPUK (specifieke uitkering).

3.3.15 Volksgezondheid

In Vlissingen wordt er hard gewerkt aan de gezondheid van inwoners samen met vele organisaties, initiatieven, bedrijven en de inwoners zelf. In 2023 werd er vanuit de landelijke akkoorden IZA (Integraal Zorg Akkoord) en GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) richting gegeven aan inzet op domein overstijgende samenwerking en preventie. We hebben ingezet op de ontwikkeling van verschillende programma's die hierin passen zoals Cool2Bfit (voor kinderen met overgewicht) en preventie middelen gebruik.

We leggen de verbinding met andere domeinen. Gezondheid wordt namelijk bepaald door een combinatie van persoonlijke kenmerken en omstandigheden waarin mensen geboren worden, opgroeien, wonen en werken. Veel van deze factoren hangen samen met sociaaleconomische status en liggen vaak buiten het gezondheidsdomein.

Een groot gedeelte van de uitvoering van de Wet publieke gezondheid hebben we belegd bij de GR GGD Zeeland. De GGD geeft onder andere uitvoering aan de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding (waaronder COVID-19), medische milieukunde (waaronder PFAS-gerelateerde zaken) en psychosociale hulpverlening. Daarnaast zijn we verbonden aan de Zeeuwse Zorg Coalitie waarin de Zeeuwse gemeenten samenwerken met zorgaanbieders, verzekeraars en inwoners om de groeiende zorgkloof in Zeeland te dichten.

3.3.16 Fiche H Wind in de zeilen: Zorg

Kwalitatief goede en bereikbare zorg is belangrijk voor onze inwoners en levert bovendien een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat. Met het fiche Zorg krijgt de zorginfrastructuur een impuls. De drie onderdelen van dit fiche hangen met elkaar samen en versterken elkaar.

1. Zeeuwse Zorginfrastructuur; binnen de Zeeuwse zorgcoalitie (ZZC) werken we met de andere Zeeuwse gemeenten, Provincie, zorgaanbieders en zorgverzekeraar samen aan een toekomstbestendige zorginfrastructuur. In 2023 is dit onderdeel van het Fiche afgerond. Werkzaamheden van de ZZC worden met andere financiering voortgezet.
2. Opleiden huisartsen en physician assistants (PA's) in Zeeland; opleiden in en binden aan Zeeland.
3. Ontwikkelen drie Kernegezond-centra in Vlissingen; multidisciplinaire samenwerkingsverbanden ondersteund door digitalisering en huisvesting.

Kernegezond

Met zorgverzekeraar CZ zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderdeel Kernegezond-centra. In nauwe samenwerking met Vlissingse huisartsen en betrokken zorgaanbieders ontwikkelen we Kernegezond in Vlissingen. Als gemeente zijn we ook participant in de samenwerking Kernegezond. Buurteams Vlissingen en onze gemeentelijke toegang hebben in 2023 een belangrijke bijdrage geleverd en blijven dit ook doen. Om integraal samen te kunnen werken is het belangrijk om dezelfde taal te spreken; in 2023 hebben meer dan 150 professionals uit het sociaal en medisch domein in Vlissingen een scholingstraject positieve gezondheid gevolgd.

Wat wilden we bereiken?

Een toekomstbestendige zorginfrastructuur met kwalitatief goede zorg dichtbij de inwoners

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Implementeren concept Kernegezond

We implementeren met partners het inhoudelijk concept Kernegezond in drie bedieningsgebieden.

Stand van zaken

Met de partners in Kernegezond is op verschillende thema's gewerkt aan domein overstijgende samenwerking, bijvoorbeeld Welzijn op Recept+ en kwetsbare jeugd. In 2024 bouwen we verder aan de samenwerking met nieuwe thema's en het bestendigen van ontwikkelde werkwijzen.

3.3.17 Continue taken

Wat wilden we bereiken?

Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een (niet limitatief) overzicht van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Arbeidsmarkt, Wind in de zeilen fiche I: impuls werkzoekenden

De (om)scholingstrajecten richting zorg, bouw en haven zijn 2021/2022 gestart. De instroom van nieuwe kandidaten is ook in 2023 een doorlopend proces. Mogelijke (om)scholings- en

ontwikkeltrajecten voor de banen die – in brede zin – zullen ontstaan a.g.v. realisatie van het Justitieel Complex Vlissingen, worden in afstemming met DJI in 2023 verder in beeld gebracht en ontwikkeld. Ook mogelijkheden bij de PI Middelburg hiervoor worden verkend.

Stand van zaken

De omscholingstrajecten zijn begonnen in 2020. Omdat de effecten tot nu toe onvoldoende zijn, is verlenging tot 2026 en aanpassing van het Fiche Arbeidsmarkt aangevraagd bij de stuurgroep Wind in de Zeilen. Doelstelling is verbetering van door- en uitstroom van statushouders uit een uitkering. Het justitieel complex zal naar verwachting in 2030 klaar zijn, het opleiden van mensen daarvoor is op dit moment te ver weg. Wel wordt in de aanloop meegenomen dat hier werk uit voortvloeit. Voor het fiche arbeidsmarkt is een plan ontwikkeld om statushouders beter te begeleiden in hun duale traject en dan vooral gericht op participatie (werk en/of sociale activering).

Leerlingenvervoer

Met het actualiseren van de verordening werd gestart in 2022. In 2023 wordt een nieuwe verordening vastgesteld.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Nationaal Programma Onderwijs

Uitvoer geven aan het 'Ondersteuningsplan Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Gemeente Vlissingen'. Conform BenW-nota, Raadsvoorstel 1358857 Gemeentelijke Middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Gemeente Vlissingen, d.d. 24 februari 2022. We gaan er vanuit dat de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld vanuit het Rijk budgetneutraal beschikbaar kunnen worden gesteld voor het onderwijs op basis van de bestaande capaciteit.

Stand van zaken

In 2022 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld, gericht op het terugdringen van onderwijsachterstanden veroorzaakt door COVID-19. Op basis daarvan is het uitvoeringsplan 'Ondersteuningsplan Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Gemeente Vlissingen' in 2022 vastgesteld. De uitvoering daarvan (extra formatie voor scholen gericht op de aansluiting onderwijs-zorg) loopt, conform plan en binnen budget, door tot 2025.

Afgerond? Ja

Onderwijsachterstandenbeleid

Opstellen van Onderwijsachterstanden Beleidsplan 2023-2026. Uitvoering geven aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid conform het nog vast te stellen beleid.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wet inburgering

Samen met onze uitvoeringsorganisaties ondersteunen we inburgeraars met als doel om zo snel mogelijk in te burgeren volgens de nieuwe wet inburgering in onze gemeente.

Stand van zaken

In 2023 hebben we middelen overgeheveld voor het aantrekken van extra personeel (1 fte). Met als doel het opzetten van nieuwe regelingen zoals sociale activering die vallen onder de Wet inburgering 2021. Dit realiseren we in 2024.

3.3.18 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	172.842	152.141	20.700
Baten	39.407	39.783	-376
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	133.435	112.358	21.077
Onttrekkingen	1.987	1.921	67
Storting	2.360	18.828	-16.468
Mutaties reserves	373	16.907	-16.535
Sociale samenhang	133.807	129.265	4.542

3.3.19 Investerings

In het onderstaande overzicht staat het in 2023 onderhanden krediet. Wij verwachten dat het restant op het krediet voldoende zijn om de investering uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we het krediet in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar. De overschrijdingen lichten we toe bij 5.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Werkelijk 2023	Restant	Afsluiten
Toplaag Cruiff Court	70	0	64	6	2023
Prog 3 Sociale Samenhang	70	0	64	6	

3.3.20 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

3.4 Programma Bestuur

3.4 Inleiding

Het programma Bestuur gaat over de relatie van het gemeentebestuur met haar inwoners, ondernemers, instellingen, andere overheden en over de relatie tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie.

Met onze inwoners, ondernemers en instellingen willen we werken aan wat we gezamenlijk belangrijk vinden voor de gemeente Vlissingen. We geven daaraan richting op basis van een gezamenlijk vastgestelde strategische koers voor Vlissingen in 2040. Onze werkwijze om de programmadoelen te bereiken kenmerkt zich door: het samen doen, de dialoog opzoeken, de participatie bevorderen en 'van buiten naar binnen denken'.

Samen met de regio willen we het stedelijke gebied op Walcheren versterken en binnen het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) de bestuurlijke krachten bundelen, gericht op de thema's wonen, economie, arbeidsmarkt, sociaal domein, milieu, energie en klimaat. Maar de wereld om ons heen stopt niet bij deze grenzen. De overheid moet zich positioneren als onderdeel van een veranderende (informatie)samenleving. Met het rijk, provincies, waterschappen en andere gemeenten willen we meer samenwerken aan de complexe opgaven waar we als overheden voor staan. Samen kunnen we meer bereiken als één overheid. Uiteraard geldt dit in het bijzonder voor het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen'; rijk, provincie en onze gemeente bewaken gezamenlijk in een aparte stuurgroep de voortgang en integraliteit van de uitvoering van dit pakket.

Waar ruimte ontstaat voor nieuw beleid, zal de gemeenteraad aan de voorkant van processen worden betrokken, zodat deze goed in positie komt en blijft. Als het gaat om de samenwerking tussen bestuur en organisatie accepteren en respecteren we een duidelijke rolverdeling tussen gemeenteraad, college en organisatie. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners en ondernemers, stelt de kaders vast en controleert het college. Het college bestuurt collegiaal de gemeente. De ambtelijke organisatie adviseert onafhankelijk, bereidt de besluiten voor en voert deze uit. We zijn in deze rolverdeling transparant over de manier waarop we met bevoegdheden omgaan.

De besluiten die we nemen en andere overheidsinformatie publiceren we actief op grond van de Wet open overheid en omdat we transparantie een belangrijke kernwaarde vinden in onze woorden en daden als gemeente.

De gemeente wil zich verder ontwikkelen tot een integrale overheid; een servicegerichte en betrouwbare organisatie zonder onnodige drempels en procedures. Bestuur en organisatie inspireren, stimuleren en faciliteren daarbij inwoners, ondernemers, instellingen en andere partners en zoeken actief de dialoog en samenwerking met hen. Daarvoor gebruiken we ook sociale media en bieden we ook digitale kanalen. Bestuur en organisatie tonen zich een betrouwbare partij: we zeggen wat we doen en doen wat we beloven. We zeggen het ook als iets niet kan en dan zoeken we samen naar oplossingen, in de geest van de Omgevingswet en in het gezamenlijke belang van Vlissingen.

We blijven investeren in de verbetering en het op peil houden van onze dienstverlening en willen daarbij ook digitalisering een ondersteunende rol laten spelen. Om onze dienstverlening op peil te houden is het ook noodzakelijk dat we voldoende gekwalificeerd personeel hebben, die de gemeente ervaren als een aantrekkelijke werkgever, die werkinhoudelijke uitdagingen biedt en kansen voor de eigen ontwikkeling.

Tenslotte gaan we actief op zoek naar subsidiemogelijkheden voor co-financiering van onze projecten. Ook daarin werken we samen met partners als de provincie en North Sea Port.

Speerpunten programma Bestuur 2023:

- Implementatie Wet open overheid;
- Burgerparticipatie;

- Subsidieverwerving.

3.4.1 Implementatie Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is de verplichting om overheidsinformatie actief openbaar te maken. Wat betreft de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) is de Woo niet veel gewijzigd. Na een Koninklijk Besluit zullen we geleidelijk aan steeds meer overheidsinformatie actief openbaar maken.

Wat wilden we bereiken?

Op een effectieve en efficiënte wijze voldoen aan de verplichting in de Woo.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overheidsinformatie actief openbaar maken

Door vanaf 2023 overheidsinformatie actief openbaar te maken, neemt het aantal (passieve) Woo verzoeken geleidelijk af.

Stand van zaken

- Veel informatie, die we o.g.v. de Woo openbaar moeten maken, staat al op onze website www.vlissingen.nl en is ook te vinden via de Woo-index.
- Voor het actief openbaar maken hebben we daarnaast de tools Datamask en Djuma OpenInfo aangeschaft en geïmplementeerd. Hiermee kunnen we de informatie-categorieën direct vanuit het zaakstelsel anonimiseren en aansluitend publiceren (en daarmee openbaar maken). Dit doen we nadat een Koninklijk Besluit is genomen, waarna het verplicht is een informatie-categorie openbaar te maken.

Afgerond? Ja

3.4.2 Burgerparticipatie

We hebben ingezet op het planmatig betrekken van belanghebbenden in de visievorming, beleidsontwikkeling, ruimtelijke plannen en het onderhouden van onze kapitaalgoederen. Als onderdeel van onze standaard werkwijze hebben we bepaald op welke manier participatie mogelijk is en op welk niveau van de participatieladder. De manier van participatie is afgestemd op de doelgroep en het onderwerp. We hebben gebruik gemaakt van diverse participatie methodieken, waaronder DoemeeVlissingen.nl

We hebben gezorgd dat iedereen inbreng en invloed kan hebben op zijn leefomgeving en mee kan doen. Daarnaast hebben we initiatieven gefaciliteerd die inwoners zelf ontplooiën om hun leefomgeving te verbeteren. Hierin spelen de wijkcoördinatoren een verbindende rol tussen de samenleving en onze organisatie. De wijkcoördinator was makkelijk te benaderen voor advies en informatie van wijkbewoners en een goede stimulator voor bewonersparticipatie.

Wat wilden we bereiken?

We zorgen dat iedereen inbreng en invloed kan hebben op zijn leefomgeving en mee kan doen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Extra wijkcoördinator

Om de participatie goed vorm hebben we een extra wijkcoördinator aangesteld. Daarnaast borgen we participatie binnen de projectmatige aanpak.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

Wat wilden we bereiken?

We faciliteren initiatieven die inwoners zelf ontplooiën om hun leefomgeving te verbeteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bewonersinitiatieven

We gaan de initiatieven in beeld brengen, ondersteunen en monitoren.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

3.4.3 Subsidieverwerving

De Europese subsidieprogramma's kennen een cyclus van zeven jaar. In 2022 is een nieuwe periode van start gegaan. Elke zeven jaar worden er nieuwe doelen gesteld die aan de subsidies zijn gekoppeld. In de huidige subsidieperiode ligt de nadruk op klimaatverandering (groener), digitalisering (slimmer) en aandacht voor inclusie (socialer). Thema's die gekoppeld kunnen worden aan Vlissingse uitdagingen.

Een specifieke uitdaging is de beëindiging door de Brexit van het Interreg 2-zeeën project. Vlissingen maakte veel gebruik van deze regeling. In 2023 is er daarom vooral ingezet worden op de kansen die andere EU programma's, maar ook regionale en landelijke regelingen bieden. Het in het coalitieakkoord genoemde budget is in 2023 gebruikt om ervaring op te doen met de nieuwe subsidieregelingen, scans uit te voeren en eerste aanvragen te (laten) doen.

Wat wilden we bereiken?

Maximaal benutten van externe (Europese) financiële middelen voor de realisatie van projecten, die we al ambiëren en waarvoor dus co-financiering beschikbaar is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Subsidieverwerving

We zetten in op subsidieverwerving: door het laten scannen van mogelijkheden, de kansen te laten matchen met voornemens met betrekking tot projecten, samenwerking met andere partijen op te zetten en capaciteit in te zetten om aanvragen in te dienen en aan de voorwaarden te voldoen.

Stand van zaken

3.4.4 Burgerzaken

Zie voor het onderdeel Burgerzaken 3.4.5 Continue taken.

3.4.5 Continue taken

Wat wilden we bereiken?

Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een (niet limitatief) overzicht van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Burgerzaken - Verkiezingen

In 2023 organiseren we twee verkiezingen op 15 maart 2023; die voor Provinciale Staten en voor het algemeen bestuur van het Waterschap. De aanpassingen in de Kieswet worden daarbij meegenomen: op 13 en 14 maart 2023 zijn er extra verkiezingsdagen. Hiervoor wordt een gemeentelijk stembureau ingesteld.

Stand van zaken

Op 15 maart 2023 werden de Provinciale Statenverkiezingen gehouden samen met de Waterschapsverkiezingen. De organisatie is goed verlopen zonder incidenten. Op 22 november 2023 werden er voor de 2e keer dit jaar verkiezingen georganiseerd, dit keer voor de 2e kamer. Gezien de verwachte grote opkomst en op advies van de kiesraad zijn de stemmen op 23 november centraal geteld. De organisatie is goed verlopen en een evaluatie heeft plaatsgevonden.

Afgerond? Ja

Griffie - Raadszaal

In 2023 wordt een plan en een kostenraming gemaakt om het interieur van de raadszaal te vernieuwen. Voor de uitvoering van dit plan worden in de Programmabegroting 2024-2027 middelen gevraagd.

Stand van zaken

Afgerond? Ja

3.4.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	7.662	5.590	2.072
Baten	557	661	-104
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	7.105	4.929	2.176
Onttrekkingen	643	444	200
Stortingen	5.164	4.831	333
Mutaties reserves	4.521	4.387	134
Bestuur	11.626	9.316	2.310

3.4.7 Investerings

In het onderstaande overzicht staat het in 2023 onderhanden krediet. Wij verwachten dat het restant op het krediet voldoende zijn om de investering uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we het krediet in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar. De overschrijdingen lichten we toe bij 5.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Werkelijk 2023	Restant	Afsluiten
Vervangen BRP-applicatie	150	127	0	23	2023
Prog 4 Bestuur	150	127	0	23	

3.4.8 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

3.5 Overhead

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht wordt opgenomen van de kosten van de overhead.

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- gemeentesecretaris;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie, Huisvesting)-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);
- managementondersteuning primair proces.

Beleidsindicatoren:

De beleidsindicatoren in dit hoofdstuk zijn opgesteld op basis van eigen gegevens.

Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Begroting/jaarrekening	Vlissingen
Begroting 2023 (periode 2023)	8,3
Begroting 2024	10,8
Begroting 2025	
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	10,0

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Begroting/jaarrekening	Vlissingen
Begroting 2023 (periode 2023)	8,3
Begroting 2024	9,2
Begroting 2025	
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	9,1

Apparaatskosten (kosten per inwoner)

Bron: Eigen begroting

Begroting/jaarrekening	Vlissingen
Begroting 2023 (periode 2023)	372
Begroting 2024	413
Begroting 2025	
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	358

Overheadkosten (% van totale lasten)

Bron: Eigen begroting

Begroting/jaarrekening	Vlissingen
Begroting 2023 (periode 2023)	6,37%
Begroting 2024	6,70%
Begroting 2025	
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	5,46%

Externe inhuur (% van totale loonsom + kosten inhuur externen)

Bron: Eigen begroting

Begroting/jaarrekening	Vlissingen
Begroting 2023 (periode 2023)	12,07%
Begroting 2024	10,10%
Begroting 2025	
Jaarrekening 2023 (periode 2023)	23,20%

3.5.1 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	21.164	21.809	-645
Baten	5.621	5.690	-69
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	15.543	16.119	-576
Overhead	15.543	16.119	-576

3.5.2 Investerings

In het onderstaande overzicht staan de in 2023 onderhanden kredieten. Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar. De overschrijdingen lichten we toe bij 5.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Werkelijk 2023	Restant	Afsluiten
Vorbereiding nieuwbouw Stadsbeheer	1.117	605	488	25	
Nieuwbouw Stadsbeheer – Civiel	8.193	0	1.079	7.114	
Nieuwbouw Stadsbeheer – Bouwkosten	2.393	0	432	1.960	
Nieuwbouw Stadsbeheer – Inboedel	170	0	0	170	
Vervangen zaaksysteem Verseon	180	163	0	17	
Hybride werken 2022-2024	1.031	155	422	454	
Verplichtingenadministratie	150	0	0	150	
Prog 5 Overhead	14.265	952	2.392	10.922	

3.5.3 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

3.6 Algemene dekkingsmiddelen

In artikel 25, lid 1 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat het overzicht van baten en lasten een overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien moet bevatten. De algemene dekkingsmiddelen betreft vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot de afvalstoffenheffing of rioolrechten geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen ramen en verantwoorden wij, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, in de daarop betrekking hebbende programma's onder de baten.

3.6.1 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	1.682	2.089	-407
Baten	195.182	196.579	-1.398
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-193.500	-194.490	990
Onttrekkingen	4.591	4.591	0
Stortingen	13.865	13.865	0
Mutaties reserves	9.275	9.275	0
Algemene dekkingsmiddelen	-184.225	-185.216	990

3.6.2 Reserves en voorzieningen

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 5.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva).

Paragrafen

4.1 Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat nadere informatie over de gemeentelijke heffingen met betrekking tot het belastingjaar 2023. De gemeente Vlissingen kende in 2023 de volgende heffingen:

1. Onroerende zaakbelastingen (OZB)
2. Woonforensenbelasting
3. Toeristenbelasting
4. Hondenbelasting
5. Precariobelasting
6. Afvalstoffenheffing
7. Rioolheffingen
8. Begraafrechten
9. Marktgeld
10. Leges
11. Parkeerbelasting
12. Bedrijveninvesteringszone (BIZ)
13. Havengelden

De opbrengst van de eerste vijf belastingen vormt een deel van de algemene dekkingsmiddelen. De opbrengst van respectievelijk de afvalstoffenheffing, rioolheffingen, de begraafrechten en parkeerheffingen dient om de kosten te dekken voor:

- het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- de gemeentelijke riolering;
- de gemeentelijke begraafplaatsen;
- de parkeergarage en de maaiveldparkeerplaatsen.

Alle heffingen, met uitzondering van de leges, zijn door middel van verordeningen vastgesteld door de gemeenteraad. Het college is bevoegd de legesverordening vast te stellen.

Uitgangspunten

Indexering en tariefverhoging

Alle gemeentelijke belastingen zijn in 2023 in beginsel verhoogd met de index te weten 3,9 %, met uitzondering van de Afvalstoffenheffing, de rioolheffingen, de lijkbezorgingsrechten en onroerendezaakbelastingen. Het tarief voor het eigendom rioolheffingen is verlaagd en de tarieven voor het gebruik zijn gelijk gebleven op basis van de financiële onderbouwing van het verlengde VGRP. De tarieven van de lijkbezorging zijn in 2023 wederom met 5% extra verhoogd i.v.m. het streven naar het verhogen van de kostendekking. Het tarief van de afvalstoffenheffing is naast de index extra verhoogd met 2,6% om te kunnen komen tot een kostendekkendheid van 100%. De OZB tarieven voor de niet-woningen zijn met 8,5% verhoogd (incl. index) maar het tarief van de woningen is verlaagd met 7,6%.

Kostendekking

Voor alle retributies is het kostendekkingspercentage in deze paragraaf vastgelegd. Hiermee wordt de transparantie m.b.t. verhouding kosten en baten per heffing vergroot.

Kwijtschelding

Kwijtschelding wordt verleend op basis van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De berekening van de kosten van bestaan is vastgesteld op 100% van de bijstandsnorm. Voor het bepalen van de kwijtschelding zijn de Zeeuwse gemeenten een samenwerkingsverband aangegaan met SABEWA Zeeland. Hierdoor hoeven de burgers maar 1 keer een aanvraagformulier in te dienen om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van zowel de waterschapslasten en de gemeentelijke belastingen die in de regeling zijn betrokken.

Sabewa Zeeland heeft de verzoeken om kwijtschelding 2023 tijdig afgehandeld. Voor het belastingjaar 2023 waren de uitgaven aan kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing geraamd op € 696.780. De werkelijk verleende kwijtschelding over 2023 bedraagt € 653.784. Daarnaast is er een bedrag van € 34.460 aan kwijtschelding over oude jaren.

Positie op de lokale lastenladder

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de lokale lastendruk 2023 van een meerpersoonshuishouden in de Zeeuwse gemeenten. Het tarief voor OZB is sterk afhankelijk van de gemiddelde WOZ-waarde per gemeente. Zoals in het overzicht is weergegeven, is de gemeente Vlissingen niet de duurste gemeente van Zeeland. Voor 2023 ligt de gemeente Vlissingen 9% boven het gemiddelde van Zeeland.

COELO Atlas lokale lasten 2023:

Gemeenten	OZB eig.	WOZ waarde	OZB	AFV	RIOG	TOTAAL
		€	€	€	€	€
Veere	0,08%	420.115	329	295	163	787
Tholen	0,11%	294.006	319	277	206	802
Noord-Beveland	0,10%	334.927	321	284	198	802
Kapelle	0,09%	366.401	327	266	290	883
Sluis	0,09%	336.632	289	303	293	885
Middelburg	0,11%	319.500	365	298	224	887
Reimerswaal	0,09%	309.356	269	359	278	905
Hulst	0,10%	313.265	319	331	292	942
Borsele	0,11%	328.793	362	382	200	945
Terneuzen	0,13%	275.716	356	364	232	951
Vlissingen	0,13%	288.496	370	354	262	986
Schouwen-Duiveland	0,11%	395.581	415	315	257	987
Goes	0,12%	365.617	441	271	302	1.014

Opbrengsten heffingen

Hierna volgt het overzicht van de opbrengsten van de diverse heffingen:

Bedragen x € 1.000

Opbrengstheffing	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. begr. wijziging	Rekening 2023	Begroting 2024
1. Onroerende zaakbelasting	14.293	15.805	15.794	16.085
2. Woonforensenbelasting	429	400	396	413
3. Toeristenbelasting	698	888	868	1080
4. Hondenbelasting	315	321	325	333
5. Precariobelasting	134	129	104	134
6. Afvalstoffenheffing	7.499	8.071	8.052	8.008
7. Rioolheffing	6.620	6.394	6.481	6.783
8. Parkeerheffingen	153	208	141	210
9. BIZ (bedrijven investeringszone)	98	99	110	99

Het jaarrekening resultaat van bovenstaande heffingen wordt, indien met een afwijking van > € 25.000 toegelicht in het hoofdstuk 5.7 toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Onroerende-zaakbelasting

Onder de naam “onroerendezaakbelastingen” (OZB) wordt belasting geheven van eigenaren van woningen en van eigenaren voor de heffing gebruikers van bedrijfspanden en overige gebouwen. De grondslag is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde voor 2023 is bepaald naar waarde peildatum 1 januari 2022. De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde.

Bedragen x € 1.000

OZB	Percentage 2023	Percentage 2022
Eigenaar woningen	0,1283%	0,1389%
Eigenaar niet-woningen	0,4399%	0,4052%
Gebruiker niet-woningen	0,3495%	0,3219%

Rioolheffing

Rioolheffing wordt in rekening gebracht ter dekking van de kosten van de gemeentelijke riolering. Iedere gebruiker van een woning, bedrijfspand of gebouw met een directe of indirecte aansluiting op de gemeentelijke riolering wordt aangeslagen tegen een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. Alleen bij hemelwater wordt het tarief van de eerste verbruiksklasse (tot 400 m³) in rekening gebracht. De eigenaar van een onroerende zaak betaalt eveneens een rioolheffing. De totale begrote opbrengst mag de totale begrote lasten niet overschrijden. Het tarief voor het eigendom is verlaagd en de tarieven voor het gebruik gelijk gebleven op basis van de financiële onderbouwing van het verlengde bestaande VGRP.

Rioolheffing	Tarief 2023	Tarief 2022
Eigenarentarief	210,13	210,13
Gebruikerstarief:		
0-400 m ³	60,54	60,54
401-1.000 m ³	330,71	330,71
1.001-2.000 m ³	591,81	591,81
2.001-3.000 m ³	852,79	852,79
3.001-4.000 m ³	1114	1.114,00
boven 4.000 m ³ per 100 m ³	32,22	32,22

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de kosten van het ophalen en verwerken van huishoudelijk en tuinafval. Iedere gebruiker van een woning binnen de gemeente wordt aangeslagen met een gelijk tarief. Het wel of niet gebruikmaken van een vuilophaaldienst is voor de belastingheffing niet relevant. De totale begrote opbrengst mag de totale begrote lasten niet overschrijden.

Afvalstoffenheffing in €	Tarief 2023	Tarief 2022
Tarief per huishouden	353,77	332,18

Hondenbelasting

Elke Vlissingse houder van een of meer honden is hondenbelasting verschuldigd. Op basis van aangifte wordt de houder aangeslagen. Voor de eerste hond wordt een basisbedrag in rekening gebracht. Voor elke tweede en volgende hond geldt het dubbele tarief. De tarieven zijn ten opzichte van 2022 gestegen met de index.

Hondenbelasting in €	Tarief 2023	Tarief 2022
Tarief 1e hond	99,56	95,82
Tarief 2e en volgende hond	199,09	191,62
kennel	362,57	348,96

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geheven van personen die niet binnen de gemeente Vlissingen wonen maar wel een woning voor zichzelf of hun gezin beschikbaar houden. De heffing betreft een vast bedrag per woning. Onder de woning moet mede worden verstaan een recreatiewoning.

Forensenbelasting in €	Tarief 2023	Tarief 2022
Per woning	957,22	921,29

Precariobelasting

Wanneer een burger, bedrijf of instelling gemeentegrond in gebruik wil nemen voor bijvoorbeeld reclameborden of –uitingen, uitstallingen en containers op de openbare grond van de gemeente, dan moet er bij de gemeente een vergunning worden aangevraagd. Voor het gebruik moet huur of precario worden betaald. De tarieven zijn ten opzichte van 2022 gestegen met de index.

Parkeerbelasting

Onder de naam ‘Parkeerbelastingen’ worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij de belastingverordening dan wel in de daarin aangewezen gevallen door het college te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
- een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

De opbrengst van de parkeerbelastingen is een vergoeding voor de exploitatiekosten van de parkeergarages en –voorzieningen.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van nachtverblijf (tegen vergoeding) binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven. Met ingang van 2017 wordt het tarief gedifferentieerd naar bestaand of meegebracht verblijfsmiddel. De tarieven zijn ten opzichte van 2022 gestegen met de index.

Toeristenbelasting in €	Tarief 2023	Tarief 2022
Per persoon per overnachting bestaand verblijfsmiddel	2,04	1,79
Per persoon per overnachting meegebracht verblijfsmiddel	1,83	1,61

Bedrijven Investerings Zone (BIZ)

In samenwerking met de vertegenwoordigers van de winkeliers en horecaondernemers in de binnenstad, verenigd in de Vlissingse Ondernemers Centrale (VOC) is er voor een deel van de binnenstad opnieuw een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) ingesteld. Gedurende de periode 1 januari 2022 tot 1 januari 2027 wordt jaarlijks een belasting geheven. De gerealiseerde opbrengst wordt direct doorgesluisd naar de VOC. Degenen die dit fonds beheren (de vertegenwoordigers van de ondernemers zelf) bepalen hoe en waaraan het geld wordt uitgegeven.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt wordt een vergoeding in de vorm van marktgelden geheven. Leges brengen wij in rekening bij de aanvrager van de dienst. De grondslag van de heffing is divers en afgestemd op de gevraagde dienstverlening. Uitgangspunt bij de hoogte van de tarieven is een jaarlijkse verhoging met de index, tenzij de tarieven wettelijk aan een maximum waren gebonden.

Leges

Voor het verstrekken van een vergunning of document wordt een vergoeding in de vorm van leges gevraagd.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het begraven en huren van een graf enz. wordt een vergoeding in de vorm van rechten gevraagd. Naast de verhoging met de index zijn de tarieven extra verhoogd met 5% om de kostendekkendheid te verhogen.

Havengelden

Havengelden worden geheven voor het innemen van openbare gemeente wateren en voor de beschikbaarstelling van gemeentelijke voorzieningen (kade).

Kengetallen belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor de gemeente Vlissingen is de belastingcapaciteit als volgt:

Kengetallen belastingcapaciteit 2023 (in €)			
A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde:		€
	gemiddelde WOZ waarde	230.000	0,13%
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		
	eigendom	201,13	
	gebruik	60,54	261,67
C	Afvalstoffenheffing		353,77
D	Heffingskorting		0
E	Totale woonlasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		910,44
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		906
	Gemeentelijke belasting capaciteit	E/F * 100%	100,40%

Legestabel 2023

Voor het verstrekken van een vergunning of document vragen wij een vergoeding in de vorm van leges. Leges brengen wij in rekening bij de aanvrager van de dienst. De grondslag is divers en afgestemd op de gevraagde dienstverlening. De hoogte van de tarieven is divers en afhankelijk van de dienst die wordt aangevraagd. Uitgangspunt is een jaarlijkse verhoging met indexatie. Voor 2023 was het indexatiepercentage 3,9 % tenzij de tarieven wettelijk aan een maximum waren gebonden.

Ten opzichte van de begroting 2023 is in de jaarrekening het totale percentage kostendekkendheid 2023 gestegen van 93,4% naar 102% met name door hogere inkomsten Omgevingsvergunning (titel II). Verdere toelichting hiervoor is te lezen bij hoofdstuk 5.7 programma aantrekkelijke stad, taakveld 8.3.

jaarrekening	Recapitulatie kostendekkenheid leges 2023 Vlissingen						
Hoofdstuk	KOSTENDEKKENDHEID LEGES 2023	Uren	Overige kosten	Overhead	Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Totaal		1.200.752	357.467	1.068.669	2.626.888	2.670.364	102%
Titel I	Algemene dienstverlening	414.222	267.616	368.658	1.050.496	601.706	57%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	91.067	2.832	81.049	174.948	87.089	50%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	124.547	191.973	110.846	427.366	287.415	67%
	Naturalisatie	69.680	3.948	62.015	135.643	64.102	47%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	67.064	67.068	59.687	193.818	154.762	80%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basis registratie personen	20.261	718	18.032	39.010	0	0%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			0	0		-
Hoofdstuk 6	Gemeentegarantie			0	0		-
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			0	0		-
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie			0	0		-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	13.559	1.077	12.067	26.703	0	0%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	0	0	0	0	0	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			0	0		-
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			0	0		-
Hoofdstuk 13	Gevaarlijke stoffen			0	0		-
Hoofdstuk 14	Winkeltijdenwet			0	0		-
Hoofdstuk 15	Kansspelen	1.231		1.096	2.327	186	8%
Hoofdstuk 16	Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren - AVOI			0	0		-
Hoofdstuk 17	Algemene plaatselijke verordening Vlissingen	6.157		5.480	11.636	1.300	11%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	20.658		18.386	39.044	6.852	18%
Hoofdstuk 19	Diversen				0		-
Titel II	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	537.179	73.955	478.089	1.089.224	2.032.999	187%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen						
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag			0	0		-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	537.179	73.955	478.089	1.089.224	2.032.999	187%
Hoofdstuk 4	Vermindering						
Hoofdstuk 5	Teruggaaf						
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning			0	0		-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			0	0		-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde beschikking			0	0		-
Hoofdstuk 10	Overig			0	0		-
Titel III	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	249.350	15.897	221.922	487.169	35.658	7%
Hoofdstuk 1	Horeca	135.450	7.948	120.550	263.948	19.686	7%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	110.822	7.948	98.632	217.403	15.601	7%
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven	1.539		1.370	2.909	186	6%
Hoofdstuk 4	Huisvestingswet 2014	1.539		1.370	2.909	186	6%
Hoofdstuk 5	Brandveiligingsverordening			0	0		-
Hoofdstuk 6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking			0	0		-

4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement en beleid

Risicomanagement

Het beleid dat de gemeente Vlissingen voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement. In deze nota is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van risicomanagement. De gemeente is verplicht zowel in de begroting als in de jaarrekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dient een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig te zijn.

Werkwijze

Risicomanagement is een continu proces. Bij ieder besluit worden risico's afgewogen. Bij grote projecten worden mogelijke risico's afgewogen in relatie tot het risicoprofiel van de gemeente en expliciet vastgelegd. Twee keer per jaar worden alle risico's binnen de gemeente geactualiseerd. Op basis van deze actualisatie worden per team de huidige en mogelijk nieuwe risico's in beeld gebracht. Op basis hiervan ontstaat er een risico top 10 voor de gemeente. De risico's van de teams worden periodiek binnen het team besproken en waar nodig worden verdere beheersmaatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De raad, het college en het management team worden geïnformeerd over de top 10 risico's van de gemeente. Gedachte hierachter is dat de risico top 10 van de gemeente goed is voor ongeveer 90% van risicobedrag.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het management team een structurele plek binnen de planning- en controlcyclus. Voor de raad betekent dit dat bij zowel de begroting als bij de jaarrekening gerapporteerd wordt hoe de risico's zich ontwikkelen en hoe deze zich verhouden tot de weerstandscapaciteit. Één van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van maatregelen voortdurend in de praktijk wordt uitgevoerd.

Risico-inventarisatie

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart (zie afbeelding). De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Daarmee wordt direct inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied. Netto betekent de situatie van de risico's inclusief de genomen beheersmaatregelen om de risico's te beperken. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen er kunnen worden genomen om een risico te beperken. Voorbeelden hiervan zijn het opnemen van een reserve, verbeterde proces/ werkafspraken, interne controles of aanpassingen beleid.

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.000.000$	2		4		3
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$			3		
$€ 200.000 < x < € 500.000$			2		
$€ 50.000 < x < € 200.000$	1		2		7
$x < € 50.000$	2	5	3		14
Geen financiële gevolgen	6	7	9		18
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Voor deze risico's wordt het dan ook aangeraden niet lang te wachten met het nemen van verdere beheersmaatregelen. In de risicokaart wordt duidelijk dat er zich relatief veel risico's in de groene en oranje zone bevinden, onder/midden in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kan op de langere termijn serieuze bedreigingen ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering worden voorkomen. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de bedrijfsvoering wordt bedreigd.

Risico's

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Vlissingen kan worden bepaald hoeveel geld benodigd is om alle risico's te kunnen financieren. Dit wordt de benodigde weerstandscapaciteit genoemd. De financiële omvang van de risico's wordt berekend op basis van een risicosimulatie (Monte Carlo methode). Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. In totaal zijn er 88 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Op basis van de risicosimulatie is het financieel risico € 18,9 miljoen.

Bovenstaande berekening is gebaseerd op de doorontwikkeling van risicomanagement waar wij mee zijn gestart. Een voorbeeld van deze doorontwikkeling is dat de huidige nota weerstandsvermogen en risicomanagement zal worden geactualiseerd. De bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is hiervan een onderdeel en voor ons als Vlissingen belangrijk voor de eventuele exit artikel 12. We zijn van mening dat we hierin verbeteringen kunnen doorvoeren. Deze verbeteringen hebben betrekking op:

1. De aanpassing van het zekerheidspercentage van gemiddeld naar 95%. De keuze voor de zekerheidspercentage maakt duidelijk welk bedrag wij dienen te reserveren om de risico's met een bepaalde zekerheid (in dit geval 95%) te kunnen opvangen.
2. Het benoemen van risico's waarbij er sprake is van een structureel effect voor de begroting. Dit zijn risico's waarbij de inschatting is dat het langer dan 1 jaar duurt

voordat het risico dat zich manifesteert kan worden opgevangen in de begroting. Deze risico's zullen een opslag krijgen van een factor 2 wat voor een gemiddelde tijd van 2 tot 3 jaar staat om de zich manifesterende risico's met een structureel effect op te vangen/bij te sturen. Deze verbetering hebben we voor het eerst toegepast bij de begroting 2024.

Top 10 risico's

In de hiernavolgende tabel wordt de top 10 risico's van de gemeente Vlissingen gerangschikt naar financiële impact weergegeven. Het percentage geeft de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's. Hieruit is af te leiden dat de top 10 risico's een weging heeft van ongeveer 90% in het totaal van de gedefinieerde risico's.

Jaarrekening 2023	Begroting 2023	Jaarrekening 2022		
Nummer	Nummer	Nummer	Belangrijkste financiële risico's	Invloed
1	-	2	Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem).	31%
2	1	1	Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging rente.	17%
3	2	2	Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging inflatie.	15%
4	-	-	Raming uitkeringen is ontoereikend.	6%
5	-	-	Jeugd: resultaten uitvoering projecten hervormingsagenda worden niet behaald.	6%
6	9	4	Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing.	4%
7	-	-	Jeugd: Volume jeugdhulp en bijbehorende kosten nemen niet af.	4%
8	-	-	Stijgende energiekosten.	3%
9	8	9	Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd.	2%
10	10	7	Risico's Kenniswerf Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg welke geen onderdeel zijn van de grondexploitatie.	2%

Toelichting top 10 risico's

1. Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem)

De algemene uitkering laat in 2026 een afname zien van landelijke ruim € 4,0 miljard ofwel circa € 7,0 miljoen voor ons. Deze afname wordt grotendeels veroorzaakt door de terugkeer van de opschalingskorting en het los laten van het systeem "trap op trap af". De verwachting was dat een dergelijk hoge afname niet reëel is en dat dit gecompenseerd zou worden door het rijk. Dit is ook gebeurd zij het gedeeltelijk en in eerste instantie alleen voor 2026 en tot een bedrag van landelijk € 1,0 miljard. In de meicirculaire 2023 is dit structureel gemaakt. Ondanks de compensatie is er nog steeds sprake van een afname van landelijk circa € 3,0 miljard en voor ons circa € 5,0 miljoen. De VNG heeft een resolutie opgesteld waar het rijk wordt gevraagd onder andere de structurele korting van € 3,0 miljard te compenseren. De leden hebben tijdens het VNG congres 2023 ingestemd met de resolutie waarbij de VNG in gesprek gaat met het rijk over het feit dat de structurele korting van € 3,0 miljard wordt gecompenseerd. Het is nu afwachten hoe dit zich verder gaat ontwikkelen. De financiële

impact is bepaald op de € 5,0 miljoen. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

2. Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging rente

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognoseerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de rente. Omdat voor het financieren van de boekwaarde in de grondexploitaties geld geleend moet worden, wordt de rente over deze leningen doorberekend op de grondexploitaties. Met een totale boekwaarde van circa € 145 miljoen heeft een rentestijging een forse negatieve impact op de verliesvoorziening grondexploitaties. Hierbij leidt vooral de hoge boekwaarde van het Scheldekwartier in combinatie met de relatief nog lange looptijd tot een hoge gevoeligheid voor mutaties in de langlopende rente. De financiële impact als de rente voor nieuw af te sluiten geldleningen met 1% stijgt is € 3,0 miljoen.

3. Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging inflatie

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognoseerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de inflatie. Een hogere inflatie dan eerder geprognoseerd leidt tot hogere kostenramingen en daarmee tot een hogere verliesvoorziening. De financiële impact, met een uitgangspunt van 2% stijging van de kosten en -2% opbrengsten, betreft € 2,7 miljoen.

4. Raming uitkeringen is ontoereikend

De komende jaren dient Orionis wederom toe te werken naar evenwicht in Rijksbudget en bijstandsuitgaven door een relatief grotere afname van het bijstandsvolume (aantal bijstandsuitkeringen) te realiseren dan het landelijk gemiddelde. Dit mede met behulp van de getroffen maatregelen met extra investeringen in re-integratie van o.a. de gemeente Vlissingen. Als we kijken naar het BUIG-saldo dan is deze voldoende, maar de ramingen zijn nu inclusief de taakstelling van € 920.000 (2024) en € 1,67 miljoen structureel op jaarbasis vanaf 2025. Daarbij hebben we vanaf 2024 de ambitie minimaal € 420.000 uitgaven terug te dringen rond BUIG statushouders en in 2024 € 500.000 en vanaf 2025 € 1,25 miljoen om te buigen door te gaan werken met een inkoopmodel. Het is onzeker of onze inspanningen gaan leiden tot dit gewenste resultaat. Indien dit niet wordt gerealiseerd, betekent dit dat de taakstellingen over 2024 (€ 920.000) en vanaf 2025 (€ 1,67 miljoen jaarlijks structureel) eruit moeten worden gehaald. De financiële impact is bepaald op de inschatting dat de taakstelling over 2024 en vanaf 2025 niet wordt behaald. Dit levert dan een incidenteel nadeel op van € 2,6 miljoen.

5. Jeugd: resultaten uitvoering projecten hervormingsagenda worden niet behaald

Het risico is aanwezig dat de ingeschatte resultaten van de projecten niet worden behaald. De ingeboekte resultaten op de projecten zijn schattingen. Verder zijn de resultaten van de projecten afhankelijk van een interne integrale samenwerking en van de samenwerking die we met onze netwerkpartners moeten bereiken. Dit zal invloed hebben op het tempo wat we zelf kunnen opbrengen en het commitment van anderen. Voor de komende jaren zijn de inschattingen van de projecten berekend. Een vertraging kost ons geld en de besparing schuift op in de tijd. De financiële impact is bepaald op € 1,0 miljoen. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

6. Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing

Het risico bestaat dat de gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker. Via phishing (mail, bestand, website, etc.) en/of hack wordt data gestolen en/of versleuteld door cryptolocker. Criminelen eisen geld voor teruggave data (ongedaan maken cryptolocker) en/of niet publiceren gestolen data. De kans dat het risico zich voordoet is beoordeeld als

midden. Het afgelopen jaar is er sprake van een stijging bij gemeenten, waar het risico zich heeft voorgedaan. Naast gemeenten worden ook de leveranciers van SAAS, welke de gemeente gebruikt, getroffen. Dit heeft impact op de dienstverlening van de gemeente Vlissingen. Herstelkosten (o.a. inhuur bedrijven om het probleem te onderzoeken en op te lossen) zijn bij verlies ICT en data enorm. Er kan daarnaast sprake zijn losgeld en inkomstenderving. De financiële impact voor de gemeente Vlissingen is mede bepaald op ervaringen bij andere gemeenten. Het Hof van Twente heeft in totaal € 4,2 miljoen. aan schade geleden bij een hack. De gemeente Haarlemmermeer daarentegen € 250.000. De financiële impact is bepaald op € 2,0 miljoen. We zijn in 2023 wel gestart met een bewustwordingscampagne op het gebied van informatiebeveiliging.

7. Jeugd: Volume jeugdhulp en bijbehorende kosten nemen niet af

Het risico is aanwezig dat er sprake is van prijsstijgingen en volume indexeringen binnen de jeugdhulp. Hierdoor neemt het volume jeugdhulp en de bijbehorende kosten toe. Vanaf 1 januari 2026 wordt er gestart met een nieuwe aanbesteding, waarbij de actuele opdracht is het terugdringen van jeugdhulpproducten, een vermindering van de kosten en het volume. Verder zetten wij in Vlissingen in om de bezuinigingen die de hervormingsagenda jeugd vraagt te implementeren door projecten op te zetten die eveneens het doel hebben om het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp (het volume) terug te dringen. De praktijk heeft aangetoond dat een kleine mutatie in zowel de duur van de jeugdzorg, de aanvragen jeugdzorg en wijzigingen in OVA-indexeringen de kosten laten toenemen. De eindafrekening over 2023 laat een nadeel van € 987.000 zien. We houden rekening met het risico van prijs en volume indexeringen in de begroting, echter is de kans aanwezig dat deze inschatting niet correct is. Dit risico is ingeschat op € 600.000. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

8. Stijgende energiekosten

Eind 2023 is de huidige overeenkomst met Total (gas leverancier) en DVEP (elektriciteit leverancier) beëindigd en is de nieuwe aanbesteding ook afgerond. Voor 2024 en 2025 gaat de PZEM ons gas en elektriciteit leveren. De prijzen zijn voor 1 jaar vastgezet. Een nieuwe begroting van de energielasten is nog niet opgemaakt en zal naar verwachting bij de 1e bestuursrapportage 2024 worden afgerond. Voorzichtigheidshalve is het risico daarom gehandhaafd en zal dit bij de begroting 2025 worden herzien. Dit betekent dat het risico aanwezig is, dat de begrote lasten voor energiekosten, zoals opgenomen in begroting 2024 (rekening houdende met macro economische verkenningen), hoger kunnen uitvallen, een verhoging van de prijs met meer dan 25% is niet uit te sluiten. Financiële impact is bepaald op € 500.000. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

9. Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd

We maken jaarlijks een inschatting omtrent de verwachte rente. De bijbehorende rentelasten worden opgenomen in de begroting. Het risico is aanwezig dat er nieuwe geldleningen worden aangetrokken, waarbij het rentepercentage hoger is dan geraamd. De financiële impact is bepaald op het scenario dat rente met 1% stijgt voor nieuw af te sluiten geldleningen. Deze impact is € 310.000 per jaar (periode 2024-2028). Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

10. Risico's Kenniswerf Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg welke geen onderdeel zijn van de grondexploitatie

Het grootste deel van de risico's zijn opgenomen in de grondexploitaties Kenniswerf fase 1 t/m 4 (scenario laag). Maar er zijn ook onderdelen met risico's die niet in een grondexploitatie zitten, om deze reden zijn deze risico's apart opgenomen. Risico's die van toepassing zijn o.a. bodemkwaliteit, aantreffen van belemmeringen in de ondergrond (onbekende) K&L, oude funderingen en kostenstijgingen. Financiële impact is bepaald op € 889.500 (bedragen risico inventarisatie Kenniswerf 1e herziening 2024).

Weerstandscapaciteit

Wat is weerstandscapaciteit?

Weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd in financiële zin. Dat betekent als (weerstand)bedrag. De minimale weerstandscapaciteit is het bedrag dat we eventueel nodig hebben ter afdekking van financiële verliezen die kunnen optreden, als risico's zich feitelijk gaan manifesteren. Het gaat daarbij om verliezen die niet al op een andere manier (bijv. via verzekering of afzonderlijk getroffen financiële voorziening c.q. reservering) financieel zijn ondervangen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Vrij besteedbare reserves.
- Budget onvoorziene uitgaven.
- Onbenutte belastingcapaciteit.
- Stille reserves.

Het voorgaande kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Vrij besteedbare reserve

Als vrij besteedbare reserve beschouwen wij de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Bestemmingsreserves zien wij niet als vrij besteedbaar.

Bestemmingsreserves worden ingezet voor het realiseren van onze doelstellingen. Periodiek wordt onderzocht of de omvang van de bestemmingsreserves nog juist zijn. Eventueel overbodige bestemmingsreserves vallen vrij ten gunste van de algemene reserve en worden op die manier vrij besteedbaar.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder wordt verstaan de mogelijkheid die de gemeente heeft om belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake voor zover nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de belastingen en de overige tarieven is geen bovengrens gesteld. Aangezien er geen expliciet beleid is en de gemeente Vlissingen in vergelijking met andere Zeeuwse gemeenten gemiddeld hogere belastingen heeft, is in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening gehouden met de mogelijkheid van onbenutte belastingcapaciteit.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is in de begroting jaarlijks een bedrag opgenomen. Voor het jaar 2023 gaat het om € 250.000.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde bezittingen van de gemeente hoger is dan op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is het gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op historische kostprijs. Een stille reserve kan tot de weerstandscapaciteit worden gerekend indien: de bezitting die vrij verhandelbaar zijn en de opbrengst bij verkoop uitgaat boven het bedrag dat nodig is om wegvallende inkomsten op te vangen. Voor de bezittingen die vrij verhandelbaar gaan we uit van een PM bedrag omdat hierover geen inschattingen zijn te maken. De werkelijke waarde van de gemeentelijke aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij is wellicht hoger dan de nominale waarde (verkrijgingsprijs). Aangezien de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn kan deze meerwaarde (stille reserve) niet worden opgenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Omvang weerstandscapaciteit

De vrij besteedbare reserves zijn gebaseerd op de omvang van de algemene reserve. In principe wordt ook de omvang van de reserve grondexploitatie opgenomen echter ultimo het verslagjaar 2023 is deze reeds nihil.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de bestaande risico's kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Voor de gemeente Vlissingen betekent dit een **negatieve ratio** van - 1,8 (-/- € 34,3 miljoen/ € 18,9 miljoen).

Beschikbare weerstandscapaciteit

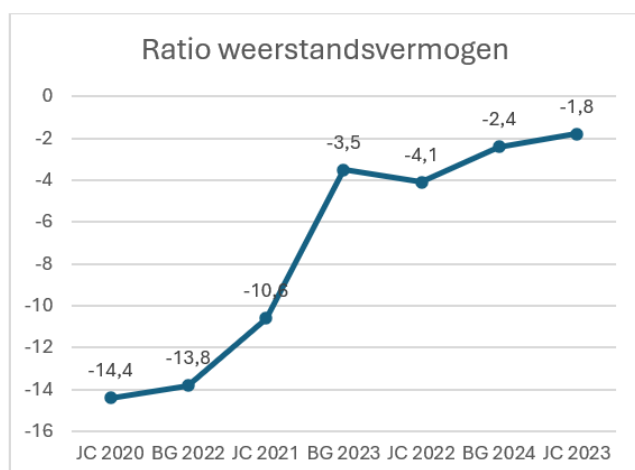
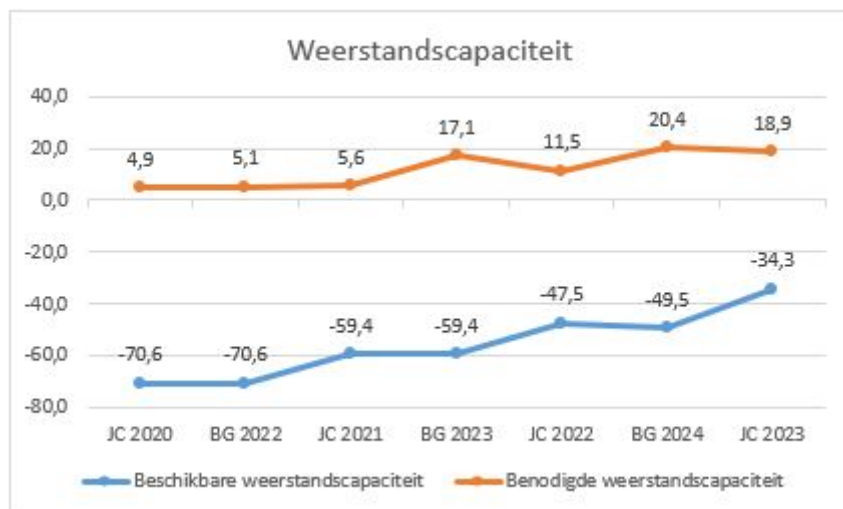
De berekende beschikbare weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2023 bedraagt -€ 34,3 miljoen (- € 48,1 miljoen bij jaarrekening 2022).

Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's, welke in deze paragraaf is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet. We kunnen hiermee vervolgens de benodigde weerstandscapaciteit bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (top 10) voor de gemeente Vlissingen. Wij hebben op basis van de risico inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 18,9 miljoen (laatste risico inventarisatie jaarrekening 2022 € 11,5 miljoen). Ten opzichte van de risico inventarisatie bij de jaarrekening 2022 is hiermee sprake van een toename van de gekwantificeerde risico's met € 7,4 miljoen. Oorzaak van deze toename is de verbetering op de aanpassing van het zekerheidspercentage van gemiddeld naar 95% en het benoemen van risico's waarbij er sprake is van een structureel effect voor de begroting. Dit zijn risico's waarbij de inschatting is dat het langer dan 1 jaar duurt voordat het risico dat zich manifesteert kan worden opgevangen in de begroting. Deze risico's zullen een opslag krijgen van een factor 2 wat voor een gemiddelde tijd van 2 tot 3 jaar staat om de zich manifesterende risico's met een structureel effect op te vangen/bij te sturen.

Ontwikkeling risicoprofiel

De ontwikkeling van het risicoprofiel toont het volgende beeld:

Beoordeling Weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de onderstaande waarderingstabel die in samenspraak tussen het NAR (Nederlands Adviesbureau Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de negatieve ratio betekent dit voor de gemeente Vlissingen dat het weerstandsvermogen volgens de waarderingstabel een waardering F heeft, hetgeen dus zwaar onvoldoende is. Op basis van de gehanteerde methode van kwantificering van de risico's en hetgeen is opgenomen in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement zou

de ratio moeten liggen tussen de 0,8 en de 1,4. De weerstandscapaciteit van -€ 33,3 miljoen is niet toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 18,9 miljoen. De ontwikkeling van de algemene reserve zal bepalend zijn of wij de gesignaleerde risico's in de toekomst kunnen opvangen. De ratio weerstandsvermogen is met 0,6 toegenomen.

Kengetallen

Onderstaand is de beoordeling van de diverse kengetallen in relatie tot de begrote financiële positie. Deze kengetallen zijn voorgeschreven door de BBV.

Kengetallen	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
1a. Netto schuldquote	50%	-68%	39%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50%	-69%	39%
2. Solvabiliteitsratio	3%	-7%	21%
3. Grondexploitatie	4%	-1,6%	9%
4. Structurele exploitatieruimte	6%	-4,4%	3%
5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	97%	107%	100%

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel is van de verstrekte leningen en wat dat betekent voor de schuldenlast.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Grondexploitatie

De grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

De exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we thans het onderscheid tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente. Deze cijfers worden voortaan ook in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt zodat de gemeenten tijdig op de hoogte zijn van de hoogte van de lasten die voor de berekening moeten worden gebruikt. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over het onderhoud op kapitaalgoederen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, stedelijk water / riolering, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Onderhoudskosten op kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in.

Voor de kapitaalgoederen wegen, groen, kades, openbare verlichting, stedelijk water/riool en civiele kunstwerken zijn in het verleden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen zijn beoordeeld door de artikel 12-inspecteur. Wij hebben een nota Onderhoud Kapitaalgoederen opgesteld en in juni 2019 aan de raad voorgelegd. Deze nota wordt elke 4 jaar geactualiseerd en aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. In 2023 is het overkoepelend beleidskader Nota Kwaliteit Openbare Ruimte 2.0 verder uitgewerkt. Hierin nemen we ook op wat dit betekent voor de onderhoudsniveaus. We leggen deze nota medio 2024 voor aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Alle relevante ontwikkelingen in het openbaar gebied worden betrokken bij een integrale afweging en planning. Hiervoor hebben we een collegeopdracht vastgesteld voor het project "Kapitaalgoederen up-to-date". De integrale afweging is niet louter intern, maar geschiedt ook met de nutsbedrijven. Op deze wijze hoeft de straat maar één keer open en beperken we de overlast voor de bewoners tot een minimum.

Voor het kapitaalgoed accommodaties loopt het project "Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand".

Meerjaren onderhoudsplannen (MJOP)

Onderhoud kan onderverdeeld worden in klein onderhoud en groot onderhoud. Klein onderhoud kent maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Groot onderhoud kent lasten na een langere periode van gebruik als gevolg van slijtage. Veelal gepland, ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object, zo geven de richtlijnen aan. In 2023 is een start gemaakt met het maken van MJOP's. In deze plannen wordt het geplande groot onderhoud in de tijd weggezet en berekend welk budget er daarvoor per jaar benodigd is. Het groot onderhoud kent niet ieder jaar hetzelfde uitgavenpatroon. Om die reden is het creëren van een voorziening per kapitaalgoed een uitkomst. Bij een voorziening wordt jaarlijks vanuit de exploitatie een gelijke bijdrage aan de voorziening gedaan, terwijl het uitgavenpatroon ten laste van de voorziening afgestemd is op de geplande groot-onderhoud-taken. Op deze manier zorgen we dat we al het groot onderhoud tijdig uitgevoerd wordt en er ook voldoende budget voor aanwezig is. Inmiddels is het MJOP van accommodaties in de gemeenteraad besloten en zijn verschillende MJOP's in voorbereiding.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens de BBV-categorieën)	Begroot	Werkelijk	Restant
Civiele kunstwerken	354	244	110
Gebouwen	1.426	1.733	-307
Groen	1.977	1.774	203
Kades	782	99	683
Openbare verlichting	539	1.023	-484
Stedelijkwater/ riool	542	663	-121
Wegen	2.002	1.910	91
Totaal	7.624	7.447	177

Civiele kunstwerken

De overschrijding van het budget heeft als oorzaak dat één project - nieuwe software voor de bediening van de Dokbrug - niet in 2023 heeft plaatsgevonden. De uitvoering staat voornamelijk in 2024 gepland.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten civiele kunstwerken	Begroot	Werkelijk	Restant
Civiele kunstwerken	354	244	110

Gebouwen

De overschrijding van de onderhoudsbudgetten is veroorzaakt doordat vooruitlopend op de besluitvorming door de raad over de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP) in 2023 aan diverse panden onderhoud is gepleegd. Voor een aantal accommodaties was het onderhoud uit veiligheidsoverwegingen en vanwege de technische stand van zaken zo nijpend dat er niet gewacht kon worden tot de besluitvorming was afgerond. Inmiddels heeft de raad op 8 februari 2024 het raadsvoorstel over de MJOP's vastgesteld en zullen de klein onderhoud budgetten geclusterd naar de accommodaties worden geboekt en zal het groot onderhoud worden gecompenseerd door middel van de ingestelde Voorziening Groot Onderhoud Accommodaties.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten gebouwen	Begroot	Werkelijk	Restant
Gebouwen	1.426	1.733	-307

Groen

In de gemeente zijn in 2023 vele wijken/buurtten/straten projectmatig heringericht. Op die momenten worden deze straten uit het klein onderhoud gehaald. Hierdoor worden er ook minder onderhoudskosten gemaakt. Dit is de hoofdoorzaak van de onderuitputting.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten groen	Begroot	Werkelijk	Restant
Groen	1.841	1.654	188
Speelvoorzieningen	136	121	16
Totaal	1.977	1.774	203

Kades

In 2023 is het benodigde klein onderhoud en ad-hoc reparaties uitgevoerd. De voorbereidingen voor een structureel meerjaren onderhoudsplan kades (MJOP) zijn uitgevoerd. Het daadwerkelijke groot onderhoud - volgens het MJOP - staat nu voor 2024 en verder gepland. Om die reden is een groot deel van het achterstallig onderhoudsbudget in 2023 niet uitgegeven.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten Kades	Begroot	Werkelijk	Restant
Kades	672	25	646
Waterpartijen, vijvers en fontein	111	74	37
Totaal	782	99	683

Openbare verlichting

De overschrijding bij openbare verlichting is veroorzaakt doordat projecten die in 2022 zijn gestart zijn doorgelopen in 2023 en we daarnaast ook de in 2023 geplande projecten hebben uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten openbare verlichting	Begroot	Werkelijk	Restant
Openbare verlichting	539	1.023	-484

Stedelijk water/riolering

De aannemer heeft een aanzienlijk deel van de werkzaamheden uit 2022 uitgevoerd in begin 2023.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten stedelijk water/ riolering	Begroot	Werkelijk	Restant
Stedelijk water/ riolering	542	663	-121

Wegen

Door aanbestedingsvoordeel op meerdere asfaltaanbestedingen is een onderuitputting ontstaan.

Bedragen x € 1.000

Onderhoudskosten wegen	Begroot	Werkelijk	Restant
Wegen	2.002	1.910	91

4.4 Paragraaf financiering

Wettelijk kader

De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) heeft als belangrijkste uitgangspunten het bevorderen van een solide financieringswijze met als doel het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten, het bevorderen van transparantie, het bevorderen van de kredietwaardigheid en het beheersen van renterisico's. Het beheersen van risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het met een prudent karakter uitzetten van gelden en afsluiten van leningen. Daarnaast zijn gemeenten verplicht om een treasurystatuut te hebben.

Treasurystatuut

Het treasurystatuut van de gemeente Vlissingen is vastgesteld in 2020.

Kasgeldlimiet

Het hulpmiddel om renterisico's op korte financiering te beperken is de kasgeldlimiet. Als referentiekader voor de bepaling van de kasgeldlimiet geldt het begrotingstotaal. Voor 2023 is dit percentage bepaald op 8,5%. Voor 2023 betekent dit een kasgeldlimiet van € 22,7 miljoen. De kasgeldlimiet is in 2023 niet overschreden.

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling kasgeldlimiet	2023
Kasgeldlimiet van het begrotingstotaal	22.674
Gemiddeld netto vlottende schuld (+)	
Gemiddeld overschot vlottende middelen (-) per kwartaal	
1e kwartaal	-19.986
2e kwartaal	-11.075
3e kwartaal	-2.072
4e kwartaal	-5.102

In 2023 zijn er geen kasgeldleningen afgesloten.

Renterisico's

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld om de opbouw van de leningportefeuille zodanig te spreiden dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De doelstelling van de renterisiconorm is dat in enig jaar het bedrag voor herfinanciering of renteaanpassing niet hoger mag zijn dan 20% van het primaire begrotingstotaal. Bij de gemeentelijke financieringsplanning wordt aan deze norm voldaan.

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling renterisiconorm		2023
Totale (primaire) begrotingstotaal		266,8
Norm (20% van begrotingstotaal)		53,4
Aflossingen	-40,3	
Renteherziening	0,0	
Aflossingen en renteherziening		-40,3
Aangetrokken nieuwe leningen		0,0
Ruimte onder de renterisiconorm		53,4

Doorberekende rente

Wij hanteren 3 manieren om de rente door te berekenen.

Bij het project Scheldekwartier gebeurt dat op basis van de gemiddelde rente tussen de speciaal voor dit project afgesloten leningen en de gemiddelde rente die we betalen. Dit percentage bedroeg in 2023 2,22%. De rente voor het Scheldekwartier is in verhouding

hoger dan de rente voor de overige grondexploitatie, omdat de leningen die speciaal voor het Scheldekwardier zijn aangetrokken al wat langer lopen en de rente bij afsluiten hoger stond. In 2024 lossen we de laatste projectlening af. Vanaf 2025 zal de rente van het Scheldekwardier gelijk zijn aan de rente van de andere grondexploitaties.

Voor de overige grondexploitaties betalen we een gemiddelde rente over de financiering in verhouding tot de boekwaarde van deze grondexploitaties. Deze rente was in 2023 1,66%.

Zowel de rente voor het Scheldekwardier als voor de overige grexen zijn aangepast naar aanleiding van een herrekening van de rentelasten bij de opmaak van de jaarrekening 2023. De werkelijke rentelasten waren veel lager dan begroot door het niet of later doen van investeringen, waardoor het aantrekken van nieuwe leningen in 2023 niet nodig bleek te zijn.

De overige rente berekenen wij door aan de overige investeringen. Deze omslagrente voor 2023 bedroeg op basis van de primaire begroting 0,0%. en is bij de herrekening ook 0,0% gebleven.

Op basis van het renteschema is de doorberekende rente over het verslagjaar als volgt:

Bedragen x € 1.000

Renteschema	
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.691
De externe rentebaten	-408
Totaal door te rekenen externe rente	3.283
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	546
De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	2.670
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
	3.216
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	67
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	67
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
Renteresultaat op het taakveld treasury (negatief)	67

Schatkistbankieren

Vanaf 17 december 2013 is het schatkistbankieren in werking getreden. Deze wet regelt dat de gemeente uitzettingen per kwartaal van kortgeld boven de 2,0 % van het begrotingstotaal alleen mag uitzetten bij de schatkist. De BNG heeft per 1 juli 2021 besloten rente te gaan rekenen boven de € 500.000 positief op de bankrekening. In de praktijk komt het er op neer dat wij weinig geld op onze bankrekening mogen hebben staan. Positieve saldi op de bankrekening moeten we in principe uitlenen aan het Rijk.

Het bedrag dat wij op onze bankrekening mogen hebben staan, zonder dit verplicht bij het Rijk te moeten stallen, was € 5.335.120. Dit is het zogenaamde drempelbedrag (nr. 1). Per dag moeten we bijhouden of wij een positief saldo op onze bankrekeningen hadden. Alle positieve bedragen moeten wij per kwartaal optellen en delen door het werkelijk aantal dagen van het betreffende kwartaal. Op die manier rekenen we het kwartaalcijfer op dagbasis (nr. 2 in het schema van de berekening) uit. Wij kwamen in 2023 niet boven het drempelbedrag uit. Daarmee hebben we de regels van het schatkistbankieren niet

overtreden. Wij hebben in 2023 wel gebruik gemaakt van deze wet en gelden tijdelijk bij het Rijk gestald. Per 31 december 2023 hadden wij € 10,3 miljoen op deze rekening staan.

De berekening van de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren is als volgt (bedragen x€ 1.000):

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar		2023			
(1)	Drempelbedrag				5.335,1
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		kw. 1	kw. 2	kw. 3 kw. 4
			-	55	105 65
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.33	5.28	5.23	5.27
		5	0	0	1
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar		2023			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar				266.756
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen				266.756
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag				5.335,1
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
			kw. 1	kw. 2	kw. 3 kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	5.04	9.65	5.80
			0	2	8
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	91
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	55	105	64

Leningportefeuille

De opgenomen geldleningen

Het saldo van de opgenomen leningen is in 2023 gedaald van € 145 miljoen naar € 104 miljoen. Er is voor € 0,0 miljoen aan nieuwe leningen afgesloten en voor € 40,3 miljoen afgelost. De gemiddelde rente over de totale opgenomen leningportefeuille was op 1 januari 2023 ca. 2,9%. Eind 2023 was deze licht gedaald naar ca. 2,7%. Dit komt doordat de gemiddelde rente van de afgeloste leningen hoger was dan de gemiddelde rente.

De uitgegeven geldleningen

Het saldo van de uitgegeven geldleningen bedraagt per 31 december 2023 € 3,35 miljoen. De reguliere aflossingen zijn ontvangen. De ontvangen rente op de startersleningen is bijgeboekt. Aan startersleningen is een extra bedrag van € 750.000 verstrekt.

Gegarandeerde geldleningen

In 2020 zijn de beleidsregels gemeentegarantie opnieuw vastgesteld. De risicoprofielen gaan van 1, een heel laag risico, naar 6, een hoog risico. Er zijn geen leningen met profiel 6. In 2023 zijn er geen garanties opgevraagd.

2023 laat een sterke daling van het risico zien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de garanties aan havenbedrijf North Sea Port. Tussen de garanten (gemeenten Borsele, Vlissingen en Terneuzen, en de provincie Zeeland) en havenbedrijf North Sea Port bestaat echter al jaren een garantieovereenkomst; de laatste is van 2019. In die

garantieovereenkomst is een jaarlijks garantieplafond afgesproken. In de garantieovereenkomst is bepaald dat North Sea Port nooit meer dan het jaarlijkse garantieplafond aan leningen mag opnemen. Dat jaarlijkse garantieplafond zal voortaan opgenomen worden in dit overzicht. Het opgenomen bedrag voor zowel North Sea Ports als WarmCO2 is het totaal waarvoor de gemeente Vlissingen samen met de gemeente Borsele, gemeente Terneuzen en de Provincie Zeeland garant staat.

Profiel	Organisatie	Aantal leningen	Borgstelling	Oorspronkelijke hoofdsom	Garantiebedrag 31-12-2023	Garantiebedrag 31-12-2022
1	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	23	100%	143.540	122.973	136.428
	Nationaal Restauratie Fonds	4	100%	206	112	133
2	Waarborgfonds voor de Sport	4	50%	569	64	79
3	Gemeentelijke Hypotheek Garantie	37	100%	4.548	1.165	1.252
	Stadsgewestelijk Zwembad	1	50%	16.000	8.551	9.107
	WarmCO2, voorheen Zeeland Seaports	2	100%	65.000	65.000	65.000
4	North Sea Port, voorheen Zeeland Seaports	div	100%	620.631	360.000	380.000
5	Overige met recht hypotheek	3	100%	517	343	355
6	Overige onbekend of met recht hypotheek	1	100%	41	3	4
Totaal		75		851.052	558.211	592.358

Rentevisie

In het verleden gaf de BNG elke 2 weken een Economisch Beeld uit. De hierin vermelde rentevisie namen wij altijd over in de jaarrekening. In 2023 is de BNG hiermee gestopt en geeft ook geen rentevisies meer af. In de rentevisie vermelden we altijd de inflatiecijfers en de verwachte rentestijging of daling. Dit keer komen ze uit andere bronnen.

Ontwikkeling inflatie

De inflatie loopt sterk terug. In 2023 was die ongeveer 3,9 procent. In Nederland wordt voor 2024 ongeveer 3,0 procent inflatie verwacht (Bron www.indeflatie.nl CBS).

Ontwikkeling rentepercentages

De afgelopen maanden zijn de rentpercentages voor de langlopende leningen gestegen. AFS Group (dit is een geldmakelaar), vermeld in zijn rente snapshot van 9 april 2024 dat de ECB - ondanks dat de FED in de Verenigde Staten de renteverlagingen heeft uitgesteld naar eind 2024 - nog steeds af koerst op een renteverlaging op korte termijn. Zij verwachten dat President Lagarde op korte termijn bekend maakt dat in juni de rente verlaagd wordt. De markt verwacht bovendien dat Lagarde suggereert dat meerdere renteverlagingen dit jaar gerechtvaardigd zijn.

Financiering van investeringsuitgaven

Algemeen

In de behoefte aan geldmiddelen voor de financiering van investeringsuitgaven wordt door de gemeente traditioneel voorzien door het aantrekken van langlopende vaste geldleningen. Hierdoor wordt geheel voldaan aan de kasgeldlimiet en, wanneer door voldoende spreiding in de looptijd wordt gezorgd, ook aan de renterisiconorm. De volgende criteria worden gehanteerd:

- De financiering moet tegen de laagste kosten geschieden.
- Rekening moet worden gehouden met de renterisiconorm.

In 2023 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken .

Rapportages

In de begroting, de tussentijdse bestuursrapportage (indien daar aanleiding voor is) en de jaarrekening wordt gerapporteerd over de financiering.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

In de Wet Hof zijn de Europese afspraken inzake het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 vastgelegd. De Wet HOF bepaalt onder andere dat het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen een gelijkwaardige inspanning moeten leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. De tekorten van de provincies, gemeenten en de waterschappen worden door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort. Dit begrotingstekort mag volgens de Europese regels niet meer dan 3% bedragen. Bij overschrijding van deze 3% norm kan er een sanctie volgen vanuit de Europese Commissie. Deze sanctie kan doorberekend worden aan degenen die een bijdragen aan het tekort hebben geleverd.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Dit EMU-saldo is het saldo van lasten en baten onafhankelijk of het exploitatie- of investeringsuitgaven en -inkomsten betreft.

De berekening van het EMU-saldo op basis van de jaarrekening 2023 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Categorie	Omschrijving	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
1.1	Salarissen en sociale lasten	33.979	0	-33.979
2.1	Belastingen	773	0	-773
2.2.1	Belastingen op producenten	0	17.085	17.085
2.2.2	Belastingen op huishoudens	0	6.776	6.776
3.1	Grond	22	3.560	3.538
3.2	Duurzame goederen	23.297	141	-23.156
3.3	Pachten	2	382	380
3.4.1	Sociale uitkeringen in natura	16.173	0	-16.173
3.4.2	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	0	778	778
3.5.1	Ingeleend personeel	11.380	0	-11.380
3.5.2	Uitgeleend personeel	0	218	218
3.6	Huren	0	1.700	1.700
3.7	Leges en andere rechten	0	14.223	14.223
3.8	Overige goederen en diensten	29.642	4.197	-25.445
4.1.1	Sociale uitkeringen in geld	114	0	-114
4.2	Subsidies	1.102	0	-1.102
4.3.1	Inkomenoverdrachten - Rijk	1.321	213.857	212.536
4.3.2	Inkomenoverdrachten - gemeenten	2.469	2.454	-15
4.3.3	Inkomenoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	119.971	2.216	-117.755
4.3.4	Inkomenoverdrachten - provincies	32	245	213
4.3.5	Inkomenoverdrachten - waterschappen	372	0	-372
4.3.6	Inkomenoverdrachten - overige overheden	3.374	289	-3.085
4.3.8	Inkomenoverdrachten - overige instellingen en personen	5.095	1.680	-3.415
4.4.1	Kapitaaloverdrachten - Rijk	0	149	149
4.4.2	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	0	95	95
4.4.4	Kapitaaloverdrachten - provincies	207	1.097	890
4.4.5	Kapitaaloverdrachten - waterschappen	0	0	0
4.4.6	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	0	6	6
4.4.7	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	0	56	56
4.4.8	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	1.344	612	-732
5.1	Rente	3.692	408	-3.284
5.2	Dividenden en winsten	0	5.941	5.941
		254.361	278.165	23.804

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering lichten we een aantal onderdelen toe waarmee wij de organisatie verder willen doorontwikkelen. Daarnaast geven wij u hier op een aantal specifieke onderwerpen een goed inzicht.

Personeel

Personele capaciteit

Ook in 2023 hadden we te maken met een krapte op de arbeidsmarkt. Dit heeft er toe geleid dat we niet alle vacatures hebben kunnen vervullen. Voor zoveel als mogelijk hebben we gaten in de bezetting gevuld met inhuurkrachten, om het werk en de ambities te kunnen waarmaken. We streven blijvend naar invulling van de vacatures met vaste medewerkers. Daar waar het nog lastig is om een vacature in te vullen maken we gebruik van gespecialiseerde bureaus.

Aantrekkelijk werkgeverschap

De gemeente Vlissingen wordt meer en meer een aantrekkelijk werkgever. Ondanks de eerder genoemde krapte op de arbeidsmarkt zijn er in het afgelopen jaar maar liefst 88 nieuwe medewerkers gestart. Dit komt onder meer door de baanbrekende en uitdagende projecten als bijvoorbeeld Scheldekwartier en Kenniswerf. Maar ook op het gebied van de interne bedrijfsvoering zijn er ontwikkelingen die hier aan bijdragen. De onboarding van de nieuwe medewerkers hebben we afgelopen jaar ook verbeterd met behulp van een onboardingsapp. De keerzijde van de vele nieuwe medewerkers is dat dit een beslag heeft gelegd op de zittende medewerkers om hun nieuwe collega's in te werken.

Naast het aantrekken van medewerkers is er ook aandacht voor het behouden van medewerkers. Dit doen we onder andere op het gebied van vitaliteit en duurzame inzetbaarheid.

Functiegebouw

Om een aantrekkelijke en concurrerende werkgever te zijn, hebben we in 2023 een grote slag gemaakt met de invoering van een nieuw functieboek (HR-21). Voor alle functies zijn de taken beschreven en gewaardeerd in overleg met de medewerkers. In december hebben alle medewerkers van hun leidinggevende de brief met de voorlopige indeling ontvangen.

Vervanging voor ziekteverzuim en zwangerschapsverlof

In 2023 zijn er kosten gemaakt voor de vervanging van 3 zwangere medewerkers en 13 medewerkers die langdurig (>6 weken) verzuimden.

Rechtmatigheid

Het college heeft over het boekjaar 2023 voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening (zie hoofdstuk 5.12). Met een rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze kaders zijn opgenomen in het normenkader. Het normenkader is de set aan regelgeving waaraan in het kader van de rechtmatigheid moet worden voldaan. Daarbij gaat het zowel om Europese regelgeving, wettelijke bepalingen als eigen regelgeving, zoals verordeningen vastgesteld door de raad. In dit kader zijn bij de wettelijke bepalingen alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen. Het normenkader 2023 is door de raad vastgesteld.

Aanpassingen controle door accountant

Zoals hierboven aangegeven heeft het college bij de jaarrekening 2023 voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. De basis hiervoor is de (gewijzigde)

gemeentewet. Voorheen gaf op basis van de gemeentewet de accountant een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Door de wetswijziging geeft de accountant nog uitsluitend een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording valt onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant beoordeeld dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording die het college verstrekt 'juist' is.

Uitstel publicatie Staatsblad

Begin 2024 is duidelijk geworden dat de bovenstaande wijzigingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) vanwege bezwaren van de Algemene Rekenkamer helaas niet tijdig (ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2023) zijn doorgevoerd, om hier nadere invulling aan te kunnen geven. De verwachting was dat de wijzigingen in het voorjaar 2024 in het Staatsblad zouden worden gepubliceerd, dit is echter niet gelukt. In het wetgevingstraject is overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de Algemene Rekenkamer voorgeschreven. Hierbij heeft de Algemene Rekenkamer fundamentele bezwaren geuit tegen de genoemde wijzigingen in het BBV en BADO. Verder overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Algemene Rekenkamer is daarom noodzakelijk. Dit zal in 2024 verder worden afgehandeld.

Advies opstellen rechtmatigheidsverantwoording

Dat laat onverlet dat de uitgangpunten voor de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole al wel besloten liggen in de aanpassingen in de gemeentewet. Op basis hiervan kan, zoals eerder aangegeven, de accountant geen direct oordeel geven over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties in de gehele jaarrekening, zoals tot en met controlejaar 2022 het geval was. De wettelijke opdracht aan de accountant voor de controle 2023 is daarom ook anders geformuleerd, met een indirect oordeel aan de hand van de verantwoording van het college over rechtmatigheid in de jaarrekening. Het advies van de BBV en BADO is daarom om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening 2023. Dit hebben wij dan ook gedaan.

Goedkeuringstoleranties accountant

In februari 2022 is het controleprotocol aangepast (door de komst van de rechtmatigheidsverantwoording) en door de raad vastgesteld. Dit controleprotocol is van toepassing gedurende de resterende looptijd van de overeenkomst met de accountant. In het controleprotocol staat welke werkzaamheden de accountant in opdracht van de raad verricht om tot een oordeel te komen over de jaarrekening. Hierin zijn onder andere de goedkeuringstoleranties (grenzen) opgenomen die de accountant dient te hanteren voor de controle. Voor 2023 zijn de volgende toleranties (grenzen) vastgesteld:

Strekking controleverklaring accountant:				
Goedkeuringstolerantie	Goedgekeurd	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	1%	>1%<3%	-	3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	3%	>3%<10%	10%	-

Interne controles

De interne controles welke in 2023 zijn uitgevoerd zijn opgenomen in het intern controleplan 2022-2025. De processen inkoop- en aanbesteding, Wmo en jeugd, subsidies, grondexploitaties en personeel zijn onder andere opgenomen in het interne controleplan 2022-2025. Het college heeft het intern controleplan 2022-2025 vastgesteld. De interne controles die betrekking hebben op 2023 zijn tijdig uitgevoerd in de periode april 2023 tot en met maart 2024. De bevindingen, aanbevelingen en bijsturingmaatregelen uit deze interne

controles worden vastgelegd en gemonitord. De inhoud hiervan wordt besproken met de betrokken teams, directie en college.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

In hoofdstuk 5.12 hebben wij de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. In de financiële verordening 2022 heeft de gemeenteraad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat in de paragraaf bedrijfsvoering de geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan € 125.000 (rapporteringsgrens) nader worden toelicht. Dit heeft betrekking op het begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

Conclusie

Onderstaand lichten wij de afwijking(en) toe vanaf € 125.000. Wij maken hierbij onderscheid in fouten en onduidelijkheden. Ook geven wij aan wat wij doen om de fouten en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

Begrotingsonrechtmatigheid	Fouten	Onduidelijkheden
A. Overschrijding lasten programma's		
Programma Leefbaarheid	€ 671.000	€ -
Programma Aantrekkelijke stad	€ -	€ -
Programma Sociale Samenhang	€ -	€ -
Programma Bestuur	€ -	€ -
Programma Overhead	€ 645.000	€ -
Programma Algemene dekkingsmiddelen	€ 407.000	€ -
B. Overschrijding investeringsbudgetten	€ 263.000	€ -
C. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -	€ -
D. Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad	€ -	€ -

A. Overschrijding lasten programma's

Programma	Overschrijding	Fout of onduidelijkheid	Toelichting en bijsturing
Leefbaarheid	€ 671.000	Fout	De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere lasten (onderhoud) op de taakvelden parkeren, onderwijshuisvesting, riolering, begraafplaatsen en crematoria dan begroot. Bij de taakvelden parkeren en onderwijshuisvesting zat het onderhoudsbudget in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Dit budget stond in 2023 echter nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Bij het taakveld afval is er sprake van een voordeel van € 706.000. Dit voordeel is gestort in een nieuwe egalisatievoorziening, zodat we deze in de toekomst kunnen gebruiken als dekking bij de berekening van de afvalstoffenheffing. De overschrijdingen, met uitzondering van de nieuwe egalisatievoorziening, welke nieuw is, passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en zijn hierdoor als rechtmatig beoordeeld. Bijsturing is niet van toepassing.

Overhead	€ 645.000	Fout	De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere lasten huisvesting (onderhoud) en personeel dan begroot. De primaire begroting 2023 is op basis van verwachtingen bij deze onderdelen gedurende 2023 naar beneden bijgesteld. De werkelijke cijfers 2023 laten zien dat deze bijstellingen te scherp zijn, waardoor er sprake is van een overschrijding. De overschrijdingen passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en zijn hierdoor als rechtmatig beoordeeld. Bijsturing is niet van toepassing.
Algemene dekkingsmiddelen	€ 407.000	Fout	De overschrijding wordt veroorzaakt door het taakveld treasury. Bij de begroting ramen we enkel de te betalen rente. In de werkelijkheid betalen en ontvangen we rente. Conform de BBV worden de werkelijke rentelasten ook toegerekend aan de taakvelden. De overschrijdingen passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en zijn hierdoor als rechtmatig beoordeeld. Bijsturing is niet van toepassing.

B. Overschrijding investeringsbudgetten

Investeringsbudget	Overschrijding	Fout of onduidelijkheid	Toelichting en bijsturing
Riolering Singel 3	€ 263.000	Fout	De overschrijding van het krediet Riolering Singel 3 heeft betrekking op extra noodzakelijke werkzaamheden grondverzet en boringen, welke niet waren geraamd. Daarnaast zijn de kosten voor wegen en groen hoger uitgevallen dan geraamd. In de oude projecten, zoals de Singel 3 zitten elementen van wegen en groen in het Riool krediet. Dit was voorheen ook het bestaande beleid. Vanaf het jaar 2024 wordt een volledige scheiding gemaakt in Riool, Wegen en Groen met afzonderlijke stelposten voor de investeringen op deze gebieden.

C. Ongeautoriseerde reservemutaties

Geen sprake van ongeautoriseerde reservemutaties.

D. Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad

Overige afwijkingen betreffen met name de uitbreiding van het begrip begrotingsrechtmatigheid vanaf 2023. Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten worden als onrechtmatig aangemerkt als deze niet verwerkt zijn in een begrotingswijziging of als deze niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad.

In 2023 hebben we gesignaleerde afwijkingen in de 2 bestuursrapportages aan de gemeenteraad gemeld en verwerkt via begrotingswijzigingen. De resterende afwijkingen worden via de jaarrekening 2023 gemeld aan raad en verwerkt via begrotingswijzigingen. Hiermee hebben wij ons inziens voldaan aan de voorwaarden zodat wij geen afwijkingen hebben op dit onderdeel die onrechtmatig zijn. De afspraken over tijdigheid zullen in de nieuwe financiële verordening 2024 (planning raad 2e halfjaar 2024) concreter worden vastgelegd.

Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Conclusie

Onderstaand lichten wij de afwijking(en) toe vanaf € 125.000. Wij maken hierbij onderscheid in fouten en onduidelijkheden. Ook geven wij aan wat wij doen om de fouten en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

Dossier	Bedrag	Fout of onduidelijkheid	Toelichting en bijsturing
Diensten: stedenbouwkundige werkzaamheden	€ 240.926	Fout	Diensten bij dit dossier betreffen stedenbouwkundige werkzaamheden. Hiervan maken wij al meerdere jaren gebruik. Er is geen sprake van een EU-aanbesteding of een raamovereenkomst. Dit is op basis van de lasten over 4 jaar, wel nodig. De lasten zijn al eerder als onrechtmatig beoordeeld. In 2023 is er een start gemaakt om de diensten bij dit dossier volgens de aanbestedingsregels aan te besteden, maar is dit niet afgerond. In 2024 zal dit wel gebeuren.
Diensten: applicatie (financieel)	€ 139.575	Fout	De aanbesteding van deze applicatie (financieel) is in het verleden gedaan door/namens de gemeente Middelburg en Orionis Walcheren. Wij zijn hier in een later stadium bij samengevoegd. Dit is volgens de accountant niet mogelijk, immers wij hadden ook expliciet betrokken moeten zijn bij de aanbesteding zelf. De overeenkomst is in 2015 met ingangsdatum 01-01-2016 voor een duur van 5 jaar afgesloten om daarna elk jaar stilzwijgend met 1 jaar te kunnen worden verlengd. Door deze overeenkomst zullen de lasten elk jaar als onrechtmatig worden beoordeeld. Een nieuwe aanbesteding voor een applicatie (financieel), zorgt ervoor dat er geen sprake meer is van een onrechtmatigheid. Er zal in 2024 worden beoordeeld of dit wenselijk is.
Diensten: advisering/begeleiding en ontwerp werkzaamheden	€ 196.144	Fout	In 2021 hebben we een 2-tal opdrachten verstrekt voor de realisatie van een gebouw. Dit is een opdracht voor 1) advisering/begeleiding en 2) ontwerpwerkzaamheden. Beide opdrachten hadden een opdrachtwaarde onder de EU-drempel voor diensten (€ 214.000). De opdracht voor advisering/begeleiding heeft een opdrachtwaarde (€ 213.000), welke net onder de EU-drempel. De realiteit heeft aangetoond dat er na 2021 sprake is van verschillende aanvullende opdrachten. Hierdoor komen de lasten van beide opdrachten boven de EU-drempel. Deze aanvullende opdrachten hadden bij de initiële (oorspronkelijke) opdrachten moeten zitten. Een EU-aanbesteding was hierdoor passend geweest. Bijsturing is niet meer mogelijk, immers de aanbesteding is al afgerond.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Conclusie

Onderstaand lichten wij de afwijking(en) toe vanaf € 125.000. Wij maken hierbij onderscheid in fouten en onduidelijkheden. Ook geven wij aan wat wij doen om de fouten en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

Dossier	Overschrijding	Fout of onduidelijkheid	Toelichting en bijsturing
Verstrekte uitkeringen (Orionis)	€ 276.000	Fout	Bij de controlewerkzaamheden van de jaarrekening 2023 bij Orionis zijn fouten geconstateerd bij het M&O criterium. Het gaat hier over dossiers waar ten onrechte uitkeringen zijn toegekend. Het gaat hier in totaal over een bedrag van € 276.000. De accountant (Deloitte) van Orionis heeft aangegeven dat deze fouten ook gelden voor ons. Bijsturing betreft het opleggen van fraude vorderingen. Dit heeft al plaatsgevonden. De accountant heeft aangegeven dat deze juist zijn opgelegd.

Interne communicatie

In 2023 hebben we gewerkt aan 3 doelen / thema's voor de interne communicatie:

- We komen samen in actie voor werkplezier.
- We maken vooruitgang zichtbaar.
- We organiseren informeel contact en zorgen voor een betere interne verbinding.

Deze 3 thema's zijn steeds teruggekomen bij activiteiten uit het door de directie vastgestelde jaarplan interne communicatie 2023. Zo organiseerden we in 2023 onder andere fysieke en online personeelsbijeenkomsten ('De directie steekt van wal' en 'Vlissingen Live') en de sportdag met BBQ.

Alle interne communicatie activiteiten waren erop gericht om steeds beter en duidelijker met onze medewerkers te communiceren en om te zorgen voor nog betere onderlinge verbinding. Als organisatie streven we naar een open cultuur bij de leiding en de medewerkers.

De Wij@ambassadeurs waren ook 2023 van groot belang voor de interne communicatie en hebben diverse activiteiten georganiseerd. O.a. een gezamenlijke zwerfafvalopruimactie, informele borrel, lunchwandelingen en een zomeractie voor alle medewerkers. Deze groep collega's zet zich in voor verbinding tussen de collega's en de verschillende teams.

Artikel 12

Inleiding

Al vele jaren sinds 2015 hebben we als gemeente Vlissingen vanwege financiële tekorten de artikel 12-status. Aanleiding hiervoor waren grote financiële verliezen rond de grondexploitatie Scheldekwartier welke we niet zelfstandig konden oplossen. Dit betekent vooral dat we conform beschikkingen van het ministerie van BZK en onder de voorwaarden volgens de periodieke inspectierapporten tot en met 2029 aanvullende uitkeringen van de fondsbeheerders (hebben) ontvangen. De voorwaarden zijn gebaseerd op de artikel 12-onderzoeken van de inspecteur van het ministerie van BZK welke ook toeziet op de naleving van de voorwaarden. Het einddoel van de artikel 12-onderzoeken en voorwaarden is dat we als gemeente weer financieel 'op eigen benen kunnen gaan en blijven staan' en de artikel 12-status kan worden beëindigd.

Verbreding onderzoek

Vanaf 1 januari 2023 zijn alle clusters uit het gemeentefonds weer onderdeel van het artikel 12-onderzoek en beperkt dit onderzoek zich niet meer tot alleen het sociaal domein. Het per 2023 verbrede artikel 12-onderzoek bestaat uit:

1. Voortzetting van het onderzoek op het vlak van het sociaal domein en werk & inkomen.
2. Onderzoek naar de clusters van het gemeentefonds op het vlak van het klassieke domein.
3. Een actualisatieonderzoek naar de grondexploitaties.

Beëindiging artikel 12-status

Het uiteindelijke doel van de inspecteur is een afronding van het artikel 12-onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024. Op basis van de daling van de negatieve algemene reserve en de daling van het tekort sociaal domein en werk & inkomen is de inspecteur van mening dat dit haalbaar is. Kanttekening daarbij is wel dat Vlissingen de resterende taakstelling grotendeels realiseert. Daarnaast is dit vanzelfsprekend ook afhankelijk van een aantal landelijke (exogene) ontwikkelingen, die nu nog moeilijk in te schatten zijn. Exogene ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die wel effect hebben op de kosten die gemeenten maken maar waar gemeenten geen invloed op hebben.

De inspecteur onderzoekt de mogelijkheid om niet alleen het artikel 12-onderzoek maar ook de artikel 12-status in begrotingsjaar 2024 te beëindigen. Het college werkt uiteraard mee aan dit onderzoek waarbij wij als uitgangspunt hanteren dat sprake moet zijn van een blijvende gezonde en stabiele financiële situatie voor onze gemeente. Enerzijds moet dit blijken uit een meerjarig sluitend financieel beeld waarbij minimaal in de laatste jaarschijf alle structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Daarnaast moeten we beschikken, of het op basis van prognoses binnen afzienbare tijd gaan beschikken, over voldoende incidentele weerstandscapaciteit met als minimale norm de verhouding beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit van 1 of hoger. Zolang we aanvullende uitkeringen van de fondsbeheerders ontvangen, blijft de artikel 12-status van kracht en staan we ook onder preventief toezicht van de toezichthouder provincie Zeeland.

Twee mogelijkheden

De inspecteur schetst in het inspectierapport 2021 – 2022 voor de afronding van het artikel 12 onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024 op hoofdlijnen twee mogelijkheden:

1. De tekorten sociaal domein en werk & inkomen en de te saneren negatieve algemene reserve als gevolg van de grondexploitaties zijn naar een dusdanige omvang gedaald dat Vlissingen via een eigen passende bijdrage en via een eenmalige aanvullende uitkering uit het gemeentefonds weer geheel op eigen benen kan staan. Daarbij wordt niet alleen het artikel 12-onderzoek afgerond, maar wordt ook de artikel 12-status opgeheven.
2. De te saneren negatieve algemene reserve als gevolg van de grondexploitaties heeft nog een dusdanige omvang dat besloten moet worden de sanering conform het inspectierapport 2017-2018 uit te smeren over een aantal jaren, uiterlijk tot en met 2029. Hierbij moet Vlissingen over die periode een passende eigen bijdrage leveren aan de sanering en daarnaast ontvangt Vlissingen jaarlijks een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds. Het artikel 12-onderzoek wordt dan afgerond, waarbij er eventueel nog een actualisatieonderzoek volgt in 2028. De artikel 12-status blijft echter gehandhaafd zolang Vlissingen een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ontvangt.

Proces besluitvorming

Uiteindelijk geeft de inspecteur zijn advies (inspectierapport 2023-2024) over een afronding van het artikel 12-onderzoek en/of artikel 12-status aan de fondsbeheerders waarop we als gemeente kunnen reageren. Vervolgens nemen de fondsbeheerders op basis van deze informatie een besluit over al dan niet beëindigen van de artikel 12-status.

Aanvullende uitkering en eigen bijdrage

In deze jaarstukken 2023 hebben we een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds van € 7,0 miljoen verantwoord welke conform de rijksbeschikking van 19 december 2019 volledig gebruikt moet worden voor de sanering van de algemene reserve. Hiernaast hebben we weer een eigen bijdrage aan de sanering van de algemene reserve van € 1,7 miljoen gedaan zoals opgenomen in de rijksbeschikking naar aanleiding van het artikel 12-rapport 2017/2018. Over een eventuele aanvullende uitkering over boekjaar 2023 zal de inspecteur de fondsbeheerders advies geven in zijn inspectierapport 2023 - 2024 wat we eind 2024 verwachten. Overigens heeft de inspecteur op basis van het artikel 12-rapport 2021 - 2022 de fondsbeheerders voorgesteld aanvullende uitkeringen te verstrekken van € 3.002.000 en € 1.987.000 voor respectievelijk de jaren 2021 en 2022. Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming door de fondsbeheerders zijn deze bijdragen conform de verslaggevingseisen reeds verantwoord in de jaarstukken 2022.

Informatie/automatisering

Doorontwikkeling I&A samenwerking

In 2023 hebben we de eerder ingeslagen weg vervolgd. De eerste geoptimaliseerde beheersprocessen zijn in gebruik genomen. Het team is verder versterkt en de verkenning voor de gewenste toekomstige dienstverlening vanuit de I&A Samenwerking is gestart.

We zagen in 2023 een toename van het aantal kwetsbaarheden in software. Het vraagt continue alertheid en resoluut ingrijpen. We hebben dagelijks te maken met kwetsbaarheden waarbij het meestal lukt om deze zonder verstoring van de bedrijfsvoering en dienstverlening te verhelpen.

Digitale transformatie

Digitale handtekening

Functionaliteit voor het digitaal ondertekenen van stukken wordt steeds meer geïntegreerd in de informatiesystemen die gebruikt worden in de betreffende processen. Waar nodig zal deze functionaliteit geactiveerd en ingezet.

Implementatie WOO

Het WOO project is afgerond en heeft software geïmplementeerd voor het anonimiseren van documenten en bevindt zich in de testfase voor een platform voor het publiceren van stukken op onze website(s). Verwacht wordt dat we vanaf mei 2024 actief kunnen publiceren.

Implementatie Wembv

Vorbereidingen zijn vanuit DIV getroffen voor het in kaart brengen en opstarten van het project en opstellen van een plan van aanpak.

Implementeren I&A visie en beleid

Het werken onder architectuur wordt steeds breder ingezet. Functioneel beheerders beginnen met het actueel houden van het informatielandschap.

Een nieuwe gegevensbeheerder is gestart. Daarmee is een belangrijke stap gezet naar een hogere kwaliteit van data.

Met de data-analisten is gewerkt aan het opzetten van een centraal data-warehouse inclusief governance. Dit loopt door in 2024.

Vorbereidingen zijn gestart om te werken aan een I-cluster onder de CIO waarin de aansturing van de hele informatievoorzieningsorganisatie beter geborgd is. Een belangrijk onderdeel daarvan is de professionaliseringsstap die met functioneel beheer gemaakt moet worden.

Microsoft 365/nieuw werkplekconcept

De overgang van Skype telefonie naar Teams calling, een van de deelprojecten voor de invoering van Microsoft 365, is succesvol verlopen. Het was een intensief project om 4 organisaties te migreren van Skype naar Microsoft Teams.

De roadmap Microsoft 365, beter bekend als "In 6 stappen naar een andere manier van werken" is een groot project. Het raakt alle bij de I&A Samenwerking aangesloten organisaties en medewerkers. Een project bestaande uit meerdere deelprojecten.

Onder leiding van eigen projectleiding, een externe programmanager, onze vaste IT partner en eigen I&A collega's is voor de organisaties de uitrol gestart. De nieuwe "moderne werkplek" hebben we gerealiseerd en de eerste teams maken hier nu gebruik van. Daarnaast is het adoptieproject voor het samenwerken met MS Teams gestart.

Datawarehouse/datagestuurde werken

In 2023 is gebouwd aan een centraal data-warehouse. Vanuit verschillende organisatieonderdelen zijn er concrete behoeften: sociaal domein, directie, publiekszaken, financiën, HR. Dit loopt door in 2024.

Gewerkt is ook aan borging in de organisatie door de opzet van een governancestructuur.

Informatiebeveiliging

In 2023 heeft is het E-learning programma opgezet en standaard onderdeel geworden van het inwerkprogramma. Zowel tijdens de introductiedagen voor nieuwe medewerkers, als wekelijks via awarenessvragen, is er continue aandacht voor bewustwording informatiebeveiliging en privacybescherming. De jaarlijkse Ensia audit over het verantwoordingsjaar 2022 is succesvol afgerond zonder openstaande verbeterpunten.

Privacy/AVG

In 2023 is er verder gewerkt aan het verbeteren van het voldoen aan de normen en kaders vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) volgens een jaarlijkse cyclus. In deze cyclus zijn aanbevelingen van de informatiebeveiligingsdienst, de vereniging van Nederlandse gemeenten, eventuele verbeterpunten uit audits en zelfevaluaties gebruikt voor het doorvoeren van verbeteringen. Voorbeeld hiervan zijn de verschillende risico analyses welke zijn uitgevoerd op het gebied van privacy daar waar de Zeeuwse gemeenten samenwerken. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt nu standaard gewerkt met inventarisatie formulier privacy en informatiebeveiliging wanneer er een aanschaf van software of nieuwe procesinrichting wordt gedaan welke de AVG raakt.

Het Jaar 2023 stond ook in het teken van het uitvoeren van de verbeteringen welke uit de eerste audit Wet Politie Gegevens (WPG) voor de gemeente Vlissingen zijn gekomen. Deze wet ziet erop toe dat gemeenten correct omgaan met politiegegevens, inmiddels is Vlissingen aan het toewerken naar de eerste interne audit op de WPG.

Vlissingen heeft vanuit de verplichte datalekken administratie haar datalekkencijfers opgenomen in het jaarlijkse datalekken rapport, onderstaande tabel is een weergave van de jaarlijkse cijfers:

2023

Soort datalek	Aantal
Bij een brief/e-mail aan een burger zaten persoonsgegevens van een andere burger	3
Bij een brief/e-mail aan een leverancier zaten persoonsgegevens van niet de juiste burger	1
E-mail met persoonsgegevens verzonden naar een verkeerd e-mailadres - extern	1
Gestolen / verloren hardware en/of documenten	1
Gegevensdeling (te veel) persoonsgegevens zonder toestemming en/of doeleinde	4
Totaal aantal datalekken	10

In 2023 heeft de gemeente Vlissingen geen van de datalekken hoeven melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Inkoop en aanbesteden

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) actieplan is opgesteld. Dit als onderdeel van ons voornemen om in 2024 het MVOI manifest te ondertekenen (ambitieuw maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen).

Inkoopsamenwerking

Er zijn diverse aanbestedingen uitgevoerd in samenwerking met gemeenten in de regio, dit mede geïnitieerd vanuit de inkoopsamenwerking.

Deze inkoopsamenwerking is dit jaar uitgebreid met gemeente Terneuzen en North Sea Port (naast Provincie Zeeland en de gemeenten Middelburg, Veere, Schouwen-Duiveland, Goes en Vlissingen).

Vanuit de inkoopsamenwerking is een opleidingsdag georganiseerd over de inzet van Artificial Intelligence in inkoop- en aanbestedingen.

Samenwerking met aannemers en ingenieursbureaus

We hebben bijeenkomsten georganiseerd met onze aannemers en ingenieursbureaus om de samenwerking verder te verbeteren. Aanleiding hiervoor was de nieuwe werkwijze voor het

selecteren en beoordelen van deze leveranciers (de zogenaamde groslijsten en Better Performance).

Contractbeheer en contractmanagement

Contractbeheer heeft dit jaar heeft in het teken gestaan van de migratie van contractdossiers van het oude naar het nieuwe registratie- en beheersysteem. In totaal zijn 814 dossiers overgezet. Alle contractdata zijn handmatig nagelopen, aangepast en/of aangevuld t.b.v. de nieuwe inrichting. En ook nieuwe contractdossiers zijn ondertussen toegevoegd. Die forse klus is eind 2023 afgerond, waarna de voorbereiding op de implementatie bij de gebruikers is opgestart.

Dienstverlening

Vanuit de Visie op Dienstverlening 2022-2025 is er het afgelopen jaar gewerkt met het bijbehorende Agenda 2023. De visie met heldere klantbeloften geeft de komende jaren richting aan de invulling van de dienstverlening door onze gemeente en de doorontwikkeling van de organisatie en medewerkers.

Week van de Dienstverlening

Wij stellen inwoners en ondernemers centraal in de dienstverlening van onze gemeente. Vanuit het Agenda 2023 zijn er verschillende activiteiten opgezet. Zo is er het afgelopen jaar een vervolg gegeven aan de campagne 'Gastvrij Vlissingen', met als hoogtepunt de Week van de Dienstverlening. In deze week namen meer dan 200 medewerkers deel aan workshops en inspiratiesessies.

Telefoonbeleid

Een nog betere telefonische bereikbaarheid van de gemeente Vlissingen. Dat is het belangrijkste doel van het nieuwe ingevoerde telefoonbeleid in 2023. Onder het nieuwe telefoonbeleid hangen duidelijke werkinstructies, aanscherping van de kwaliteitsnormen en een brede telefoonetiquette voor de gehele organisatie.

Dienstverlening en Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet van start gegaan. Het afgelopen jaar is volop gewerkt om de dienstverlening rondom de werkprocessen optimaal in te richten. Naast de digitale dienstverlening, de schriftelijke communicatie werden er 6 trainingen op maat 'De Omgevingswet in 45 minuten' georganiseerd voor medewerkers van de gemeente Vlissingen.

4.6 Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Bij de definiëring van het begrip verbonden partijen wordt aangesloten bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV): Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Financieel belang

Onder een financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang

Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit houdt concreet in dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een collegelid, een raadslid of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Bovenstaande betekent dat organisaties waar bijvoorbeeld enkel sprake is van een financieel belang niet worden gezien als een verbonden partij.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbonden partijen zijn over het algemeen opgericht om op een efficiënte wijze publieke taken uit te voeren. Vaak gaat het om samenwerkingsverbanden met andere gemeenten.

Ontwikkelingen

Op de volgende pagina geven wij een opsomming van de verbonden partijen die de gemeente Vlissingen per 31 december 2023 kent. We geven dit weer per programma met de bijbehorende financiële bijdrage van de gemeente Vlissingen in 2023. Vervolgens presenteren wij een uitgebreide lijst met gegevens van de diverse verbonden partijen. In de lijst per verbonden partij nemen we de cijfers op die blijken uit hun concept-jaarrekening.

Verbonden partijen per programma	Gemeentelijke bijdrage 2023 (X € 1.000)
Programma 1 Leefbaarheid	
Afvalstoffenverwijdering Midden- en Noord Zeeland (OLAZ)	1.054
Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	481
Veiligheidsregio Zeeland	3.227
Stadsgewestelijke brandweer (SGB)	402
Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (Trainingscentrum Vlissingen B.V.)	0
Programma 2 Aantrekkelijke Stad	
North Sea Port SE (voorheen N.V. Zeeland Seaports)	0
Holding Zeeuwse Visveilingen N.V. (ontvangst van dividend)	0
Programma 3 Sociale samenhang	
Orionis	10.147
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	2.000
Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (nog niet bekend)	0
Buurtbedrijf Vlissingen BV	2.900
Stadsgewestelijke Zwembad Vastgoed B.V. (nog niet bekend)	0
Algemene dekkingsmiddelen	
GBE Aqua	0
ZEH	0
BNG	0
TOTAAL	20.212

Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Zeeland (OLAZ)

Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Zeeland (OLAZ)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Kapelle
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering, waaronder mede begrepen wordt de zorg voor de vermarkting en verwerking van afvalstoffen en het in stand houden van milieustraten.
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van de 13 gemeenten in Zeeland.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid (C. Bertijn) en één plaatsvervangend lid uit het college van b&w.
Financieel belang	<ul style="list-style-type: none"> De deelnemers vergoeden aan OLAZ de kosten van het vermarkten en verwerken van afvalstoffen, alsmede dragen bij in de kosten van de regionale milieustraten en in de organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling zelf. De vergoeding van de kosten voor het vermarkten en verwerken van afvalstoffen worden jaarlijks bij wijze van voorschot in de begroting berekend; de hoogte van de uiteindelijk aan de gemeente in rekening te brengen kosten is sterk afhankelijk van de omvang/het gewicht van de aangeboden afvalstoffen. Voor de kosten van de regionale milieustraten (organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling) is een tarief met OLAZ overeengekomen; dit tarief bedraagt voor 2023 € 20,79 per inwoner (was in 2022 per inwoner € 20,93). De exploitatiebijdrage milieupark vanuit de gemeente Vlissingen bedraagt voor 2023 € 1.058.411 (2022 € 933.164).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 638.000 (2022: € 552.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 12.408.000 (2022: € 12.986.000)
Resultaat	Resultaat 2023: € 86.000 (2022: € 70.000)
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> Eind februari 2022 brak er een oorlog uit in Oekraïne. Als gevolg van deze oorlog stegen de brandstofprijzen aanzienlijk. Dit heeft gevolgen voor de kostprijs van de verwerking van de verschillende afvalstromen. De duur en de omvang van de gestegen brandstofprijzen en de uiteindelijke invloed op de verwerkingstarieven zijn (nog) niet te overzien. In september 2023 is er een grote brand geweest op het terrein van AVR te Rozenburg. Als gevolg hiervan zijn zowel de verbrandingsinstallatie als de nascheidingsinstallatie buiten gebruik gesteld. Naar verwachting zullen deze installaties in het najaar van 2024 (deels) weer in gebruik worden genomen. Een gevolg van de buiten-gebruik-stelling van de installaties bij AVR is dat er brandbaar afval tijdelijk op ander locaties (waaronder eigen terrein ZRD Koegorsstraat, Terneuzen) moest worden opgeslagen.
(Financiële) risico's	De financiële bijdrage per inwoner is afhankelijk van de prijsontwikkeling van de in te zamelen afvalstromen. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting en een eventuele CO2-heffing blijven financiële risico's voor de deelnemende gemeenten.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Doelmatige en efficiënte wijze van afvalverwijdering in combinatie met doelmatig en efficiënt beheer van de milieustraat.

Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD-Zeeland)

Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD-Zeeland)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk

Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de deelnemende partijen uitvoeren, op het vlak van milieu.
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Zeeland, provincie Zeeland en waterschap Zeeuwse Stromen.
Vertegenwoordiging	Eén lid in algemeen bestuur, Wethouder Dhr. W. Boonman
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is € 480.900 (2022: € 470.000).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 541.901 (2022: € 1.014.260) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 4.333.749 (2022: € 4.355.855)
Resultaat	Resultaat 2023: € -752.728 (2022: € -992.918)
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	De RUD-Zeeland is de wettelijk verplichte omgevingsdienst. De RUD-Zeeland is het centrale milieukollet van Zeeland en staat voor een schoon en veilig in Zeeland. Vanaf het begrotingsjaar 2021 begroot en rekent de RUD-Zeeland op basis van de werkelijk afgenomen uren. Hiervoor is het systeem van PxQ vastgesteld. Vanaf 2023 is er naast de PxQ systematiek ook de systematiek van generieke uren op basis van onderwerpen ingevoerd. RUD-Zeeland is volop betrokken bij de voorbereidingen van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Het is nodig dat de deelnemers daarbij zo veel mogelijk op één generieke uitvoeringslijn komen. De uitvoeringskosten en daarmee de deelnemersbijdragen worden daardoor zo laag mogelijk gehouden.
(Financiële) risico's	Kostenstijging als gevolg van strengere landelijke kwaliteitseisen zijn een risico. De uitvoeringsorganisatie van de RUD-Zeeland is kwetsbaar omdat in de komende jaren veel oudere medewerkers met pensioen gaan. De arbeidsmarkt is voor veel specialistische functies bijzonder krap. De afgelopen twee jaar is de uitvoeringsplanning door een gebrek aan personeel niet geheel uitgevoerd. De uitvoeringsorganisatie moet ook worden versterkt en/of uitgebreid worden om te voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeleid. In opdracht van het ministerie moet er gewerkt worden aan de robuustheid van de RUD Zeeland door een omzetsniveau van 18,5 M in 2026 te bereiken. Daarvoor is een Plan van Aanpak Robuustheid RUD Zeeland 2024-2028 opgesteld. Dit Plan van Aanpak zal leiden tot aanzienlijke kostenverhogingen en een hogere deelnemersbijdrage. Tenslotte moet het weerstandsvermogen van de RUD-Zeeland worden aangepast om financiële risico's te kunnen opvangen.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	De RUD-Zeeland verzorgt een optimale uitvoering van de basistaken van de gemeente Vlissingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Tot 1 januari 2023 geldt dit voor de onderdelen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer en het Besluit Omgevingsrecht. Het wettelijk kader is vanaf 1 januari 2023 de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Veiligheidsregio Zeeland is het behartigen van de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van Brandweerzorg, Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisismanagement. De gemeenschappelijke meldkamers voor politie, brandweer en ambulancezorg van Zeeland en Midden- en West Brabant zullen in 2020 worden samengevoegd als onderdeel van een landelijke reorganisatie van de meldkamers, waardoor de meldkamer niet langer deel meer uitmaakt van Veiligheidsregio Zeeland.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	De burgemeester in het algemeen bestuur en als agendalid en toehoorder in het dagelijks bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is € 3.227.823(2022: € 3.075.440).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 2.626.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 29.273.000)
Resultaat	Resultaat 2023: € nog niet beschikbaar (2022: € -614.000)
Raadsprogramma	Leefbaarheid

Ontwikkelingen	De ontwikkelingen in de brandweezorg, met name op het gebied van de aanwezigheid en de positie van brandweervrijwilligers, moet uiteindelijk resulteren in het ontwikkelen van een meerjarenvisie "Brandweezorg 2030. In dit traject moeten we nadrukkelijk oog houden voor de brandweezorg en de borging van goede brandweezorg in de gemeente Vlissingen. De VRZ heeft dit proces in gang gezet. De VRZ, GGD en RUD hebben onderzoeksbureau Berenschot een onderzoek laten doen naar de mogelijkheden tot samenwerking, waarbij de samenwerking voor alle partijen ook tot een meerwaarde zal leiden. Uit dit onderzoek is een groeimodel naar voren gekomen. In dit groeimodel worden stappen gezet om op uitvoeringsniveau op bepaalde onderwerpen samenwerking te zoeken. De directies van de genoemde GR-en zijn dit groeimodel verder aan het uitwerken.
(Financiële) risico's	De VRZ staat in de komende beleidsperiode, naast operationele uitdagingen zoals hierboven toegelicht, ook voor een aantal financiële uitdagingen. Oplopende kapitaallasten als gevolg van noodzakelijk vervangingsinvesteringen van brandweermaterieel en oplopende loonkosten laten in de meerjarenraming 2023 t/m 2025 een stapsgewijze stijging van de gemeentelijke bijdrage zien.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Op grond van de Wet Veiligheidsregio's en de op de grond van deze wet opgestelde Gemeenschappelijke regeling VRZ 2013 zijn door de dertien Zeeuwse gemeenten aan de VRZ een aantal taken en bevoegdheden in het kader van de advisering, bestrijding en voorkoming van rampen, branden en crises overgedragen. Naast deze taken is de VRZ op grond van diezelfde wet verantwoordelijk voor het instellen en in stand houden van de Brandweer, een meldkamerfunctie en het instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR). Deze wettelijke taken moet de VRZ uitvoeren in een, vanuit veiligheidsoogpunt, ingewikkelde regio. Naast de specifieke geografische en infrastructurele kenmerken, wordt in Zeeland met veel vrijwilligers gewerkt die zich inzetten voor de veiligheid in Zeeland. Samen met de andere twaalf deelnemende gemeenten in de VRZ, is het voor de gemeente Vlissingen van belang dat de VRZ op een financieel verantwoorde en met voldoende operationele sterkte de genoemde wettelijke taken kan vervullen. Dit is van groot belang voor de veiligheid van de burgers in Vlissingen en Zeeland.

Stadsgewestelijke Brandweer Vlissingen (SGB)

Stadsgewestelijke Brandweer Vlissingen (SGB)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft het beheer, onderhoud en instandhouding van de brandweerkazernes binnen het stadsgewest.
Betrokken partijen	Gemeenteraden en colleges van b&w van de gemeenten Middelburg en Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De burgemeester en één wethouder in het algemeen bestuur en twee plaatsvervangende leden uit het college.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen draagt voor 50% bij aan de begroting van de SGB. De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is € 401.500 (2022 € 390.500).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 139.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 9.423.000)
Resultaat	Resultaat 2023: € nog niet beschikbaar (2022: € -26.000)
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	Bij het overgaan van al het personeel, materieel en materiaal naar de VRZ is afgesproken met alle deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling VRZ dat het eigendom van de gebouwen (kazernes) en het beheer van de brandkranen achterblijft bij de gemeenten. Voor de gemeenten Vlissingen en Middelburg geldt dat deze onderdelen niet in beheer zijn van de afzonderlijke gemeenten, maar bij de SGB. Voor deze, bij de SGB achterblijvende taken, is samen met de gemeente Middelburg een uitvoeringsorganisatie worden ingericht.
(Financiële) risico's	De voorziening FLO.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft, na de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014, het door de gemeenten Vlissingen en Middelburg gezamenlijk verzorgen van het gebouwenbeheer van de kazernes en het onderhoud van de brandkranen binnen de SGB.

Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (VCZ)

Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (VCZ)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het verzorgen van cursussen op het gebied van brandpreventie, -het bestrijden en - beveiligen en de realistische voorbereiding van cursisten op hun taken als (bedrijfs) brandweerman/vrouw of al (bedrijfs)hulpverlener in bedrijven en instellingen.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft 100% zeggenschap. Het geplaatst aandelenkapitaal bedraagt € 150.000 met een agioreserve van € 822.260.
Financieel belang	De gemeente is 100% aandeelhouder en heeft een langlopende lening verstrekt van € 375.000 (v.j. € 375.000). Daarnaast is een rekening-courant krediet verstrekt. Zowel het eigen vermogen als de langlopende lening en het rekening courant zijn volledig voorzien.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € Nog niet beschikbaar (2022: € 444.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € Nog niet beschikbaar (2022: € 2.052.000)
Resultaat	Resultaat 2023: € nog niet beschikbaar (2022: € -21.000)
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	De gemeente is in verregaande onderhandeling met een partij over de overname van de aandelen.
(Financiële) risico's	De gemeente loopt geen financieel risico meer aangezien het eigen vermogen, langlopende lening en rekening-courant reeds volledig zijn voorzien. Wel zal een "bruidschat" van € 215.000 betaald moeten aan de overnemende partij.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	De vennootschap draagt direct niet bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Indirect draagt de vennootschap bij aan de beleidsdoelstellingen van veiligheid vanwege opleidingen aan personeel van VRZ.

North Sea Port SE

North Sea Port SE	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Sas van Gent
Doel	Ontwikkeling, uitgifte en beheer van havens, haventerreinen en -faciliteiten, van Vlissingen tot Gent. Verder zorgdragen voor a) een veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer, en b) nautische en maritieme orde en veiligheid.
Betrokken partijen	Provincie Zeeland en Oost-Vlaanderen, Stad Gent en gemeenten Borsele, Terneuzen, Vlissingen, Evergem en Zelzate.
Vertegenwoordiging	Gemeente Vlissingen is sinds 1 juli 2019 aandeelhouder in North Sea Port SE, voor 8 1/3 procent. De gemeenten Borsele en Terneuzen zijn dat voor eenzelfde percentage. Provincie Zeeland is 25 procent aandeelhouder in North Sea Port SE. De andere 50 procent van de aandelen SE worden gehouden door Provincie Oost-Vlaanderen, Stad Gent en gemeenten Evergem en Zelzate. Gemeente Vlissingen heeft, uit het College, één lid in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van North Sea Port SE.
Financieel belang	Gemeente Vlissingen is sinds 1 juli 2019 aandeelhouder in North Sea Port SE, voor 8 1/3 procent.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 639.055.000 (2022: € 601.243.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 305.706.000 (2022: € 601.243.000)
Resultaat	Resultaat 2023: € 37.771.000 (2022: € 34.597.000)
Raadsprogramma	Aantrekkelijke stad

Ontwikkelingen	Afhankelijk van wanneer jaarrekening verschijnt.
(Financiële) risico's	North Sea Port doet aan risicomangement. Het havenbedrijf onderkent en managet diverse risico's die het opsomt in haar bestuursverslag. Onzekere factor is de hoogte van de te betalen vennootschapsbelasting; het havenbedrijf is nog steeds met de Belastingdienst in gesprek over de vaststelling van de fiscale openingsbalans. Eind 2021 bedroeg de financieringspositie van North Sea Port Netherlands € 272 miljoen; de garantstelling door de Nederlandse garanten, waaronder gemeente Vlissingen, bedroeg € 400 miljoen. Het verschil tussen deze twee bedragen is de buffer en deze is meer dan toereikend. De Nederlandse aandeelhouders staan daarnaast (secundair) borg voor de leningen en derivatenportefeuille van WarmCO2, voor een bedrag van € 65 miljoen. Per 30 september 2021 bedroeg de financieringspositie WarmCO2 € 61 miljoen.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Gemeente Vlissingen streeft naar nieuwe ontwikkelingen in het zeehavengebied, met nieuwe bedrijven, nieuwe werkgelegenheid en toegevoegde waarde. Havenbedrijf North Sea Port draagt hier in ruime mate aan bij.

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Holding Zeeuwse Visveilingen B.V. heeft een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V. en een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Betrokken partijen	Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V., Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Vertegenwoordiging	Gemeente Vlissingen heeft 65% van de aandelen van de Holding. Vertegenwoordiging van één wethouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Gemeente Vlissingen heeft 65% van de aandelen van de Holding.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 4.848.894 (2022: € 5.114.232) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 419.310 (2022: € 235.020)
Resultaat	Resultaat 2023: € -265.338 (2022: € 94.147)
Raadsprogramma	Aantrekkelijke stad
Ontwikkelingen	De aandeelhouders van HZV zijn een aantal jaar geleden een zoektocht gestart naar een partij die de aandelen wilde overnemen. Begin 2023 deed een kandidaat-koper een serieus bod. In datzelfde jaar spande een andere partij, waarmee de aandeelhouders tot en met 2022 in gesprek waren geweest, een kort-geding aan. De rechter bepaalde dat de verkoopprocedure opnieuw moest.
(Financiële) risico's	Rond de visserij spelen al jaren de nodige zorgen. Voorbeelden daarvan zijn de aanlandplicht, de Brexit, het verbod op gebruik van de pulskor, de bouw van windmolenparken op zee, stikstof, en brandstofkosten.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Werkgelegenheid, het ontvangen van dividend en het beperken van risico's zijn redenen waarom een publieke partij aandeelhouder in een bedrijf wil of kan zijn. De werkgelegenheid vanuit de visveiling (in FTE) is op één hand te tellen; de werkgelegenheid vanuit het visserijcluster (toeleverende visserijreders en verwerkende visindustrie) is groter.

Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren

Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Vlissingen, Middelburg en Veere voor de uitvoering van (wettelijke) taken op het gebied van de Participatiewet (PW, IOAW, IOAZ, BBZ,

	WSW) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Daarnaast voert Orionis Walcheren een voornaam deel van de minimaregelingen uit. Orionis Walcheren ondersteunt inwoners die een beroep doen op de Participatiewet met hun ontwikkeling en begeleiding naar (zo regulier mogelijk) werk. Zodat deze inwoners weer zo spoedig mogelijk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en zo veel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben voor hun levensonderhoud, kunnen een beroep doen op Orionis Walcheren voor een inkomens- en/of bijstandsvoorziening(en).
Betrokken partijen	Raden en colleges van burgemeester & wethouders van de gemeenten Veere, Vlissingen en Middelburg.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid dagelijks bestuur en drie leden algemeen bestuur uit het college gemeente Vlissingen.
Financieel belang	De totale bijdrage van de gemeente Vlissingen aan Orionis Walcheren bedraagt voor 2023 € 54.597.932 (2022 = € 50.719.599). Deze totale bijdrage bestaat voor een voornaam deel (zo'n 77%) uit Rijksbijdragen voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen (BUIG-budget), re-integratieactiviteiten en beschut werk (WSW). Daarnaast is er een gemeentelijke bijdrage in de uitvoeringskosten van Orionis, in aandeel gebaseerd op de verhouding in Rijksmiddelen van de verschillende regelingen tussen de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage van Vlissingen aan Orionis voor 2023 is € 10.147.450 (2022: € 8.428.446). Tevens is een gemeentelijke bijdrage aan de orde t.b.v. de bekostiging van bijzondere bijstand, minimaregelingen en voorzieningen op het gebied van schuldhulpverlening. Deze bijdrage bedraagt voor 2023 2.913.792 (2022: € 2.949.408).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 1.062.000 (2022: - € 1.287.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 16.418.000 (2022: €17.133.00)
Resultaat	Resultaat 2023: € 888.000 (2022: - € 1.521.000)
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	<p>De (interne en externe) onderzoeken van de afgelopen jaren naar Orionis Walcheren duiden, voor wat betreft de bedrijfseconomische prestaties, allen eenzelfde richting op: het resultaat van het Werkleerbedrijf wijkt in negatieve zin (te) sterk af van het landelijk gemiddelde. De onderzoeken dragen actief bij aan de doelstelling om te komen tot een goed functionerend, samenhangend en betaalbaar, integraal stelsel van ondersteuning ten behoeve van de inwoners. De onderzoekers constateren dat de oorzaken van het (financieel) ongunstige vertrekpunt van het Werkleerbedrijf van Orionis nadrukkelijk zijn terug te voeren op de bedrijfsvoering. En daarmee moet redelijkerwijs de financiële performance van het Werkleerbedrijf al in enige jaren aanzienlijk verbeterd kunnen worden.</p> <p>De onderzoeken hebben concrete maatregelen (handvatten) opgeleverd, die Orionis ter hand moet nemen om het bedrijfsresultaat structureel te gaan verbeteren. Het zijn maatregelen die op zichzelf staan en samen opgeteld de onderbouwing vormen voor de verbetering van het bedrijfsresultaat in zijn totaliteit. De maatregelen zijn tevens 'de knoppen' waar het management van Orionis op kan gaan sturen en aan de gemeentelijke bestuurders tussentijds verantwoording over dient af te leggen. Het geheel aan interventies biedt de gemeente(n) en het management van Orionis de mogelijkheid en het inzicht om met een breder, concreter en succesvollere aanpak tot de goede sociale en financiële resultaten te komen. Voorgaande moest in 2023 nadrukkelijk zijn beslag krijgen en moest dan ook zichtbaar (financieel) resultaat opleveren. Orionis heeft echter aangegeven dat dit door diverse externe factoren zoals de gevolgen van de oorlog in Oekraïne niet meer haalbaar was. Op hun verzoek heeft het college Orionis tot 2027 uitstel gegeven de resultaatverbetering te realiseren.</p> <p>Daarnaast dient verdere reductie van het aantal bijstandsgerechtigden te worden gerealiseerd. Orionis Walcheren dient, rekening houdend met het hiervoor gestelde, verdere (resultaat)verbeteringen in de bedrijfsvoering en uitvoering door te voeren zodat (structureel) wordt voldaan aan de gemeentelijke taakstelling op het cluster inkomen en participatie in het kader van de artikel 12 procedure. Er wordt van uit gegaan dat Orionis Walcheren, overeenkomstig de eigen begroting van Orionis Walcheren, in 2023 zonder extra gemeentelijke bijdrage opereert. Door een positieve aanpassing van de Rijksvergoeding voor bijstandsuitkeringen (BUIG) is dit gerealiseerd.</p>
(Financiële) risico's	De Rijksbijdrage voor bijstandsuitkeringen (BUIG) is de afgelopen jaren ontoereikend gebleken. Het tekort is de afgelopen jaren wel afgenomen. Voor compensatie van een deel van het tekort kan de gemeente mogelijk een beroep doen op een vangnetregeling. Tevens is sprake van een verlieslatende exploitatie van het Werkleerbedrijf van Orionis Walcheren.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Het toeleiden naar (zo regulier mogelijk) werk of participatie en het bieden van inkomensondersteuning, zodat inwoners weer zelf in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en geen beroep meer hoeven doen op de Participatiewet (bijstandsuitkering). Voorzien in een passende werkomgeving voor mensen die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Dit alles binnen de daarvoor beschikbaar gestelde Rijksmiddelen.

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	Toelichting
--	--------------------

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Goes
Doel	Het openbaar lichaam is ingesteld om gezamenlijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's, de Wet op de lijkbezorging, de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Wet Kinderopvang.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid en één plaatsvervangend lid uit het college.
Financieel belang	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd. De gemeentelijke bijdrage voor 2023 is € 2.000.092 (2022: € 1930.833) exclusief inkoop jeugdhulp. De gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel inkoop jeugdhulp bedraagt voor 2023 is € 21.525.305 (2022 € 17.255.543).
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 7.423.000 (voorlopig) (2022: € 5.520.747) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 33.612.628 (voorlopig) (2022: € 23.653.790)
Resultaat	Resultaat 2023: € 3.335.369 (voorlopig) (2022: € 1.355.718)
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	<p>De GGD heeft in 2023 de bij haar ondergebrachte programma's Publieke gezondheid, Veilig Thuis, Inkooporganisatie Jeugdhulp regulier uitgevoerd. De landelijke hoofdfinanciering van de COVID-bestrijding kon in juni worden beëindigd. Ten behoeve van de zogenoemde pandemische paraatheid voor (toekomstige) infectieziekten onderhoudt de GGD Zeeland contacten met het RIVM en de Rijksoverheid en heeft de GGD middelen aangevraagd in het kader van een landelijke regeling incidenteel extra middelen voor 2023 en 2024 hiervoor.</p> <p>Om een robuuste en toekomstbestendige GR te kunnen blijven is in 2023 het plan van aanpak "Basis op orde" aangenomen. Dit plan betreft de primaire processen in het onderdeel Algemene Gezondheidszorg, de bedrijfsvoeringsprocessen en het leidinggevend kader. Met de bij de 1e begrotingswijziging 2023 toegekende extra middelen konden ruim 26 FTE extra functies worden ingevuld. De resultaten en effecten van het op orde brengen van de basis zullen in 2024 worden geëvalueerd.</p> <p>Het proces om te komen tot een andere governance van de inkoop jeugdhulp én beschermd wonen in Zeeland heeft zich in 2023 verder ontwikkeld en wordt naar verwachting in 2024 afgerond. De uitkomst van dit traject kan gevolgen hebben voor de taken die zijn ondergebracht bij de GGD.</p> <p>De verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden met de RUD en VRZ heeft geleid tot afspraken om een samenwerkingsscenario verder uit te werken. In 2023 is gestart met een nadere verkenning. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt tot een inhoudelijke samenwerkingsagenda en een agenda voor de gemeenschappelijke bedrijfsvoeringstaken.</p> <p>De Rijksoverheid wil met Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) investeren in de (publieke) gezondheid van alle Nederlanders. De ambitie van IZA is zorg voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar houden. Gemeenten, GGD, zorgverzekeraar en zorgaanbieders werken samen om de doelen uit de akkoorden te halen. GGD treedt hierin op als kennispartner van de gemeenten</p> <p>Met betrekking tot het programma Jeugdhulp stond 2023 vooral in het teken van het tot stand komen van de Regiovisie jeugdhulp Zeeland, waarin de beleidlijnen zoals die onder andere in de landelijke Hervormingsagenda Jeugd staan, naar de toekomst worden doorgetrokken. Eveneens werden eerste verkenningen gedaan naar de toekomstige aanbesteding jeugdhulp.</p> <p>Binnen het programma Veilig Thuis vond in de loop van 2023 een stijging plaats in aantallen meldingen, adviezen en vervolgdiensten. Hierdoor ontstaan olopende wachtlijsten en kan niet altijd worden voldaan aan de wettelijke reactie termijnen.</p>
(Financiële) risico's	<p>Vanwege het groeiende aandeel personeelslasten door het plan Basis op orde stijgen de personeelsuitgaven voor 2023 fors. Per 1 januari 2023 is er tevens een nieuwe cao afgesloten. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2023. De VZG richtlijn is daarmee overschreden.</p> <p>Bij het programma Veilig Thuis is in 2023 sprake van toenemende wachtlijsten. Om die terug te dringen is extra personele inzet nodig, waarvoor in 2024 vraag naar extra middelen wordt voorzien.</p> <p>Bij het programma Inkoop jeugdhulp zijn overschrijdingen historisch gezien de regel. Deze zijn tot en met 2023 deels veroorzaakt door een tekort schietend prognosemodel bij het opstellen van de ontwerp-begrotingen. Verder is de stijging van de uitgaven in 2023 mede veroorzaakt door de inflatie en de stijgende tarieven. Door de beleidsmatige afstemming rond de Regiovisie jeugdhulp Zeeland en de nieuwe aanbesteding proberen de gemeenten de uitgaven via de ingekochte jeugdhulp terug te dringen.</p>
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	De GGD geeft uitvoering aan de taken vanuit de Wet Publieke Gezondheid. Hieronder vallen onder andere: jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en 'schoolarts'), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting. De GGD voert naast wettelijke taken ook taken uit zoals forensische geneeskunde, publieke gezondheidszorg in COA-opvanglocaties en sociaal-medische advisering. De gemeente

	<p>Vlissingen neemt daarnaast nog een aantal aanvullende diensten af ten behoeve van de lokale jeugdgezondheidszorg (zoals opvoedcursussen, videohome-training en overbruggingszorg).</p> <p>Het programma Veilig Thuis voert voor Vlissingen de taken van het Zeeuwse advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling uit. Deze taken vloeien voort uit de Wmo, de Jeugdwet en de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het programma kent een duale financiering via de jeugdhulpbudgetten van de 13 gemeenten enerzijds en de centrumgemeente middelen uit de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DuVo) anderzijds.</p> <p>Het programma inkoop jeugdhulp heeft de bevoegdheid tot het uitvoeren van taken in het kader van de Jeugdwet op het terrein van de contractering en subsidiëring van aanbieders van jeugdhulp en uitvoerders van jeugdreclassering en jeugdbeschermingsmaatregelen. Hieronder vallen aanbestedingsprocedures, het uitvoeren van contractmanagement, het uitvoeren van een geautomatiseerd berichtenverkeer en de financiële administratie terzake, het monitoren en verantwoorden van de uitgaven.</p>
--	--

Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V. (GVC)

Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V. (GVC)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Organiseren en regisseren van maatschappelijk- en leerlingen vervoer (Sociaal Domein) op Walcheren.
Betrokken partijen	Aandeelhouders zijn het Samenwerkingsverband Collectief vervoer Zeeuws-Vlaanderen, het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio, de gemeenten Vlissingen, Veere, Middelburg en Goeree-Overflakkee en de Provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Via Algemene aandeelhoudersvergadering.
Financieel belang	In 2015 heeft de gemeente 2.000 preferente aandelen gekocht voor € 0,34. Over 2023 is de gemeentelijke bijdrage nog onbekend aangezien de jaarrekening nog niet is ontvangen (2022: € 181.000) voor het verzorgen van doelgroepenvervoer. Doordat de jaarrekening en de begroting zijn vertraagd, hebben wij geen cijfers over de gemeentelijke bijdrage 2023.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: jaarrekening 2023 nog niet ontvangen (2022: € 533.000) Vreemd vermogen 31-12-2023: jaarrekening 2023 nog niet ontvangen (2022: € 2.315.000)
Resultaat	Resultaat 2023: jaarrekening 2023 nog niet ontvangen (2022: € 76.000)
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De GVC regisseert en organiseert het doelgroepenvervoer (Vraagafhankelijk Wmo vervoer, vervoer in het kader van de Jeugdwet en het leerlingenvervoer) sinds november 2015. In het kader van de Regionale Mobiliteitsstrategie van de provincie Zeeland is in 2022 een raadsbesluit genomen over de doorontwikkeling van de GVC tot een Mobiliteitscentrale. Verdere besluitvorming over de oprichting en vormgeving van de Regionale Mobiliteitsstrategie zal nog plaats gaan vinden.
(Financiële) risico's	Geen risico's uit hoofde van aandeelhouderschap anders dan normale risico's. Verder heeft de GVC normale bedrijfsvoering risico's uit hoofde van het aansturen van het doelgroepenvervoer bijvoorbeeld toename van personeelskosten bij uitbreiding van de formatie, investeringen in ICT of een hogere BTW. Gesprekken over een Overeenkomst van Opdracht met daarin ook financiële afspraken worden momenteel gevoerd.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	De taak van de GVC is om een bijdrage te leveren aan de doelmatigheid en de kwaliteit van het doelgroepenvervoer.

Stadsgewestelijk Zwembad Vastgoed B.V.

Stadsgewestelijk Zwembad Vastgoed B.V.	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk

Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het beheren en (doen) exploiteren van zwembadgebouwen alsmede het financieren daarvan.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen en Gemeente Middelburg.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (de helft van € 90.000). Tevens één directeur in de directie.
Financieel belang	De gemeente draagt bij in het exploitatietekort van de BV op basis van de verhouding 50-50 met de gemeente Middelburg.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 277.485 (2022: € 277.485) Vreemd vermogen 31-12-2023: € jaarrekening komt nog (2022: € 10.683.829)
Resultaat	Resultaat 2023: € 0 (2022: € 0)
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	2023 heeft in het teken gestaan van de aanbestedingsprocedure voor wat betreft de huur- en exploitatieovereenkomst van het zwembad. Dit inkoop- en aanbestedingstraject is eind 2023 afgerond en is er een nieuwe exploitant gecontracteerd die per 1-1-2024 de exploitatie van het zwembad overneemt.
(Financiële) risico's	Bijdragen in een eventueel exploitatietekort.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Het samen met de gemeente Middelburg in stand houden van het Vrijburgbad draagt bij aan het realiseren van de sportdoelstellingen van de gemeente Vlissingen. Door te zorgen voor goede sportfaciliteiten in de gemeente, en deze voor betaalbare tarieven beschikbaar te stellen, zorgen we er voor dat zoveel mogelijk inwoners kunnen sporten en bewegen.

GBE Aqua

GBE Aqua	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop. Het waarborgen van het wettelijk gedefinieerde publiek belang volgens de drinkwaterwet. Voor Evides is dit het leveren van continu, betrouwbaar drinkwater.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van de 13 gemeenten in Zeeland. De Provincie Zeeland en gemeenten in Noord- Brabant en Zuid-Holland.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering van aandeelhouders één lid uit het college van B&W.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,765% in GBE Aqua B.V.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 30.452.671) Vreemd vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 263.705.830)
Resultaat	Resultaat 2023: € nog niet beschikbaar (2022: € 25.167.706) Het boekjaar 2022 loopt van 15 november 2021 tot en met 31 december 2022.
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Hoofdtak van de B.V. is het beheer van de aandelen in Evides. Inzet is om het aangetrokken vreemde vermogen, voor de aankoop van het aandelen pakket Evides van ZEH, versneld af te lossen. De aandeelhouders hebben zich bij oprichting van de BV verplicht om ontvangen dividenduitkeringen vanuit ZEH via kapitaalstorting door te storten aan GBE-Aqua B.V. In 2022 heeft dit voor de eerste keer plaatsgevonden.
(Financiële) risico's	N.v.t
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	GBE Aqua B.V. is opgericht om het dividend Evides jaarlijks beschikbaar te krijgen. Het dividend Evides is structureel opgenomen in de begroting.

Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH)

PZEM N.V.	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	ZEH richt zich op productie, handel en levering van energieproducten en diensten aan de zakelijke markt.
Betrokken partijen	Alle Zeeuwse gemeenten, gemeente Bergen op Zoom, Woensdrecht, Dirksland, Goedereede, Middelharnis, Oostflakkee en de Provincies Zeeland, Noord Brabant en Zuid Holland.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,76% in ZEH.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € Nog niet beschikbaar (2022: € 1.589 Miljoen) Vreemd vermogen 31-12-2023: € Nog niet beschikbaar (2022: € 1.549 Miljoen)
Resultaat	Resultaat 2023: € Nog niet beschikbaar (2022: € 182.202.000)
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Na de verkoop van het belang in Evides en de Wholesale activiteiten, is ZEH een houdstermaatschappij met belangen in een aantal deelnemingen (energie gerelateerde activiteiten, namelijk opwek en levering) en een aanzienlijke financiële positie. De grootste en belangrijkste deelneming is een aandelenbelang van 70% in de Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid Nederland (EPZ), waar onder andere de kerncentrale Borssele onder valt. Er is in 2023 de aandeelhoudersstrategie geactualiseerd om aan te sluiten op het veranderde karakter van het bedrijf ZEH, de ordening van de elektriciteitsmarkt, de laatste ontwikkelingen in de (inter) nationale energiemarkt en de publieke waarden / publiek aandeelhouderschap.
(Financiële) risico's	N.V.T.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Betrokken partijen	Nederlandse instellingen met een maatschappelijk belang.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Wij bezitten 70.356 aandelen a € 2,50 en ontvingen in 2023 over 2022 een dividend van € 170.890,-.
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € 4.721 miljoen (2022: € 4.615 miljoen) Vreemd vermogen 31-12-2023: € 110.819 miljoen (2022: € 107.459 miljoen)
Resultaat	Resultaat 2023: € 254 miljoen (2022: € 300 miljoen)
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.
(Financiële) risico's	Indien op enig moment de nettowinst van de BNG te klein wordt, zal aan de aandeelhouders geen dividend uitbetaald worden.

Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Geen bijdrage aan beleidsdoelstellingen van de gemeente.
---	--

Buurtbedrijf Vlissingen BV

Buurtbedrijf Vlissingen BV	Toelichting
Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Organiseren en uitvoeren van preventie, participatie en vroegsignalering in het sociaal domein in de gemeente Vlissingen.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen is 100% aandeelhouder
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering
Financieel belang	€ 2.900.000
Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € n.v.t) Vreemd vermogen 31-12-2023: € nog niet beschikbaar (2022: € n.v.t)
Resultaat	Resultaat 2023: € nog niet beschikbaar (2022: € n.v.t.)
Raadsprogramma	Sociale samenhang
Ontwikkelingen	De lokale infrastructuur in het sociaal domein in de gemeente Vlissingen betreft de Vlissingse zorgdriehoek voorliggend veld, de aanvullende zorg en de Kerngezond. In deze driehoek is de rol van Buurtbedrijf Vlissingen BV (voorliggend veld) te investeren in preventie en vroegsignalering en het leveren van de laagdrempelige ondersteuning en activering aan inwoners. Buurtbedrijf Vlissingen BV biedt een nieuwe vorm van ondersteuning voor alle inwoners van de gemeente Vlissingen.
(Financiële) risico's	Geen risico's uit hoofde van aandeelhouderschap anders dan normale risico's.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gemeente Vlissingen	Binnen de lokale zorginfrastructuur de eigen kracht, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van de inwoners in de gemeente Vlissingen versterken. Zodat zij 'Positief gezond' zijn, voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen en mee kunnen doen in de samenleving.

4.7 Paragraaf grondbeleid

1. Grondbeleid

In deze paragraaf grondbeleid is de 1e herziening 2024 van de grondexploitaties opgenomen. Dit is een actualisatie van de 2e herziening 2023 (Programmabegroting 2024) op basis van de gegevens in januari 2024.

Uitgangspunt Nota Grondbeleid (2021)

Het vigerende (afwegings)kader is de door de Raad eind 2021 vastgestelde nota Grondbeleid.

Definitie Grondbeleid

Grondbeleid kan worden omschreven als het geheel van de wijze van toepassing van het financiële en juridische instrumentarium dat de overheid ter beschikking staat om op de gewenste plaats, tijdig en tegen aanvaardbare kosten grond c.q. ruimte beschikbaar te krijgen voor de vestiging van door die overheid gewenste functies.

Beleid

Het grondbeleid bestaat uit de verschillende instrumenten die de gemeente heeft om de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente te realiseren. Daarbij staat de grondexploitatie centraal. Het grondbeleid spreekt zich met name uit over welke rol de gemeente in de grondexploitatie wil spelen. Uitgangspunt van de grondexploitaties is de structuur- en woonvisie van de Gemeente (2013). Vertrekpunten hierbij zijn:

- het scenario “anticiperen & transformeren”;
- inzet op nieuwe accenten: het verder verzilveren van de kansen in de huidige markt;
- inzet op flexibiliteit & kleinschaligheid om optimaal in te kunnen spelen op (markt)kansen;
- inzet op niches in de (woning)markt die Vlissingen onderscheiden.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt bij voorkeur een facilitair (passief) grondbeleid gevoerd, met als doel het minimaliseren van risico's en een evenwichtige cashflow. In een aantal specifieke gevallen is toch sprake van actief grondbeleid. Zo zijn er vanuit Wind in de zeilen middelen beschikbaar om de ontwikkeling van de Kenniswerf verder te versterken. Deze middelen worden ingezet voor het actief verwerven van gronden ten behoeve van herontwikkeling. Hiervoor is een grondexploitatie in voorbereiding. Daarnaast zijn grondexploitaties in voorbereiding voor het project Stadslandgoed bij het JCV en Baskensburg West. Bij bestaande ontwikkelingen blijft een actief grondbeleid gehandhaafd, met als doel het maximaliseren van de opbrengst van ingezette ontwikkelingen. Per bestaande ontwikkeling wordt hier aangeduid welke vorm van grondbeleid wordt toegepast.

In onderstaande tabel zijn de meeste projecten opgenomen en is per ontwikkeling aangeduid welke vorm van grondbeleid wordt toegepast:

Project	Vorm van grondbeleid	Jaar majeure verwervingen	Verwerving beïnvloedbaar
Scheldekwartier	Actief	2004	nee
Kenniswerf (incl. Edisonpark)	Actief / faciliterend	2009 (binnenhavens)	nee
Souburg Noord	Actief	2002	nee
Claverveld	Actief	2003	nee
Bedrijventerein Souburg 2	Actief	nvt	nee
Spuikom	Actief	1981	nee
Hotel Britannia	Facilitair	nvt	nvt
Zorgontwikkeling Oranjeplein	Facilitair	nvt	nvt
Ontwikkeling 's Heerenloo	Facilitair	nvt	nvt
Herontwikkeling Theo van Doesburgcentrum	Facilitair	nvt	nvt
Herontwikkeling Petruskerk	Facilitair	nvt	nvt
Prinsenhof (bij Scheldekwartier)	Facilitair/actief	nvt	nvt
Herstructurering Crocuslaan	Facilitair	nvt	nvt

Programmadoelstellingen

Grondexploitatie is geen doel op zich. Het staat in het teken van de maatschappelijke effecten die we als gemeente beogen. In de 4 programma's van onze Programmabegroting zijn doelstellingen opgenomen die we mede middels de grondexploitaties willen realiseren. Het betreft de volgende doelstellingen:

Programma 1 Leefbaarheid

- Iedereen in Vlissingen kan meedoen in de samenleving
- Een prettige omgeving om in te leren, werken of ontspannen
- Een fijne en veilige wijk om in te wonen
- Een gezonde leefomgeving
- Speerpunten 2024:
 - Panoramabuurt Aardgasvrij
 - Programma Toekomstbestendige Leefomgeving
 - Energietransitie
 - Verkeer en parkeren: Slimme Mobiliteit, kentekenplaatherkenning (ANPR) op boulevards
 - Extra Boa's

Programma 2 Aantrekkelijke stad

- Betere balans ondernemers-, woon- en leefklimaat en toeristische verblijfsklimaat.
- Ruimte voor duurzaam ondernemen.
- Faciliteren bedrijfsvestigingen of – uitbreidingen.
- Versnelling van de verdere, economische ontwikkeling van de Kenniswerf incl. versterking hoger- en middelbaar onderwijscluster.
- Samenwerking in het North Sea Port District voor een gezonde, groene leefomgeving.
- Vergroten diversiteit van het woningaanbod.

- Betere huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Cultuur en evenementen zijn belangrijk voor het imago van de stad
- Speerpunten 2024:
 - We stellen de Ontwikkelvisie Kenniswerf vast en geven de hotspot delta innovatie een financiële impuls.
 - De Visie Spuikom ter vaststelling voorleggen aan de raad.
 - De ontwikkeling van de Machinefabriek.
 - We stellen de Visie Arsenaalgebied vast.
 - De ontwikkeling van de citymarketing website

Programma 3 Sociale samenhang

- Iedereen in Vlissingen kan meedoen in de samenleving.
- Positieve Gezondheid, eigen kracht en het sociale netwerk.
- Laagdrempelige ondersteuning.
- Samenwerken met de diverse zorgpartners.
- Speerpunten 2024:
 - Investeringsfonds sociaal domein.
 - De taakstelling sociaal domein.
 - Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling (GR) Orionis Walcheren.
 - Nieuw armoedebeleid.
 - De herinrichting van het zorglandschap jeugd: de hervormingsagenda, de regiovisie jeugd en de lokale pilot in Oost-Souburg.
 - Inzet op preventie vanuit Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
 - Beleidsplan sociaal domein

Programma 4 Bestuur

- Samen met onze inwoners, instellingen en bedrijven werken aan wat belangrijk is voor Vlissingen op basis van de strategische koers voor Vlissingen in 2040.
- Versterken van het stedelijke gebied op Walcheren.
- Duidelijke rolverdeling tussen gemeenteraad, college en organisatie.
- We ontwikkelen ons tot een servicegerichte en betrouwbare organisatie zonder onnodige drempels en procedures.
- Verbeteren en op peil houden van de dienstverlening.
- Actief op zoek naar subsidiemogelijkheden en co-financiering voor onze projecten.

Niet iedere grondexploitatie zal aan alle doelstellingen een bijdrage kunnen leveren. De grondexploitaties worden steeds getoetst op de bijdrage (of mogelijke strijdigheid) met de bovengenoemde doelstellingen. Op deze wijze zetten we grondexploitaties optimaal in ten behoeve van het bereiken van onze maatschappelijke doelstellingen.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwartier en de andere grondexploitaties op uitbreidings- en inbreidingslocaties wordt aan diverse doelstellingen uit de programmabegroting een bijdrage geleverd, met name op het gebied van wonen. Ook wordt aan vele

maatschappelijke doelen en ambities vanuit de Strategische Visie Vlissingen 2040 een bijdrage geleverd. Het Scheldekwartier vormt een volwaardig stadsdeel waar het aantrekkelijk wonen, werken en recreëren is. Op het gebied van wonen wordt gestuurd op het bedienen van verschillende doelgroepen. Diverse bouwplannen zijn in voorbereiding, aanbouw of opgeleverd. Met de bouw van de Kop van het Dok is een bijdrage geleverd aan het maatschappelijk belang om appartementen toe te voegen voor de doelgroep senioren en zorgbehoevenden, waarmee tevens doorstroming op de Vlissingse woningmarkt wordt bewerkstelligd. Met de oplevering van fase 3 van de Ketelmakerij, de Singel Noord en de 1e fase van De Broederband alsmede de voorgenomen realisatie van de 2e fase Broederband en Aan de Singel wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om een gevarieerd woningaanbod aan te bieden en in te zetten op de realisatie van middeldure huurwoningen in Vlissingen.

Met de nieuwbouw van projecten De Hofjes, Kop van het Dok, de in aanbouw zijnde De Dempo en in voorbereiding zijnde De Admiraliteit en Touwslagerij wordt een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om een deel van de verouderde sociale woningbouwvoorraad te vervangen maar ook met nieuwe duurzame sociale huurwoningen uit te breiden. Met de vervangende nieuwbouw van sociale woningen wordt een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Nieuw toe te voegen woningen in de vrije sector zijn duurzaam en gasloos. Claverveld en Souburg Noord spelen in op de behoefte om, voornamelijk, grondgebonden en in een groene setting te wonen. De snelle afzet in beide projecten toont de belangstelling in dit (hogere) segment voor het groenstedelijke wonen. Met het vergroten van het aanbod grondgebonden woningen op ruime percelen wordt bijgedragen aan de ambitie om een divers en hoogwaardig woonproduct te kunnen leveren. Ruim een derde van de op te leveren woningen is gericht op senioren (levensloopbestendig) en in beide ontwikkelingen worden vrije bouwkavels aangeboden.

Klimaatadaptieve gebiedsontwikkeling met aandacht voor de opgaves rondom biodiversiteit, water en droogte zijn dragers voor de openbare ruimte in Claverveld en Souburg Noord. Nieuwe vormen van ecologisch beheer worden toegepast, waarmee ook na realisatie van de woonwijken een duurzame bijdrage geleverd wordt aan de woon- en leefomgeving in de gemeente Vlissingen. Middels participatieve trajecten worden eindgebruikers betrokken bij de vorming van de openbare ruimtes, bijvoorbeeld de inrichting van de speelruimte met leerlingen van Het Kompas in Souburg-Noord en werkgroepen voor de groene ontmoetingsplekken met omwonenden in Claverveld. Met het bouwrijp opleveren van Scheldewijk is een maatschappelijke bijdrage geleverd aan het saneren van bodemverontreiniging, waarmee een aangenaam woon- en leefklimaat gerealiseerd wordt voor nieuw bewoners en bestaande omwonenden.

Ook wordt door deze plannen de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Bijvoorbeeld in het Scheldekwartier. Met de oplevering van de Dokbrug is een bijdrage geleverd aan de bereikbaarheid van (de binnenstad van) Vlissingen. Met de oplevering van de brug wordt ook invulling gegeven aan de lang gekoesterde wens om een volwaardige tweede ontsluiting van de Binnenstad van Vlissingen te realiseren. Met het aanhelen van de stad middels de ontwikkeling van het Scheldekwartier, worden verbindingen gemaakt of herstelt, de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Vanuit de grondexploitatie en uitvoering heeft en krijgt dit een plaats via diverse projecten.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwartier wordt Vlissingen 'op de kaart' gezet en ontstaan nieuwe economische kansen. Het imago van Vlissingen bij (project)ontwikkelaars, ondernemers en aannemers kent een positieve wijziging, als gemeente van kansen en met een on-Zeeuwse ambitie. Daarnaast wordt Vlissingen nog interessanter voor een brede doelgroep toeristen hetgeen de Vlissingse economie ten goede komt. De herstelde kades langs het Dok gaan ruimte bieden aan een veelheid aan activiteiten en voegen een onderscheidend verblijfsgebied toe aan het Vlissingse stedelijk gebied. Tevens ontstaat hiermee de mogelijkheid een (recreatieve) stadshaven te exploiteren. De combinatie van stad en water, maritiem (erfgoed) karakter en aansprekende nieuwbouw nodigt uit tot gebruik

en draagt bij aan ambities op het gebied van een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en recreëren. Op het Scheldekwartier komen het verleden, heden en toekomst van Vlissingen samen. Het koesteren van het erfgoed en inpassen hiervan is binnen de Ontwikkelingsvisie Scheldekwartier een van de dragers en kwaliteit van het gebied, met een brede uitstraling op het karakter van Vlissingen. Met de herbestemming van de Timmerfabriek is een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om rijksmonumenten duurzaam te behouden en benutten. Met het cascoherstel en de in voorbereiding zijnde herbestemming van de Machinefabriek wordt een bijdrage geleverd aan het duurzaam behouden van kenmerkend maritiem industrieel erfgoed en inpassen in een hoogwaardig stedelijk gebied, waarbij de functies en uitstraling van het erfgoed elkaar versterken en dragers zijn in de identiteit van Vlissingen.

Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Kenniswerf (fasen 1 t/m 4) en Souburg geeft de gemeente Vlissingen concreet invulling aan het Bedrijventerreinprogramma Walcheren 2022-2026. De genoemde terreinen bieden voor de verschillende doelgroepen bedrijven een passend en onderscheidend aanbod in verschillende prijsklassen: zichtlocaties, niet-zichtlocaties, locaties voor woon-werkcombinaties, grote en kleine kavels, watergebonden terreinen, terreinen voor bedrijven met verschillende milieucategorieën, etc. Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen wordt (mede) vorm en inhoud gegeven aan de economische structuurversterking, die broodnodig is in de gemeente Vlissingen. Daarnaast dragen de bedrijventerreinen bij aan doelstellingen waar het gaat om het bevorderen van werkgelegenheid, het ondernemersklimaat en de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (triple helix). Dit laatste punt speelt met name op de Kenniswerf een belangrijke rol. Met de beschikbare middelen uit het pakket Wind in de zeilen, wordt ruimte gecreëerd voor het vestigen van nieuwe bedrijvigheid, ontwikkel-, test- en demofaciliteiten, starters, scale-ups en R&D afdelingen op de Kenniswerf.

2. Uitvoering Grondbeleid

De uitvoering van het grondbeleid valt binnen een aantal kaders zoals Organisatie en Financiën.

Organisatie

Raad (Kaders stellen)

- ruimtelijke kaders vaststellen (Omgevingsplan; Omgevingsvisie; Bestemmingsplan).
- beleidskaders, waaronder vaststellen Nota Grondbeleid en Nota Grondprijzen.
- P&C cyclus, waaronder vaststellen, herzien en afsluiten grondexploitaties.
- kredietverstrekking.
- enz.

College van B&W (Uitvoeren en beheren)

- grondexploitaties beheren.
- aan- en verkopen, verpachten en verhuren.
- sluiten overeenkomsten.
- enz.

Ambtelijke organisatie (Uitvoeren werkzaamheden)

- zorg dragen aan uitvoering verantwoordelijkheden college.

Faciliterend grondbeleid

In het kader van het faciliterend (passieve) grondbeleid heeft de Raad geen rol wat betreft het beschikbaar stellen van middelen, omdat er bij een extern initiatief (in principe) geen

middelen nodig zijn. De Raad heeft wel een rol in het stellen van ruimtelijke kaders. Het college en de ambtelijke organisatie hebben, passend binnen de kaders van de Raad, een gelijke rol als bij actief grondbeleid. Hiervoor zijn geen middelen beschikbaar en hebben zij geen eigen uitvoeringsagenda of -proces omdat het door derden wordt gerealiseerd. Wel wordt door middel van het kostenverhaal conform de Omgevingswet de benodigde financiële middelen bij de initiatiefnemer verhaald.

Financiën

De financiële kaders liggen vast binnen de financiële verordening en het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023).

Onderstaand de richtlijnen en hoe we bij de gemeente Vlissingen daar uitvoering aan geven:

- Bij de start van een grondexploitatie wordt er een financieel-economisch haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en een business case gemaakt. Als dit plan tot uitvoer wordt gebracht wordt deze, conform het Grondbeleid 2021, 2 x per jaar geactualiseerd.
- Het risicomanagement binnen de grondexploitaties is opgenomen in het organisatiebreed risicomanagement en wordt 2 x per jaar geactualiseerd. Dit is per grondexploitatie verwerkt in het scenario 'laag'.
- Strategische aankopen, waarbij een langere periode zit tussen het moment van aankoop en het moment van ontwikkeling, worden opgenomen in de materiële vaste activa. Bij het vaststellen van een nieuwe grondexploitatie betreffende deze gronden worden deze in een grondexploitatie opgenomen.
- Tussentijdse winstneming: per grondexploitatie met een voordelige eindwaarde is berekend of er een tussentijdse winstneming gedaan moet worden. Zie hoofdstuk 4 'Winstnemingen'.
- Indien gemeentegrond vanuit de algemene dienst wordt ingebracht in het grondbedrijf wordt die grond gewaardeerd tegen de waarde waarop de grond op de balans is opgenomen.
- Cashflow beheersing: investeringen worden pas dan gedaan als hierdoor ook zicht is op het realiseren van inkomsten, of nadat de inkomsten gerealiseerd zijn. Zo wordt het bouwrijpmaken zoveel mogelijk pas uitgevoerd als er zicht is op afname van de bouwgrond.
- Kostenverhaal: bij een particuliere ontwikkeling voert de gemeente een faciliterend (passief) grondbeleid. Hierbij gaat de gemeente over tot kostenverhaal conform de Omgevingswet.
- Grondprijs: de gemeente Vlissingen hanteert standaard grondprijzen die afhankelijk zijn van de bestemming van de grond voor een aantal categorieën. Deze worden jaarlijks vastgesteld middels een separaat raadsvoorstel. Hiervan kan afgeweken worden en kan de grondprijs residueel berekend worden, zoals dit in het Scheldekwardier gebeurt.
- Erfpacht: de gemeente Vlissingen biedt in specifieke situaties de mogelijkheid van erfpacht aan.
- Rente: de rente waarmee gerekend wordt in de grondexploitaties, wordt gebaseerd op de gemiddelde rentevoet van de lopende leningen van de gemeente. Voor de grondexploitatie van het Scheldekwardier wordt tot en met 2024 gebruik gemaakt van projectfinanciering, deze heeft een eigen rentepercentage. De wijze van renteberekening is gebaseerd op de voorschriften conform de BBV. Zie 'Parameters' verder in dit hoofdstuk.
- Kosten- en opbrengstenindexering: voor een zo goed mogelijke inschatting van de toekomstige kosten en opbrengsten wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en

toekomstige indexeringen van deze kosten en opbrengsten. Zie 'Parameters' verder in dit hoofdstuk.

- **Looptijd:** in de BBV is een richtlijn opgenomen voor de maximale looptijd van een grondexploitatie, deze is op 10 jaar gesteld. Indien hiervan afgeweken wordt moet dit gemotiveerd worden en moeten beheersmaatregelen genomen worden. Op dit moment zijn er geen actieve grondexploitaties die een looptijd hebben langer dan 10 jaar.
- **Bovenwijkse voorzieningen:** of ook wel bovenplanse voorzieningen. Dit zijn voorzieningen die niet alleen voor het betreffende plan van nut zijn maar ook voor de omgeving of de hele stad. Te denken valt aan een toegangsweg die ook de toegang naar de omliggende gebieden verbetert, de aanleg van een brug waardoor ook andere wijken een voordeel hebben. Tot aan de 2e herziening 2016 waren deze zowel planmatig als financieel in de grondexploitaties opgenomen. Op basis van de BBV en de overleggen met de inspecteur van het ministerie van binnenlandse zaken zijn vanaf de 2e herziening 2016 de bovenwijkse voorzieningen ontvlochten. Daarbij zijn deze voorziening proportioneel binnen de grondexploitatie gehouden en voor het overige deel gedekt vanuit de algemene begroting. Deze proportionaliteit is op basis van het nut van deze voorziening voor de grondexploitatie en het algemene nut. Op deze manier ontstaat er een betere scheiding tussen grondexploitaties en de algemene begroting. Omdat een voorziening deel uit maakt van het betreffende plan blijft de aansturing en uitvoering van deze voorziening wel in het plan opgenomen. De volgende bovenwijkse voorzieningen zijn ontvlochten:

Bovenwijkse voorziening	Plan	Planning investering	% in grond-exploitatie
Tijdelijke ontsluiting en tijdelijke brug	Scheldekwardier	Gerealiseerd	10%
Nieuwe brug over het Dok	Scheldekwardier	Gerealiseerd	50%
Wijkontsluiting (De Willem Ruysstraat en aantakking brug)	Scheldekwardier	2015 - 2026	50%
Herstel kades rondom het Dok	Scheldekwardier	2018 - 2024	25%
Restauratie Dok van Perry	Scheldekwardier	Gerealiseerd	25%
Herstel natte infrastructuur	Kenniswerf fase 4	Gerealiseerd	14%
Verbinding Marie Curieweg - Poortersweg	Bedrijventerrein Souburg fase 2	2017 - 2024	50%
Ontsluiting Buitenhaven	Bedrijventerrein Souburg fase 2	2017 - 2024	10%

Parameters

Omdat voor het financieren van de boekwaarde in de grondexploitaties geld geleend moet worden, wordt de rente over deze leningen doorberekend in de grondexploitaties. Daarnaast wordt er in de grondexploitaties rekening gehouden met verwachte kosten- en inkomstenstijgingen in de tijd.

In de grondexploitaties wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en verwachte kosten- en opbrengstenstijging. Ook wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en verwachte rentepercentages.

Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de toegepaste indexeringen en rentepercentages bij deze 1e herziening 2024 (Nieuw) met daarbij ook de parameters zoals die bij de 2e herziening 2023 (Oud) zijn toegepast:

	2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029 en verder	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Indexering kosten scenario midden	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	3,00%	2,00%	3,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering kosten scenario laag	6,00%	4,00%	5,00%	5,00%	5,00%	4,00%	2,50%	3,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Indexering opbrengsten scenario midden	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%	0,00%	1,50%	2,00%	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering opbrengsten scenario laag	- 0,00%	- 0,00%	- 0,00%	- 0,00%	- 0,00%	- 0,00%	1,50%	1,00%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Rente Scheldekwardier	2,65%	2,22%	1,98%	2,02%	2,21%	1,95%	1,93%	1,73%	1,62%	1,51%	1,40%	1,51%	1,40%	1,51%
Rente overige grondexploitaties	2,20%	1,66%	1,91%	1,98%	2,21%	1,95%	1,93%	1,73%	1,62%	1,51%	1,40%	1,51%	1,40%	1,51%

Voor het bepalen van de indexeringen wordt gebruik gemaakt van de overzichten van landelijke indexcijfers waarover Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling jaarlijks rapporteert. Daarbij zijn er 2 periodes waar we naar kijken: de daadwerkelijke prijspeilcorrectie die er in 2023 heeft plaatsgevonden en de verwachte indexering vanaf 2024.

Voor de daadwerkelijke prijspeilcorrectie van 2023 gebruiken we voor de civiele kosten de prijspeilcorrectie van de Grond-, Weg- en waterbouwkosten (GWW kosten, 4,1%) en de ConsumentenPrijsIndex (CPI, 3,9%).

Voor de verwachte indexeringen van 2023 en verder gebruiken we ook gemiddelden:

- De indexering van de kosten wordt bepaald als een gemiddelde van een tweetal kostensoortindexen: die van de GWW-kosten en die van de Plankosten.
- De indexering van de opbrengsten wordt bepaald als een gemiddelde van de indexering van woningmarktlocatie's en bedrijvenlocaties in een gemiddelde regio. Daarbij is ook rekening gehouden met de lopende onderhandelingen en (concept)overeenkomsten.

Voor het bepalen van de rente wordt gebruik gemaakt van de gegevens van de leningportefeuille van de gemeente Vlissingen. De rekenrente wordt berekend op basis van de verwachte rentelasten van een begrotingsjaar. Deze berekening is uitgevoerd zoals dit is opgenomen in de BBV. Voor het Scheldekwardier is in het verleden een speciale projectfinanciering afgesloten. Deze projectfinanciering heeft in vergelijking met de huidige rentevoet een relatief hoog rentepercentage. Door deze afwijkende financiering wordt voor het Scheldekwardier een andere rekenrente gehanteerd dan bij de overige grondexploitaties. In 2024 eindigt de projectfinanciering van het Scheldekwardier. Met ingang van 2025 zijn de rentepercentages voor alle grondexploitaties gelijk. Bij deze 1e herziening 2024 zijn de rentepercentages opnieuw berekend op basis van de verwachte leningportefeuille.

Bovenstaande parameters zijn gebaseerd op de gegevens en vooruitzichten die in maart 2024 bekend waren. Besluitvorming hierover zal plaats vinden in juli 2024. In de tussentijd is er weer veel gebeurd in de wereld wat invloed heeft op de ontwikkeling van indexeringen en rentetarieven. Zowel met negatief als positief gevolg. Dat geeft een zekere mate van onzekerheid over de juistheid van bovenstaande parameters.

Realisatie jaarplannen 2023

In 2023 zijn de plannen uitgevoerd aan de hand van de jaarplannen. Per grondexploitatie is dit uitgewerkt:

Scheldekwardier

Uitwerking gesloten verkoopovereenkomsten:

- In 2021 is een verkoopprocedure voor de ontwikkeling van de bouwplot Kop Keersluis doorlopen. De verkoopovereenkomst met ontwikkelaar De Realisatie is eind 2021 getekend. Door de verslechtering van de woningmarkt in 2022/2023 en de

hierdoor tegenvallende verkoopresultaten van het oorspronkelijke plan, is in de loop van 2023 een beperkte aanpassing van het programma overeengekomen en zal de verkoop in maart herstarten. De levering van de grond is hierdoor vertraagd en verwachten wij in Q3 2024.

- Met de VOG is een overeenkomst getekend voor de ontwikkeling van 68 grondgebonden woningen en appartementen in het project De Koperslagerij in deelplan Scheldewijk. De procedure voor de bestemmingswijziging is succesvol afgerond, in het voorjaar 2022 is gestart met de verkoop. Door de verslechtering van de woningmarkt verloopt de woningverkoop en daardoor grondverkoop trager dan verwacht. De eerste 7 woningen aan de Insulindestraat worden in het voorjaar opgeleverd, met de bouw van de eerste 4 woningen aan de Dempostraat is begin 2024 gestart. De gefaseerde realisatie zal doorlopen tot in 2025.
- De 14 sociale huurwoningen op de Koperslagerij zijn halverwege 2023 conform planning opgeleverd.
- De 58 shortstay hotelappartementen (De Dokwerker) naast de Timmerfabriek zijn conform planning halverwege 2023 opgeleverd.
- De realisatie van de 80 sociale huurwoningen De Dempo is in volle gang, oplevering van de eerste fase is eind 2023 geschied, de tweede fase in februari 2024.
- Het project Kop van het Dok is begin 2023 volledig opgeleverd.
- De levering van de grond voor de Zeelandtoren is vertraagd naar 2024. De ontwikkelaar is in onderhandeling met een bouwer over de bouwkosten en heeft de start verkoop in voorbereiding.

Nieuwe verkoopovereenkomsten:

In 2023 zijn conform jaarplan de volgende koop- en ontwikkelovereenkomsten gesloten voor deelontwikkelingen op het Scheldekwartier:

- Touwslagerij zuidzijde, 18 koopwoningen met Van Wijnen.
- Touwslagerij noordzijde, 20 sociale huurwoningen met l'escaut.
- De Admiraliteit, 50 sociale huurwoningen met l'escaut.
- De verkoopovereenkomst Aan de Singel - Edelweis, 23 vrije sector huurwoningen en 2 grondgebonden koopwoningen met Studio ZE is nog niet getekend. Deze staat gepland voor voorjaar 2024.

Bouw- en woonrijp maken:

- Conform jaarplan is het woonrijp maken rondom het project Kop van het Dok uitgevoerd. Afronding bij de rotonde met de plaatsing van het windscherm is gepland in maart 2024.
- Conform jaarplan is in juni gestart met de eerste fase (rondom De Dokwerker) van het woonrijp maken van de Zeilmaker bij het Timmerplein. Na oplevering van de projecten B-lofts en C-dock eind 2023 is gestart met het woonrijp maken van het openbaar gebied rondom die projecten.
- Met enige vertraging in de voorbereiding is de inrichting van de helling begin 2024 gestart en zal in het voorjaar opgeleverd worden.
- Conform jaarplan wordt deelgebied Scheldewijk gefaseerd woonrijp gemaakt, afhankelijk van de voortgang van de woningbouw.

Verwervingen:

- Met Prins Beheer BV is de 1e fase grondruil geëffectueerd en is een overeenkomst aangegaan met betrekking tot zelfrealisatie voor het plan Aan de Singel.
- Over de verwerving van de kade en het talud van de provincie gelegen aan de Koningsweg / Kanaal door Walcheren wordt onderhandeld met provincie. Voorzien is in 2024 de verwerving te effectueren.

Ontwikkelingen:

- Met Vastgoed Dekker is overeenstemming bereikt over programma en grondprijs van blok D op het Timmerplein (naast de Dokbrug). Besluitvorming en ondertekening van de koop- en samenwerkingsovereenkomst heeft nog niet plaats gevonden en is gekoppeld aan start bouw van de Zeelandtoren.
- Voor de herbestemming van de Machinefabriek heeft medio 2022 besluitvorming plaats gevonden over het cascoherstel, wat eind 2022 is aangevangen. De kaders voor de herbestemming van de Machinefabriek zijn in juni 2023 vastgesteld door de raad.
- In het najaar heeft de Raad besloten dat het kindcentrum in deelplan Scheldewijk bij het Dokter Stumphiuspark gerealiseerd gaat worden.
- Bij het realiseren van enkele bouwplots in het Scheldekwartier zullen huidige parkeerplaatsen vervallen. Compensatie hiervan zal deels plaats vinden in de omgeving van de binnenstad. Naar aanleiding hiervan wordt onderzocht of bij de herinrichting van de speeltuin Oude Stad ook een aantal parkeerplaatsen kan worden gerealiseerd ter compensatie van het bewonersparkeren.
- Conform jaarplan is gestart met de tenderprocedure voor de bouwplot Parkzijde in de Touwslagerij en gestart met de voorbereiding voor de tenderprocedure van de bouwplot voormalig Postkantoor.
- Conform jaarplan zijn de bestemmingsplannen voor Scheldewijk Oost, locatie Postkantoor en Machinefabriek in procedure. Het omgevingsplan voor omgeving hoofdkantoor Damen/KSG is in voorbereiding.
- Om de bouw van betaalbare woningen te stimuleren heeft het Rijk in het najaar de zogenaamde Start Bouw Impuls (SBI) gelanceerd. Vanuit het Scheldekwartier zijn de projecten Kop Keersluis, De Admiraliteit en Aan de Singel met succes ingediend. De ontvangen gelden zullen worden ingezet bij de bouw van deze projecten.

Souburg Noord

- Het woonrijp maken van fase 2 is gestart en loopt voorspoedig en op planning. De aanleg van het groen is gestart en loopt nog door tot voorjaar 2024. Laatste deel van de bestrating en het groen volgt na vervanging van de waterleiding: een deel is benodigd als werkgebied voor vervanging van de waterleiding.
- De civieltechnische uitwerking van fase 3 wordt voorbereid. Het onderzoek naar de waterstand is opgestart.
- Het aanpassen van het bestemmingplan voor fase 3 is opgestart en loopt volgens planning. Dit zal worden afgerond in Q2 van 2024 na een ontvangen inspraakreactie.
- Onderdeel van de civieltechnische uitwerking fase 3 is een advies over waterberging/-afvoer, hoogtes in het gebied en de geluidswal. De voorbereidingen voor dit onderzoek zijn begin 2024 opgestart. Zo nodig wordt het definitief stedenbouwkundig plan nog aangepast naar aanleiding van de uitkomst hiervan. Vaststelling van het definitief stedenbouwkundig plan volgt in Q3 van 2024.
- De planning van de vervanging van de waterleiding door fase 3 en de verplaatsing buiten het plangebied is verschoven naar september 2024 vanwege flora- en fauna

wetgeving. E.e.a. is onder voorbehoud van het verloop van een gedoogprocedure tegen meerdere grondeigenaren die medewerking aan de verplaatsing van de leiding op hun grondgebied weigeren.

- Na verplaatsing van de waterleiding kan worden aangevangen met het bouwrijp maken van fase 3. Naar verwachting is dit Q2 van 2025.

Claverveld

- Er is nog één bouwkavel in fase 1, alle andere bouwkavels zijn verkocht.
- Het woonrijp maken van Claverveld fase 2 is gefaseerd in uitvoering.
- Deelfase Earlishof is woonrijpgemaakt en is overgedragen aan beheer.
- Het Europees subsidietraject Interreg Co Adapt pilot is opgeleverd, het laatste deel van de subsidie moet nog ontvangen worden.
- De aanleg van de 'oversteek' (brugduikers) tussen Claverveld fase 1 en 2 is voorbereid en zal gerealiseerd gaan worden.
- De fietsbrug in Claverveld fase 2 is gerealiseerd.
- De keulus in de Vrijburgstraat is aangelegd.

Kenniswerf (fase 1 t/m 4)

fase 1:

- Het jaarplan 2023 ging uit van de verkoop van 2 kavels Edisonweg Noord. Eén kavel (1C8) is in 2023 geleverd. Bij de 2e herziening 2023 was al bekend dat de levering van de tweede kavel niet in 2023 plaats zou vinden. Wel zijn een tweetal kavels in optie (1C6 en 1C1).
- Het visietraject Kenniswerf 2040, waarin ook het plangebied Edisonweg Zuid wordt meegenomen is in de afrondende fase. Besluitvorming hierover, ook in relatie tot de grondexploitatie Kenniswerf fase 1, is medio 2024 voorzien. Met dit visietraject zijn de ambities voor dit deel van de Kenniswerf gewijzigd en sluit het huidige bestemmingsplan niet meer aan bij de gewenste ontwikkeling van het gebied. Daarom zal eerst een nieuw omgevingsplan worden vastgesteld voordat de resterende kavels actief in de verkoop worden gezet. Volgens planning zal het omgevingsplan medio 2025 worden vastgesteld.
- In het kader van een verleende SPUK subsidie zal in de eerste helft van 2024 een bodemsanering worden uitgevoerd voor het deelgebied Edisonweg Noord. Deze sanering wordt zoveel mogelijk afgestemd op reeds geaccordeerde bouwplannen en verkochte kavels.

fase 2:

- Het jaarplan 2023 ging uit van de levering van 2 kavels Omgeving Witte Huis. De levering van 1 kavel (2a5) is vertraagd in verband met het aantreffen van bunkers in de ondergrond. Het bouwrijp maken van deze kavel is in de afrondende fase. Voor kavel 2e zijn – na een publicatie in het kader van het Didam-arrest – de verkoopgesprekken gestart met een geïnteresseerde partij. Op dit moment wordt er gewerkt aan een bouwplan.
- Voor het Witte Huis (kavel 2a) is de huurovereenkomst verlengd tot eind 2024. Er is een verkoopplan opgesteld door een makelaar. Het verkooptraject voor het Witte Huis zal naar verwachting in 2024 leiden tot verkoop van het pand.
- De interesse die er op dit moment is in afname van 1 kavel (kavel 2e) zal naar verwachting leiden tot effectuering in 2024.

fase 3:

- Het jaarplan 2023 ging uit van de verkoop van 1 kavel in de omgeving Lasloods (KW3). In 2023 zijn twee kavels notarieel geleverd. Dat betreft kavels 3i en 3k3-2.
- De interesse die er op dit moment is in de afname van 1 kavel (kavel 3j) zal naar verwachting leiden tot effectuering in 2024.
- Voor kavel 3c (Jachthavenvereniging) wordt de huurovereenkomst verlengd. Deze zal tijdens de looptijd van deze grondexploitatie dus niet verkocht worden.

fase 4:

- Het jaarplan 2023 ging uit van de levering van 1 kavel in de omgeving Oceanwide. Dit is gerealiseerd: Kavel 4a is in 2023 notarieel geleverd.
- In 2024 is het de verwachting dat kavel 4h en kavel 4n2 verkocht en geleverd zullen worden.

Bedrijventerrein Souburg fase 2

- In 2023 hebben 6 bedrijven plannen gemaakt en doorgerekend en uiteindelijk toch besloten om geen grond af te nemen c.q. af te haken. Op 1-1-2024 zijn voor 7 bedrijven gronden gereserveerd (tezamen 5,5 ha) en vordert de plannen contractvorming. De verwachting was dat met 2 van deze bedrijven de grondafname in 2023 kon plaatsvinden. Dat is om uiteenlopende redenen niet gelukt. 3 kavels (tezamen 0,9 ha), gelegen onder het hoogspanningstracé en tegen de dijk aan, kunnen voorlopig niet worden uitgegeven. Vanwege de voorgenomen dijkverzwaring en de planvorming hieromtrent geeft waterschap Scheldestromen hiervoor vooralsnog geen watervergunning af. Voor zover bekend hebben 3 van de 7 bedrijven waarvoor gronden gereserveerd zijn straks een stroomaansluiting nodig van meer dan 3 x 80 ampère. Die zullen in het kader van de netcongestie dan op de wachtlijst terecht komen. Hoe daar dan mee om te gaan is een punt van aandacht en nader overleg.
- De ontvlechting kan pas in 2024 afgerond worden omdat nog niet alle kosten zijn gemaakt die ontvlochten moeten worden
- De bekrachtiging van de afwikkeling van het BAM-dossier fietstunnel moet nog plaatsvinden.

Spuikom

- In 2023 is gewerkt aan het herijken van de Visie Spuikom in vervolg op de behandeling, besluitvorming en ingediende motie over de Visie Spuikom. Het college heeft vanuit de gemeenteraad de opdracht gekregen om een nieuwe Visie Spuikom ter besluitvorming voor te leggen met daarin enkele wijzigingen.
- In samenhang met de ambities voor de Spuikom is de inrichting rondom de nieuw gerealiseerd Aldi aan de Spuikomweg ingericht.
- Er is een aanvraag ingediend voor subsidie voor de ontwikkeling van de Spuikom vanuit de Regiodeal.
- Er is een aanvraag ingediend voor subsidie voor de omvorming van het groene struweel aan de zijde van de Duinpoortweg vanuit het Interreg Vlaanderen Nederland programma.

Vrijburg-West

- Vanwege onvoldoende capaciteit is er in 2023 geen voortgang geweest. De looptijd wordt met een jaar verlengd om te voorkomen dat deze grondexploitatie afgesloten wordt.

Nog uit te voeren vanuit afgesloten grondexploitaties

- De laatste werkzaamheden voor Lammerburg III (deel noordrand) zijn in 2023 afgerond. Daarmee is dat plan volledig afgerond.

3. Resultaten grondexploitaties

De volgende tabel geeft een totaaloverzicht van de geraamde eindwaarden 1e herziening 2024 (bedragen x € 1.000) van de grondexploitaties in het scenario 'midden' en de mutaties ten opzichte van de vorige herziening.

Plan	looptijd	2023			1e herziening 2024		
		1e herziening 2023	+ aanpassing 2e herziening 2023 =	2e herziening 2023	+ aanpassing 1e herziening 2024	+ winstneming 2024 =	1e herziening 2024
Majeure projecten							
Scheldekwartier	2030	-107.291	4.239	-103.052	630		-102.422
Uitbreidings- en inbreidingslocaties							
Souburg Noord	2028	-3.850	-337	-4.187	346		-3.841
Claverveld	2025	855	-134	721	570	-925	366
Bedrijventerreinen							
Kenniswerf fase 1	2029	-11.133	43	-11.090	-734		-11.824
Kenniswerf fase 2	2028	-3.961	105	-3.856	3		-3.853
Kenniswerf fase 3	2025	-2.127	62	-2.065	147		-1.918
Kenniswerf fase 4	2025	880	57	937	237	-264	910
Bedr. Souburg fase 2	2031	1.843	-21	1.822	216		2.038
Overige locaties							
Spuikom	2024	-5.218	16	-5.202	-107		-5.309
Vrijburg-West	2024	-3.625	6	-3.619	-57		-3.676
Nog uit te voeren vanuit afgesl. exploitaties		10	2	12	19	-38	-7
Totaal		-133.617	4.038	-129.579	1.270	-1.227	-129.536

De totale mutatie van € 1,3 miljoen bestaat uit een verslechtering van € 1,2 miljoen door aanpassingen in de ramingen van de afzonderlijke grondexploitaties en een verbetering van € 2,5 miljoen door het aanpassen van de parameters en rentepercentages. Door 2 winstnemingen is er een extra nadelig effect op de totale eindwaarde van € 1,2 miljoen. Een winstneming is een onttrekking van een voordelig deelresultaat en wordt dus als kostenpost opgevoerd.

Op basis van het resultaat van de jaarplannen 2023 en nieuwe ontwikkelingen zijn de grondexploitaties herzien. Onderstaand zijn de belangrijkste aanpassingen per grondexploitatie (bedragen x € 1.000) opgenomen:

Belangrijkste afwijkingen per grondexploitatie	Effect nominaal	Effect op eindwaarde
Majeure projecten		
<i>Scheldekwartier</i>		
Aanpassing grondprijzen	-282	-309
Aanpassing fasering grondverkoop	0	-105
Toename kosten woonrijpmaken rondom de Kop van het Dok	-138	-160
Toename plankosten Machinefabriek	-150	-172
Budget Omgevingsmanager	-300	-335
Aanpassen rentepercentages	0	906
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	808
Overige mutaties en faseringsverschillen	19	-3
Uitbreidings- en inbreidingslocaties		
<i>Souburg Noord</i>		
Aanpassing fasering werkzaamheden	0	145
Aanpassen rentepercentages	0	49
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	185
Overige mutaties	-31	-33
<i>Claverveld</i>		
Verwerken verkochte kavels	548	560
Winstneming	-925	-962
Aanpassen rentepercentages	0	-16
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	2
Overige mutaties	-37	61
Bedrijventerreinen		
<i>Kenniswerf</i>		
Bijstelling raming sanering Kenniswerf fase 1	-95	-108
Verlengen looptijd met 4 jaar Kenniswerf fase 1	0	-720
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 1	0	36
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering Kenniswerf fase 1	0	29
Overige mutaties Kenniswerf fase 1	27	29
Verlengen looptijd met 3 jaar Kenniswerf fase 2		-257
Bijstelling plankosten Kenniswerf fase 2	-116	-128
Bijstelling raming civiele kosten Kenniswerf fase 2	236	254
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 2	0	81
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering Kenniswerf fase 2	0	57
Overige mutaties Kenniswerf fase 2	4	-4
Bijstelling raming grondverkoop kavel 3c Kenniswerf fase 3	-130	-128
Bijstelling raming civiele kosten Kenniswerf fase 3	276	296
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 3	0	3
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering Kenniswerf fase 3	0	3
Overige mutaties Kenniswerf fase 3	-29	-27
Bijstelling raming civiele kosten Kenniswerf fase 4	209	229
Winstneming Kenniswerf fase 4	-264	-278
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 4	0	-2
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering Kenniswerf fase 4	0	17
Overige mutaties Kenniswerf fase 4	49	7
<i>Bedrijventerrein Souburg fase 2</i>		
Bijstelling raming grondverkoop	245	246
Bijstelling fasering werkzaamheden en grondverkoop	0	-235
Aanpassen rentepercentages	0	3
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	249
Overige mutaties	-40	-47
Overige locaties		
<i>Spuikom</i>		

Verlengen looptijd met 1 jaar	0	-154
Aanpassen rentepercentages	0	31
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	11
Overige mutaties	0	5
<i>Vrijburg West</i>		
Aanpassen rentepercentages	0	19
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	2
Overige mutaties	0	-78
<i>Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties</i>		
Aanpassen rentepercentages	0	0
Aanpassen kosten- en opbrengstenindexering	0	0
Overige mutaties (afsluiten werkzaamheden Lammerenburg 3)	-18	-19
Totaal mutaties	-942	43

Het effect nominaal is de daadwerkelijke aanpassing van een raming, het effect op eindwaarde is diezelfde aanpassing met daarbij de gevolgen door parameters en rente over de looptijd van de grondexploitatie. Onderstaand worden per grondexploitatie bovenstaande mutaties verklaard, dit betreft mutaties groter dan + of - € 100.000. De winstnemingen worden in het volgende hoofdstuk behandeld. De mutaties van rentepercentages, de kosten- en opbrengstenstijging en de stijging van de plankosten zijn niet uitgelegd. Deze ontstaan door de mutaties van de parameters zoals in hoofdstuk 2. Uitvoering Grondbeleid is opgenomen.

Majeure projecten

Scheldekwartier

De grondprijzen voor de nog te verkopen gronden zijn geactualiseerd op prijspeil 1-1-2024 op basis van de residuele grondwaardemethode. Zowel de bouwkosten als de VON-prijzen zijn conform de marktontwikkeling toegenomen. Het saldo van deze actualisatie is ca. € 0,3 miljoen negatief.

Vanaf eind 2022 zijn de omstandigheden op de woningmarkt verslechterd (stijgende bouwkosten en afnemende financieringsmogelijkheden), waardoor de verkoop van nieuwbouwwoningen aanzienlijk is terug gevallen. Dit is ook duidelijk zichtbaar bij de verkoop in het Scheldekwartier. Hierdoor is de fasering van de grondverkoop van enkele lopende en komende projecten vertraagd. Dit levert een verslechtering van € 0,1 miljoen op eindwaarde als gevolg van toenemende rentekosten.

Bij het woonrijp maken rondom de Kop van het Dok bleek de ondergrond nog onverwacht veel obstakels en oude funderingslagen te bevatten. Hierdoor is ca. € 0,1 miljoen aan meerwerk gerealiseerd.

Het budget voor plankosten is verhoogd met € 0,15 miljoen door toename van de advieskosten bij de voorbereiding om te komen tot een herbestemming van de Machinefabriek. De verhoging van het budget leidt tot een verslechtering van ca. € 0,2 miljoen op eindwaarde.

Door de voortvarende ontwikkeling van het Scheldekwartier komen er steeds meer bewoners. Dit leidt tot een toenemende druk op de organisatie om goed om te gaan met alle vragen en wensen die geuit worden. Om hier de komende jaren serieus invulling aan te geven is een omgevingsmanager nodig, voor deze rol is € 0,3 miljoen aan budget geraamd.

Uitbreidings- en inbreidingslocaties

Souburg Noord

Het vervangen en verplaatsen van de waterleiding is verder verschoven, naar eind 2024. Hierdoor is een aantal werkzaamheden niet in 2023 uitgevoerd maar zullen later uitgevoerd worden. Dit heeft een voordelig effect op de rente van € 0,1 miljoen.

Claverveld

De gerealiseerde verkoopwaarde van de verkochte kavels is hoger dan de raming. Op basis van deze realisatie is ook de raming van de laatste kavel bijgesteld. Dit samen heeft een voordelig effect op de eindwaarde van € 560.000.

Op basis van de voortgang van het project kan er een winstneming gedaan worden van € 925.000, dit heeft een negatief effect van € 1,0 miljoen.

Bedrijventerreinen

Kenniswerf (fase 1 t/m 4)

fase 1:

- De kosten voor bodemsanering zijn opnieuw geraamd. Dit heeft geleid tot een verhoging van het benodigde budget met € 95.000, dit heeft een negatief effect van € 0,1 miljoen op de eindwaarde.
- Deze grondexploitatie had een looptijd tot eind 2025. Gezien de gewijzigde inzichten en het uitgiftetempo is dit niet meer reëel. De looptijd is bij deze herziening daarom verlengd tot eind 2029. Door verlenging van de looptijd zijn de kosten en opbrengsten geïndexeerd tot en met 2029 en is de rente berekend t/m 2029. Dit heeft geleid tot een negatief effect op eindwaarde van ca. € 0,7 miljoen.

fase 2:

- Deze grondexploitatie had een looptijd tot eind 2025. Gezien het uitgiftetempo is dit niet meer reëel. Er is minder belangstelling voor de kavels vanwege enerzijds gestegen bouwkosten en anderzijds terughoudende geldverstrekkers/gestegen rente. De looptijd is bij deze herziening daarom verlengd tot eind 2028. Dit heeft geleid tot een negatief effect op eindwaarde van ca. € 0,3 miljoen.
- Door de verlenging van de looptijd van deze grondexploitatie is het voor deze fase noodzakelijk om het budget voor plankosten op te hogen wat een negatief effect heeft van € 0,1 miljoen.
- Op basis van de voortgang en gerealiseerde werkzaamheden zijn de kosten voor het resterende bouw- en woonrijpmaken opnieuw geraamd, dit heeft een voordelig effect van € 0,3 miljoen.

fase 3:

- De huurovereenkomst van kavel 3c wordt verlengd, waardoor deze niet meer tijdens de looptijd van deze grondexploitatie verkocht zal worden. Dit veroorzaakt een nadelig effect van € 0,1 miljoen.
- Omdat Kenniswerf fase 3 het einde van de looptijd nadert (2025), zijn de resterende bouw- en woonrijpmaken opnieuw geraamd. Dit heeft een voordelig effect van € 0,3 miljoen.

fase 4:

- Ook Kenniswerf fase 4 nadert het einde van de looptijd (2025) en zijn de resterende bouw- en woonrijpmaken opnieuw geraamd. Dit heeft een voordelig effect van € 0,2 miljoen.

- Op basis van de voortgang van deze fase kan er een winstneming gedaan worden van € 264.000. Dit heeft een negatief effect van ca. € 0,3 miljoen op eindwaarde.

Bedrijventerrein Souburg fase 2

De raming van de grondprijzen is bijgesteld op basis van de opties en interesse die er is voor de kavels. Dit heeft een voordelig effect van € 0,2 miljoen op de eindwaarde.

De fasering van de uitgifte van de kavels en de bijbehorende werkzaamheden is bijgesteld op basis van de opties en interesse die er is voor de kavels. Dit heeft een nadelig effect van € 0,2 miljoen.

Overige locaties

Spuikom

Zolang er nog geen vastgestelde visie Spuikom is, wordt de grondexploitatie inhoudelijk niet aangepast. Om de grondexploitatie niet af te moeten sluiten wordt deze met een jaar verlengd. Dit geeft een nadelig effect van € 0,2 miljoen op de eindwaarde.

4. Winstnemingen

Per grondexploitatie met een voordelige eindwaarde is berekend of er een tussentijdse winstneming gedaan kan worden. Deze berekening is gedaan door middel van de POC methode. Percentage of completion (POC) gaat uit van het percentage dat de kosten en de opbrengsten gerealiseerd zijn ten opzichte van de ramingen. Dit leidt tot een totaalpercentage van realisatie. Met dit totaalpercentage wordt de winstneming bepaald die genomen moet worden. Deze berekening is gedaan op het scenario 'laag' zodat er rekening wordt gehouden met eventuele risico's. In geval van verliesgevend exploitaties is vanzelfsprekend geen sprake van winstneming.

De huidige stand van zaken biedt ruimte voor de volgende winstnemingen (bedragen x € 1.000):

Plan	Tussentijdse winstneming
Claverveld	925
Kenniswerf fase 4	264
Totale winstneming	1.189

Af te sluiten grondexploitaties

Bij het afsluiten van een positieve grondexploitatie is de eindwaarde op € 0 gebracht door de laatste winstneming. Een nadelige eindwaarde wordt gecompenseerd door een getroffen voorziening.

De volgende grondexploitaties worden afgesloten (bedragen x € 1.000):

Af te sluiten afgeronde grondexploitaties	Eindwaarde
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties *	38
Totaal af te sluiten grondexploitaties	38

* Hier wordt niet de grondexploitatie 'Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties' afgesloten, maar de resterende werkzaamheden van de grondexploitatie Lammerenburg 3 (deel noordrand). Deze is in 2021 afgesloten en zijn de laatste resterende werkzaamheden overgeheveld naar de grondexploitatie 'Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties'. Deze werkzaamheden zijn in 2023 afgerond en daarmee kan de resterende boekwaarde volledig afgesloten worden.

5. Reserves en risico's

Herijking grondexploitaties (artikel 12)

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is eind 2015 een duurzame herziening opgesteld met een meerjarig acceptabel risicoprofiel. Hierbij is ook een externe toets uitgevoerd. Vanaf die tijd hebben de grondexploitaties 2 scenario's, een midden en een laag scenario. Het midden scenario heeft een gemiddeld risicoprofiel, daarbij is de kans op het optreden van een niet geraamd risico ongeveer 50/50. Het laag scenario heeft een laag risicoprofiel, daarbij zijn veel mogelijke risico's opgenomen in het resultaat en is de kans op het optreden van een niet geraamd risico dus laag. Inhoudelijk en financieel wordt er gestuurd op het midden scenario. Dat betekent dat er verantwoording wordt afgelegd op dit scenario en dat de begrotingen per grondexploitatie gebaseerd zijn op de doorrekening van dit scenario.

Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf worden de volgende reserves en voorzieningen besproken:

- reserve grondexploitaties
- verliesvoorziening
- risicoreservering
- aanvullend afzetrisico

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is in 2015 de reserve grondexploitaties afgebouwd en wordt deze ook niet verder opgebouwd zolang de gehele financiële situatie daar geen ruimte voor geeft. Dat betekent dat het resultaat van een herziening niet verrekend kan worden met deze reserve. Daarom wordt het resultaat van een 1e herziening verrekend met het resultaat van de betreffende jaarrekening, het resultaat van een 2e herziening wordt verrekend met het betreffende begrotingsresultaat.

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de eindwaarde scenario midden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Op basis van de 2e herziening 2023 bedroeg het totaal van deze voorziening € 133,1 miljoen. Op basis van deze 1e herziening 2024 wordt de voorziening aangepast naar € 132,8 miljoen. Deze verbetering is het resultaat van het totaal aan mutaties van de betreffende grondexploitaties, met name de aanpassing van de indexerings- en renteparameters. Zie hoofdstuk 3. 'Resultaten grondexploitaties' en tabel 2 'Overzicht verliesvoorziening en risicoreservering' voor de verschillen per grondexploitatie.

Daarnaast is voor de plannen waarbij de raming van de eindwaarde in het scenario 'laag' negatief uitvalt een extra risicoreservering getroffen, ook dit is in overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK uitgevoerd. Ook deze extra risicoreservering wordt bij elke herziening op basis van de eindwaarden in scenario 'laag' aangepast op basis van het verschil tussen het scenario 'midden' en het scenario 'laag'.

Als onderdeel van deze risicoreservering was sinds een aantal jaren een aanvullend afzetrisico opgenomen. Dit aanvullend afzetrisico was gebaseerd op een verschil tussen de Vlissingse woningbouwplanning en de provinciale raming. Dit aanvullend afzetrisico is bij de 1e herziening 2023 geactualiseerd op basis van de dan beschikbare cijfers en prognoses met als resultaat dat dit aanvullend afzetrisico is komen te vervallen.

Op basis van de 2e herziening 2023 bedroeg het totaal van de extra risicoreservering € 10,1 miljoen. Op basis van deze 1e herziening 2024 wordt de totale risicoreservering aangepast naar € 9,1 miljoen.

Zie onderstaande tabel voor de mutaties van de verliesvoorziening en de risicoreservering (bedragen x € 1.000):

	Verlies-voorziening	Risico-reservering	Totaal
Stand 1e herziening 2023	137.205	11.023	148.228
- Mutaties 2e herziening 2023	-4.134	-894	-5.028
- Mutaties 1e herziening 2024	-228	-1.002	-1.230
Stand 1e herziening 2024	132.843	9.127	141.970

Resultaat

Het totaal aan mutaties geven een totaal resultaat van deze 1e herziening 2024 van € 2,5 miljoen voordelig. Dit resultaat zal ten gunste worden gebracht van het resultaat van de jaarrekening 2023. Zie onderstaande tabel voor deze mutaties (bedragen x € 1.000):

	Bedrag
Mutaties verliesvoorziening (1e herziening 2024 scenario midden)	228
Mutaties risicoreservering (1e herziening 2024 scenario laag)	1.002
Afsluiten grondexploitaties	38
Winstneming grondexploitaties	1.189
Resultaat	2.457

Risico's

Per plan is een risico-inventarisatie opgesteld. In deze inventarisatie zijn alle relevante risico's opgenomen inclusief eventuele beheersmaatregelen en is de (financiële) impact van deze risico's doorgerekend. Scenario 'laag' is de doorrekening van een variant van alle risico's waarin met name de impact op doorlooptijd, grondprijs en aantal te verkopen m2 is verwerkt. Waarbij gesteld is dat het resultaat van dit scenario 'laag' gelijk is aan of slechter is dan het totaal aan financiële impact van de risico-inventarisatie.

Binnen deze risico-inventarisaties is in ieder geval aandacht besteed aan een aantal belangrijke risico's:

- Kostenstijging / inflatie
- Woning- en bedrijventerreinplanning
- Stikstof
- Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)
- Netcongestie Zeeland

Kostenstijging / inflatie

Door de coronacrisis en met name de oorlog in Oekraïne hebben we de afgelopen jaren een sterke stijging gezien van de kosten en een tekort aan materialen. Dit heeft, samen met een beperkte beschikbaarheid van personeel, de planning en haalbaarheid van projecten onder druk. De huidige signalen zijn dat deze kostenstijging is gestabiliseerd. Met de parameters van de kostenstijging proberen we hier zo goed mogelijk op in te spelen. In scenario laag wordt rekening gehouden met een hogere stijging van de kosten en juist een daling van de opbrengsten.

Woning- en bedrijventerreinplanning

In 2022 en begin 2023 zijn in samenwerking met de provincie Zeeland en de Walcherse buurgemeenten de woningbouwplanning tot en met 2032 herijkt. Hierbij is gebruik gemaakt van de onderzoeken en prognose door Stec. De geplande woningbouw zoals die in de Vlissingse woningbouwplanning tot en met 2032 is opgenomen is lager dan de prognose van Stec. In de voorgaande jaren zou er juist een overcapaciteit gepland zijn in de Vlissingse woningbouwplanning en is er steeds op advies van Ecorys en de accountant een extra voorziening opgenomen voor een aanvullend afzetrisico. Gezien de nieuwe prognose en woningbouwplanning is er geen reden meer om deze extra voorziening te handhaven. Deze is dan ook bij de 1e herziening 2023 vervallen. Aan de andere kant zien we door de hogere kosten en stijgende rente de vraag naar woningen stabiliseren of afnemen. Ook vanwege de

stikstofproblematiek komt de woningbouw tot vertraging. Dat kan juist weer een negatieve invloed hebben op de haalbaarheid van de woningbouwplanning. Daarom is in het scenario laag van de grondexploitaties een vertraging van het afzet tempo van de woningen doorberekend en is dit risico daarmee financieel afgedekt.

De bedrijventerreinplanning is provinciaal afgestemd en geeft geen aanvullend risico, er is veel vraag naar bouwgrond voor bedrijven. Maar hier zien we dat bedrijven heel veel tijd nodig hebben om de interesse in bouwgrond om te zetten in daadwerkelijke afname daarvan. Dit komt door de hoge bouwkosten, personeelstekorten, stikstof en andere flora- en faunavraagstukken, lastigere financiering en ook nog eens de netcongestie. Daardoor lopen de betreffende grondexploitaties vertraging op, zoals Kenniswerf fase 1 en 2.

Stikstof

Bij de voorbereiding van ruimtelijke procedures wordt voor de gebruiksfase (dus voor de situatie wanneer de ontwikkeling is gerealiseerd) onderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden en hoe zich dit verhoudt tot de al aanwezige stikstofdepositie.

Voor woningbouwontwikkelingen binnen onze grondexploitaties blijkt, op basis van onderzoek dat tot op heden is uitgevoerd, dat op projectniveau geen toename van stikstofdepositie optreedt. Uit berekeningen moet blijken of dit ook voor nieuwe woningbouwontwikkelingen geldt. Indien de projecten niet te omvangrijk zijn en deze dus geen grote verkeersgeneratie veroorzaken, is dit binnen de huidige wetgeving wel de verwachting.

Voor bedrijfs- en andere niet woningbouwontwikkelingen zal afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek blijken of dit gevolgen heeft voor de vestiging van een bedrijf of andere niet zijnde woningbouwontwikkeling. Dit is sterkt afhankelijk van het type bedrijf dat zich op een bedrijventerrein wil vestigen en de activiteiten van een bedrijf.

Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)

In elke risico-inventarisatie is gekeken naar mogelijke extra bodemverontreiniging die niet via eerdere bodemonderzoeken kenbaar zijn geworden, hierbij wordt ook gekeken naar PFAS-verontreiniging of het aanwezig zijn van de Japanse Duizendknoop. Daar waar dit met onderzoek is aangetoond is de raming van de grondexploitatie bijgesteld, bijvoorbeeld in het Scheldekwartier en de Kenniswerf fase 1.

Netcongestie Zeeland

Het hoogspanningsnet in Zeeland heeft zijn maximale capaciteit bereikt. Daardoor komen aanvragen van nieuwe en zwaardere zakelijke aansluitingen op een wachtlijst. De specifieke gevolgen zijn nog niet helemaal duidelijk, maar voor sommige bedrijven kan dit ook een aanleiding zijn om nieuwe ontwikkelingen uit te stellen waardoor de vraag naar bouwgrond achterblijft.

Tabel 1 Overzicht boekwaarden en mutaties (x € 1.000)

Plan	Looptijd	Boekwaarde 31-12-2022	Mutatie 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Majeure projecten				
Scheldekwartier	2030	120.285	10.221	130.507
Uitbreidings- en inbreidingslocaties				
Souburg Noord	2028	4.457	1.164	5.621
Claverveld	2025	-2.509	1.308	-1.201
Bedrijventerreinen				
Kenniswerf fase 1	2029	10.715	-38	10.678
Kenniswerf fase 2	2028	4.592	254	4.846
Kenniswerf fase 3	2025	1.844	-279	1.565
Kenniswerf fase 4	2025	-775	167	-608
Bedr. Souburg fase 2	2031	4.983	164	5.147
Overige locaties				
Spuiikom	2024	6.490	191	6.682
Vrijburg-West	2024	3.908	67	3.975
Nog uit te voeren vanuit afgesl. exploitaties		-32	39	6
Totaal		153.958	13.258	167.218

* In de plannen Claverveld en Kenniswerf fase 4 is een tussentijdse winstneming gedaan. Zie hoofdstuk 4. Winstneming. Deze winstnemingen zijn in bovenstaande boekwaarden verwerkt.

Tabel 2 Overzicht verliesvoorziening en risicoreservering (x € 1.000)

Voorziening grondexploitaties	Verliesvoorziening					Risicoreservering				
	1e herziening 2023	+ aanpassing 2e herziening 2023 =	2e herziening 2023	+ aanpassing 1e herziening 2024 =	voorziening 1e herziening 2024	1e herziening 2023	+ aanpassing 2e herziening 2023 =	2e herziening 2023	+ aanpassing 1e herziening 2024 =	risico-reservering 1e herziening 2024
Scheldekwartier	107.291	-4.239	103.052	-630	102.422	4.404	-257	4.147	-110	4.037
Souburg Noord	3.850	337	4.187	-346	3.841	1.784	-236	1.548	-146	1.402
Kenniswerf fase 1	11.133	-43	11.090	734	11.824	1.740	-148	1.592	-376	1.216
Kenniswerf fase 2	3.961	-105	3.856	-3	3.853	1.364	-187	1.177	-260	917
Kenniswerf fase 3	2.127	-62	2.065	-147	1.918	307	-73	234	-52	182
Spuikom	5.218	-16	5.202	107	5.309	1.424	7	1.431	-58	1.373
Vrijburg-West	3.625	-6	3.619	57	3.676	0	0	0	0	0
Totaal	137.205	-4.134	133.071	-228	132.843	11.023	-894	10.129	-1.002	9.127

4.8 Paragraaf reserves en voorzieningen

Onderstaand de specificatie van de reserves en voorzieningen.

De stand van de reserves en voorzieningen per 31 december 2023 is exclusief het nog te bestemmen resultaat van 2023.

In de toelichting op de balans geven we per reserve en voorziening inzicht in de omvang, doelstelling en mutaties.

Algemene reserve

Bedragen x €1.000

Algemene reserve	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
00500 Algemene reserve	-65.498	26.124	4.591	-43.964

Bestemmingsreserve

Bedragen x €1.000

Bestemmingsreserve	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
00320 Reserve grondexploitatie	0	1.227	1.227	0
00331 Reserve bomruimingen	2.078	0	0	2.078
00335 Reserve centrumtaken	35.624	14.505	1.804	48.325
00341 Reserve frictiekosten algemeen	834	0	0	834
00342 Reserve revitalisering accommodaties	652	0	117	535
00343 Reserve geluidsaneringen	326	0	0	326
00344 Reserve maritiem/culturele evenement	0	100	0	100
00345 Reserve wind in de zeilen	2.753	605	974	2.384
00347 Reserve organisatie doorontwikkeling	1.137	1.173	444	1.866
00348 Reserve Transitievisie	543	0	0	543
00349 Reserve visserijkade	259	366	4	621
00350 Reserve GBE Aqua	5.298	5.121	0	10.420
00351 Reserve degeneratievergoeding glasv	1.110	487	39	1.559
00352 Reserve omgevingswet	1.001	188	0	1.189
00354 Reserve stadslandgoed Nieuwerwe	250	2.400	27	2.623
00355 Reserve opvang vluchtelingen	2.014	3.963	0	5.977
00357 Reserve kapitaallasten	0	690	0	690
00358 Reserve budgetoverhevelingen	0	3.658	0	3.658
00359 Reserve investeringsfonds soc domein	0	360	0	360
Saldo	53.879	34.844	4.635	84.089

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Overzicht voorzieningen	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Verliesvoorziening grondexploitatie					
Verliesvoorziening grondexploitatie	4.219	0	0	1.857	2.362
Totaal	4.219	0	0	1.857	2.362
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenbijdragen wethouders (APPA)	3.970	82	274	0	3.779
Voorziening spaarverlof	847	355	0	0	1.202
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	232	0	62	81	89
Voorziening Regeling v Vervr. Uittred-RVU	0	85	0	0	85
Voorziening precario kabels en leidingen	3.835	0	0	0	3.835
Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek	263	0	19	88	156
Totaal	9.147	522	355	169	9.145
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening achterstallig onderhoud	6.072	357	0	1.406	5.023
Voorziening leges	350	0	0	70	280
Tariefegaliseringsvoorziening GRP	6.906	2.315	0	2.394	6.826
Egaliseringsvoorziening Afval	0	706	0	0	706
Totaal	13.328	3.377	0	3.871	12.835
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening groot onderhoud kades	0	598	0	0	598
Voorziening groot onderhoud accommodaties	0	916	0	0	916
Totaal	0	1.514	0	0	1.514
Totaal voorzieningen	26.694	5.414	355	5.897	25.856

4.9 Paragraaf majeure projecten

Inleiding

Majeure projecten dragen vaak bij aan meerdere bestuurlijke programma's uit de programmabegroting.

Deze projecten hebben in de regel een meerjarige termijn. Door de informatie per jaar gefragmenteerd op te nemen in de diverse programma's ontstaat geen transparant meerjarig beeld van het betreffende majeure project dat meestal in deelprojecten wordt uitgevoerd.

Een paragraaf biedt bij uitstek de mogelijkheid dat transparante beeld op raadsniveau te verschaffen. In deze paragraaf brengen we per majeure project de informatie in beeld die relevant is voor de raad en waarop de raad ook invloed kan uitoefenen met het nemen van bestuurlijke besluiten. Duidelijk wordt dan ook op welke wijze de majeure projecten een aandeel hebben in de realisatie van de in de afzonderlijke programma's beoogde maatschappelijke effecten.

In deze paragraaf zijn de volgende majeure projecten opgenomen:

- Scheldekwartier;
- Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand;
- Implementatie Omgevingswet.

Hieronder gaan we nader in op de stand van zaken van de afzonderlijke majeure projecten.

Wat wilden we bereiken?

Majeur project implementatie omgevingswet

Majeur project Omgevingswet	Toelichting
Projectbesluit	Programmabegroting 2017-2021. Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet vastgesteld door het college d.d. 18 april 2017. Collegeopdracht 14 januari 2020. Projectopdracht (directie) 25 juni 2020. Projectplan (AOG) 10 november 2020 (Verseon-nr: 123648).
Projectresultaat	De doelstelling van dit project is om de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie (intern) van Vlissingen tijdig te implementeren. (beoogde inwerkingtreding, 1 januari 2024)
Bestuurlijk opdrachtgever	Wethouder Coen Bertijn
Ambtelijk opdrachtgever	Directeur Ruimte en Samenleving
Projectleider	Projectleider Omgevingswet
Belangrijke besluiten tot volgend rapportagemoment	
Voorstellen voor bijsturingmaatregelen	
Overige opmerkingen	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

MP implementatie omgevingswet stand van zaken geld

Stand van zaken

De onderschrijving van het budget 2023 is ongeveer €118.000, dit bedrag gaat naar de reserve van het project Omgevingswet. Deze is bestemd voor het opstellen van het omgevingsplan.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken risico's

Stand van zaken

In de tweede helft van 2023 is er aandacht besteed aan het beheersen van risico's op het gebied van dienstverlening, bedrijfsprocessen, techniek en organisatie.

- Techniek, gedurende de hele voorbereiding tot de inwerkingtreding is aandacht besteed aan de kwaliteit en continuïteit van de koppelingen en het functioneren van de applicaties. Dit is sinds 1 januari overgedragen aan het reguliere beheer.
- Dienstverlening, om te waarborgen dat de kwaliteit van de dienstverlening voldoende is zijn er trainingen gegeven, afspraken gemaakt over opvolging van contacten van initiatiefnemers en is Microsoft Teams ingericht voor het vastleggen van deze contacten.
- Bedrijfsprocessen, voor de afdeling VTH zijn de bedrijfsprocessen van de Omgevingswet vastgelegd in de software voor meetbare resultaten.
- Tijdens het eerste half jaar van 2024 blijft de projectgroep Omgevingswet in functie en heeft punten opgesteld voor afronding van delen van het project en overdracht van taken aan de teams.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken organisatie

Stand van zaken

De projectgroep heeft geadviseerd vier nieuwe functies in de kadernota van 2024 op te nemen. Deze functies zijn deels gerealiseerd of op een andere manier opgelost:

- Verandermanager, hierover is besloten om die nog niet aan te trekken, deze functie is nu met de inwerkingtreding per 1 januari niet voorwaardelijke voor een goede invoering van de Omgevingswet. Gedurende 2024 wordt bepaald of deze functie alsnog wordt ingevuld
- Case manager, besloten is om de huidige bezetting van vergunningverleners uit te breiden en de rol van Case manager te verdelen onder de vergunningverleners. Op basis van deze ervaring wordt bepaald of er structureel een Case manager moet worden aangesteld of dat dit als rol onder de vergunningverleners wordt 'verdeeld'
- Toepasbare regelspecialist, Dit is een compleet nieuwe functie waarvan we nu beginnen te begrijpen wat deze inhoudt. Afspraak is om deze functie eind Q1 concreet te hebben in het functiehuis en dan vacant te stellen
- Functioneel beheer, Het nog niet ingevuld hebben van deze functie is het meest risicovol voor de inwerkingtreding.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken tijd

Stand van zaken

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is succesvol uitgevoerd. De Omgevingsvisie ligt in Q1 ter vaststelling voor aan de raad en komt er een planning voor het realiseren van het Omgevingsplan, deze loopt tot uiterlijk eind 2031.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken informatie

Stand van zaken

In de tweede helft van 2023 is er uitgebreid informatie verstrekt aan de organisatie via het communicatieplan, status updates en presentaties. Aan de betrokken teamleiders zijn frequent status updates gegeven en is in overleg met de raadwerkgroep een presentatie aan de raad gegeven. De ambtelijk opdrachtgever en betrokken wethouder zijn via maandelijkse driehoeksoverleggen op de hoogte gehouden van de vorderingen.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken communicatie

Stand van zaken

De communicatie naar initiatiefnemers en bewoners over de wijzigingen vanwege de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging is in Q4 uitgevoerd. De externe communicatie is uitgevoerd door gebruik van de toolkit van de VNG en in samenwerking met Middelburg en Veere. Op de websites van de verschillende gemeenten zijn webpagina's ingericht met informatie over de Omgevingswet. Visnet is gebruikt voor interne communicatie door het plaatsen van interviews met medewerkers die direct met de inwerkingtreding te maken hebben. Daarnaast zijn posters opgehangen om iedereen te attenderen op de inwerkingtreding per 1 januari 2024. In 2024 wordt de externe communicatie voortgezet met banners in de PZC en tijdlijnberichten op Visnet.

MP implementatie omgevingswet stand van zaken kwaliteit

Stand van zaken

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie is een groep van 140 medewerkers aangeschreven om deel te nemen aan trainingen voor de Omgevingswet. Iets meer dan de helft van de medewerkers heeft hieraan gehoor gegeven. Tevens is er een eigen verkorte basistraining gemaakt die met name aan Publiekszaken is gegeven. Door deze inspanning is heeft meer dan de helft van de 140 medewerkers een basistraining gekregen. Door het geven van eigen verkorte basistrainingen hebben we het klanten contact center en frontoffice van publiekszaken in zijn geheel kunnen trainen. Hierdoor komt het aantal op ongeveer 75% van de 140 medewerkers.

Vervolgtrainingen zijn gevolgd voor meer specifieke kennis op het gebied van de nieuwe Omgevingswet. Ook in 2024 blijft de projectgroep aandacht besteden aan kennisvergroting door trainingen.

Wat wilden we bereiken?

Majeur project revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand

Majeur project Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand	Toelichting
Projectbesluit	Bestuursopdracht 13 september 2018 Projectopdracht 14 mei 2020 (verseon, 1204869)
Projectresultaat	Met het vaststellen van het Accommodatieplan op hoofdlijnen is het resultaat van dit project als volgt vastgelegd: Voor het einde van 2026 hebben we een beheersbaar, onderhouden en vitaal gemeentelijk accommodatiebestand inclusief een structurele totale bezuiniging van € 1,5 miljoen op de totale exploitatiekosten van gemeentelijke accommodaties. Op basis van het deelproject organisatiestructuur zal, aan het einde van het project, het beheer rondom accommodaties op een efficiëntere en doelmatigere wijze georganiseerd zijn.
Bestuurlijk opdrachtgever	Wethouder Coen Bertijn
Ambtelijk opdrachtgever	Directeur Bedrijf & Beheer
Projectleider	Beleidsmedewerker Vastgoed
Belangrijke besluiten tot volgend rapportagemoment	
Voorstellen voor bijsturingmaatregelen	
Overige opmerkingen	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken geld

Stand van zaken

Taakstelling:

De taakstelling 2023 bedraagt € 501.000

Bestemmingsreserve:

De hoogte van de bestemmingsreserve bedraagt per 31-12-2022 € 651.577

In 2023 is het pand van Mae-Uku verkocht. De overdracht van het oude Archief is in voorbereiding. Ook is het pand aan de Flamingoweg gesloopt. Derhalve loopt, door de vertraging die in het project ontstaan bij bijvoorbeeld de realisatie van de Machinefabriek en sporthal Weyevliet, het behalen van de taakstelling achter op schema.

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken risico's

Stand van zaken

In 2023 vormde onrust onder de gebruikers een risico onder de huurders en gebruikers van de accommodaties. Vooral uit de gesprekken met gebruikers waarvan de accommodatie o.b.v. het AoH werd afgestoten en zij geherhuisvest werden naar een andere accommodatie, bijvoorbeeld de basketbalverenigingen van gymzaal de van Duyvenvoorde naar het Kroonjuweel, bleek deze onrust. Dit heeft in de uitvoeringsperiode regelmatig tot overleg met deze verenigingen geleid om deze onrust te kunnen wegnemen.

In 2023 ontstond ook de situatie dat, door bijv. het uitstellen van de uitvoeringsplanning, het later realiseren van bijv. de machinefabriek of Weyevliet, er onduidelijkheid bij gebruikers ontstaat over de actuele stand van zaken m.b.t. de herhuisvesting van deze gebruikers naar andere accommodaties. Ook hier geldt dat er onrust onder gebruikers blijft bestaan.

Hoewel er in de bouwwereld iets meer rust leek te ontstaan qua marktwerking en prijsstijging, bleef de situatie rondom de oorlog in Oekraïne nog steeds onrustig. Deze hebben ook effect gehad op een aantal gebieden:

- Leverantie- en capaciteitsproblemen: het is gebleken dat de uitvoering van diverse bouw- en of uitvoeringswerkzaamheden vertraging opliepen, waarmee het op orde krijgen van bestaande accommodaties iets later gereed waren dan gepand. Echter stond dit het gebruik van de accommodaties niet in de weg (Kroonjuweel).
- Het Didam arrest bleef van invloed op de af te stoten accommodaties of op de te verhuren accommodaties omdat hiervoor de daartoe behorende procedures diende te worden doorlopen. o
- Een ander risico was de (inhoudelijk logische) koppeling van de sportzaal in de Machinefabriek met de ontwikkeling van een nieuwe brede school in het Scheldekwardier en de verdere besluitvorming rondom de invulling van de Machinefabriek en de huidige gemeentelijk (afstootbare) accommodaties die hierin voorzien. Vertraging in de besluitvorming of uitvoering van voornoemde onderdelen betekende vertraging op de ontwikkeling van de sportzaal en daarmee op het afstoten van de accommodatie Baskensburg.

Binnen het deelproject Weyevliet was er tijdelijk een vacature voor een deelprojectleider. Het deelproject heeft hierdoor enige vertraging opgelopen voor wat betreft de realisatie van de sportzaal, die ter vervanging dient van een gedeelte van sporthal Baskensburg. Ook hier geldt dat daardoor vertraging ontstaat van de accommodatie Baskensburg en onrust bij gebruikers ontstaat die geherhuisvest worden in deze nieuw te bouwen sportzaal.

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken organisatie

Stand van zaken

Tot augustus 2023 was er, door uitval van de projectleiding, onduidelijkheid over afstemming tussen taken, rollen en verantwoordelijkheden binnen het projectteam en de aansturing van de deelprojecten binnen het AoH. Met de aanstelling van de nieuwe projectleider per september 2023 is er inmiddels een nieuwe structuur opgesteld ter verbetering van de informatiestromen en kon het project weer aangestuurd worden conform de projectopdracht.

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken tijd

Stand van zaken

De uitval van de projectleider heeft geleid tot vertraging in de realisatie van het project. Per 1 september is er een nieuwe projectleider aangesteld en werd de vertraging ingelopen .

Binnen het deelproject nieuwbouw Weyevliet is de functie van projectleider sinds 1 oktober ingevuld. Met de aanstelling van deze projectleider werd de reeds ontstane vertraging per die datum ingelopen en kon de planvorming en realisatie van deze sportzaal opnieuw ter hand worden genomen.

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken informatie

Stand van zaken

Tot 1 september was er, door uitval van de projectleiding, onduidelijkheid over afstemming tussen taken, rollen en verantwoordelijkheden binnen het projectteam. Met de aanstelling van de nieuwe projectleider per september 2023 is er een nieuwe structuur opgesteld ter verbetering van de informatiestromen.

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken communicatie

Stand van zaken

MP Revitalisering gem. accomm. stand van zaken kwaliteit

Stand van zaken

Wat wilden we bereiken?

Majeur project Scheldekwartier

Majeur project Scheldekwartier	Toelichting
Projectbesluit	Het projectbesluit Scheldekwartier is vastgesteld op 10 oktober 2019.
Projectresultaat	<p>In 2030 is de herstructurering van het Scheldekwartier afgerond. Het Scheldekwartier is dan een levendig, duurzaam en maritiem stadsdeel, waarbij de rijke industriële geschiedenis voelbaar en beleefbaar is. Het Scheldekwartier omvat circa 1.600 woningen, 35.000 m2 bruto vloeroppervlakte (b.v.o.) commerciële en niet-commerciële voorzieningen (waaronder een school), een nieuwe ontsluiting van de stad, een nieuwe dokbrug, nieuw aangelegde kades en een stadshaven. Daarnaast is ruime aandacht voor behoud en herontwikkeling van industrieel erfgoed.</p> <p>Er wordt een gedifferentieerd woningbouwprogramma ontwikkeld, verdeeld over de verschillende deelplannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestapeld: 1.109 eenheden waarvan 211 goedkoop/sociaal, 348 middenduur en 550 duur; • Grondgebonden: 486 eenheden waarvan 94 goedkoop/sociaal, 253 middenduur en 139 duur; • Totaal: 1.595 eenheden waarvan 305 goedkoop/sociaal, 601 middenduur en 689 duur. <p>Naast het woningbouwprogramma gaat de grex uit van een programma van circa 35.400 m2 b.v.o. voor commerciële en niet commerciële voorzieningen inclusief een school. Dat is als volgt verdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werken: 3.550 m2 b.v.o. • Winkels/horeca: 3.050 m2 b.v.o. • Zorgvoorzieningen: 12.000 m2 b.v.o. • Recreatie, Leisure, cultuur, onderwijs: 16.800 m2 b.v.o.
Bestuurlijk opdrachtgever	Wethouder Coen Bertijn
Ambtelijk opdrachtgever	Directeur Ruimte en Samenleving
Projectleider	Projectleider Scheldekwartier
Belangrijke besluiten tot volgend rapportagemoment	<ul style="list-style-type: none"> • Haalbaarheid culturele invulling Machinefabriek (gemeenteraad) • Vaststelling bestemmingsplan locatie Postkantoor (gemeenteraad)
Voorstellen voor bijsturingmaatregelen	
Overige opmerkingen	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

MP Scheldekwartier stand van zaken geld

Stand van zaken

Inmiddels zijn voor 804 woningen gronden verkocht, (deels) opgeleverd en deels in aanbouw per 01-01-2024.

De volgende verkoopovereenkomsten zijn in voorbereiding:

- 24 vrije sector huurwoningen Aan de Singel (koopovereenkomst nog te ondertekenen door college)
- 24 vrije sector koopappartementen blok D Timmerplein

- 14 vrije sector grondgebonden woningen Parkzijde blok I

De volgende marktgangen zijn in voorbereiding:

- Postkantoorlocatie (maximaal 35 appartementen)
- Machineplein (circa 100 woningen)

Verder is het volgende te melden:

- Op drie bouwplots (De Dempo, Broederband fase 2, Koperslagerij) wordt conform jaarplan tegelijkertijd gebouwd
- De concrete start bouw van een aantal bouwplots (de Zeelandtoren, De Admiraliteit, Kop Keersluis, deelplots De Koperslagerij, Aan de Singel) is in voorbereiding

De huidige stand van zaken per deelproject:

Voormalige postkantoorlocatie:

- Bestemmingsplanprocedure loopt, vaststelling voorzien in kwartaal 2 2024;
- Voorbereiden realisatie vervangende parkeerplaatsen bij speeltuinlocatie en Koudenhoek, inclusief afstemming integraal aanpak openbare ruimte zuidoost deel binnenstad;
- Marktgang in voorbereiding (publicatie voor de zomer);
- Uitwerking minnelijke regeling inzake beëindiging ORO Bestevaer met AM Zeeland.

Timmerplein – Zeelandtoren:

- Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn onherroepelijk
- De bouwplot is bouwrijp. Overleg loopt inzake nuts (netcongestie). Verkenning tijdelijk inzaaien perceel.
- De start verkoop is (n.a.v. bouwkostenontwikkelingen en netcongestie) vertraagd naar tweede helft 2024.

Timmerplein – Middengebied:

- Dokwerker, B Lofts en C-Dock opgeleverd.

Koperslagerij

- 14 sociale huurwoningen opgeleverd.
- Bouw 11 grondgebonden woningen in uitvoering. Appartementen aan kanaalzijde in verkoop.

Blok I, J en K:

- Bestemmingsplan vastgesteld, in kwartaal 1 2024 onherroepelijk.
- Voorbereiding met l'escaut m.b.t. 20 woningen blok I (Touwslagerij) en 50 woningen blok K (Admiraliteit). Start bouw voorzien medio 2024.
- Koop- en ontwikkelovereenkomst gesloten met Van Wijnen op De Touwslagerij – De Baloeranstraat (18 grondgebonden vrije sector koopwoningen).
- Marktgang plot I Parkzijde loopt. Voorlopige toewijzing voorzien in kwartaal 2 2024.
- Startbouwimpulsgelden voor De Admiraliteit ontvangen vanuit het Rijk.

De Broederband:

- Bouw 33 appartementen (vrije sector huur) in uitvoering. Oplevering voorzien in kwartaal 4 2024.

Aan de Singel:

- Anterieure overeenkomst en ruilvereenkomst gesloten.
- Verkoopovereenkomst wordt geactualiseerd. Ondertekening 2e kwartaal 2024.
- Bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk. Omgevingsvergunning verkregen.
- Gesprekken met ontwikkelaar geïntensiveerd i.v.m. uitblijven belegger voor vrije sector huur.
- Startbouwimpulsgelden ontvangen vanuit het Rijk.

Kop Keersluis:

- Verkoop (opnieuw) aangevangen met bijgesteld programma.
- Omgevingsvergunning in voorbereiding.
- Transport grond en start bouw is voorzien in de 2e helft 2024.
- Startbouwimpulsgelden ontvangen vanuit het Rijk.

Maritiem programma:

- Onderzoek invulling laatste delen aanlegplaatsen.
- Voorbereiding bijstelling planologisch kader voor kades en waterpercelen.

Herbestemming Machinefabriek

- Casco+ herstel in maart opgeleverd.
- Voorbereiding herbestemming en ontwikkelstrategie
- Bestemmingsplan in procedure. Vaststelling voorzien in kwartaal 1 2024.

Kindcentrum Scheldewijk

- Het definitieve besluit over nieuwbouw van een school in het Scheldekwardier is genomen in 2021. De gemeenteraad heeft in september 2024 besloten dat deze gebouwd gaat worden op de locatie aan het Dokter Stumphiuspark.
- De schoolbesturen van Archipel Scholen en Onze Wijs zijn opdrachtgevers (bouwheer) en bereiden een aanpak voor.

Scheldekwardier algemeen

- Activiteiten vanuit uitvoeringsplan gebiedspromotie. Artikelen in dag- en weekbladen, promotiefilmpjes, bouwboarden, rondleidingen, bezoeken e.d.
- In de rapportageperiode hebben voorbereiding plaatsgevonden voor de verwerving van de provinciale kade aan het Kanaal door Walcheren en het verplaatsen danwel beëindigen van de olieboot. Inzet was besluitvorming in 2023, echter er is nog geen overeenstemming met de provincie.

MP Scheldekwardier stand van zaken risico's

Stand van zaken

Er is een actuele risicoanalyse welke twee maal per jaar wordt geactualiseerd. Daar het project voort gaat nemen de risico's in omvang en impact in algemene zin af.

Het volgende risico is aanwezig maar lijkt vooralsnog beheersbaar:

- Het risico van onbekendheid met restobjecten en verontreiniging in de bodem is door het bouwrijp maken fors afgenomen, maar blijft aanwezig.

De volgende risico's zijn aanwezig en vragen de komende periode ambtelijk en bestuurlijk de aandacht:

- De bouwkosten zijn zeer dynamisch en worden mogelijk niet meer voldoende gecompenseerd door de stijging van de VON-prijzen. Het risico dat de compensatie van de stijging van de VON-prijzen onvoldoende is neemt toe. Hierdoor ontstaat druk op de grondprijzen.
- Het project blijft onderlinge afhankelijkheden kennen. Tegenvallers op het ene vlak, kunnen onmiddellijk effect hebben op andere terreinen.
- Daarnaast is de ontwikkeling van de deelplots Kleine Kappen, Machineplein en Van Dishoeckhuis afhankelijk van de parkeeroplossing in de Machinefabriek.
- Concrete parkeeroplossingen bij toenemende bewoners in het plangebied vragen aandacht middels het invoeren van een nieuw parkeerregime.
- Het risico dat er geen sluitende businesscase voor de Machinefabriek te maken is blijft aanwezig.
- Het risico dat bezwarenprocedures bij omgevingsplannen tot vertraging leiden neemt toe omdat steeds meer mensen in het Scheldekwardier gaan wonen.
- Het risico is dat de Bunkerboot niet wordt verplaatst, terwijl dat wel is afgesproken t.b.v. de ontwikkeling Koperslagerij.
- Het oplopen van levertijden van bouwmaterialen en tekort aan personeel kan leiden tot langere bouw tijden of stilleggen ontwikkelingen.
- Toenemende rentekosten maken financiering woningen voor particulieren lastiger waardoor de verkoop van woningen afneemt.
- netcongestie, waardoor functies anders dan woningen geen grootverbruikaansluiting voor elektra verkrijgen, kan leiden dat niet-wonen programma niet gerealiseerd kan worden of vertraagd.

MP Scheldekwardier stand van zaken organisatie

Stand van zaken

De gewenste snelheid van ontwikkeling van het Scheldekwardier, vraagt een omvangrijke inzet vanuit veel verschillende disciplines. Daar zit spanning op omdat we te maken hebben met verschillende deadlines en prioriteiten. Bij ruimtelijke ordening, verkeer, inkoop en vergunningen, ligt er veel werk. Bovendien maken vraagstukken als stikstof, Didam arrest en onderlinge afhankelijkheden in de bestemmingen het er niet eenvoudiger op. Het is een hele uitdaging om op alle vlakken te zorgen voor voldoende bemensing voor het Scheldekwardier. Mede ook door vertrek van medewerkers en de schaarse beschikbaarheid van (tijdelijke) inhuur en capaciteit bij adviesbureau's. In het afgelopen jaar heeft zich dat nog duidelijker

gemanifesteerd en leidt dat bijvoorbeeld tot vertraging in ruimtelijke procedures en daardoor ook mogelijk vertraging in grondverkoop en start bouw.

De herbestemming van de Machinefabriek is binnen het Scheldekwartier een omvangrijke en complexe opgave, die verschillende beleidsvelden raakt en strategische afwegingen hierbinnen vraagt. De bemensing voor de fase na de verkenningsfase over de invulling en de strategie wordt thans op orde gebracht.

Volgend de ontwikkeling in het Scheldekwartier neemt ook het aantal belanghebbenden (bewoners/gebruikers) in het gebied toe. Dit vraagt meer en andere (project)communicatie (omgevingsmanagement) van de diverse disciplines en projectleiding. Hierin dient nog een slag gemaakt te worden.

MP Scheldekwartier stand van zaken tijd

Stand van zaken

De werkzaamheden van het project liggen in zijn algemeenheid op schema, het tempo in de herontwikkeling is hoog. Wel zien we door een terugvallende markt vertraging in verkoop van bouwgrond ontstaan. Ondanks dit wordt er stug doorgebouwd in het Scheldekwartier en valt het project geenszins stil. De slimme ontwikkelstrategie, waarbij per plot besloten wordt over programma, prijs en kwaliteit, biedt hiervoor de handvatten. Daarnaast zien we dat, doordat er meer mensen in het Scheldekwartier wonen, er ook andere vragen / vragen over tijdelijke situaties spelen die veel ambtelijk inzet vraagt.

Bijzondere aandacht vraagt de besluitvorming van de herbestemming van de Machinefabriek. Dit is een kritisch pad geworden waar vertragingen grote effecten hebben op de voortgang van het gehele Scheldekwartier, waardoor realisatie Machinefabriek en verkoop plots rondom de Machinefabriek onder druk staat. Uitgangspunt is oplevering parkeergarage in de machinefabriek uiterlijk in het najaar van 2025. Voor overige functies wordt stap voor stap toegewerkt naar een passende én ambitieuze invulling.

MP Scheldekwartier stand van zaken informatie

Stand van zaken

Loopt conform vastgestelde projectopdracht, te weten:

- De bestuurlijk opdrachtgever wordt in een twee wekelijks overleg, en indien nodig tussentijds, door de ambtelijk opdrachtgever en projectleider geïnformeerd over actuele zaken
- De ambtelijk opdrachtgever wordt wekelijks en indien nodig tussentijds door de projectleider geïnformeerd over actuele zaken
- Het college en de gemeenteraad worden via de reguliere P&C cyclus geïnformeerd over de voortgang.
- De raad wordt frequent via raadsinformatiebrieven geïnformeerd over de status en besluitvorming rondom (deel)projecten.

- De raad stelt twee maal per jaar de herziening van de grondexploitatie vast. (inclusief presentatie)

MP Scheldekwartier stand van zaken communicatie

Stand van zaken

Loopt conform vastgestelde projectopdracht, te weten:

- Conform b&w-besluit gebiedspromotie (d.d. 4 juli 2017);
- Informatiebijeenkomsten in het kader van formele procedures, als onderdeel van de verschillende deelontwikkelingen;
- Specifieke bijeenkomsten/overleggen met belanghebbenden / burens als onderdeel van de verschillende deelontwikkelingen;
- Daarnaast informeren van bewoners over de uitvoering per brief;
- Meerdere keren per jaar wordt een (digitale) nieuwsbrief verzonden;
- De bestuurlijk opdrachtgever en projectleider nemen eens per maand een vlog op om laagdrempelig informatie te delen over deelprojecten;
- Met ontwikkelaars worden afspraken gemaakt over de projectcommunicatie op deelplots (oa. bouwborden);
- Er zijn video commercials ten bate van de projectcommunicatie die oa. worden getoond bij Film by the Sea;
- Het Scheldekwartier heeft een actuele projectwebsite;
- Diverse artikelen en interviews met landelijke en regionale bladen.

MP Scheldekwartier stand van zaken kwaliteit

Loopt conform vastgestelde projectopdracht. Bij de uitwerking / realisatie wordt een hoog ambitieniveau nagestreefd. Kaders hiervoor zijn verwoord in de Ontwikkelingsvisie Scheldekwartier, Beeldkwaliteitsplan Scheldekwartier, Handboek openbare ruimte en locatiepaspoorten per deelplotontwikkeling

Stand van zaken

Loopt conform vastgestelde projectopdracht. Bij de uitwerking / realisatie wordt een hoog ambitieniveau nagestreefd, zoals reeds zichtbaar in de gerealiseerde bouwprojecten en openbare ruimtes. Kaders hiervoor zijn verwoord in de Ontwikkelingsvisie Scheldekwartier, Beeldkwaliteitsplan Scheldekwartier, Handboek openbare ruimte en locatiepaspoorten per deelplotontwikkeling

4.10 Paragraaf taakstellingen

Taakstellingen

In de (primitieve) begroting 2023 zijn twee bezuinigingstaakstellingen opgenomen:

- Sportbeleid/accommodaties
- Organisatie - overhead

Voor de toelichting op de taakstelling sociaal domein, zie hoofdstuk 2.1.

Taakstelling sportbeleid/accommodaties

Als gevolg van het afstoten van accommodaties worden de bijbehorende exploitatielasten en huuropbrengsten ten gunste van deze taakstelling gebracht. De taakstelling over 2023 van € 501.000 op het sportbeleid/accommodaties is in 2023 niet gerealiseerd. In de 2e bestuursrapportage 2023 hebben we het restant over 2023 van € 501.000 eenmalig afgeraamd.

Taakstelling organisatie - overhead

De taakstelling op organisatie-overhead bedroeg per 1 januari 2023 € 236.000. In 2023 is hiervan € 65.000 gerealiseerd. In de 2e bestuursrapportage 2023 hebben we het restant over 2023 van € 171.000 afgeraamd ten laste van het personeelsbudget.

Overzicht taakstelling:

(bedragen x € 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	01-01	31-12	01-01	31-12	01-01	31-12	01-01	31-12
Programma Sociale Samenhang								
Sport - en overige accommodaties	501	0	682	682	682	682	683	683
Programma Overhead								
Organisatie - overhead	236	0	230	230	250	250	250	250
Totaal taakstelling	737	0	912	912	932	932	933	933

4.11 Paragraaf Wind in de Zeilen

Wind in de Zeilen

Op 26 juni 2020 is het bestuursakkoord Wind in de Zeilen (Compensatiepakket Marinierskazerne) ondertekend door het Rijk, de gemeente Vlissingen, het Waterschap Scheldestromen en de Provincie Zeeland. Met dit akkoord heeft het Rijk zich verplicht tot het doen van concrete (financiële) bijdragen op de diverse beleidsonderdelen zoals opgenomen in de fiches in het rapport Wind in de Zeilen. Op een aantal fiches ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid en –regie bij de gemeente Vlissingen. De uitvoering daarvan is opgenomen in de verschillende programma's in deze begroting. In deze paragraaf geven we inzicht in wat we voor die fiches in 2023 doen. Bij de overige fiches, waar Vlissingen geen actiehouder van is, zijn we ambtelijk en bestuurlijk (via de Stuurgroep Wind in de zeilen) wel betrokken, maar hebben nagenoeg geen uitvoerende taken. Voor de gedetailleerde voortgang op alle fiches wordt verwezen naar de 4e voortgangsrapportage (2 juni 2022) van uitvoeringsregisseur Siebe Riedstra.

Op grond van het bestuursakkoord Wind in de zeilen heeft Vlissingen de volgende bijdragen (inclusief BTW) ontvangen:

Fiche 1D Kenniswerf fysieke ontwikkeling Kenniswerf: € 15 miljoen.

Fiche 1E Bereikbaarheid-Stationsgebied: € 5 miljoen.

Fiche 1I Arbeidsmarkt: € 1 miljoen.

Fiche 1J Aardgasvrije wijken: € 4 miljoen (dit bedrag is ontvangen na goedkeuring - in maart 2022 - van de aanvraag).

De besteding van deze bedragen vindt plaats overeenkomstig de door de stuurgroep Wind in de zeilen vastgestelde plannen van aanpak en de subsidievoorwaarden.

Fiches

WIZ fiche 1B Law Delta

We leveren een bestemmingsplan op voor het JCV. We verzorgen de uitvoeringsvoorbereiding van toegangswegen voor het JCV (zie 3.2.6 programma Aantrekkelijke Stad).

Stand van zaken

Het Definitief Ontwerp (DO)-wegontwerp is vastgesteld voor de Havenweg en de Visodeweg. Voor de Oostelijke Bermweg wordt in overleg met het Rijk en het Waterschap Scheldestromen gezamenlijk gezocht naar een oplossing.

WIZ fiche 1D Ontwikkeling Kenniswerf

We stellen de Ontwikkelvisie Kenniswerf 2040 op in samenwerking met onderwijsinstellingen en Dockwize, inclusief de Grondexploitatie Kenniswerf 5e fase. Deze visie leggen we ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad (zie 3.2.2 programma Aantrekkelijke stad).

Stand van zaken

WIZ fiche 1E Bereikbaarheid

We stellen een breedgedragen Masterplan Stationsgebied op. Dit plan laten we door de gemeenteraad vaststellen. We starten met de uitvoering van het Masterplan (zie 3.2.2 programma Aantrekkelijke stad).

Stand van zaken

Vanwege capaciteitsproblemen is de planning uitgelopen. Tussen april 2023 en januari 2024 is er geen projectleiding gevonden. De projectleiding is vanaf januari 2024 weer op orde. Voor andere ontbrekende expertise (stedenbouwkundige, landschapsarchitect, planeconoom, verkeerskundige) wordt externe capaciteit ingezet. Het is de bedoeling dat het stationsgebied als deelproject onder de Kenniswerf komt te hangen. Hiermee is ook de koppeling met de Kenniswerf en inzet van verschillende disciplines beter geborgd. Om continuïteit in het project te krijgen en resultaat te tonen wordt het masterplan opgeknipt in 2 delen. Masterplan 1.0 betreft het voorplein van het station tot de kades en masterplan 2.0 wordt het gebied rondom het spoor. Hiermee wordt het voor de stakeholders ook behapbaar en overzichtelijk. Het masterplan 1.0 voor het voorplein wordt medio 2024 opgeleverd. De uitwerking van masterplan 2.0 zal plaatsvinden in samenhang met de nadere uitwerking van de visie voor de Kenniswerf.

WIZ fiche 1H Zorg: Gezondheidscentrum

We voeren met partners het inhoudelijk concept Kerngezond in, in drie samenwerkingsverbanden in Vlissingen (zie 3.3.15 programma Sociale samenhang).

Stand van zaken

WIZ fiche 1I Werkzoekenden naar werk in de regio

We werken het plan van aanpak van fiche 1I uit, waarin werkzoekenden worden omgeschoold naar banen in de bouw, logistiek en zorg (zie 3.3 programma Sociale samenhang).

Stand van zaken

De omscholingstrajecten zijn begonnen in 2020. Omdat de effecten tot nu toe onvoldoende zijn, is verlenging tot 2026 en aanpassing van het Fiche Arbeidsmarkt aangevraagd bij de stuurgroep Wind in de Zeilen. Doelstelling is verbetering van door- en uitstroom van statushouders uit een uitkering.

WIZ fiche 1J Aardgasvrije wijken

We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar warmtenet. We stellen een subsidieregeling op voor isolatiemaatregelen voor particuliere eigenaren van de Panoramabuurt. We schetsen contouren van de uitvoeringsorganisatie (zie 3.1.11 programma Leefbaarheid).

Stand van zaken

4.12 Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is de verplichting om overheidsinformatie, op basis van 11 informatiecategorieën, actief openbaar te maken. Deze categorieën treden in verschillende fasen in werking bij Koninklijke Besluiten op nog nader te bepalen data. Wat betreft de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) is de Woo niet veel gewijzigd.

Bij de ontwikkeling in 2022 is van de verplichte digitale infrastructuur uitgegaan, waarbij de informatie centraal zou worden opgeslagen. Echter bleek dit onhaalbaar. Er is nu gekozen voor een eenvoudigere en snellere oplossing; een verwijzindex met een zoekfunctie. De verwijzindex (woo-index) verwijst naar documentcollecties die door gemeenten en andere overheden op internet zijn gepubliceerd. In 2023 heeft de gemeente Vlissingen zoveel als mogelijk verwezen naar de beschikbare informatie. Daarnaast heeft de gemeente Vlissingen zelf de mogelijkheden voor het publiceren van informatie vanuit de Woo onderzocht. Met de aansluiting op Djuma Open Info is hierin een geschikte omgeving aangeschaft. De komende periode gaan we de omgeving implementeren, testen en inrichten per informatiecategorie, waardoor bij een Koninklijk Besluit de publicatie direct mogelijk is.

Daarnaast hebben we medio 2023 een anonimiseringstool aangeschaft en in gebruik genomen. Onder anonimiseren verstaan we niet alleen het onleesbaar maken van persoonsgegevens. Ook gegevens die onder de andere uitzonderingsgronden van de Woo vallen. We gaan de anonimiseringstool niet alleen gebruiken voor de passieve openbaarmaking, maar voor alle te publiceren informatie. De tool is tevens geïmplementeerd in zaakstelsel Djuma, waardoor de hele keten van het ontstaan van informatie, tot de publicatie, zich in Djuma bevindt.

Sinds de inwerkingtreding van de wet, is het aantal Woo verzoeken voor het tweede jaar toegenomen. Waar in 2022, 40 (10 Wob- en 30 Woo-) verzoeken zijn gedaan, zijn deze aantallen in 2023 gestegen naar 48 Woo-verzoeken. We zien dat men om meer informatie vraagt dan we nu al publiceren. Dit betekent dat de Woo aandacht heeft onder belanghebbenden van Vlissingen en dat actief openbaar maken van informatie in een behoefte voorziet. De verwachting is dat steeds meer openbaar maken van informatie, danwel het verwijzen naar de gepubliceerde informatie, een bijdrage gaat leveren aan het verminderen van Woo-verzoeken in de gemeente.

Over 2023 zijn 9 van de 48 Woo-verzoeken te laat afgewikkeld, wat neerkomt op 19%. Redenen hiervoor zijn onder andere te vinden in de omvang en specificering van verzoeken.

Komend jaar streven wij voorbereid te zijn op het actief openbaar maken van de informatiecategorieën uit de Woo via het eigen publicatiekanaal. Zodra het Koninklijk Besluit wordt genomen, dan zal de gemeente Vlissingen direct de aangewezen categorieën actief publiceren. In de periode hiervoor gaan we dit per categorie uitvoerig testen, zodat de gemeente voldoende ervaring heeft met de werkzaamheden die hieruit voortvloeien.

Jaarrekening 2023

5.1 Balans

Activa

ACTIVA (x € 1.000)	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	3.376	2.848
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.154	2.848
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.222	
<i>Materiële vaste activa</i>	147.906	146.658
- Investerings met economisch nut	70.758	68.321
- Investerings met economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)	45.168	44.501
- Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	31.980	33.836
<i>Financiële vaste activa</i>	16.449	10.556
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	13.050	7.928
- Overige langlopende leningen	3.348	2.577
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	51	51
Totaal vaste activa	167.731	160.062
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	27.613	9.958
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	27.610	9.951
- Gereed product en handelsgoederen	3	6
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	21.952	40.964
- Vorderingen op openbare lichamen	8.871	8.277
- Rekening courant verhouding met het Rijk	10.272	30.015
- Overige vorderingen	2.809	2.672
<i>Liquide middelen</i>	19	26.229
- Kassaldi	19	26
<i>Overlopende activa</i>	17.444	17.663
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Rijk	12.250	11.837
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.086	719
- Overige	2.538	4.558
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	570	549
Totaal vlottende activa	67.028	68.610
Totaal activa	234.759	228.673
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	nihil	nihil

Passiva

PASSIVA (x € 1.000)	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	49.828	5.762
- Algemene reserve	-43.964	-65.498
- Bestemmingsreserves	84.089	53.879
- Gerealiseerd resultaat	9.704	17.380
<i>Voorzieningen</i>	25.856	26.694
- Verliesvoorziening grondexploitatie	2.362	4.219
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	9.145	9.147
- Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden	12.835	13.328
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.514	0
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd groter of gelijk dan 1 jaar</i>	104.921	145.221
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	103.802	144.103
- Binnenlandse bedrijven	286	327
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven	0	0
Overige langlopende schulden	833	791
Totaal vaste passiva	180.604	177.677
Flottende passiva		
<i>Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	10.135	9.488
- Kasgeldleningen	0	0
- Banksaldi	1.023	2.122
- Overige schulden	9.112	7.366
<i>Overlopende passiva</i>	44.020	41.508
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	11.889	13.374
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Rijk	30.996	26.842
- Niet-Rijk	42	83
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.093	1.209
Totaal flottende passiva	54.154	50.996
Totaal passiva	234.759	228.673
Gewaarborgde geldleningen	558.211	592.358

5.2 Overzicht van baten en lasten over het verslagjaar

5.2 Overzicht van baten en lasten over het verslagjaar

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 1 Leefbaarheid	45.418	22.108	23.310	43.629	24.347	19.282	44.301	24.033	20.268
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	31.209	23.529	7.680	35.486	33.129	2.358	25.723	28.970	-3.247
Prog 3 Sociale Samenhang	152.816	28.730	124.086	172.842	39.407	133.435	152.141	39.783	112.358
Prog 4 Bestuur	-3.355	557	-3.912	7.662	557	7.105	5.590	661	4.929
Totaal programma's	226.088	74.924	151.164	259.620	97.440	162.180	227.756	93.447	134.308

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.5 Treasury	28	5.845	-5.817	28	5.972	-5.944	476	6.349	-5.874
0.61 OZB woningen	1.471	6.702	-5.231	1.653	7.070	-5.417	1.613	7.017	-5.404
0.62 OZB niet-woningen	0	8.068	-8.068	0	8.678	-8.678	0	8.683	-8.683
0.64 Belastingen overig	0	708	-708	0	728	-728	0	668	-668
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	1.000	163.119	-162.119	0	171.445	-171.445	0	172.597	-172.597
3.4 Economische promotie	0	1.243	-1.243	0	1.288	-1.288	0	1.264	-1.264
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.500	185.686	-183.187	1.682	195.182	-193.500	2.089	196.579	-194.490

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	23.211	5.385	17.826	21.164	5.621	15.543	21.809	5.690	16.119
0.8 Overige baten en lasten	255	0	255	165	0	165	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	18	0	18	18	0	18	-3	0	-3

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	252.072	265.995	-13.924	282.649	298.242	-15.593	251.651	295.716	-44.066

Mutaties reserves per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
Prog 1 Leefbaarheid	10	337	327	70	851	781	43	854	811
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	50	344	294	740	1.384	644	2.247	5.230	2.983
Prog 3 Sociale Samenhang	71	0	71	1.987	2.360	373	1.921	18.828	16.907
Prog 4 Bestuur	154	0	154	643	5.164	4.521	444	4.831	4.387
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	217	13.744	13.527	4.591	13.865	9.275	4.591	13.865	9.275
Subtotaal mutaties reserves	501	14.425	13.924	8.031	23.625	15.593	9.245	43.608	34.362

Gerealiseerd resultaat

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Lasten	252.072	282.649	251.651
Baten	265.995	298.242	295.716
Onttrekkingen	501	8.031	9.245
Stortingen	14.425	23.625	43.608
Gerealiseerd resultaat	0	0	-9.704

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Dit onderdeel bevat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, zoals die in acht zijn genomen bij het opstellen van de balans per 31 december 2023 en het overzicht van baten en lasten 2023.

Algemeen

De jaarrekening hebben wij opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de Kadernota rechtmatigheid en de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet).

Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij we in de toelichting anders vermelden, nemen we de activa en de passiva op tegen nominale waarden.

De baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, rekenen we voor de brutobedragen toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen wij slechts op voor zover wij ze op balansdatum hebben gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen wij in aanmerking als wij deze voor het opmaken van de jaarrekening in beeld hadden. De vennootschapsbelasting is enkel van toepassing op het resultaat op het bedrijfsafval en bedraagt in 2023 19% tot en met € 200.000. Boven € 200.000 bedraagt het tarief 25,8%.

Het resultaat van de jaarrekening nemen wij op bij, of onttrekken wij uit, het eigen vermogen. Op basis van het resultaat doen wij aan de raad een voorstel voor dekking (bij een nadelig saldo) of besteding (bij een voordelig saldo).

Dividend

Dividendopbrengst van deelnemingen nemen wij als bate op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume rekenen wij sommige personele lasten echter toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume vormen wij geen voorziening of op andere wijze een verplichting. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moeten we wel een verplichting vormen.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) moet vanuit de Wmo een bijdrage betalen. De wetgever heeft bepaald dat het CAK de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen verkrijgen.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa waarden wij tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa nemen wij onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden activeren wij als aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De afschrijvingsduur voor deze bijdragen is maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa (waaronder ook de investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten.

Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen wij op de desbetreffende investering in mindering; in die gevallen schrijven wij af over het saldo.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven wij niet af.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de

uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd en gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met ontvangen bijdragen van derden en met afschrijvingen. Ze worden lineair afgeschreven de vastgestelde afschrijvingstermijn.

De afschrijvingstermijnen voor de verschillende soorten activa hebben we vastgelegd in de financiële verordening.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en uitgegeven leningen hebben wij opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig brengen we een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) waarderen we tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of lagere marktwaarde. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder deze waarde waarderen we af.

Vorraden

Voor wat betreft de voorraden bouwgronden in exploitatie vindt waardering plaats tegen de vervaardigingskosten, verminderd met de gerealiseerde opbrengsten. Er wordt rente toegeschreven op de boekwaarde van deze voorraden. Winsten uit de grondexploitatie worden op basis van het BBV genomen naar rato van de voortgang van de winstgevende grondexploitatie.

Voor verliesgevende grondcomplexen vormden we een voorziening gevormd tegen eindwaarde. Deze voorziening is op de vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Van de grondexploitaties waarvan de vervaardigingsprijs minus de voorziening een negatieve stand heeft, wordt hiervoor een voorziening onder de verliesvoorziening grondexploitaties, gepresenteerd.

Gereed product waarderen wij tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid vormden wij een voorziening. De voorziening bepalen we op basis van de geschatte inningskansen. Deze voorziening brengen wij in mindering op de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa nemen we tegen nominale waarde op.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen waarderen wij tegen de nominale waarde. Het eigen vermogen is niet vrij aanwendbaar omdat uw raad voor een aantal wensen reeds bestemmingsreserves heeft gevormd c.q. claims heeft gelegd op de gevormde reserves. Mutaties in de reserves vinden plaats na resultaatbestemming.

Voorzieningen

De voorzieningen waarderen wij tegen de nominale waarde met uitzondering van de voorziening pensioenbijdragen wethouders. Deze waarderen we tegen contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar

De langlopende schulden (inclusief waarborgsommen) waarderen we tegen de nominale

waarde. Onder deze schulden nemen we ook de waarde van de financiële lease op.

Vlottende passiva

De vlottende passiva waarderen wij tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover wij leningen waarborgen, nemen we buiten de telling het totaalbedrag van de gewaarborgde schuldrestanten per het einde van het boekjaar op.

5.4 Toelichtingen op de balans

Vaste activa

Hieronder ziet u een overzicht van de vaste activa per 31 december 2023.

Bedragen x €
1.000

Vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2023
		+	-/-	-/-	-/-	
Immateriële vaste activa	2.848	1.261	0	732	0	3.376
Materiële activa	146.658	10.855	1.425	6.625	1.557	147.906
Financiële activa	10.556	5.895	2	0	0	16.449
Totaal	160.062	18.011	1.427	7.358	1.557	167.731

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2023
		+	-/-	-/-	-/-	
Bijdragen in activa in eigendom van derden	2.848	39	0	732	0	2.154
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	1.222	0	0	0	1.222
Totaal	2.848	39	0	732	0	3.376

De vermeerdering in 2023 betreft de bijdrage die we deden in investering geluid en verlichting VOC en de onderzoek en ontwikkelingskosten van Baskensburg-West.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2023
		+	-/-	-/-	-/-	
Gronden en terreinen	13.055	0	218	0	0	12.837
Woonruimten	26	0	0	4	0	22
Bedrijfsgebouwen	41.110	5.436	100	1.942	16	44.487
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	87.696	4.905	208	4.067	1.541	86.786
Vervoermiddelen	1.615	473	0	418	0	1.670
Machines en installaties	955	71	0	154	0	872
Overige mat. vaste activa	419	-30	0	42	0	348
Warme gronden	1.782	0	899	0	0	883
Totaal	146.658	10.855	1.425	6.625	1.557	147.906

Onder de post gronden en terreinen is voor een boekwaarde van € 1.590.000 aan gronden in erfpacht opgenomen.

Onderverdeling nut investeringen

De onderverdeling naar investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut is als volgt:

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
	Boekwaarde per 1-1-2023	Vermeerderingen +	Verminderingen -/-	Afschrijvingen -/-	Bijdragen van derden -/-	Boekwaarde per 31-12-2023
Investerings met economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)	44.501	2.710	180	1.760	103	45.168
Investerings met economisch nut	68.321	6.317	1.225	2.613	42	70.758
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	33.836	1.828	20	2.253	1.412	31.980
Totaal	146.658	10.855	1.425	6.625	1.557	147.906

Toelichting op mutaties materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen:

*Bedragen * € 1.000*

Bedrijfsgebouwen	
De vermeerderingen zijn:	
Vorbereiding nieuwbouw Stadsbeheer	488
Nieuwbouw Stadsbeheer	1.511
Nieuwbouw de Tweemaster-Kameleon	1.532
Nieuwbouw de Parelburcht	1.225
Nieuwbouw gymzaal Braamstraat	202
Vorb nieuwbw school Scheldekwardier	12
Hybride werken 2022-2024	422
Renovatie loods sportcomplex Souburg	2
Vorb krediet sporthal Baskensburg	24
Vorzieningen onderwijshuisvesting	17
Totaal	5.436
De verminderingen zijn:	
Vern schoolplein Franciscusschool	8
Onderw. voorz Franciscusschool	6
Franciscusschool verv. kozijnen	37
Begeleid aanbested Scholen Souburg-Z	50
Totaal	100
De bijdrage van derden zijn:	
Gymz Bstr Realisatiefase bouwkosten	2
Renovatie loods sportcomplex Souburg	2
Vorb krediet sporthal Baskensburg	12
Totaal	16

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Bedragen * € 1.000

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Hieronder worden begrepen de aanleg van straten en wegen, rioleringswerken, verkeersinstallaties, herinrichting en reconstructie van infrastructuur en woonbuurtaanpassingen.	
De vermeerderingen zijn:	
Riolering	4.434
Toplaag Cruijff Court	72
Ondergrondse afvalopslag 2022	143
Ondergrondse afvalopslag 2023	102
Herinr Noorderbegraafpl-cycl ruimen	67
Herstel natte infrastr Kenniswerf f4	1
Vorb. Bloemenbuurt 2/3	36
Herinrichting Ravesteynplein	161
Herinr Oude Veerhavenweg-P Hendrikwg	139
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	432
Vorbereiding Walstraat Noord	162
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	243
Voorber. Van Steveninckstraat	4
Aanpass begraafcap. Noorderbegraafpl	198
Selectief toegangssysteem binnenstad	25
Rehabilitatie kades	18
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	35
Achterst onderh. Bloemenbuurt fase 1	309
Achterstallig onderhoud Singel	46
Voorber. infrastr maatr div locaties	15
Vb herinr boulev Evertsen en Bankert	174
Woningverbetering ouderenhuisvesting	5
Vorb.Hermesweg	33
Led verv verl buitensport duurzaam	148
Verv top-en onderlaag KGV Souburg	7
Vorb.Hoofdstructuur Paauw	11
Vorb.Marnixplein	15
Wegen krediet Molenweg	1
Wegen krediet Vrijburgstraat	7
Vorb. Dishoeckstr. / Glacisstr.	2
Vorb. Paardenstraat e.o.	6
Vorb. Wielingenlaan	118
Vorb. 1e Binnenhavenweg/kades	48
Onttrekkingen aan de Tariefegalisatievoorziening GRP	-2.315
Totaal	4.905
De verminderingen zijn:	
Riolering	180
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	3
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	17
Rubbertegels Franciscusschool	8
Totaal	208
De bijdrage van derden zijn:	
Toplaag Cruijff Court	8
Verkeersmaatregelen GVVP	-3
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	432
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	974
Riolering Westerzicht-klimaatadaptie	95
Riolering Kromwegesingel	8
Led verv verl buitensport duurzaam	26
Totaal	1.541

Vervoermiddelen

Bedragen * € 1.000

Vervoermiddelen	
De vermeerderingen zijn:	
Veegmachine SO18	209
Veegmachine SO19	209
Veegwagen SO20	55
Totaal	473

Machines, apparaten en installaties

Bedragen * € 1.000

Machines, apparaten en Installaties	
Betreft de voor de uitvoering van gemeentelijke taken benodigde machines, duurzame gebruiksapparatuur en installaties.	
De vermeerderingen zijn:	
Rioolgemalen 2022	18
Rioolgemalen 2023	53
Totaal	71

Overige materiële vaste activa

Bedragen * € 1.000

Overige materiële vaste activa	
Hieronder zijn opgenomen de niet in vorige onderdelen opgenomen materiële vaste activa, zoals materieel (sport)accommodaties, software, kleding, uitrusting enz.	
De vermeerderingen zijn:	
Verplichtingenadministratie (correctie)	-30
Totaal	-30

Warme gronden

Bedragen x € 1.000

Warme gronden	
Vanwege de grote opgaven in diverse regio's op het gebied van woningbouw, verwerven gemeenten gronden met het oog op gebiedsontwikkeling die op langere termijn gaat spelen. Dergelijke gronden, waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld worden in de regel als 'warme grond' geduid. Deze gronden worden op de balans opgenomen onder de materiële vaste activa tegen verwervingskosten.	
Baskensburg-West	883
Totaal	883

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa staan opgenomen de deelnemingen, de verstrekte leningen woningbouw, de overige verstrekte langlopende geldleningen en de overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar.

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2023	Vermeerderingen +	Verminderingen -/-	Herrubricering naar kortlopend -/-	Boekwaarde per 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	7.928	5.121	0	0	13.050
Leningen aan ov. verb. partijen	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	2.577	773	2	0	3.348
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	51	0	0	0	51
Totaal	10.556	5.895	2	0	16.449

Kapitaalverstrekkingen

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Deelnemingen	aantal aandelen	aandelen %	Boekwaarde per 31-12-2023
Holding Zeeuwse Visveilingen B.V.	1.985.013	65,00%	1.985
N.V. PZEM	880	5,76%	399
GBE Aqua B.V.	5.766	5,76%	10.477
BNG Bank N.V.	70.536	0,07%	176
Stadsgewestelijk Zwembad B.V.	20	50,00%	9
N.V. Economische Impuls	3.023	2,02%	3
North Sea Ports SE	-	8,33%	0
Buurtbedrijf Vlissingen BV	1	-	1
Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (VCZ)	150	100,00%	0
Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V.	2.000	2,22%	0
Totaal			13.050

Leningen aan overige verbonden partijen en overige langlopende leningen

Bedragen x € 1.000

Activasoort	Boekwaarde per 1-1-2023	Opname tijdens het jaar	Aflossing tijdens het jaar	Boekwaarde per 31-12-2023
Leningen aan overige verbonden partijen (VCZ)	375	0	0	375
Voorziening voor lening VCZ	-375			-375
Subtotaal	0	0	0	0
Overige langlopende leningen (m.n. startersleningen)	2.577	773	2	3.348
Totaal	2.577	773	2	3.348

Voor de verstrekte startersleningen ontvangen wij een rentevergoeding. Met het ontvangen rentebedrag verhogen we de starterslening, zodat anderen in aanmerking kunnen komen voor een starterslening. Het ontvangen rentepercentage hangt af van het moment waarop we de lening verstrekken. Als zekerheid verstrekken we alle startersleningen onder Nationale Hypotheek Garantie (NHG).

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer betreffen langlopende vorderingen voor bouwleges die we ontvangen na 2023.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa wordt verstaan het geheel van voorraden, vorderingen met een rentetypische looptijd van minder dan 1 jaar en de liquide middelen, welke op de balansdatum aanwezig waren.

Vorraden

Het verloop van de post voorraden is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde Onderhanden werk (grex)	Verliesvoorziening	Onderhanden werk (grex)	Gereed product	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2023	153.958	-148.228	5.730	6	5.736
Vermeerderingen	17.200	0	17.200	0	17.200
Verminderingen	-3.940	0	-3.940	-3	-3.943
Mutatie voorziening verliesgevende grondexploitaties		0	0		0
Resultaat opgeleverde grondexploitaties		6.258	6.258		6.258
Boekwaarde per 31 december 2023	167.218	-141.970	25.248	3	25.251
Grondexploitaties met negatieve boekwaarde na voorziening			2.362		2.362
Per saldo opgenomen			27.610	3	27.613

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van februari 2024 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Dit betreft een inschatting die omgeven is door onzekerheden en deze wordt, conform het Grondbeleid 2013, 2 maal per jaar herzien. Wij zijn van mening dat we, op basis van de huidige informatie en inzichten, de beste schatting hebben gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Wij hanteren de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van de schattingen:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 en verder
	Nieuw	Nieuw	Nieuw	Nieuw	Nieuw	Nieuw	Nieuw
Indexering kosten scenario midden	4,00%	4,00%	3,00%	3,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering kosten scenario laag	4,00%	5,00%	4,00%	3,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Indexering opbrengsten scenario midden	0,00%	1,00%	1,50%	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering opbrengsten scenario laag	0,00%	0,00%	0,00%	1,00%	1,50%	1,50%	1,50%
Rente Scheldekwartier	2,22%	2,02%					
Rente overige grondexploitaties	1,66%	1,98%	1,95%	1,73%	1,51%	1,51%	1,51%

Uitgangspunten

De geplande afzet is gebaseerd op de Vlissingse Woningbouwplanning en de Bedrijventerreinprogrammering.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Ramingen zijn gebaseerd op het betreffende projectplan.

- Ramingen worden 2x per jaar herzien o.b.v. voortgang, meer gedetailleerde plannen en veranderende omgeving.

- Kosten worden pas dan gemaakt indien er zicht is op inkomsten.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Ramingen zijn gebaseerd op het betreffende projectplan.
- Ramingen worden 2x per jaar herzien o.b.v. voortgang, meer gedetailleerde plannen en veranderende omgeving.
- Geraamde grondprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen die jaarlijks wordt vastgesteld of op basis van residuele grondwaarde berekening.
- Geprognostiseerde afzet van bouwgrond is afgestemd met de Vlissingse Woningbouw- en Bedrijventerreinprogramming.

We merken op dat de ramingen van de nog te realiseren opbrengsten gepaard gaan met onzekerheden.

De Gemeente Vlissingen hanteert voor de volgende plannen een termijn die langer is dan 10 jaar:

- Scheldekwartier (2030 in scenario midden en laag).
- Kenniswerf fase 1 t/m 4 (2030 in scenario laag).
- Souburg Noord (2031 in scenario laag).
- Claverveld (2030 in scenario laag).
- Bedrijventerrein Souburg fase 2 (2031 in scenario midden en laag).

Voor elke grondexploitatie is een scenario 'midden' en een scenario 'laag' opgesteld waarbij in scenario 'midden' het risicoprofiel neutraal (50/50) is en in scenario 'laag' de voorziene risico's als raming zijn opgenomen (75/25).

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is voor de 1e herziening 2016 (jaarrekening 2015) een duurzame herziening opgesteld met een meerjarig acceptabel risicoprofiel.

Op deze herziening is in de 2e helft van 2015 een externe toets uitgevoerd door Ecorys op de vertaling van de bevolkingsprognose en woningmarktbehoefte, naar de waardebeoordelingen in de grondexploitaties, de gebruikte parameters en de vertaling naar meerdere risicoprofielen.

In de inhoudelijke grondexploitaties wordt uitgegaan van het scenario met een midden risicoprofiel. Voor het financiële verschil tussen het midden scenario en het lage scenario is een extra risicoreservering getroffen. In het lage scenario wordt onder meer uitgegaan van minder te bouwen woningen, minder uit te geven bouwgrond en/of een lagere grondprijs.

Voor de jaarcijfers 2023 is deze werkwijze gecontinueerd; de voorziening voor verliesgevend grondexploitaties gebeurt tegen eindwaarde. Diverse bovenwijkse voorzieningen zijn uit de grondexploitaties gehaald en overgebracht naar de materiële vaste activa.

Voor de toe te rekenen rente aan de grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

Onderhanden werk

De opbouw van het onderhanden werk is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekw. 31-12- 2023	Toename 2023	Afname 2023	Boekw. 31-12- 2023	Nog te maken kosten	Nog te reali- seren opbr.	Eindw. 1e herziening 2024 voordelig	Eindw. 1e herziening 2024 nadelig
Majeure projecten								
Scheldekwartier	120.285	12.299	-2.077	130.507	25.303	-53.388		102.422
Uitbreidings- en inbreidingslocaties								
Souburg Noord	4.457	1.358	-194	5.621	4.950	-6.730		3.841
Claverveld	-2.509	2.020	-712	-1.201	1.272	-437	-366	
Bedrijventerreinen								
Kenniswerf fase 1	10.715	276	-314	10.678	2.806	-1.660		11.824
Kenniswerf fase 2	4.593	292	-38	4.846	1.513	-2.506		3.853
Kenniswerf fase 3	1.844	120	-399	1.565	614	-261		1.918
Kenniswerf fase 4	-775	354	-186	-608	780	-1.082	-910	
Bedr. Souburg fase 2	4.984	164	0	5.147	3.924	-11.109	-2.038	
Overige locaties								
Spuikom	6.490	211	-20	6.682	828	-2.201		5.309
Vrijburg-West	3.908	67	0	3.975	131	-430		3.676
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties	-33	39	0	6	101	-100	7	
Totaal onderhanden werk (grex)	153.958	17.200	-3.940	167.218	42.222	-79.904	-3.307	132.843

De eindwaarde is gebaseerd op het scenario midden. De daadwerkelijke waardering zoals hierna is opgenomen, vindt plaats op basis van het scenario laag. Voor de negatieve eindwaarde bij scenario midden is een verliesvoorziening opgenomen.

Voor het verschil tussen de negatieve eindwaarde bij scenario midden en scenario laag is een risicoreservering opgenomen.

In het kader van de vernieuwde notitie Grondbeleid van de BBV 2019 wordt aangegeven dat om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen. Voor de grondexploitatie waar een langere termijn dan 10 jaar geldt, is dat door de raad gemotiveerd aangegeven. Als risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren zijn tot en met 2018 de opbrengsten na de 10 jaar geëlimineerd voor de waardering van de grondexploitaties. Vanaf 2019 wordt, op basis van de BBV, als beheersmaatregelen het niet-indexeren van de opbrengsten na 10 jaar toegepast.

Zodra een grondexploitatie na aftrek van de verliesvoorziening en risicoreservering een negatieve waarde heeft, wordt deze waarde gepresenteerd onder de voorzieningen.

Voor toekomstige verliesgevendende exploitaties hebben wij een voorziening gevormd tegen eindwaarde 31-12-2023 van € 141,9 miljoen (31-12-2022 € -148,2 miljoen tegen eindwaarde).

Specificatie voorziening grondexploitaties

De specificatie van de voorziening grondexploitaties en de splitsing voor de balans is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekw. 31-12-2023	Verliesvoorziening	Risicoreservering	Totaal voorziening	Per saldo	Debet op balans	Credit op balans
Majeure projecten							
Scheldekwartier	130.507	102.422	4.037	106.459	24.048	24.048	
Uitbreidings- en inbreidingslocaties							
Souburg Noord	5.621	3.841	1.402	5.243	378	378	
Claverveld	-1.201			0	-1.201	-1.201	
Bedrijventerreinen							
Kenniswerf fase 1	10.678	11.824	1.216	13.040	-2.362		-2.362
Kenniswerf fase 2	4.846	3.853	917	4.770	76	76	
Kenniswerf fase 3	1.565	1.918	182	2.100	-535	-535	
Kenniswerf fase 4	-608				-608	-608	
Bedr. Souburg fase 2	5.147		0	0	5.147	5.147	
Overige locaties							
Spuikom	6.682	5.309	1.373	6.682	0		0
Vrijburg-West	3.975	3.676		3.676	299	299	
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties	6		0	0	6	6	
Totaal	167.218	132.843	9.127	141.970	25.248	27.610	-2.362

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar betreffen:

Bedragen x € 1.000

	2023	2022
Vorderingen op openbare lichamen		
Belastingdienst	8.871	8.277
Totaal	8.871	8.277
Rekening-courantverhoudingen Rijk		
Schatkistbankieren	10.272	30.015
Totaal	10.272	30.015
Overige vorderingen		
Debiteuren	2.863	2.719
Voorziening dubieuze debiteuren	-54	-47
Totaal	2.809	2.672
Totaal	21.952	40.964

De gehele vordering op Stichting Innovatie Bibliotheek Vlissingen van € 1.186.751 (2022 € 1.186.384) is voorzien.

Jaarlijks actualiseren wij de debiteuren. Het gedeelte dat we als dubieus aanmerken, corrigeren we met de desbetreffende voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

Hieronder vallen de kas- en banktegoeden welke conform de afschriften bestonden op 31 december.

Bedragen x € 1.000

	2023	2022
Kas	19	26
Totaal	19	26

Overlopende activa

Voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, namelijk nog te ontvangen van het Rijk, overige Nederlandse overheidslichamen, overige en Europese (niet van toepassing).

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die we ten laste van volgende begrotingsjaren brengen.

Dit betreffen:

Bedragen x € 1.000

	2023	2022
Rijk		
Ministerie JenV (Oekraïners)	5.587	3.946
Ministerie BZK - bijdrage artikel 12	4.989	4.989
Law Delta	882	339
Belastingdienst - suppletie BTW 2018	336	0
Belastingdienst - voorschot BCF 4e kwartaal	250	250
Rente schatkistbankieren	83	124
Kwijtschelding KOT+SiSa KOT	58	59
Ministerie BZK AU	53	2.006
Vergoeding crisis/noodopvang	0	78
Overig Rijk	12	47
Totaal Rijk	12.250	11.837
Overige Nederlandse overheidslichamen		
Orionis	1.417	105
NEDVANG	135	0
RUD	127	130
Brede scholen	106	0
Waterschap	82	55
COA	78	0
GGD	54	0
Gemeente Middelburg	42	139
Buurtbedrijf	32	0
Markaz	11	0
OLAZ	2	0
Gemeente Terneuzen	0	61
Gemeente Goes	0	53
Gemeente Schouwen-Duiveland	0	31
Gemeente Tholen	0	23
Gemeente Borsele	0	21
Gemeente Reimerswaal	0	20
Gemeente Veere	0	18
Gemeente Kapelle	0	14
Gemeente Noord-Beveland	0	10
Gemeente Sluis	0	30
Provincie Zeeland	0	8
SVB	0	1
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	2.086	719
Overige		
Diverse nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.108	5.107
Totaal Overige	17.444	17.663

Vaste passiva

Eigen vermogen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 43) delen we de reserves als volgt in:

- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves

De totale reservepositie (algemene reserve inclusief nog te bestemmen resultaat en exclusief bestemmingsreserves) van de gemeente bedraagt eind 2023 € 35.300.000. Ten opzichte van de stand bij aanvang van het boekjaar betekent dit een mutatie van € 8.700.000

Ook door het negatieve eigen vermogen en niet sluitende begrotingen heeft de gemeente een aanvullende uitkering gevraagd uit het gemeentefonds op basis van artikel 12 van de financiële verhoudingswet voor de jaren 2015 tot en met 2018. Om die reden staat de gemeente onder toezicht van het rijk, waarbij voorwaarden zijn gesteld ten behoeve van het financieel herstel.

Op basis van het artikel 12-rapport Vlissingen 2017-2018 heeft de beheerder van het gemeentefonds een beschikking afgegeven op basis waarvan voor de periode 2019-2029 de volgende aanvullende uitkeringen uit het gemeentefonds worden verstrekt:

- 2019: € 13.286.000;
- 2020 t/m 2028: € 7.000.000 per jaar;
- 2029: € 4.805.000.

De gemeente Vlissingen dient in de periode 2020-2029 per jaar een passende bijdrage te leveren aan de sanering van de algemene reserve ter hoogte van € 1.663.000 in 2020 en daarna vanaf 2021 jaarlijks geïndexeerd met 1,6%. In het jaar 2019 hebben we het saldo van de saneringsbegroting van € 664.000 gebruikt ter aanvulling van de algemene reserve.

Het bedrag over 2019 van € 13.286.000 is in 2020 ontvangen en hiermee was reeds rekening gehouden in het resultaat van 2019.

Zolang Vlissingen een artikel 12-uitkering uit het gemeentefonds ontvangt, blijft de artikel 12-status voor Vlissingen van kracht. Vanaf 2019 en eventueel verder zal de inspecteur onderzoek uitvoeren op het vlak van het sociaal domein en werk en inkomen, onder de volgende voorwaarden:

1. Daarbij wordt gestart met de sanering van de als gevolg van grondexploitatieproblematiek ontstane negatieve algemene reserve via een artikel 12-uitkering en via de passende bijdrage van Vlissingen.
2. Er wordt in eerste instantie onderzoek gedaan naar het sociaal domein en werk & inkomen.
3. Op alle andere clusters blijft het uitgangspunt dat Vlissingen eigen risicodragers is wel van kracht tot het in dit rapport geadviseerde actualisatie-onderzoek in 2023.
4. De gemeente hoeft voor de periode 2019-2022 niet elk jaar een artikel 12-aanvraag in te dienen.

Algemene reserve

Toelichting:

De algemene reserve is ontstaan uit voor- en nadelige jaarrekeningresultaten tot en met de jaarrekening 2023. Deze reserve is een onderdeel van de weerstandscapaciteit van de gemeente en dient om niet begrote kosten te dekken en risico's af te dekken waar nog geen maatregelen voor zijn getroffen in relatie tot de financiële positie.

De stand van de algemene reserve per 31 december 2023 bedraagt € -43.964.000 exclusief het jaarrekening resultaat 2023.

Bedragen x € 1.000

Overzicht reserves	Stand per 01-01-23	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-23
Algemene reserve	-65.498	26.124	4.591	-43.964

Bedragen x € 1.000

Specificatie opbouw algemene reserve	
Stand algemene reserve per 1 januari 2023	-65.498
Bijdrage Rijk artikel 12	7.000
Bijdrage Vlissingen tekort artikel 12	1.744
Jaarrekeningresultaat 2022	17.380
Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2021	-217
Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2022	-2.294
Resultaatbestemming jaarrekening 2022	-2.059
Amendement speeltoestellen n.a.v. vaststelling jaarrekening 2022	-20
Stand algemene reserve: exclusief jaarrekeningresultaat 2023	-43.964
Gerealiseerd resultaat 2023 (na bestemming)	4.489
Stand algemene reserve: inclusief jaarrekeningresultaat 2023	-39.476

De meeste toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves hebben een incidenteel karakter.

Toelichting mutaties per reserve:

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserves zijn ten opzichte van 2022 met € 30.210.000 gemuteerd tot € 84.089.000. Het verloop van de bestemmingsreserves staat in onderstaand overzicht met de reden waarom de reserve is gevormd.

Bedragen x € 1.000

Overzicht reserves	Stand per 01-01-23	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-23
Bestemmingsreserves				
Reserve grondexploitatie	0	1.227	1.227	0
Reserve bomruiming	2.078	0	0	2.078
Reserve centrumtaken	35.624	14.505	1.804	48.325
Reserve frictiekosten algemeen	834	0	0	834
Reserve revitalisering accommodaties	652	0	117	535
Reserve geluidsanerdingen	326	0	0	326
Reserve maritieme en/of cult hist evenem/act	0	100	0	100
Reserve Wind in de zeilen	2.753	605	974	2.384
Reserve organisatie doorontwikkeling	1.137	1.173	444	1.866
Reserve transitievisie	543	0	0	543
Reserve Visserijkade	259	366	4	621
Reserve GBE Aqua	5.298	5.121	0	10.420
Reserve degeneratievergoeding glasvezel	1.110	487	39	1.559
Reserve omgevingswet	1.001	188	0	1.189
Reserve stadslandgoed Nieuwerve	250	2.400	27	2.623
Reserve opvang vluchtelingen	2.014	3.963	0	5.977
Reserve Budgetoverhevelingen	0	3.658	0	3.658
Reserve kapitaallasten	0	690	0	690
Reserve Investeringsfonds Soc Domein	0	360	0	360
Totaal Bestemmingsreserves	53.879	34.844	4.635	84.089
Gerealiseerd resultaat 2023 resp. 2022	17.380	9.704	17.380	9.704
Eigen vermogen	5.762	70.671	26.606	49.828

Reserve grondexploitatie

Toelichting:

Deze reserve is ingesteld als weerstandsvermogen ten behoeve van nadelige bestemmingsplannen. De mutaties op de reserve grondexploitatie betreffen de administratief technische verwerking van het tussentijds winstnemen op de grondexploitaties en het resultaat, het positieve of negatieve saldo, van de planafsluitingen

Bedragen x €1.000

Reserve grondexploitatie	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	1.227	1.227	0

Reserve bomruiming

Toelichting:

Deze reserve is ingesteld voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit Wereldoorlog II binnen de diverse grondexploitaties. Daarnaast wordt deze ook ingezet ten behoeve van onderzoeks- en ruimingskosten conventionele explosieven binnen de kredieten/investeringen en de reguliere exploitatie. In deze reserve zijn in 2023 geen mutaties geweest.

Bedragen x €1.000

Reserve bomruiming	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	2.078	0	0	2.078

Reserve centrumtaken

Toelichting:

Deze reserve is in 2017 ingesteld (raadsvoorstel 765359) en is bedoeld om de overschotten op de middelen voor de Zeeuwse centrumgemeentetaken (Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang) beschikbaar te houden voor de Zeeuwse

taken BW, MO en VO.

De toevoeging aan de reserve Centrumtaken van € 13.500.000 is als volgt opgebouwd:

- Nadelige effect op vrouwenopvang en maatschappelijke opvang van € - 1.100.000.
- De ontvangen eigen bijdragen beschermd wonen waren € -500.000 lager dan begroot vanwege uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten.
- De kosten voor PGB's beschermd wonen waren € 400.000 lager dan begroot. Het budget is vanwege de uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten niet volledig benut.
- Voordeling effect van € 14.700.000 op de bestedingen van beschermd wonen over 2023.

De onttrekking van € 1.800.000 betreft de dekking voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.

Bedragen x €1.000

Reserve centrumtaken	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	35.624	14.505	1.804	48.325

Reserve frictiekosten algemeen

Toelichting:

Deze reserve is in 2019 gevormd bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 (RV 1120640 Jaarstukken 2018) voor een bedrag van € 1.183.000. De reserve is gevormd op basis van het artikel 12-rapport 2017-2018 waarin de inspecteur heeft aangegeven dat van het resterend frictiebudget uit 2017 een bestemmingsreserve Frictiekosten overig van € 1.200.000 mag worden gevormd voor frictiekosten voor de bezuinigingstrajecten. In 2023 is er geen uitname geweest.

Bedragen x €1.000

Reserve frictiekosten algemeen	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	834	0	0	834

Reserve revitalisering accommodaties

Toelichting:

Deze reserve is in 2019 (RV 1079290) gevormd. De reserve heeft als doel de uitvoering van het plan Revitalisering gemeentelijk Accommodatiebestand (majeur project) mogelijk te maken. De reserve wordt gevoed op basis van boekwinsten van de verkochte accommodaties die door het College wordt vastgesteld en middels een begrotingswijziging of via een P&C product aan de raad wordt voorgelegd. Verkoopkosten, sloopkosten en afboeking van boekwaardes worden onttrokken aan de reserve. In 2023 is een onttrekking ontstaan van €116.649 vanwege de sloopkosten en de afboeking van de boekwaarde van de Franciscusschool.

Bedragen x €1.000

Reserve revitalisering accommodaties	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	652	0	117	535

Reserve geluidsaneringen

Toelichting:

Deze reserve vormden wij in 2019 bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 (RV 1120640 Jaarstukken 2018) voor een bedrag van € 754.000 uit de vrijgevalen ISV-gelden. De reserve benutten we voor verplichtingen voor geluidsoverlast. We hebben de reserve in 2023 niet ingezet.

Bedragen x €1.000

Reserve geluidsaneringen	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	326	0	0	326

Reserve maritiem en/of cultureel historische evenementen/activiteiten

Toelichting:

Conform het raadsbesluit 1137935 is bij de vaststelling van de programmabegroting 2020 besloten tot vorming van deze reserve. De jaarlijkse dotering aan de reserve was bij aanvang € 25.000. Vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 is er vanaf 2023 een jaarlijkse extra dotering aan deze reserve van € 75.000. In 2023 is de reserve niet ingezet.

Bedragen x €1.000

Reserve maritiem en/of cultureel historische evenementen/activiteiten	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	100	0	100

Reserve Wind in de zeilen

Toelichting:

Met raadsvoorstel 1247548 besloot de raad bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 tot het vormen van de bestemmingsreserve wind in de zeilen (WIZ). Van de ontvangen middelen uit het compensatiepakket voor het niet verhuizen van de marinierskazerne naar Vlissingen, groot € 7.300.000, resteerde eind 2022 nog € 2.753.000. In 2023 hebben we het dividend Evides van € 605.370 aan de reserve toegevoegd conform besluit (1e Bestuursrapportage 2022). Uit de reserve hebben we conform het coalitieakkoord 2023 € 50.000 onttrokken voor aanleg van speelveldjes, € 19.879 voor onderhoud van speelveldjes, € 40.977 voor Veiligheid formatie integriteit / systemen, € 80.000 voor een extra wijkcoördinator, € 43.364 voor de jaarlijkse subsidiescan, €50.000 voor planvorming arsenaalgebied en € 690.000 om het gemeentelijk pand aan de Nieuwendijk 11 (Maritiem Museum Zeeland) inpandig uit te breiden en te verbouwen. Bij de begroting 2024 heeft de raad het amendement voor een nieuw kunstgrasveld aan de Irislaan aangenomen. Dit amendement hebben wij verwerkt in de jaarschijf 2024.

Bedragen x €1.000

Reserve Wind in de zeilen	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	2.753	605	974	2.384

Reserve organisatie doorontwikkeling

Toelichting:

Deze reserve is in 2021 gevormd bij de 2e bestuursrapportage, raadsbesluit 1343805. De reserve heeft als doel om incidentele en onvoorziene knelpunten in de gemeentelijke organisatie op te vangen en mag maximaal € 2.000.000 bedragen. In de 2e bestuursrapportage is er besloten een bedrag uit de onderuitputting personeelskosten te doteren aan deze reserve. Uiteindelijk is dit € 1.173.000 geworden. Daarnaast is in 2023 € 444.000 onttrokken ten behoeve van de doorontwikkeling van de organisatie.

Bedragen x €1.000

Reserve organisatie doorontwikkeling	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	1.137	1.173	444	1.866

Reserve transitievisie

Toelichting:

Deze reserve is in 2022 gevormd bij de 1e bestuursrapportage en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de transitievisie te reserveren. In 2023 waren er geen mutaties op deze reserve.

Bedragen x €1.000

Reserve transitievisie	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	543	0	0	543

Reserve Visserijkade

Toelichting:

De reserve is in 2022 gevormd bij de 1e Bestuursrapportage conform de Collegenota Kadeherstel Visserijkade. De reserve heeft als doel om de huuropbrengsten uit de verhuur van de visserijkade te reserveren voor dekking van het onderhoud van de Visserijkade. In 2022 is de eerste vernieuwing van de Visserijkade (K2) gereedgekomen. Conform de afspraken in de huurovereenkomst is een nieuwe huur berekend voor de vernieuwde kade, rekening houdend met de werkelijke investering. In 2023 is de huur voor de vernieuwde kade verhoogd en is een bedrag van € 366.000 (2022: € 259.000) toegevoegd aan de reserve.

Bedragen x €1.000

Reserve Visserijkade	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	259	366	4	621

Reserve GBE Aqua

Toelichting:

Als onderdeel van Wind in de Zeilen zijn de aandelen Evides voor € 380.000.000 ontvlochten uit PZEM (Nu ZEH= Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij) en overgenomen door een daar specifiek voor opgerichte BV GBE (=Gemeentelijk Bezit Evides) Aqua. Het dividend van ZEH dat we ontvangen (in 2023 bedroeg dat € 5.121.364) moeten wij als kapitaalstorting doorstorten voor de aflossing van de door GBE Aqua aangegane geldlening voor de aankoop van de aandelen Evides. Deze kapitaalstorting verantwoorden we als financieel vast actief in onze balans. Hiertegenover staat deze reserve die jaarlijks op gaat lopen totdat de lening van € 380.000.000, welke GBE Aqua is aangegaan, is afgelost. In onze balans ontstaat een financieel vast actief van € 22.000.000 (zijnde 5,76% van de waardering van GBE Aqua) waar deze bekleemde reserve tot eveneens € 22.000.000 tegenover komt te staan. Bij eventuele verkoop van GBE Aqua zouden deze middelen daadwerkelijk beschikbaar komen. De reserve GBE Aqua hebben we bij de 2e Bestuursrapportage 2022 gevormd.

Bedragen x €1.000

Reserve GBE Aqua	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	5.298	5.121	0	10.420

Reserve degeneratievergoeding glasvezel

Toelichting:

Wij hebben samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de glasvezelproviders. We maakten afspraken over herstel van de bestrating en het groen bij de aanleg van glasvezel. De oplevering van een aangelegd glasvezeltraject vindt pas plaats na goedkeuring door de gemeentelijk toezichthouder. De toezichthouder beoordeelt het opgeleverde straatwerk en laat indien nodig herstelwerkzaamheden opnieuw uitvoeren. Deze manier van werken zorgt ervoor dat we de veiligheid voor de weggebruikers borgen. Dit neemt niet weg dat er op termijn toch degeneratie van de bestrating kan optreden zoals verzakkingen waar de sleuven zijn gegraven. Om dit in de toekomst te kunnen herstellen innen wij dan ook degeneratiekosten waarmee wij later herstelwerkzaamheden kunnen uitvoeren. De degeneratie van de verharding de op termijn optreedt is niet goed voorspelbaar. Dit

maakt het lastig om een concrete plannen op te stellen voor uit te voeren herstelwerkzaamheden. Daarom hebben we ervoor gekozen om de in 2023 ontvangen degeneratievergoeding van € 487.000 in de hiervoor bestemde reserve te stoppen. Dit maakt het mogelijk om hier de degeneratie herstelwerkzaamheden in de toekomst mee te bekostigen. De hiervoor genoemde 10 jaar is daarbij een inschatting van de termijn waarbinnen we het meeste straatwerk zullen moeten herstellen. Is eerder herstel nodig dan kan dit uiteraard ook. Zo was hier ook sprake van in 2023 en onttrokken we hierom € 39.000 uit deze reserve.

Bedragen x €1.000

Reserve degeneratievergoeding glasvezel	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	1.110	487	39	1.559

Reserve omgevingswet

Toelichting:

De reserve omgevingswet is gevormd bij de 2e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2023 is in de 2e bestuursrapportage ingeschat dat € 300.000 niet zou worden ingezet. Dit is uiteindelijk € 111.989 lager uitgevallen, wat betekent dat € 188.011 aan de reserve is gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Reserve omgevingswet	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	1.001	188	0	1.189

Reserve stadslandgoed Nieuwerve

Toelichting:

De reserve Stadslandgoed Nieuwerve is gevormd bij de 1e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking zijn gesteld voor de planvorming van het Wind in de zeilen project JCV (Justitieel Complex Vlissingen) te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2023 is € 26.644 onttrokken als dekking voor de in de exploitatie gemaakte kosten, en is de eenmalige bijdrage van het Ministerie van justitie en veiligheid voor de ontwikkeling van het Stadslandgoed aan de reserve gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Reserve stadslandgoed Nieuwerve	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	250	2.400	27	2.623

Reserve opvang vluchtelingen

Toelichting:

De gemeente Vlissingen vangt sinds maart 2022 Oekraïense vluchtelingen op. Over 2023 was sprake van een stabiele bedbezetting van 176 opvangplekken, waarvoor compensatie wordt ontvangen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De totale kosten voor 2023 bedragen €2.200.000. Voor de rijksbijdrage gaan we uit van € 5.600.000. Het verschil van € 3.400.000 is toegevoegd aan de reserve.

In de Marinekazerne hebben we in 2023 vluchtelingen opgevangen. Daarnaast heeft in 2023 de afrekening plaatsgevonden van de noodopvang asielzoekers aan de Oosterhavenweg over de periode augustus tot en met december 2022. Het voordelige saldo hieruit is € 500.000 en wordt toegevoegd aan deze reserve.

Bedragen x €1.000

Reserve opvang vluchtelingen	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	2.014	3.963	0	5.977

Reserve kapitaallasten

Toelichting:

Met het raadsbesluit 2178587 is in 2023 besloten een reserve Kapitaallasten in te stellen en een bedrag van € 690.000 in 2023 toe te voegen aan deze reserve ten laste van de reserve Wind in de Zeilen. In 2023 is de reserve niet ingezet.

Bedragen x €1.000

Reserve kapitaallasten	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	690	0	690

Reserve budgetoverhevelingen

Toelichting:

Het doel van deze reserve is om de budgetten die we overhevelen naar het volgende jaar, via deze reserve te muteren. De voeding vanuit de exploitatie bedraagt per budgetoverheveling minimaal € 25.000 en betreft incidentele budgetten. Deze reserve heeft geen maximale looptijd en geen maximum plafond. Tot 2022 vonden de budgetoverhevelingen plaats via de algemene reserve en de reserve centrumtaken. Vanaf 2023 muteren we alle budgetoverhevelingen via de reserve budgetoverhevelingen. Hiermee belasten we de algemene reserve en de reserve centrumtaken niet. En ontstaat een zuiver inzicht in de omvang van de algemene reserve. In 2023 is, conform de 2e bestuursrapportage 2023, een bedrag van € 3.657.957 toegevoegd aan de reserve budgetoverhevelingen.

Bedragen x €1.000

Reserve budgetoverhevelingen	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	3.658	0	3.658

Reserve investeringsfonds sociaal domein

Toelichting:

Het doel van de reserve Investeringsfonds is tweeledig. Enerzijds wordt daarmee voor 2024 en 2025 invulling gegeven aan de opdrachten van de inspecteur ter realisatie van de taakstelling sociaal domein, zoals opgenomen in diens Inspectierapport 2021-2022. Anderzijds en voortvloeiend uit deze opdrachten wordt daarmee gewerkt aan een betere, meer structurele kostenbeheersing binnen het sociaal domein. De voeding aan deze reserve vindt vanuit de exploitatie plaats. De looptijd van deze reserve is tot eind 2025. In 2023 hebben we € 360.000 toegevoegd aan de reserve investeringsfonds sociaal.

Bedragen x €1.000

Reserve investeringsfonds sociaal domein	Stand per 01-01-2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	360	0	360

Nog te bestemmen resultaat

Jaarlijks wordt het uit de jaarrekening blijkende resultaat afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarstukken door de raad wordt hieraan een bestemming gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor toekomstige uitgaven, die in oorzakelijk verband staan tot het bedrijfsgebeuren uit de periode voorafgaand aan de balansdatum.

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

Hierbij kan het gaan om:

- Verplichtingen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten, of
- Op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden

Dit betreft ontvangen gelden van derden waarvoor en bestemming is aangegeven.

Onderhoudsvoorzieningen

Hierbij gaat het om kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en waarvan de oorzaak in het heden of verleden ligt en de lasten gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren worden verdeeld.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de voorzieningen en de reden waarom deze zijn gevormd.

Bedragen x € 1.000

Overzicht voorzieningen	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Verliesvoorziening grondexploitaties					
Verliesvoorziening grondexploitaties	4.219	0	0	1.857	2.362
Totaal	4.219	0	0	1.857	2.362
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenbijdragen wethouders (APPA)	3.970	82	274	0	3.779
Voorziening spaarverlof	847	355	0	0	1.202
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	232	0	62	81	89
Voorziening Regeling v Vervr. Uittred-RVU	0	85	0	0	85
Voorziening precario kabels en leidingen	3.835	0	0	0	3.835
Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek	263	0	19	88	156
Totaal	9.147	522	355	169	9.145
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening achterstallig onderhoud	6.072	357	0	1.406	5.023
Voorziening leges	350	0	0	70	280
Tariefegaliseringsvoorziening GRP	6.906	2.315	0	2.394	6.826
Egaliseringsvoorziening Afval	0	706	0	0	706
Totaal	13.328	3.377	0	3.871	12.835
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening groot onderhoud kades	0	598	0	0	598
Voorziening groot onderhoud accommodaties	0	916	0	0	916
Totaal	0	1.514	0	0	1.514
Totaal voorzieningen	26.694	5.414	355	5.897	25.856

Toelichting mutaties voorzieningen

Verliesvoorziening grondexploitaties

Toelichting:

Deze voorziening is gevormd ter financiële dekking van grondexploitatieplannen die in de toekomst, tijdens de planafsluiting, naar verwachting verliesgevend, negatief, zullen zijn. Voor een nadere toelichting, verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Bedragen x € 1.000

Verliesvoorziening grondexploitaties	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	4.219	0	0	1.857	2.362

Voorziening APPA (Ambtelijke Pensioenen Politieke Ambtsdragers)

Toelichting:

Deze voorziening is gevormd om te voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van wethouderspensioenen bij pensionering. De aanwending betreft de betaling van de pensioenbijdrage aan oud-wethouders van € 274.000. Vanwege een stijging in rekenrente, 2023 (3,16%) tegen 2022 (2,472%), was er een dotatie benodigd van € 82.000.

Bedragen x € 1.000

Voorziening pensioenbijdragen wethouders (APPA)	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	3.970	82	274	0	3.779

Voorziening spaarverlof

Toelichting:

De voorziening is conform de BBV gevormd voor de gespaarde verlofuren van de medewerkers. In 2023 betekende dit een dotatie van € 355.000

Bedragen x € 1.000

Voorziening spaarverlof	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	847	355	0	0	1.202

Voorziening wachtgeld oud-bestuurders

Toelichting:

Deze voorziening betreft de verplichtingen inzake het uitbetalen van wachtgeld aan oud-bestuurders conform het BBV. De aanwending 2023 betreft de uitbetaling van de wachtgeldverplichting van oud-bestuurders voor € 81.000. De voorziening blijkt bij herberekening te hoog te zijn als gevolg daarvan is er € 62.000 vrij gevallen.

Bedragen x € 1.000

Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	232	0	62	81	89

Voorziening achterstallig onderhoud

Toelichting:

Deze voorziening is in 2018 gevormd op basis van de aanvullende uitkering uit het gemeentefonds die de gemeente heeft gekregen in het kader van het artikel 12 traject met betrekking tot het boekjaar 2017. De inspecteur heeft deze middelen specifiek geormerkt voor werkzaamheden van een aantal kapitaalgoederen. De voorziening achterstallig onderhoud wegen art 12, de voorziening openbare verlichting, de voorziening onderhoud civiele kunstwerken en de voorziening achterstallig onderhoud kades art 12 horen bij deze groep van voorzieningen.

Voorziening Achterstallig Onderhoud Wegen (art 12)

De voorziening achterstallig onderhoud wegen is bedoeld voor het wegwerken van de achterstand wegen. In 2023 is een bedrag van € 1.137.000 onttrokken voor het grote project aan de Molenweg.

Voorziening Onderhoud Openbare Verlichting

In 2023 zijn de werkzaamheden ingepland voor het verduurzamen van de verlichting binnen de gemeente over een periode van drie jaar. De voorziening onderhoud openbare verlichting van € 67.000 zal in 2024 worden gebruikt wanneer het openbare verlichtingsplan zal worden uitgevoerd.

Voorziening Onderhoud Civiele Kunstwerken

De voorziening onderhoud civiele kunstwerken kent in 2023 geen dotaties of onttrekkingen.

Voorziening Achterstallig Onderhoud Kades (art 12)

De voorziening achterstallig onderhoud kades (art 12) heeft een dotatie van € 88.000 uit hoofde van een schade-uitkering van de verzekeringsmaatschappij bij het vernieuwen van de Albion kade.

Bedragen x € 1.000

Voorziening achterstallig onderhoud	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	6.072	357	0	1.406	5.023

Voorziening leges

In 2021 vormden we deze voorziening. Omdat wij dit jaar leges ontvingen voor een aantal grote projecten waarvoor het werk in latere jaren zou liggen. Hierdoor kon destijds vanuit de besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een voorziening gevormd worden. In 2023 is een deel van deze werkzaamheden uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000

Voorziening leges	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	350	0		70	280

Tariefegalisatievoorziening GRP

Toelichting:

In het kader van het nieuw verbreed rioleringsplan is gekozen om de achterstand van het onderhoud van de riolering volgens het nieuw VGRP in te lopen door gefaseerde extra investeringen in 14 jaar in combinatie met aanpassing van de tariefheffing en een tariefegalisatievoorziening.

De vermeerdering 2023 van € 2.314.900, betreft de toevoeging aan de voorziening, waarbij is uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De onttrekking van 2023 van € 2.314.900 betreft de vermindering van de activa riolering conform het door de raad vastgestelde plan.

Vanwege hogere kosten dan baten in de exploitatie voor het onderdeel riolering viel daarna een bedrag ten gunste van de exploitatie vrij van €79.475.

Bedragen x € 1.000

Tariefegalisatievoorziening GRP	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	6.906	2.315	0	2.394	6.826

Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

Toelichting:

Gemeenten dienen een voorziening te treffen wanneer medewerkers gebruik maken van de Regeling Vervroegd Uittreden. De verplichting voor deze medewerkers loopt tot aan de AOW datum. De rechten doorgerekend voor de medewerkers die hier gebruik van zijn gaan maken bedragen € 85.000

Bedragen x € 1.000

Voorziening Regeling v Vervr. Uittred-RVU	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	0	85	0	0	85

Voorziening precario kabels en leidingen

Toelichting:

Deze voorziening is in 2017 gevormd voor risico dat een gedeelte van de precario over kabels en leidingen wellicht niet kan worden geheven op basis van een uitspraak van het Hooggerechtshof. Met ingang van 1 januari 2022 is het wettelijk niet meer mogelijk een aanslag precario kabels en leidingen te heffen. Het gaat om de reeds geïnde precario over 2016 tot en met 2021 voor in totaal € 3.834.501 wat we wellicht moeten terugbetalen. Feitelijk is nu één procedure van toepassing, aangezien de gemeente Hulst als 'voorloper' fungeert. De huidige stand van zaken is dat de gemeente Hulst beroep heeft aangetekend en op dit moment is het wachten op de zittingsdatum bij het Hof. Gelet op de laatste informatie is de verwachting dat medio 2024 de uitspraak volgt.

Bedragen x € 1.000

Voorziening precario kabels en leidingen	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	3.835	0	0	0	3.835

Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek

Toelichting:

Deze voorziening is in 2017 gevormd voor verplichtingen uit hoofde van het afstoten van het pand 't Spui bibliotheek in het kader van de bezuinigingen van de bibliotheek en voor de uittreedson van de GR Muziekschool in het kader van bezuinigingen op cultuur. Het onderdeel muziekschool is volledig afgehandeld. De verkoop van het pand heeft plaatsgevonden eind 2022 en de afhandeling van de stichting Innovatie Bibliotheek Vlissingen in 2023. Dit deel van de voorziening is geheel afgehandeld in 2023 en leidde tot een vrijval van € 17.000. Het restant van de voorziening bestaat nu nog uit de salarisgarantie die is verstrekt aan het voormalige personeel van de bibliotheek Vlissingen. De kosten hiervan waren € 19.000 in 2023. Twee personeelsleden van de voormalige bibliotheek vallen in de toekomst niet meer onder de garantie. Hierdoor is er ook een vrijval van € 71.000. De voorziening frictiekosten zal vanaf 2024 verder gaan onder de naam voorziening salariskosten voormalig personeel bibliotheek Vlissingen.

Bedragen x € 1.000

Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Saldo	263	0	19	88	156

Egalisatievoorziening afval

De gemeente Vlissingen streeft naar 100% kostendekkendheid op de afvalstoffenheffing. De werkelijk gerealiseerde opbrengsten en kosten, zoals verantwoord in de jaarrekening, zijn in de praktijk niet altijd 100% kostendekkend.

Als bij de berekening van de afvalstoffenheffing op basis van de realisatie blijkt dat er een overschot is ontstaan, dan storten we dit overschot in de egalisatievoorziening afval. Hiermee vloeit het geld terug naar de burger.

Deze voorziening stellen we bij deze jaarrekening voor het eerst in. De voorziening is bedoeld voor het opvangen van grote fluctuaties in de kostenontwikkeling en verrekening met de tarieven in de toekomst.

De toelichting op het overschot bij deze jaarrekening is in paragraaf 5.7.1 'Toelichting programma leefbaarheid' opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Egalisatievoorziening Afval	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Egalisatievoorziening Afval	0	706	0	0	706

Voorziening groot onderhoud accommodaties en kades

In 2023 is gewerkt aan het Meer Jaren Onderhoud Programma (MJOP) Accommodaties en Kades. Om de kosten voor het onderhoud te kunnen egaliseren is in 2023 een Voorziening Groot Onderhoud Accommodaties en een Voorziening Groot Onderhoud Kades gevormd. In 2023 is de MJOP Accommodaties voorbereid voor de raad en heeft besluitvorming begin 2024 plaatsgevonden. Het niet gebruikte budget uit hoofde van het beheerplan accommodaties in 2023 voor groot onderhoud, zijnde € 916.175, is opgenomen in de voorziening groot onderhoud accommodaties. Het budget van het onderhoud beheer kades, zijnde € 597.800, is in het kader van de MJOP Kades overgeheveld naar de voorziening groot onderhoud kades.

Bedragen x € 1.000

Voorziening groot onderhoud accommodaties en kades	Stand per 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval/ herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-2023
Voorziening groot onderhoud kades	0	598	0	0	598
Voorziening groot onderhoud accommodaties	0	916	0	0	916
Saldo	0	1.514	0	0	1.514

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Onderstaand het verloop van de langlopende schulden.

Bedragen x € 1.000

	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Mutaties	Saldo 31-12-2023
Binnenlandse banken en overige fin. Instellingen	144.103	0	-40.302	0	103.802
Binnenlandse bedrijven	327	0	-41	0	286
Overige	791	0	0	42	833
Totaal	145.221	0	-40.342	42	104.921

De post overige betreft de FLO gelden voor het voormalig personeel van de SGB.

De rentelast van de onderhandse leningen in het huidige boekjaar bedroeg € 3,4 miljoen.

Vaste passiva

De passivazijde van de balans geeft aan hoe de bezittingen (activa) zijn gefinancierd.

In de toelichting hebben wij de algemene- en bestemmingsreserves vermeld. Ook staan daar de mutaties in de loop van het jaar per reserve.

Bedragen x € 1.000

	Algemene reserve	Bestemmings reserve	Gerealiseerd resultaat	Voorzieningen	Geldleningen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	-65.498	53.879		22.475	145.221	156.077
Toevoegingen	8.744	34.844	0	5.414	0	49.001
Onttrekkingen, aanwending of aflossing	-4.591	-4.635	0	-4.394	-40.300	-53.920
Bestemming resultaat 2022	17.380	0	0	0	0	17.380
Gerealiseerd resultaat 2023	0	0	9.704	0	0	9.704
Stand per 31 december 2023	-43.964	84.089	9.704	23.494	104.921	178.242

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000

Bedragen	2023	2022
Banksaldi	1.023	2.122
Overige schulden	9.112	7.366
Totaal	10.135	9.488

De post overige schulden betreft de algemene crediteuren.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

- De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume staan onder 'Nog te betalen bedragen'.
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk.
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen.
- De overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren.

Bedragen x € 1.000

	2023	2022
Nog te betalen bedragen	11.889	13.374
Voorschotten Rijk	30.996	26.842
Voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	42	83
Overige vooruitontvangen bedragen	1.093	1.209
Totaal	44.020	41.508

Voorschotbedragen Rijk

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen specificeren we als volgt:

Bedragen x € 1.000

Naam uitkering (Bedragen * € 1.000)	Saldo 2022	31-12-	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetalingen	Saldo 2023	31-12-
Rijk						
Won B Geluidsan. Paul Krugerstr. 2019		21	0		2	19
OAB 2019-2022		753	0		22	731
Won A geluidsan weigeraars Vlissingen 2019		47	0		13	34
Won B Geluidsan Gerbrandystraat 2020		72	0		29	43
Won B Geluidsan Koudekerkseweg 2020		33	0		12	21
Won B Geluidsan Pres Rooseveltln 2020		27	0		14	13
Won B Geluidsan Oost-Souburg 2020		91	0		0	91
Won B Geluidsan Overig 2020		22	0		0	22
WIZ fiche 1D ontwikkeling Kenniswerf		14.794	0		121	14.673
WIZ 1I Impuls werkzoekenden		832	0		0	832
WIZ 1F SPUK Stationsgebied		3.957	9		124	3.842
SPUK Toezicht en handhaving		75	0		75	0
SPUK COVID onderw vertragingen 21-23		163	0		0	163
EAW subs warmtetransitie		21	0		21	0
WIZ Aardgasvrije wijk		3.439	0		297	3.142
SPUK Verkeersmaatregelen 2022-2027		144	0		0	144
SiSa Won B Geluidsan Gerbrandystrt 2022		391	0		0	391
SiSa Won B Geluidsan Koudek.weg 2022		247	0		0	247
SiSa Won B Geluidsan Pres Rooseveltln 2022		352	0		0	352
Interegg subs Mobility Makers		9	0		9	0
Aanpak energie armoede 2022/2023		1.136	388		77	1.447
SPUK PI Huiselijk Geweld		37	0		37	0
SPUK inburgering		154	277		230	200
Okraïne opvang			164			164
BrSPUK23:gezondheid, sociale basis			323			323
SPUK onderwijsroutes 2023			78			78
VUO NPO gelden 2023			59			59
VO SPUK Kindertoeslagaffaire					49	-49
SPUK Lokaal preventie akk. 2021-2023		26	0		0	26
RVO Klimaat/Energiebel.		0	913		79	834
SPUK Lokale Aanpak Isolatie		0	1.741		0	1.741
Startbouwimpuls Kop Keersluis		0	387		0	387
Startbouwimpuls Admiraliteit		0	300		0	300
Startbouwimpuls Singel		0	726		0	726
		26.843	5.365		1.212	30.996
Niet-Rijk						
Prov.Zld. Subs.regioarrangement		83	0		41	42
		83	0		41	42
Totaal		26.925	5.365		1.253	31.038

Gewaarborgde geldleningen

De particulier gewaarborgde geldleningen (gemeentegaranties) zijn per 1 januari 1995 overgedragen aan de Stichting Waarborgfonds eigen woningen. De gemeente staat niet meer garant voor leningen afgesloten na die datum, tenzij bij de Stichting NHG een tekort ontstaat. De gemeenten zijn gezamenlijk gehouden dit tekort tot 50% aan te zuiveren. De gewaarborgde geldleningen bedragen op balansdatum 2023 € 558 miljoen. Hiervan is € 122 miljoen door waarborgfondsen gegarandeerd. Overigens staat de gemeente garant voor alle

overige leningen die door gemeenschappelijke regelingen worden aangegaan en hier wellicht niet zijn opgenomen. Over het verslagjaar zijn geen garanties opgevraagd.

Bedragen x € 1.000

Profiel	Organisatie	Aantal leningen	Borgstelling	Oorspronkelijke hoofdsom	Garantiebedrag 31-12-2023	Garantiebedrag 31-12-2022
1	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	25	100%	143.540	122.973	136.428
	Nationaal Restauratie Fonds	5	100%	206	112	133
2	Waarborgfonds voor de Sport	5	50%	569	64	79
3	Gemeentelijke Hypotheek Garantie	63	100%	4.548	1.165	1.252
	Stadsgewestelijk Zwembad	1	50%	16.000	8.551	9.107
	WarmCO2, voorheen Zeeland Seaports	2	100%	65.000	65.000	65.000
4	North Sea Port, voorheen Zeeland Seaports	div	100%	620.631	360.000	380.000
5	Overige met recht hypotheek	3	100%	517	343	355
6	Overige onbekend of met recht hypotheek	1	100%	41	3	4
Totaal		105		851.052	558.211	592.358

Toelichting risicoprofielen

1. Garantiefonds waarbij er sprake is van een zeer geringe kans op aanspraak borgstelling gemeente. Hier onder vallen het WSW (eventueel renteloze lening) en het NRF (maximale financiering is 75% van de executiewaarde en recht van hypotheek is gevestigd ten gunste van het NRF).
2. Garantiefonds welke het risico niet volledig voor rekening neemt van het garantiefonds. Hiertoe behoort het Waarborgfonds voor de Sport. Deze financiert 50% met een maximum van € 226.000.
3. Gemeentelijke hypotheekgarantie. Deze is verstrekt tot 01-01-1995. In verband met de grote stijging van de waarde van de onderpanden is het risico op verlies gemeentegarantie bij deze groep erg klein.
4. Afgegeven garantie aan gemeenschappelijke regelingen waarvan de gemeente zelf onderdeel uitmaakt. Tussen de garanten (gemeenten Borsele, Vlissingen en Terneuzen, en de provincie Zeeland) en havenbedrijf North Sea Port bestaat echter al jaren een garantieovereenkomst; de laatste is van 2019. In die garantieovereenkomst is een jaarlijks garantieplafond afgesproken. In de garantieovereenkomst is bepaald dat North Sea Port nooit meer dan het jaarlijkse garantieplafond aan leningen mag opnemen.
5. Afgegeven garanties zonder gebruik te maken van een waarborgfonds, maar waar de borg maximaal 80% is van de executiewaarde en het recht van hypotheek is gevestigd op naam van de geldgevende instantie of op naam van de gemeente.
6. Overige afgegeven garanties.

Overige rechten en verplichtingen, niet in de balans opgenomen

In de balans zijn de volgende rechten en verplichtingen niet opgenomen:

- Op basis van het artikel 12-rapport Vlissingen 2017-2018 heeft de beheerder van het gemeentefonds een beschikking afgegeven op basis waarvan voor de periode 2019-2029 de volgende aanvullende uitkeringen via algemene uitkering zijn en worden verstrekt:
 - 2019: € 13.286.000;
 - 2020 t/m 2027: € 7.000.000 per jaar;
 - 2028: € 4.805.000.
Ook zijn en worden aanvullende uitkeringen verstrekt voor de tekorten sociaal domein voor de jaren 2020 tot en met 2022. Als gemeente dienen we in de periode 2020-2029 per jaar een passende bijdrage te leveren aan de sanering van de algemene reserve ter hoogte van circa € 1,7 miljoen (excl. inflatie). Zolang we een artikel 12-uitkering uit het gemeentefonds ontvangen, blijft overigens de artikel 12-status van kracht.
- Wij hebben operational leaseverplichtingen voor hardware. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 1.119.954 voor 2023 aflopend tot nihil in 2027.
- Wij hebben leaseverplichtingen voor het wagenpark voor een bedrag van € 80.000.
- De stichting Maritieme Activiteiten 'De Ruijter' heeft een geldbedrag ad € 356.217,47 beschikbaar gesteld voor de aankoop van het zogeheten Lampinshuis aan de Nieuwedijk te Vlissingen ten einde dit complex te kunnen laten inrichten als maritiem museum. De stichting heeft dit bedrag ter beschikking gesteld onder een aantal voorwaarden. Aan deze voorwaarden is voldaan met uitzondering van de voorwaarde om de gehele gemeentelijke maritieme collectie minimaal tot 21 september 2052 onder te brengen in het Maritiem Muzeum Zeeland. Het beschikbaar gestelde bedrag is beschikbaar voor de duur van 50 jaar. Met ingang van de openingsdatum valt jaarlijks 2% vrij, zijnde € 7.124. De latente verplichting bedraagt derhalve op 31-12-2023: € 199.407 (2022: € 206.531).
- Wij hebben een huurverplichting bij L'escaut voor de huur van de Combinatie voor de periode van 18 november 2011 tot en met 17 november 2061. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 877.000 (prijspeil 2023).
- Wij hebben een huurverplichting bij Zeeuwsland voor de huur van het Kroonjuweel voor de periode van 8 juni 2011 tot en met 8 augustus 2051. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 667.000 (prijspeil 2023). Ook hebben we een huurverplichting voor het pand Westerbaan 2, deze bedraagt € 90.000 (prijspeil 2023)
- Wij hebben een huurverplichting bij Orionis voor de huur van een bedrijfsruimte in het pand van Orionis voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2018 met stilzwijgende verlenging. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 126.000 (prijspeil 2023).
- Wij hebben een kredietlimiet bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor een bedrag van € 9 miljoen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

5.5 Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19 lid c en artikel 28 lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bevat de toelichting op de programmarekening ten minste een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Baten en lasten voortkomende uit éénmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (eenmalige) onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Als definitie van het begrip 'incidenteel' is, conform de toelichting op artikel 19, lid c, uitgegaan van lasten en baten die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk
LASTEN	
<i>Programma leefbaarheid</i>	
<i>Programma aantrekkelijke stad</i>	
<i>Programma sociale samenhang</i>	
Artikel 12 projectbudget	1.040
<i>Programma bestuur</i>	
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	301
Voorziening spaarverlof	355
Voorziening Regeling v.vervroegd uittreidend (RVU)	85
Incidentele lasten	1.781
Toevoegingen reserves	0
Totaal lasten	1.781
BATEN	
<i>Programma leefbaarheid</i>	
<i>Programma aantrekkelijke stad</i>	
Vrijval grondexploitatie	1.230
Winstneming en herzieningen grondexploitatie	1.189
<i>Programma sociale samenhang</i>	
<i>Programma bestuur</i>	
Vrijval Voorziening Appa	274
Vrijval Voorziening oud-bestuurders	62
Incidentele baten	2.755
Onttrekking reserves	0
Totaal baten	2.755
Saldo baten en lasten incidenteel	-974

5.6 Onvoorziene uitgaven en Wet Normering Topinkomens (WNT)

Onvoorziene uitgaven

Niet van toepassing

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Bedragen x € 1	drs R.D.A. Wiskerke	F. Vermeulen
Functiegegevens	directeur/ secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	geheel 2023	geheel 2023
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,90
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging:		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.765	92.298
Beloningen betaalbaar op termijn	21.562	14.845
Subtotaal	157.327	107.143
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	200.700
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	157.327	107.143
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	drs R.D.A. Wiskerke	F. Vermeulen
Functiegegevens	directeur/ secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	geheel 2022	geheel 2022
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,90
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging:		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.178	84.832
Beloningen betaalbaar op termijn	21.808	14.691
Subtotaal	140.986	99.523
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	194.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	140.986	99.523
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

5.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

5.7.1 Toelichting programma leefbaarheid

Overzicht taakvelden programma leefbaarheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 1 Leefbaarheid									
0.63 Parkeerbelasting	487	2.451	-1.963	391	2.277	-1.886	97	174	-77
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.775	1.088	2.687	3.775	1.088	2.687	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.006	0	2.006	1.984	132	1.851	22	-132	154
2.1 Verkeer en vervoer	10.609	1.033	9.576	10.492	1.425	9.067	117	-392	509
2.2 Parkeren	939	710	230	1.294	723	570	-354	-14	-341
2.3 Recreatieve havens	33	35	-2	1	44	-43	31	-9	41
2.4 Economische havens en waterwegen	1.107	421	687	1.010	470	541	97	-49	146
4.2 Onderwijshuisvesting	4.329	561	3.768	4.814	333	4.481	-486	228	-713
5.2 Sportaccommodaties	2.633	1.150	1.483	2.714	1.060	1.654	-81	90	-171
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	4.343	349	3.994	4.141	306	3.835	202	43	159
7.2 Riolering	4.661	6.403	-1.742	4.917	6.561	-1.644	-256	-157	-98
7.3 Afval	5.270	8.591	-3.321	5.808	8.593	-2.785	-537	-2	-535
7.4 Milieubeheer	2.836	955	1.881	2.343	474	1.869	493	481	12
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	601	601	0	617	546	71	-16	55	-71
Totaal Prog 1 Leefbaarheid	43.629	24.347	19.282	44.301	24.033	20.268	-671	314	-985

Mutaties reserves programma leefbaarheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves									
630701 Reserve bomruiming	10	0	10	0	0	0	10	0	10
630805 Bestemmingsreserve Visserijkade	20	337	317	4	366	362	16	-29	-45
630806 Res Degeneratievergoeding Glasvezel	40	514	474	39	487	449	1	26	25
Totaal 0.10 Mutaties reserves	70	851	781	43	854	811	27	-3	-29

Toelichting taakveld 0.63 Parkeerbelasting

- € 58.000 tekort baten maaiveld parkeren: Er zijn in 2023 minder parkeerbonnen geschreven, dit komt omdat het online parkeervergunninghouders systeem het eerste kwartaal 2023 storingen gaf, waardoor mensen onterecht een bekeuring kregen. Daarnaast worden de boa's steeds breder ingezet (evenementen, meldingen, Politie, overlast jeugd ed.).

- € 120.000 tekort baten vergunning parkeren: er was in de begroting 2023 rekening gehouden met de implementatie van het nieuwe parkeerbeleid in 2023. De implementatie is verzet naar 2024 waardoor de geraamde baten niet zijn gerealiseerd.
- € 80.000 overschot lasten maaiveld parkeren: in 2024 is het begrote bedrag aan inhuur niet benut. Dit komt doordat er verschillende medewerkers vanuit Orionis met pensioen zijn gegaan en deze medewerkers nog niet vervangen zijn.
- € 21.000 overschot door diverse kleine onderschrijdingen.

Toelichting taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Het resultaat op taakveld 1.2 bedraagt € 154.000 positief. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 51.000 Stadstoezicht: In 2023 is er een medewerker met pensioen gegaan, hierna waren er gelijke koppels en is er dus niet voor gekozen om nog een extra medewerker te huren. In de komende jaren wordt het taken pakket van de Boa flink uitgebreid en wordt de betaald parkeerzone in Vlissingen ook groter, hierdoor zal er wel een beroep worden gedaan op het inhuur budget. Verder is er een bedrag ontvangen voor de handhaving van de quarantaine plicht iets waar in 2022 extra inzet van de Boa's voor nodig was maar in 2023 niet meer van toepassing was.
- € 38.000. We ontvingen in 2023 een bedrag van € 38.000 voor de BTW compensatie Taskforce Zeeland over de periode 2012-2019.
- € 65.000 voor diverse kleine onderschrijdingen.

Toelichting taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer hadden we een totaal overschot van € 509.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 96.000 Wegbeheer - Bruggen: Voor de bediening van De Dokbrug wordt gebruik gemaakt van verouderde software. Het onderhoud aan deze brug wordt door de Provincie uitgevoerd. Het vervangen van deze software hadden zij in hun meerjarenonderhoudsplan staan voor het jaar 2022. Door capaciteitstekort is dit project bij de Provincie een paar keer doorgeschoven. De aanbesteding van het project vond in 2023 plaats, maar de uitvoering van het project heeft niet meer in 2023 plaats kunnen vinden.
- € 181.000 Wegonderhoud - open verhardingen: We ontvingen in 2023 meer opbrengsten voor het straatwerk.
- € 243.000 Wegonderhoud - gesloten verhardingen: Door vertraging in de voorbereiding (onder andere afstemming met nutsbedrijven) kon het budget voor wegonderhoud niet volledig benut worden.
- € 68.000 Structureel wegonderhoud: Op de aanbesteding van asfaltproject Zuidbeekseweg en Koudekerkseweg hadden we van beiden een lagere inschrijving dan begroot. Het voordeel was deels aan extra werkzaamheden uitgegeven, zoals de herbestrating van parkeerterrein Hofje de Pauw, maar kon uiteindelijk niet volledig benut worden.
- € 81.000 Beheerskosten areaal: De omzetting van applicaties voor het areaal liep in de tijd uit. Hierom was het budget niet volledig besteed in 2023.

- € 169.000 Leges Glasvezel: We ontvingen in 2023 meer legesopbrengsten voor het glasvezel dan dat er in eerste instantie rekening mee was gehouden.
- € 56.000 Dierenoverlast: De effecten van de aanhoudende vogelgriep en daarmee samenhangend het ruimen van dode vogels voor Vlissingen zijn meegevallen. Hierdoor hadden we de hiervoor gereserveerde budgetten incidenteel minder nodig in 2023.
- € 32.000 Verkeersregelininstallaties en verkeersregulering: We ontvingen in 2023 schadevergoedingen welke we niet begroot hadden.
- € 54.000 Verkeersveiligheid: Vanwege personele wisselingen is ervoor gekozen de uitvoering van het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) intern op te pakken en niet meer uit te besteden aan derden. Het geraamde budget ten behoeve van het GVVP is daardoor niet volledig benut.
- € 19.000 Straatreiniging: We hielden in 2023 nog rekening met wat extra kosten (o.a. kleinere accessoires) voor twee auto's die van plan waren aan te schaffen in 2023. De aanschaf van deze twee auto's is doorgeschoven naar 2024. Hierdoor was het hiervoor gereserveerde budget niet meer nodig.
- € 9.000 door overige diverse kleinere voordelen.

Verder waren er ook nadelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 499.000 Openbare Verlichting: Het onderhoudsbudget overschreden we in 2023 door extra onderhoud wegens projecten uit 2024 die we aan het eind van het jaar naar voren gehaald hebben. Er waren projecten gestart in 2022 welke pas afgerond waren in 2023 wegens vertragende levering materialen en doorgeschoven werk. Daarnaast waren ook alvast onderhoudskosten gemaakt ter voorbereiding op projecten die in 2024 starten met uitvoering.

Toelichting taakveld 2.2 Parkeren

Onderhoud parkeergarage: in 2023 is er groot onderhoud gepleegd aan de garage Scheldeplein, Het onderhoudsbudget hiervan zat in het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.

Toelichting taakveld 2.3 Recreatieve havens

€ 41.000 Beheer (jacht) haven en kades Scheldekwartier: er is weinig klein onderhoud en/of ad-hoc reparaties nodig geweest. Door doorberekening van energiekosten en terugbetaling aan energievoorschotten ook nog over 2022 zijn er per saldo meer energiekosten binnengekomen dan betaald in 2023. Samen met de inkomsten van passanten/riviercruiseschepen aan de Albionkade is 2023 hierdoor afgesloten met een positief saldo van ca. €41.000.

Toelichting taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen

Op taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen hadden we een totaal overschot van € 146.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 52.000 Onderhoud fonteinen - vijvers: We verstrekten verschillende opdrachten voor het aanpassen en vervangen van kasten voor in november 2023. De uitvoering hiervan kon niet in 2023 plaats vinden door het niet op tijd leveren van de benodigde materialen.
- € 24.000 Onderhoud baggerwerkzaamheden: Met het Waterschap hebben we een overeenkomst over de verrekening van de kosten rondom de onderhoudswerkzaamheden van de watergangen. De facturatie aan het Waterschap

van 2022 is per abuis in 2023 terecht gekomen. Hierdoor ontvingen we in 2023 meer dan begroot was.

- € 38.000 Achterstallig onderhoud visserijkades: Er is voor € 16.000 minder onderhoud gepleegd omdat het MJOP (meerjaren onderhoudsplan) nog niet gereed/vastgesteld was/is. Dit is de planning voor uitvoering van het groot en achterstallig onderhoud die vanaf 2024 in uitvoering zal gaan. Er zijn ook weinig werkzaamheden t.b.v. klein onderhoud uitgevoerd en ad-hoc reparaties nodig geweest. De indexatie van de huurprijzen was voor 2023 hoger dan begroot, ook is er i.v.m. vernieuwing van een gedeelte van de Visserijkade een herziene/hogere huurprijs ingegaan met als resultaat € 22.000 hogere inkomsten.
- € 25.000 Achterstallig onderhoud havens: Er zijn geen werkzaamheden t.b.v. klein onderhoud uitgevoerd en ad-hoc reparaties nodig geweest.
- € 7.000 door overige diverse kleinere overschotten.

Toelichting taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Op taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting hadden we een totaal tekort van € 713.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande nadelen:

- € 362.000 De Combinatie en het Kroonjuweel (gebouw): In 2023 was er veel onderhoud verricht aan de schoolgebouwen. De grote kosten waren vooral het vervangen van de verlichting en zonnewering bij De Combinatie. Het onderhoudsbudget hiervan zat in het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.
- € 107.000 Diverse gymlokalen en sportzalen: Ook op de diverse gymlokalen en sportzalen was er veel onderhoud verricht. Het onderhoudsbudget hiervan zat in het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.
- € 136.000 Voortgezet onderwijs huisvesting: Er was een overschrijding op de kapitaallasten. Dit kwam doordat de investeringen, die gekoppeld waren aan de afschrijvingssoort annuïteit, in eerste instantie geen afschrijvingen genereerde wegens de omslagrente van 0.00%. Hierom raamden we in de 2e bestuursrapportage 2023 deze activa af. Aan het eind van het jaar constateerden we dat dit onjuist was en was het alsnog gelukt om van de kredieten van dit type alsnog afschrijvingen te laten berekenen en boeken.
- € 200.000 Primair onderwijs huisvesting: Bij de beoordeling van de boekwaardes bij de jaarrekening zagen we dat een aantal boekwaardes nog niet afgewaardeerd waren. Het gaat om een drietal onderwerpen. In 2022 is het pand van de Burcht gesloopt. In 2023 is de grond hiervan verkocht. Daardoor werd de grond hiervan afgewaardeerd. Dit geldt ook voor de grond van de voormalige Franciscusschool. Er was uiteindelijk geen bestemming gevonden voor het perceel. Het blijft voorlopig openbaar groen. Daarnaast waren de begeleiding en de aanbesteding van de scholen Souburg-zuid onterecht geactiveerd. De kosten hiervan hadden we hierom afgewaardeerd. Deze kosten hadden we niet opgenomen in de begroting.

Verder waren er ook voordelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 74.000 De Combinatie en Het Kroonjuweel (school): De inkomsten onderwijs waren hoger door een gewijzigde basisvergoeding, wegens het wegvallen van de oude materiële instandhouding (MI-vergoeding). Verder verklaart de hoge

onderwijsindexering van 11,7% in 2023 ook een deel van deze hoger ontvangen vergoeding van de scholen.

- € 18.000 door overige diverse kleinere overschotten.

Toelichting taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Op taakveld 5.2 Sportaccommodaties hadden we een totaal tekort van € 171.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande nadelen:

- € 205.000 Sporthallen Baskenburg en Oost-Souburg: Op de diverse sporthallen was er veel onderhoud verricht. Deze kosten dekken we uit het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.
- € 52.000 Sportaccommodaties binnensport algemeen: We hadden hier een huuropbrengst begroot, welke niet gerealiseerd is. De huuropbrengsten boekten we per locatie en niet meer op de algemene post. De begroting was hier niet meer tijdig op aangepast. In de begroting 2024 wordt deze hierop geactualiseerd.
- € 69.000 Sportcomplex Oost-Souburg: We hadden hier een hogere huuropbrengst begroot. Door de verschuiving van huurders tussen de verschillende complexen (wegens sluiting van een aantal sportcomplexen) hadden we niet meer tijdig de begroting hierop aan kunnen passen.
- € 17.000 door overige diverse kleinere tekorten.

Verder waren er ook voordelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 172.000 Buitensportaccommodaties algemeen: Met ingang van 1 januari 2019 is de verruimde BTW-sportvrijstelling in werking getreden. De wijziging van de BTW-sportvrijstelling heeft nadelige BTW-gevolgen voor de exploitatielasten van (gemeentelijke) sportaccommodaties. Met deze regeling wordt het BTW nadeel zoveel mogelijk gecompenseerd. De kanttekening hierbij is dat alleen lasten ingediend kunnen worden die onder het BTW regime vallen en dat de afrekening in het jaar daaropvolgend plaats vindt. Daarnaast was het onderhoudsbudget minder besteed, omdat deze minder op de algemene post geboekt werden en meer op de posten van de individuele accommodaties. Daarbij is er meer werk uitgevoerd vanuit het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), zie hiervoor de toelichting bij taakveld 6.1, waardoor op deze post minder regulier onderhoud uitgevoerd hoefde te worden.

Toelichting taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Op taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie hadden we een totaal overschot van € 159.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 141.000 Onderhoud openbaar groen algemeen: De markt had vorig jaar en ook dit jaar moeite met het tijdig leveren van materialen. Dit zag je terug aan de langere levertijden. Hierdoor liepen werkzaamheden vertraging op en kon het niet meer in 2023 verricht worden. Verder is het onderhoud op het openbaar groen voor een groot deel afhankelijk van het weer. Het weer bepaalt of het een groeizaam seizoen is. De inhuur is hier ook op afgestemd. Tenslotte waren er ook veel investeringsprojecten in de stad. Hierdoor viel (tijdelijk) een deel van het onderhoud weg.
- € 104.000 Aanleg nieuw groen: We reserveerden budget voor werk aan het Koopmansvoetpad en de A. Gogelweg. Dit werk kon niet uitgevoerd worden, omdat de hiervoor benodigde hoogwerker in december niet meer beschikbaar bleek.
- € 18.000 door overige diverse kleinere overschotten.

Verder waren er ook nadelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 63.000 Project aanpak illegaal in gebruik genomen groen: Momenteel heeft het project illegaal groen vertraging opgelopen omdat de randvoorwaarden v.w.b. het kostenneutraal uitvoeren van dit project nog niet op orde zijn. Dit heeft enerzijds te maken met de actualisatie van de hoofdgroepstructuur en anderzijds doordat de in het Eiffelrapport opgenomen verkoopscenario's mogelijk niet haalbaar zijn. Dit heeft ertoe geleid dat er op dit moment nauwelijks gronden verkocht konden worden.
- € 41.000 Stranden: Het nadeel op stranden is ontstaan door een verlaging van de baten in verband met een verrekening van kosten. Deze verrekening van kosten hadden ook al in de jaren 2021 en 2022 plaatsgevonden.

Toelichting taakveld 7.2 Riolering

Op taakveld 7.2 Riolering hadden we een totaal tekort van € 98.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande nadelen:

- € 166.000 Doelmatig onderhoud riool: De overschrijding werd veroorzaakt door kosten die ontstaan zijn door een calamiteit. In de Roerstraat, waar 5 jaar geleden de riolering vervangen was, bleek de bodem te gaan verzakken. De daaruit volgende schade moest gerepareerd worden. De oplossing was een nieuw stuk riolering. Daarnaast hebben we nog een nabetaling factuur over 2022 ontvangen. De crediteur was deze vergeten te factureren.
- € 19.000 door overige diverse kleinere tekorten.

Verder waren er ook voordelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 87.000 Rioolheffing: We ontvingen hierop extra inkomsten. Dit werd veroorzaakt door extra areaal uitbreiding. Dit werkt door in zowel de opbrengsten voor het eigendom als voor het gebruik. Daarnaast was het waterverbruik hoger dan de voorgaande jaren.

Toelichting taakveld 7.3 Afval

In 2023 hadden we een financieel voordeel op taakveld afval van € 620.000. Dit is inclusief het voordeel van eerdere begrotingswijzigingen zoals dat van OLAZ van € 449.000 welke we eerder in het jaar al verwerkten.

Omdat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet zijn, hebben we deze opnieuw berekend aan de hand van de werkelijke kosten en opbrengsten. Deze berekening is inclusief kostentoerekening van overhead, btw en de kosten voor de Samenwerking Belastingen welke niet op taakveld afval verantwoord worden. Na deze berekening wordt het totale voordeel € 706.000.

Het voordeel is ontstaan door verschillende componenten. De grootste hiervan waren de gedeeltelijke vrijval van de kapitaallasten, lagere kosten voor de milieustraat en lagere kosten op restafval (en grofvuil).

- De gedeeltelijke vrijval van de kapitaallasten werd veroorzaakt door al afgesloten kredieten waarvan de werkelijke kosten lager waren dan begroot en door de kredieten waarvan we begroot hadden dat deze in 2022 afgerond waren. De nog niet afgeronde kredieten genereren nog geen kapitaallasten. Dat is, conform de financiële verordening, pas vanaf het jaar na afronding.
- Daarnaast ontvingen we in 2023 de begrotingswijziging van OLAZ welke we in de loop van het jaar al verlaagd hadden in onze begroting 2023. Hierin was aangegeven dat tarieven per inwoner voor de milieustraat verlaagd zijn. Dit werd kwam voornamelijk door de verlaging van het verwerkingstarief van A/B hout. Daarnaast ontvingen we een positieve afrekening van de jaarrekening 2022 van OLAZ.

- Ten slotte daalden de kosten op rest restafval. Dit is in lijn met het grondstoffenbeleid waar we het restafval willen verminderen.

Dit voordeel willen we met ingang van deze jaarstukken storten in een nieuwe egalisatievoorziening, zodat we deze in de toekomst kunnen gebruiken als dekking bij de berekening van de afvalstoffenheffing. Hiermee vloeit het geld terug naar de burger.

Omdat we de eerdere begrotingswijziging zoals dit van OLAZ al eerder afraamden op de begroting en een deel van de kosten (bijdrage samenwerking belastingen, btw en overhead) niet op dit taakveld verantwoord worden, laat dit taakveld door de boeking van de voorziening een negatief bedrag zien in de tabel hierboven. Door de boeking van de voorziening, verwerken we de voordelen uit de begrotingswijzigingen niet meer ten gunste van het rekeningresultaat, maar ten gunste van de voorziening zodat het terugvloeit naar de burger.

Toelichting taakveld 7.4 Milieubeheer

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Op taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria hadden we een totaal tekort van € 71.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande nadelen:

- € 55.000 op Baten begraafplaatsrechten: De begroting baseerden we op de cijfers in het verleden met daarbovenop de bijbehorende indexatie. In 2023 waren de sterftcijfers lager dan de jaren ervoor. Dit was hoogstwaarschijnlijk te verklaren door Corona in de jaren ervoor. Deze inkomsten zijn daarnaast ook afhankelijk van de verlenging van de begraafrechten. Wanneer ervoor gekozen wordt om deze rechten niet te verlengen, is de opbrengst vanzelfsprekend ook lager. Dit kan jaarlijks fluctueren.
- € 16.000 op onderhoud begraafplaatsen: Het dak van de aula aan de Noorderbegraafplaats is onderhouden in 2023. Het onderhoudsbudget hiervan zat in het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P1

Reserve Degeneratievergoeding Glasvezel:

We storten € 26.000 minder in de reserve doordat het de aanleg van glasvezel op bedrijventerrein Vrijburg doorgeschoven is. We gingen ervan uit dat we deze degeneratievergoeding eind 2023 nog zouden ontvangen. De werkzaamheden waren echter nog niet volledig afgerond en daarom ontvangen we de vergoeding ook pas later.

5.7.2 Toelichting programma aantrekkelijke stad

Overzicht taakvelden programma aantrekkelijke stad

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 2 Aantrekkelijke Stad									
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	147	6	141	149	1	148	-2	5	-7
3.1 Economische ontwikkeling	625	120	505	632	125	507	-7	-5	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.761	2.083	1.679	1.817	1.205	612	1.944	878	1.067
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	182	160	22	180	152	28	3	8	-6
3.4 Economische promotie	1.052	242	810	864	260	604	188	-18	206
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	704	42	663	587	42	545	118	0	118
5.4 Musea	898	15	882	982	23	960	-85	-7	-77
5.5 Cultureel erfgoed	323	15	308	300	24	276	23	-10	32
5.6 Media	784	45	740	764	133	631	20	-88	108
8.1 Ruimtelijke ordening	1.927	798	1.129	2.270	3.568	-1.298	-343	-2.770	2.427
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerr.)	22.133	28.640	-6.507	14.152	22.249	-8.097	7.981	6.391	1.590
8.3 Wonen en bouwen	2.949	965	1.984	3.027	1.190	1.837	-78	-225	148
Totaal Prog 2 Aantrekkelijke Stad	35.486	33.129	2.358	25.723	28.970	-3.247	9.763	4.159	5.604

Mutaties reserves programma aantrekkelijke stad

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves									
630403 Reserve Grondexploitatie	0	0	0	1.247	1.247	0	-1.247	-1.247	0
630404 Reserve Wind in de zeilen	740	244	-496	974	605	-369	-234	-361	-127
630405 Reserve Omgevingswet	0	300	300	0	188	188	0	112	112
630406 Reserve Stadslandgoed Nieuwerve	0	50	50	27	2.400	2.373	-27	-2.350	-2.323
630902 Reserve kapitaallasten programma 2	0	690	690	0	690	690	0	0	0
631004 Res marit en/of cult hist evenem/act	0	100	100	0	100	100	0	0	0
Totaal 0.10 Mutaties reserves	740	1.384	644	2.247	5.230	2.983	-1.507	-3.846	-2.339

Toelichting taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 3.2 Bedrijvenloket en bedr.regeling

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 4.7 paragraaf grondbeleid.

Toelichting taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 3.4 Economische promotie

Het voordeel van € 206.000 op dit taakveld is het gevolg van:

- 2023 betrof het startjaar van Citymarketing. Het overschot van €135.000 is ontstaan doordat de geplande uitvoeringsmaatregelen voor de ontwikkeling van het Citymarketing platform (website/ content) en de huisstijl in het laatste kwartaal van 2023 zijn opgestart. Deze uitvoeringsactiviteiten worden begin 2024 afgerond. In 2024 wordt het volledige budget van citymarketing benut.
- De onderbesteding van € 75.000 binnen het onderdeel toerisme is de openstaande vacature van beleidsmedewerker toerisme later ingevuld. Hierdoor zijn activiteiten niet in gang gezet en/of doorgeschoven naar een later tijdstip. Daarnaast is binnen de afdeling veel tijd besteed aan de situatie rondom de Cultuurwerf zodat er minder tijd was voor andere werkzaamheden. Dit betreft een incidenteel voordeel.

Toelichting taakveld 5.3 Cultuurpresent, prod .en -part.

Op taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie hadden we een totaal overschot van € 118.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 44.000 Onderhoud kunst en objecten: Hierop worden de onderhoudskosten van de Scheldekraan geboekt. Voor de onderhoudskosten van de Scheldekraan geldt dat de grote onderhoudskosten vaak in een piekmoment komen. In 2023 was dit moment er niet.
- € 33.000 Kunst en cultuur: € 30.000 was beschikbaar om nieuwe huisvesting voor de Piek te onderzoeken. Dit vraagstuk is meegenomen in het onderzoek huisvesting Machinefabriek. Daar zijn de kosten ook gemaakt en verantwoord. € 3.000 overig voordeel.
- € 25.000 Kennisfonds: Als gevolg van de situatie rondom de Cultuurwerf was er geen tijd en capaciteit over om kennisbijeenkomsten/activiteiten/ondersteuning te organiseren. Voor 2023 betreft het een incidenteel nadeel.
- € 11.000 Investeringsfonds: Besteding van deze middelen is jaarlijks afhankelijk of er door organisaties een beroep op wordt gedaan. In 2023 was dit niet het geval.
- € 5.000 overige diverse kleinere voordelen.

Toelichting taakveld 5.4 Musea

Op taakveld 5.4 Musea hadden we een totaal tekort van € 77.000. Dit werd veroorzaakt door het onderstaande nadeel:

- €77.000 MuZEEum: Er was een overschrijding op de kapitaallasten. Dit kwam doordat de investeringen, die gekoppeld waren aan de afschrijvingssoort annuïteit, in eerste instantie geen afschrijvingen genereerde wegens de omslagrente van 0.00%. Hierom raamden we in de 2e bestuursrapportage 2023 deze activa af. Aan het eind van het jaar constateerde we dat dit onjuist was en was het alsnog gelukt om van de kredieten van dit type alsnog afschrijvingen te laten berekenen en boeken.

Toelichting taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Op taakveld 5.5 Cultureel erfgoed hadden we een totaal overschot van € 32.000. Dit werd veroorzaakt door de onderstaande voordelen:

- € 70.00 Oranjemolen en Molen de Pere: Een deel van de werkzaamheden aan de Oranjemolen en de Molen De Pere zijn niet volledig uitgegeven in 2023. De opdrachten hiervoor waren al wel uitgezet, maar door capaciteitstekort bij de aannemer kon de uitvoering niet meer in 2023 plaatsvinden.

Verder waren er ook nadelen binnen het taakveld, namelijk:

- € 38.000 Kerktorens: Het onderhoud aan de toren van de Sint Jacobskerk was meer dan begroot. Het onderhoudsbudget hiervan zat in het zogenaamde MJOP (meerjarenonderhoudsplan) van de accommodaties. Het budget hiervoor stond in 2023 nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.

Toelichting taakveld 5.6 Media

€ 108.000 voordeel frictiekosten bibliotheek: In de voorziening frictiekosten was in 2023, naast het voorzien van de salarisgarantie voormalig personeel bibliotheek, nog een klein bedrag beschikbaar voor de afwikkeling van de liquidatie van de stichting. Het formele besluit tot opheffing van de stichting IBV heeft inmiddels plaatsgevonden in 2024. De financiële afronding van de opheffing van de stichting IBV is gebeurd in 2023 en resulteert voor 2023 in een vrijval van de voorziening frictiekosten van € 17.000. Daarnaast geeft de actualisering van de salariskosten voormalig personeel Bibliotheek een voordeel van € 91.000. Dit is het gevolg van het eerder met pensioen gaan van een medewerker en het stoppen van een andere medewerker. Gezien het feit dat de voorziening nu enkel en alleen in de salarisgarantie voormalig personeel bibliotheek Vlissingen voorziet, zal de naam wijzigen van de voorziening frictiekosten wijzigen naar de naam salarisgarantie voormalig personeel bibliotheek Vlissingen.

Toelichting taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

- € 2.410.000 Stadslandgoed nieuwerve: Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op 2 november 2023 een éénmalige bijdrage van € 2.400.000 verleend ten behoeve van de landschappelijke inbedding van het Justitieel Complex Vlissingen in de omgeving. De middelen worden gedoteerd aan de reserve Stadslandgoed nieuwerve. De totale lasten die begroot waren voor € 37.000 en gedekt worden met middelen uit de reserve Stadslandgoed nieuwerve zijn € 10.000 lager uitgevallen.
- € 17.000 zijn diverse kleine voor- en nadelen.

Toelichting taakveld 8.2 Grondexpl. (niet bedrijventerr.)

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 4.7 paragraaf grondbeleid.

Toelichting taakveld 8.3 Wonen en bouwen

- Baten omgevingsvergunningen €231.000 overschot: Een niet ingecalculeerd effect van de invoering van de omgevingswet is dat veel aanvragers nog in december 2023 een aanvraag hebben ingediend ter omzeiling van deze wet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Hierdoor hebben wij aan het einde van het jaar nog een groot bedrag aan leges geïnd .
- € 121.000 hogere lasten Omgevingswet: De verwachting in de 2e bestuursrapportage was dat het budget met € 300.000 zou worden onderschreden. Door uitvoering van de detailplanning in de tweede helft van 2023 zijn er meer uren besteed aan de voorbereiding van de inwerkingtreding. Hierdoor is de onderschrijding uitgekomen op € 188.011. Dit betekent dat i.p.v. € 300.000, € 188.011 aan de reserve Omgevingswet zal worden gedoteerd.
- € 22.000 onderbesteding op onderdeel erfgoed/monumenten: Op de betreffende onderdelen zijn minder uitgaven gedaan dan begroot, vanwege het ontbreken van een actief beleid hierop door gebrek aan personeelscapaciteit.

- € 21.000 onderbesteding Woonfraude: De tijdelijke formatie (tot 31-12-2026) voor een bouwinspecteur is afgelopen jaar niet ingevuld geweest, omdat we de juiste kandidaat niet hebben kunnen vinden.

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P2

Reserve wind in de zeilen

Met raadsvoorstel 1247548 besloot de raad bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 tot het vormen van de bestemmingsreserve wind in de zeilen (WIZ). Van de ontvangen middelen uit het compensatiepakket voor het niet verhuizen van de marinierskazerne naar Vlissingen, groot € 7.300.000, resteerde eind 2022 nog € 2.753.000. In 2023 hebben we het dividend Evides van € 605.370 aan de reserve toegevoegd conform besluit (1e Bestuursrapportage 2022). Uit de reserve hebben we conform het coalitieakkoord 2023 € 50.000 onttrokken voor aanleg van speelveldjes, € 19.879 voor onderhoud van speelveldjes, € 40.977 voor Veiligheid formatie integriteit / systemen, € 80.000 voor een extra wijkcoördinator, € 43.364 voor de jaarlijkse subsidiescan, € 50.000 voor planvorming arsenaalgebied en € 690.000 om het gemeentelijk pand aan de Nieuwendijk 11 (Maritiem Muzeum Zeeland) inpandig uit te breiden en te verbouwen.

Reserve omgevingswet

De reserve omgevingswet is gevormd bij de 2e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2023 is in de 2e bestuursrapportage ingeschat dat € 300.000 niet zou worden ingezet. Dit is uiteindelijk € 111.989 lager uitgevallen, wat betekent dat € 188.011 aan de reserve is gedoteerd.

Reserve stadslandgoed Nieuwerve

De reserve Stadslandgoed Nieuwerve is gevormd bij de 1e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking zijn gesteld voor de planvorming van het Wind in de zeilen project JCV (Justitieel Complex Vlissingen) te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2023 is € 26.644 onttrokken als dekking voor de in de exploitatie gemaakte kosten, en is de eenmalige bijdrage (€ 2.400.000) van het Ministerie van justitie en veiligheid voor de ontwikkeling van het Stadslandgoed aan de reserve gedoteerd.

5.7.3 Toelichting programma sociale samenhang

Overzicht taakvelden programma sociale samenhang

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 3 Sociale Samenhang									
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.057	1.727	1.330	2.904	1.648	1.255	153	78	75
5.1 Sportbeleid en activering	1.798	540	1.258	2.287	952	1.335	-490	-412	-78
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	12.235	7.365	4.870	9.320	7.871	1.449	2.916	-505	3.421
6.2 Wijkteams	7.857	88	7.769	7.965	630	7.335	-108	-542	434
6.3 Inkomensregelingen	36.288	27.307	8.981	34.296	27.018	7.278	1.991	289	1.703
6.4 Begeleide participatie	21.527	341	21.187	20.866	250	20.617	661	91	570
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.391	176	2.216	2.507	31	2.476	-116	145	-260
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.055	458	4.598	5.209	369	4.840	-154	88	-242
6.71b Begeleiding (WMO)	4.898	0	4.898	4.608	0	4.608	291	0	291
6.71c Dagbesteding (WMO)	2.228	0	2.228	1.987	0	1.987	241	0	241
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	3.537	0	3.537	2.829	0	2.829	708	0	708
6.72b Jeugdhulp behandeling	2.304	0	2.304	1.973	0	1.973	331	0	331
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	3.472	0	3.472	3.848	0	3.848	-375	0	-375
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	230	0	230	339	0	339	-109	0	-109
6.73a Pleegzorg	1.662	0	1.662	2.037	37	2.000	-375	-37	-338
6.73b Gezinsgericht	665	0	665	663	0	663	2	0	2
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.902	0	2.902	3.057	0	3.057	-155	0	-155
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	3.220	0	3.220	3.259	0	3.259	-39	0	-39
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.295	0	1.295	1.059	0	1.059	236	0	236
6.74c Gesloten plaatsing	449	0	449	593	0	593	-144	0	-144
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	38.781	887	37.893	22.702	430	22.272	16.079	458	15.621
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	12.692	227	12.465	13.806	429	13.377	-1.114	-202	-912
6.82a Jeugdbescherming	1.538	0	1.538	1.507	0	1.507	31	0	31
6.82b Jeugdreclassering	187	0	187	206	0	206	-20	0	-20
7.1 Volksgezondheid	2.571	292	2.279	2.312	119	2.194	259	174	85
Totaal Prog 3 Sociale Samenhang	172.842	39.407	133.435	152.141	39.783	112.358	20.700	-376	21.077

Mutaties reserves programma sociale samenhang

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves									
630101 Reserve opvang vluchtelingen	0	2.000	2.000	0	3.963	3.963	0	-1.963	-1.963
630208 Reserve centrumtaken	1.800	0	1.800	1.804	14.505	12.702	-4	-14.505	-14.502
630210 Reserve Investeringsfonds Soc Domein	0	360	360	0	360	360	0	0	0
630901 Reserve revitalisering accommodaties	187	0	-187	117	0	117	71	0	-71
Totaal 0.10 Mutaties reserves	1.987	2.360	373	1.921	18.828	16.907	67	-16.468	-16.535

Toelichting taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Op dit taakveld is een positief resultaat ontstaan van € 75.000. Dit wordt met name veroorzaakt door beschikbare middelen uit de meicirculaire van € 42.000 voor schoolbegeleiding. Deze middelen zijn niet besteed. Het doel van deze middelen was het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs te stimuleren aan volwassen ontheemden uit Oekraïne. Op Walcheren was echter reeds voldoende regulier aanbod om hierin te voorzien.

Toelichting taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Totaal nadelig resultaat van € 78.000 op dit taakveld.

Voordelen:

€ 25.000 op het onderdeel sportbeleid als gevolg van minder aanvragen sportsubsidies.

€ 13.000 diverse kleine voordelen binnen het gehele taakveld 5.1.

Nadelen:

€ 62.000 op het onderdeel zwembad. In 2023 hadden we voor onze bijdrage aan het zwembad, op basis van de overeenkomst, te maken met de doorwerking van de hoge inflatie vanuit 2022(10%). Dit gaf een incidenteel nadeel van € 62.000.

€ 54.000 op het onderdeel sportbeleid door lasten voor de beweegtuinen. Binnen de uitvoering van de Brede Spuk 2023 zijn middelen vrijgemaakt voor de beweegtuinen. De kosten zijn geboekt op taakveld 5.1. De volledige dekking voor de kosten van de beweegtuinen 2023 is aanwezig maar deze zijn verantwoord op andere taakvelden binnen programma Sociale samenhang. De algemene toelichting op de Brede Spuk staat opgenomen bij de toelichting onder taakveld 7.1 in dit programma.

Toelichting taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Op dit taakveld is een positief resultaat van € 3.400.000. ontstaan. De verklaringen voor het positieve resultaat zijn als volgt.

Opvang Vluchtelingen Oekraïne € 1.600.000 voordeel

Op dit budget is een positief resultaat ontstaan van € 1.600.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat in 2023 meer opvangplekken zijn gerealiseerd dan begroot, wat leidt tot een hogere compensatie van het Ministerie van € 300.000. Daarnaast was in 2023 sprake van een stabiele bedbezetting en was er geen sprake van inrichtingskosten en opstartkosten voor nieuwe huisvesting zoals dit in 2022 wel het geval was. De lasten over 2023 zijn hierdoor € 1.300.000 lager dan begroot. Het totale voordelige saldo wordt toegevoegd aan de reserve Opvang Vluchtelingen.

De inzet van het eigen ambtelijke apparaat voor de opvang van Oekraïners bedraagt € 200.00. De betreffende loonkosten zijn verantwoord onder het taakveld overhead. Deze

kosten worden in mindering gebracht op de toevoeging aan de reserve. Aan de reserve Opvang Vluchtelingen wordt dan toegevoegd € 1.400.000.

Revitalisering accommodatie € 600.000 voordeel

Op het budget revitalisering accommodaties is een onderbesteding van € 600.000 ontstaan. De kosten van MJOP zijn binnen programma leefbaarheid en aantrekkelijke stad verantwoord en hebben geleid tot een overschrijding binnen deze programma's .

Nood- en crisis opvang asielzoekers € 500.000 voordeel

Op dit budget is een positief resultaat ontstaan van € 500.000 In de begroting was slechts voor € 50.000 budgetneutraal rekening gehouden met de activiteiten op dit budget. Het positieve resultaat bestaat voornamelijk uit een bate van € 400.000 uit de Noodopvang Oosterhavenweg van 70 opvangplekken in 2022. Het COA heeft deze opvang vergoed tegen een normbedrag per dag. Na aftrek van de werkelijke kosten van de gemeenten Middelburg en Veere resteert een bate van € 400.000 voor gemeente Vlissingen. Het overige deel van het positieve resultaat is het voordelige saldo van € 100.000 op de noodopvang Marinekazerne. Het totale saldo van € 500.000 wordt toegevoegd aan de reserve Opvang Vluchtelingen.

Inburgering algemeen € 251.000 voordeel

Er is een onderschrijding van € 251.000. Inburgeringstrajecten passen niet perfect in 1 jaar. Kosten hiervoor worden onevenredig verdeeld over een periode van 3 jaar. De onderschrijding komt doordat in de circulaire hogere bedragen dan verwacht aan de gemeente toegekend zijn.

Plan van Aanpak Artikel 12 € 200.000 voordeel

Op dit budget is een positief resultaat ontstaan van € 200.000. Dit wordt veroorzaakt door minder inhuur op het project Pva Artikel 12. Een deel van het takenpakket is uitgevoerd door vaste medewerkers, waardoor op deze taken niet meer afzonderlijk is ingehuurd.

Overige voor- en nadelen € 200.000 voordeel

De overige voor- en nadelen op dit taakveld bestaan voornamelijk uit:

- Div, beleid nieuwe initiatieven € 78.000 voordeel. In 2023 is een onderschrijding van het budget van € 78.000. We hebben in 2023 het bedrag wat we via de decembercirculaire 2021 ontvingen van € 67.000 nog niet uitgegeven. Het bedrag was geraamd voor Robuust rechtssysteem en wordt ingezet vanaf 2024.
- Leefbaarheid (burgerparticipatie) € 54.000 voordeel. De wijkcoördinatoren faciliteren en begeleiden doorlopend diverse burgerparticipatieprocessen. Hiervoor is een bedrag van € 77.000 euro geraamd in 2023. Er is een onderschrijding van € 54.000. De reden hiervoor is dat er minder vraag naar financiële ondersteuning is geweest dan geraamd. .
- Wmo Beleid € 50.000 voordeel. Op dit budget is een positief resultaat ontstaan van € 50.000. De activiteiten gerelateerd aan de lokale inclusie agenda zijn tijdelijk op hold gezet, als gevolg van ziekte onder de betrokken medewerkers.
- Kinderopvang € 29.000 voordeel. Sinds 2022 ontvangen wij extra middelen voor aanvullend toezicht op de gastouderopvang. Deze gelden houden we over. Dit jaar zijn de gelden overgebleven, omdat er minder onderzoeken plaats hebben gevonden dan begroot.
- Leefbaarheid (Nollebos en Arsenaal) € 75.000 nadeel. De overschrijding van € 75.000 op het budget Leefbaarheid Nollebos en Arsenaal is veroorzaakt doordat de lasten voor het vraagstuk verontreiniging Britannia hierop zijn verantwoord. Van het

incidenteel budget van € 150.000 voor het visietraject en planvorming arsenaalgebied is in de 2e bestuursrapportage 2023 € 100.000 overgeheveld naar 2024.

Budgetneutraal: Transitiekosten en vergoeding huisvesting Oekraïners

De verbouwing om accommodatie Westerzicht 64 geschikt te maken als opvanglocatie, wordt volledig vergoed door het Rijk. Dit was begroot voor € 842.000 budgetneutraal. Omdat de verbouwing per eind 2023 nog niet is afgerond is het werkelijke bedrag voor 2023 lager, namelijk € 609.000 budgetneutraal.

Toelichting taakveld 6.2 Wijkteams

Op dit taakveld is een positief resultaat ontstaan van € 400.000. Dit bestaat uit verschillende budgetten, waarop sprake is van € 700.000 voordelen en € 300.000 nadelen.

Voordelen € 700.000

De voordelen van € 700.000 worden voornamelijk veroorzaakt door het inzetten van middelen uit de Brede SPUK 2023 op de combinatiefuncties en de activiteiten die binnen Buurtteams Vlissingen plaatsvinden en worden georganiseerd. Door de dekking vanuit de Brede SPUK 2023 resulteert dit op andere kostenplaatsen tot niet bestede middelen, wat leidt tot een totaal positief resultaat van € 700.000.

Nadelen € 300.000

De nadelen van € 300.000 worden voornamelijk veroorzaakt door de afrekening van de gemeentelijke bijdrage inkooporganisatie jeugdhulp zeeland over 2022. De totale afrekening bedraagt € 247.000. Deze afrekening is begroot op taakveld 6.72a Jeugdhulp begeleiding, maar heeft betrekking op het totaal van alle (nieuwe) taakvelden van jeugd. Dit zijn de taakvelden 6.2, 6.72 (a,b,c,d), 6.73 (a,b,c), 6.74 (a,b,c,) en 6.82 (a,b,). Dit is de reden waarom deze taakvelden een afwijking laten zien. Het effect op het budget Wijkteams is € 157.000 nadelig.

Daarnaast is sprake van een nadelig effect van € 133.000 op lasten voor software gerelateerd aan applicatie ZorgNed. In 2022 was voor deze lasten reeds toereikend budget aangevraagd via de Kadernota, gerelateerd aan het nieuwe informatiesysteem toegangsorganisatie Jeugdwet en Wmo. Activiteiten hebben echter deels in 2023 plaatsgevonden, waardoor in 2022 een voordelig effect resteerde en in 2023 een nadelig effect.

Toelichting taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Op het taakveld inkomensregelingen is een positief resultaat van € 1.700.000 ontstaan. Het voordeel is veroorzaakt door de volgende onderdelen:

Bijzondere bijstand € 1.200.000 voordeel

Het budget laat een onderschrijding zien van € 1.153.000. Dit komt met name door de eenmalige energietoeslag, dit is een resterend bedrag van € 921.000. Hiervan is naar verwachting € 815.000 in 2024 nodig. Het overige is een onderschrijding op het reguliere bijzondere bijstand budget.

SPUK KOT Nieuwe start

Er is sprake van € 44.000 onderschrijding. Dit betreft de vooruit ontvangen vergoedingen voor de ambtelijke inzet van de gemeente voor de uitvoering van kindertoeslagaffaire.

Minimabeleid € 200.000 voordeel

Het budget laat een onderschrijding van € 193.000 zien. Dit komt door € 45.000 aan inkomensoverdracht GR die niet is gebruikt. Daarnaast is met de meicirculaire 2023 er voor de Aanpak van Geldzorgen, Armoede en Schulden € 149.000,- beschikbaar gesteld, voor bijvoorbeeld het verdubbelen van het gebruik van schuldhulpverlening en tegengaan van kinderarmoede. In verband met evaluatie van de resultaten vroegsignalering is van dit

bedrag nog geen gebruik van gemaakt. Na evaluatie overwogen we een extra investering. Verwachting is dat Orionis Walcheren (zij geven uitvoering aan deze taak) deze resultaten oplevert in 2024. Dit bedrag is overgeheveld naar 2024.

Jeugdsport € 100.000 voordeel

Het budget jeugdsport laat een onderschrijding zien van € 100.000. De reden voor de onderschrijding is dat er in 2023 minder aanvragen voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur zijn gedaan dan verwacht en begroot. De verwachting is, dat door een stimulans van de communicatie, dit de komende jaren wel richting het begrotingsaantal zal gaan. In 2023 zijn er 497 aanvragen voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur goedgekeurd en verstrekt, dit komt nog niet overeen met de richtlijn van 600 aanvragen per jaar.

WWB Uitkeringen / bz € 200.000 voordeel

De rijksbijdrage BUIG in 2023 bedraagt € 27.060.000. Een voorschot van 2016 en 2017 van € 60.000 is hiermee verrekend. Per saldo komt de rijksbijdrage op € 27.000.000 in 2023. Ten opzichte van de raming van € 27.307.000 geeft dit een nadeel van € 307.000. Dit valt weg tegen het voordeel van € 502.000 aan de lastenkant. Per saldo € 160.000 meer rijksbijdrage ontvangen dan doorbetaald aan Orionis.

Toelichting taakveld 6.4 Begeleide participatie

Op het taakveld begeleide participatie is een positief resultaat van € 600.000 ontstaan. Het voordeel is veroorzaakt door de volgende onderdelen:

Participatiebudget

Het extra budget voor breed offensief ad € 35.000 is niet benut. Het breed offensief valt onder de taken van de Participatiewet die belegd zijn bij Orionis Walcheren.

Daarnaast is er een overschrijding van € 106.000 doordat we meer doorbetaald hebben aan Orionis dan wat we hebben ontvangen via de circulaire voor participatie.

Orionis Walcheren

Er is een onderschrijding van € 640.000. Dit komt door een positief resultaat bij Orionis van € 247.300, wat aan ons toekomt. Daarnaast is er een correctie op de uitvoeringskosten van de energietoeslag en leefgeld van € 367.000.

Toelichting taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)

Op dit taakveld is een negatief resultaat ontstaan van € 260.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de correctie eigen bijdrage Wmo vervoer van € 134.000. In de jaren 2021 tot en met 2023 hebben wij een hogere eigen bijdrage gerekend voor Wmo vervoer dan mocht volgens de toen geldende verordening. Dit leidt tot een terugbetalingsverplichting.

Daarnaast is sprake van een nadelig effect van € 62.000 uit het budget voor woonvoorzieningen. In het najaar van 2023 is een aantal dure voorzieningen (tienduizenden euro's) ingezet en beschikt, zoals het plaatsen van een zorgunit. Bij complexe woonaanpassingen gaat het om grote bedragen, hierdoor kunnen uitgaven over de jaren sterk fluctueren.

Het resterende negatieve resultaat van € 64.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een sterkere toename van het aantal ritten op vervoersvoorzieningen dan begroot en een hogere inzet van rolstoelvoorzieningen in het najaar 2023 ten opzichte van begroot.

Toelichting taakveld 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)

Op de taakvelden Huishoudelijke Hulp, Begeleiding en Dagbesteding is een positief resultaat van € 300.000 ontstaan. Dit voordeel is veroorzaakt door de effecten van de nieuwe aanbesteding Wmo Aanvullende Zorg. De effecten van het nieuwe contract zijn in de 2e bestuursrapportage reeds op totaalniveau benoemd bij het actualiseren van de Wmo

begroting. Hier volgt een toelichting van de resterende afwijkingen ten opzichte van de gedane bijstellingen.

- Vanwege het nieuwe contract Wmo Aanvullende Zorg is € 1.550.000 afgeraamd. Uiteindelijk blijkt een voordelig saldo van € 25.000 te resteren.
- De stijging van het aantal persoonsgebonden budgetten (PGB's) is verwerkt in een bijraming van € 660.000 tot € 1.314.000. Uiteindelijk is de stijging minder hoog geweest, er resteert nu voor 2023 een onderbesteding van € 160.000.
- Op overige Wmo onderdelen resteert een onderbesteding van € 105.000. Het betreft de verdere afbouw van maatwerkvoorzieningen ontzorgen en van verstrekkingen kortdurend verblijf.

Toelichting taakveld 6.71b Begeleiding (WMO)

Zie toelichting op taakveld 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO).

Toelichting taakveld 6.71c Dagbesteding (WMO)

Zie toelichting op taakveld 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO).

Toelichting taakveld 6.72a Jeugdhulp begeleiding

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland

Op dit budget is te veel afgeraamd op de begroting op basis van het prognose model. Dit is gedaan naar aanleiding van een bijstelling van het budget voor jeugd in 2023. Daarnaast is er meer ontvangen naar aanleiding van de meicirculaire 2023 dan verwacht. Het verschil is € 56.000.

Toelichting taakveld 6.72b Jeugdhulp behandeling

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.72c Jeugdhulp dagbesteding

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Hier is sprake van een overschrijding van € 29.000 op verstrekking in natura. Dit komt doordat bij het ramen van dit taakveld er geen onderscheid gemaakt was in bijdragen GR c.q. afdrachten naar Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en verstrekking in natura.

Toelichting taakveld 6.73a Pleegzorg

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Op dit taakveld was niets geraamd voor vergoeding dienstverlening, maar er zijn wel gelden ontvangen. Dit bedraagt de compensatie voor de overgang van woonplaatsbeginsel jeugd. De meeste overgangsgevallen zijn via de GR geregeld, maar voor een klein aantal individuen is dit incidenteel onderling tussen gemeenten opgelost.

Toelichting taakveld 6.73b Gezingsgericht

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.74c Gesloten plaatsing

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.81a Beschermd wonen (WMO)

Het overschot betreft € 14.700.000 voor bestemming. € 14.500.000 is toegevoegd aan de reserve centrumtaken. Resultaat na bestemming is € 200.000. Is ontstaan door het onbenutte gemeentelijke budget Maatschappelijke Opvang en onbenutte rijksbijdrage uit de mei- en septembercirculaire 2023.

Elk jaar worden de niet bestede rijksbijdragen voor de Centrumtaken beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang toegevoegd aan de reserve Centrumtaken. Per saldo is de toevoeging aan de reserve centrumtaken € 14.500.000 hoger dan voorzien. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Het nadeel op het onderdeel vrouwenopvang en maatschappelijke opvang bedraagt € 1.135.000.
- Het voordeel op het onderdeel dak- en thuisloosheid bedraagt € 15.000.
- De ontvangen eigen bijdragen beschermd wonen waren € 501.000 lager dan begroot vanwege uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten.
- De kosten voor PGB's beschermd wonen waren € 389.000 lager dan begroot. Het budget is vanwege de uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten niet volledig benut.
- De niet bestede middelen beschermd wonen over 2023 bedragen € 15.700.000.

Toelichting taakveld 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Zie toelichting taakveld 6.81a Beschermd Wonen (WMO)

Toelichting taakveld 6.82a Jeugdbescherming

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 6.82b Jeugdreclassering

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 7.1 Volksgezondheid

Op dit taakveld is een positief resultaat ontstaan van € 85.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve resultaat van € 50.000 op het budget Volksgezondheid BDU JGZ RVP. In de meicirculaire was de raming € 47.000 voor de meerkosten voor Oekraïners. In 2023 is € 29.000 betaald voor de gezondheid van Oekraïners. De kosten zijn lager uitgevallen, waardoor er een onderbesteding is op dit budget.

TOELICHTING BREDE SPUK (budgetneutraal binnen Programma Sociale Samenhang)

In de begroting is in het programma Sociale Samenhang voor € 834.000 budgetneutraal opgenomen voor de Brede Specifieke Uitkering met betrekking tot de akkoorden (IZA, GALA, Sportakkoord II). Deze gelden zijn pas in laat in het jaar 2023 toegekend, waardoor niet meer het gehele budget met activiteiten in 2023 kon worden besteed. De totale bestedingen zijn € 511.000, budgetneutraal. Binnen deze regeling is er de mogelijkheid om gelden over te hevelen naar 2024, dit is maximaal benut voor een bedrag van € 157.000.

Toelichting taakveld 7.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf

Zie toelichting taakveld 6.2 onderdeel Wijkteams inkoop Jeugdhulp Zeeland.

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P1

Op de mutaties reserves van het programma sociale samenhang is een negatief resultaat van € 15.500.000 ontstaan. Het nadeel is veroorzaakt door de volgende mutaties.

- Hogere dotaties van € 13.500.000 aan de reserve centrumtaken
- Hogere dotaties van € 1.900.000 aan de reserve opvang vluchtelingen
- Lagere onttrekking van € 71.000 uit de reserve revitalisering accommodatie

Hogere dotatie aan de reserve Centrumtaken

Elk jaar worden de niet bestede rijksbijdragen voor de Centrumtaken beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang toegevoegd aan de reserve Centrumtaken. In 2023 heeft naast een begrote onttrekking van € 1.700.000 tevens een niet begrote dotatie van €14.500.000 plaats gevonden. De toevoeging aan de reserve centrumtaken zijn € 14.500.000 hoger dan voorzien. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Het nadeel op het onderdeel vrouwenopvang en maatschappelijke opvang bedraagt € 1.135.000.
- Het voordeel op het onderdeel dak- en thuisloosheid bedraagt € 15.000.
- De ontvangen eigen bijdragen beschermd wonen waren € 501.000 lager dan begroot vanwege uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten.
- De kosten voor PGB's beschermd wonen waren € 389.000 lager dan begroot. Het budget is vanwege de uitstroom van de Beschermd Wonen cliënten niet volledig benut.
- De niet bestede middelen beschermd wonen over 2023 bedragen € 15.700.000.

Hogere dotatie aan de reserve opvang vluchtelingen

In de 2e bestuursrapportage hebben we een bedrag van € 2.000.000 begroot als storting in de reserve opvang vluchtelingen. In de werkelijkheid waren onze kosten lager waardoor we uiteindelijk een bedrag van € 1.400.000 meer hebben toegevoegd aan deze reserve. Daarnaast hebben we € 500.000 toegevoegd aan de reserve uit de opvang van vluchtelingen in de Marinekazerne en uit de Noodopvang Asielzoekers aan de Oosterhavenweg. Dit was niet begroot.

5.7.4 Toelichting programma bestuur

Overzicht taakvelden programma bestuur

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 4 Bestuur									
0.1 Bestuur	2.851	0	2.851	2.730	68	2.662	121	-68	189
0.11 Resultaat van de rekening	1.920	0	1.920	0	0	0	1.920	0	1.920
0.2 Burgerzaken	2.891	557	2.334	2.861	593	2.267	31	-36	67
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Prog 4 Bestuur	7.662	557	7.105	5.590	661	4.929	2.072	-104	2.176

Mutaties reserves programma bestuur

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Storingsen	Saldo	Onttrekkingen	Storingsen	Saldo	Onttrekkingen	Storingsen	Saldo
0.10 Mutaties reserves									
631105 Reserve organisatie doorontwikkeling	643	1.506	863	444	1.173	729	200	333	134
631106 Reserve Budgetoverhevelingen	0	3.658	3.658	0	3.658	3.658	0	0	0
Totaal 0.10 Mutaties reserves	643	5.164	4.521	444	4.831	4.387	200	333	134

Toelichting taakveld 0.1 Bestuur

Toelichting Wet Open Overheid (WOO) € 146.000 voordeel: Bij deze wetgeving worden fasegewijs informatiecategorieën gepubliceerd door het Rijk die de gemeente actief en passief openbaar moeten maken. Daar hoorde oorspronkelijk een online platform PLOOI bij. Het Rijk heeft in 2023 besloten PLOOI (Platform open overheidsinformatie) niet te ontwikkelen. Dit heeft gezorgd voor een grote vertraging bij de invoering van de WOO en het publiceren van de informatiecategorie.

De activiteiten die in 2023 hadden moeten plaatsvinden zijn door de vertraagde invoering verder in de toekomst geschoven onder andere naar 2024.

Toelichting taakveld 0.11 Resultaat van de rekening

Na de 2e bestuursrapportage 2023 (raadsbesluit 14-12-2023) rapporteerden we een positief begrotingsresultaat van afgerond € 1.900.000.

Toelichting taakveld 0.2 Burgerzaken

€ 46.000 Reisdocumenten: Het overschot komt voort uit de zogeheten paspoortpiek, mensen hebben vroegtijdig hun paspoort of ID-kaart verlengd om grote drukte in 2024 te voorkomen. Daarnaast zijn er meer Vreemdelingenpaspoorten uitgegeven door o.a. door de aanwezigheid van een AZC in de gemeente Vlissingen.

Toelichting taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P4

De reserve organisatie doorontwikkeling is in 2021 gevormd. De reserve heeft als doel om specifieke doorontwikkeling en incidentele onvoorziene knelpunten in de gemeentelijke organisatie op te vangen en mag maximaal € 2.000.000 bedragen. In de 2e bestuursrapportage is een bedrag van € 1.506.000 voorzien om te storten in de reserve, dit bedrag is bij het opstellen van de jaarcijfers € 1.173.000 geworden. Dit als gevolg van de beschikbare ruimte binnen het beschikbare personeelsbudget. Daartegenover staat een lagere onttrekking dan gepland € 444.000 ten opzichte van € 643.000. Dit maakt het saldo in 2023 op de reserve organisatie doorontwikkeling € 134.000.

De reserve budgetoverheveling is bij de 2e bestuursrapportage 2023 gevormd. Het doel van deze reserve is om de budgetten die we overhevelen naar het volgende jaar, via deze reserve te muteren. De voeding vanuit de exploitatie bedraagt per budgetoverheveling minimaal € 25.000 en betreft incidentele budgetten. Deze reserve heeft geen maximale looptijd en geen maximum plafond. Op basis van de 2e bestuursrapportage 2023 voegen we in 2023 € 3.658.000 toe aan de reserve budgetoverheveling.

5.7.5 Toelichting overhead

Overzicht taakvelden programma overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 5 Overhead									
0.4 Overhead doorbelasting grexen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead huisvesting	1.567	0	1.567	1.671	2	1.670	-105	-2	-103
0.4 Overhead ICT	7.403	4.759	2.644	6.947	4.403	2.544	456	356	100
0.4 Overhead doorbel investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead personeel en overige	12.230	862	11.368	13.191	1.285	11.906	-960	-423	-537
0.4 Overhead stelpost investeringen	-36	0	-36	0	0	0	-36	0	-36
0.4 Overhead stelpost taakstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Prog 5 Overhead	21.164	5.621	15.543	21.809	5.690	16.119	-645	-69	-576

Mutaties reserves programma overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo

Toelichting taakveld 0.4 Overhead doorbelasting grexen

Niet van toepassing.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead huisvesting

De overschrijding van € 103.000 binnen dit taakveld is het gevolg van;

- € 90.000 extra kosten onderhoud stadhuis in het kader van de veiligheid zoals de vervanging van de brandmeldcentrale en liftonderhoud. Dit extra onderhoud met budget was in de actualisatie van het MJOP accommodaties meegenomen maar in 2023 is het nieuwe MJOP niet formeel bekrachtigd.
- € 22.000 hogere kosten extra beveiliging atrium stadhuis. In de 2e bestuursrapportage 2023 was hier al € 60.000 extra budget voor opgenomen. In 2024 stellen we dit bij.
- € 9.000 totale lagere kosten op de andere onderdelen binnen dit taakveld.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead ICT

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 100.000. Naast diverse voor- en nadelen wordt dit met name veroorzaakt door een onderbesteding op de personeelskosten. Dit is het gevolg van een vertraging bij de invulling van de vacatures door een krapte op de arbeidsmarkt.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead doorbel. investeringen

Niet van toepassing.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead personeel en overige

In de 2e bestuursrapportage is een onderuitputting personeelskosten verwacht die, aangezien de verwachting is dat een deel van de vacatures niet worden ingevuld, € 2.090.000 bedraagt. Hiermee is de personeelsbegroting verlaagd. In werkelijkheid is de onderuitputting € 1.550.000. Het verschil van € 537.000 wordt verklaard door:

- €232.000 nadeel door extra loonkosten als gevolg van de implementatie van een nieuw functiewaarderingshuis (HR21), die niet begroot was.
- €321.000 nadeel vanwege actualisatie verlofrechten, waardoor een dotatie nodig was, die niet begoot was.
- €85.000 nadeel vanwege dotatie aan de voorziening Vervroegd Uittreden (RVU), die niet begroot was
- €64.000 voordeel aan lagere licenties, Dit kwam doordat twee licenties vertraging opliepen. Het ging hier om de licenties voor de Melddesk en de Planner voor de werkzaamheden van de buitendienstmedewerkers. Het zijn twee zware applicaties, waarvoor ook extra capaciteit benodigd is om deze goed in te richten. Deze extra capaciteit was niet beschikbaar.
- €43.000 voordeel aan lagere opleidingskosten dan begroot.
- Overige kleinere posten komen op een verschil van € 6.000 nadeel.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead stelpost investeringen

Niet van toepassing.

Toelichting taakveld 0.4 Overhead stelpost taakstelling

Niet van toepassing.

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P5

Niet van toepassing.

5.7.6 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Overzicht taakvelden programma algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen									
0.5 Treasury	28	5.972	-5.944	476	6.349	-5.874	-447	-377	-70
0.61 OZB woningen	1.653	7.070	-5.417	1.613	7.017	-5.404	40	53	-13
0.62 OZB niet-woningen	0	8.678	-8.678	0	8.683	-8.683	0	-5	5
0.64 Belastingen overig	0	728	-728	0	668	-668	0	60	-60
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	0	171.445	-171.445	0	172.597	-172.597	0	-1.152	1.152
3.4 Economische promotie	0	1.288	-1.288	0	1.264	-1.264	0	24	-24
Totaal Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	1.682	195.182	-193.500	2.089	196.579	-194.490	-407	-1.398	990

Mutaties reserves programma algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023			Saldo 2023		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves									
631102 Algemene reserve	4.591	8.744	4.153	4.591	8.744	4.153	0	0	0
631301 Reserve GBE Aqua	0	5.121	5.121	0	5.121	5.121	0	0	0
Totaal 0.10 Mutaties reserves	4.591	13.865	9.275	4.591	13.865	9.275	0	0	0

Toelichting taakveld 0.5 Treasury

Het saldo van de treasury functie is € 70.000 negatief. Dit komt door een tweetal mutaties die na de renteherrekening hebben plaatsgevonden. De eerste mutaties betreft een bedrag van € 47.000 dat niet langer mocht worden toegerekend aan de grondexploitatie Baskensburg. Deze grondexploitatie is in 2023 overgeboekt naar een krediet. Hierdoor verviel de grondslag om rente toe te rekenen in 2023. Na de herrekening vond ook nog een correctieboeking plaats van € 14.000. Dit bedrag was onterecht verantwoord als renteopbrengst en is gecorrigeerd naar de juiste kostenplaats. Het overige nadeel komt door de afronding van het herrekenende rentepercentage.

Toelichting taakveld 0.61 OZB woningen

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 0.64 Belastingen overig

Dit taakveld heeft een nadelig resultaat van € 60.000. Dit is het gevolg van;

- € 26.000 incidenteel lagere opbrengsten precario terrassen. Door de naweeën van corona is de definitieve precario 2022 pas in mei 2023 aan betrokkenen opgelegd. Er moest in het kader van de jaarafsluiting 2022 wel een inschatting gemaakt worden van deze opbrengst. Door twee maanden sluiting in 2022 vanwege corona en diverse verminderingen is de opbrengst lager dan verwacht voor 2022 en heeft dit een negatief effect op de totale opbrengst van 2023.
- € 39.000 lagere opbrengsten invorderingskosten. Door beter betaalgedrag bij de belastingplichtigen zijn er minder aanmaningen en dwangbevelen verzonden en dus minder inkomsten op deze post binnen dit taakveld. Indien dit in 2024 ook het geval is wordt het budget bijgesteld.
- € 5.000 kleine diverse voordelen.

Toelichting taakveld 0.7 Alg. en ovg uitk.gemeentefonds

Via de decembercirculaire 2023 hebben we een bijdrage van afgerond € 4.000.000 ontvangen. Dit bestaat voor € 800.000 uit de ontwikkeling van het accres en afgerond € 3.200.000 uit taakmutaties en decentralisatie uitkeringen. Bij het opstellen van de 2e bestuursrapportage 2023 was reeds bekend dat we via de decembercirculaire 2023 een bedrag van € 2.900.000 zouden ontvangen voor de energietoelage. Dit bedrag hebben we in

de 2e bestuursrapportage 2023 verwerkt. Het deel van de decembercirculaire 2023 dat we niet in de begroting 2023 konden verwerken bedraagt (€ 4.000.000 – € 2.900.000 =) € 1.100.000. Dit bedrag is een voordeel in de jaarrekening 2023. Daarnaast ontvingen we nog extra bijdragen uit het gemeentefonds over voorgaande jaren van circa € 100.000.

Toelichting taakveld 3.4 economische promotie

Niet van toepassing

Toelichting taakveld 0.10 mutaties reserves P6

De mutaties op dit taakveld betreffen de volgende reserves:

- **Algemene reserve:** De algemene reserve is ontstaan uit voor- en nadelige jaarrekeningresultaten tot en met de jaarrekening 2023. Deze reserve is een onderdeel van de weerstandscapaciteit van de gemeente en dient om niet begrote kosten te dekken en risico's af te dekken waar nog geen maatregelen voor zijn getroffen in relatie tot de financiële positie. Er is € 4.591.000 onttrokken (o.a. mutaties bestuursrapportage en resultaatbestemming 2022) en € 8.744.000 toegevoegd (bijdrage rijk artikel 12).
- **Reserve GBE Aqua:** Als onderdeel van Wind in de Zeilen zijn de aandelen Evides voor € 380.000.000 ontvlochten uit PZEM (Nu ZEH= Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij) en overgenomen door een daar specifiek voor opgerichte BV GBE (=Gemeentelijk Bezit Evides) Aqua. Het dividend van ZEH dat we ontvangen (in 2023 bedroeg dat € 5.121.364) moeten wij als kapitaalstorting doorstorten voor de aflossing van de door GBE Aqua aangegane geldlening voor de aankoop van de aandelen Evides. Deze kapitaalstorting verantwoorden we als financieel vast actief in onze balans. Hiertegenover staat deze reserve die jaarlijks op gaat lopen totdat de lening van € 380.000.000, welke GBE Aqua is aangegaan, is afgelost. In onze balans ontstaat een financieel vast actief van € 22.000.000 (zijnde 5,76% van de waardering van GBE Aqua) waar deze bekleemde reserve tot eveneens € 22.000.000 tegenover komt te staan. Bij eventuele verkoop van GBE Aqua zouden deze middelen daadwerkelijk beschikbaar komen. De reserve GBE Aqua hebben we bij de 2de Bestuursrapportage 2022 gevormd.

5.8 Begrotingsrechtmatigheid

5.8.1 Inleiding

Bij de begroting is het college door de raad gemandateerd om deze binnen de afgesproken financiële kaders uit te voeren. Volgens de financiële verordening 2022 stelt de raad de begroting vast op programma indeling. Dit betekent dat het college binnen een programma over- en overschrijdingen mag realiseren zolang het saldo van een programma niet wordt overschreden.

In de financiële verordening 2022 is daarnaast in artikel 5 lid 4 bepaald dat het college de raad vooraf informeert als ze verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten dreigen te overschrijden of de baten de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden.

Volgens de kadernota rechtmatigheid 2023 moet het college bij de jaarrekening inzicht geven in de begrotingsoverschrijdingen aan de lastenkant, waarbij oorzaken en achtergronden worden toegelicht. Bij de jaarrekening krijgt de raad dit overzicht voorgelegd om overschrijdingen waar nodig alsnog te autoriseren.

5.8.2 Begrotingsrechtmatigheid programma's

In onderstaande tabel geven wij per programma het resultaat van de lasten en de baten op basis van de begroting na wijziging weer. We vergelijken de begroting met de werkelijke lasten en baten van de jaarrekening 2023. De verschillen waarbij er sprake is van meer lasten of minder baten bij de jaarrekening 2023 ten opzichte van de begroting na wijziging lichten wij nader toe. Het gaat hier over het programma Algemene dekkingsmiddelen. Voor een financiële toelichting van alle programma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht baten en lasten.

Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023	Percentage %
Prog 1 Leefbaarheid	43.629	44.301	-671	-2
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	35.486	25.723	9.763	28
Prog 3 Sociale Samenhang	172.842	152.141	20.700	12
Prog 4 Bestuur	7.662	5.590	2.072	27
Prog 5 Overhead	21.164	21.809	-645	-3
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	1.682	2.089	-407	-24
Prog 7 Onvoorzien	165	0	165	100
Prog 8 Vennootschapsbelasting (VpB)	18	-3	21	115
Gerealiseerd resultaat	282.649	251.651	30.998	11

Toelichting overschrijding lasten

Onderstaand een analyse van de overschrijdingen per programma:

Programma Leefbaarheid

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere lasten (onderhoud) op de taakvelden parkeren, onderwijshuisvesting, riolering, begraafplaatsen en crematoria dan begroot. Bij de taakvelden parkeren en onderwijshuisvesting zat het onderhoudsbudget in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Dit budget stond in 2023 echter nog centraal op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Bij het taakveld afval is er sprake van een voordeel van € 706.000. Dit voordeel is gestort in een nieuwe egalisatievoorziening, zodat we deze in de toekomst kunnen gebruiken als dekking bij de berekening van de afvalstoffenheffing.

Programma Overhead

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere lasten huisvesting (onderhoud) en personeel dan begroot. De primaire begroting 2023 is op basis van verwachtingen bij deze onderdelen gedurende 2023 naar beneden bijgesteld. De werkelijke cijfers 2023 laten zien dat deze bijstellingen te scherp zijn, waardoor er sprake is van een overschrijding.

Algemene dekkingsmiddelen

De overschrijding wordt veroorzaakt door het taakveld treasury. Bij de begroting ramen we enkel de te betalen rente. In de werkelijkheid betalen en ontvangen we rente. Conform de BBV worden de werkelijke rentelasten ook toegerekend aan de taakvelden.

Conclusie

Bovengenoemde overschrijdingen passen binnen het bestaande door de raad vastgestelde beleid c.q. binnen wettelijke kaders of worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Het begrotingscriterium komt niet in het geding. Met het vaststellen van de jaarstukken autoriseert de raad deze uitgaven. Voor een nadere verklaring van de overschrijdingen wordt verwezen naar de analyse van de baten en lasten op hoofdlijnen op het programma - en taakveldniveau (paragraaf 5.7).

Baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023	Percentage %
Prog 1 Leefbaarheid	24.347	24.033	314	-1
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	33.129	28.970	4.159	-13
Prog 3 Sociale Samenhang	39.407	39.783	-376	1
Prog 4 Bestuur	557	661	-104	19
Prog 5 Overhead	5.621	5.690	-69	1
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	195.182	196.579	-1.398	1
Gerealiseerd resultaat	-298.242	-295.716	-2.526	1

Toelichting onderschrijding baten

Onderstaand een analyse van de onderschrijdingen per programma:

Programma Leefbaarheid

De onderschrijding wordt veroorzaakt doordat de werkelijke baten lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit geldt voor de taakvelden parkeerbelasting, sportaccommodaties en begraafplaatsen & crematoria en openbaar groen & recreatie en milieubeheer.

Programma Aantrekkelijke stad

De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat door lagere lasten de toename van de boekwaarde in werkelijkheid ook minder dan begroot is en de werkelijke grondverkopen binnen de grondexploitaties lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit geldt voor de taakvelden fysieke bedrijfsinfrastructuur en grondexploitatie (niet bedrijventerreinen). In paragraaf 4.7 grondbeleid is een nadere analyse hiervan te vinden.

Conclusie

Bovengenoemde onderschrijdingen passen binnen het bestaande door de raad vastgestelde beleid c.q. binnen wettelijke kaders. Het begrotingscriterium komt niet in het geding. Voor een nadere verklaring van de onderschrijdingen wordt verwezen naar de analyse van de baten en lasten op hoofdlijnen op het programma - en taakveldniveau (paragraaf 5.7).

5.8.3 Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Voor investeringen moet op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in de toelichtingen op de programmarekening eveneens een analyse van de overschrijdingen op de afgesloten investeringen worden gemaakt. In de onderstaande tabel geven wij de investeringen weer waarvoor we geen voorziening hebben getroffen en welke in 2023 nog niet zijn afgesloten. De investeringen waarbij er ook sprake is van een overschrijding (begroot versus werkelijk) lichten wij nader toe. Voor een overzicht van de investeringen 2023 van alle programma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 3. Voor elk programma (indien van toepassing) is er een onderdeel investeringen. Daar geven we de investeringen weer.

Investeringen

De overschrijdingen van onderstaande investeringen hebben betrekking op het programma leefbaarheid.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Budget	Besteding	Restant
Riolering Singel 3	2.436	2.662	-226
Riool Schoonenburg Groot Abeele fase 5+6	1.483	1.585	-102
Herinrichting Noorderbegraafplaats cyclisch ruimen	127	139	-12
Herinrichting Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg/Edisonweg-deel subs PZ	0	1	-1
Riolering Van Dishoekstraat e.o.	50	86	-36
Aanpassing begraafcapaciteit Noorderbegraafplaats	204	206	-2
Vorbereiding nieuwbouw school Scheldekwardier	50	63	-13
Vorbereiding infrastructuur maatregelen diverse locaties	45	47	-2
Vorbereiding herinrichting boulevards Evertsen en Bankert	180	227	-47
Veegmachine SO18	185	209	-24
Veegmachine SO19	185	209	-24
Riolering Kromwegesingel	447	521	-74
Totaal	5.391	5.953	-562

Toelichting overschrijding investeringen

Onderstaand een analyse van de overschrijdingen van het programma leefbaarheid:

Riolering Singel 3

De overschrijding van het krediet Riolering Singel 3 heeft betrekking op extra noodzakelijke werkzaamheden grondverzet en boringen, welke niet waren geraamd. Daarnaast zijn de kosten voor wegen en groen hoger uitgevallen dan geraamd. In de oude projecten, zoals de Singel 3 zitten elementen van wegen en groen in het Riool krediet. Dit was voorheen ook het bestaande beleid. Vanaf het jaar 2024 wordt een volledige scheiding gemaakt in Riool, Wegen en Groen met afzonderlijke stelposten voor de investeringen op deze gebieden.

Riool Schoonenburg Groot Abeele fase 5+6

De oorzaak van de overschrijding is: Om een nog robuuster toekomstbestendig hemelwaterafvoersysteem te maken is besloten om een extra HWA-leiding richting Koopmansvoetpad aan te brengen. In verband met de ligging van waterleiding moest het werk in meerdere fasen uitgevoerd worden en was het noodzakelijk om extra koppelingen in de riolering te maken. In de Hunzestraat zou een hoofdtransportwaterleiding door DNWG vernieuwd worden echter bij nader inzien bleek dit niet te kunnen. Ten gevolge hiervan moest het riool onderdoor de leiding worden geboord. Het grote project Schoonberg Groot Abeele is afgesloten in 2023.

Herinrichting Noorderbegraafplaats cyclisch ruimen

Betreft een marginale overschrijding.

Herinrichting Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg/Edisonweg-deel subs PZ

Betreft een marginale overschrijding.

Riolering Van Dishoeckstraat e.o.

De oorzaak van de overschrijding is: Dit betreft een voorbereidingskrediet voor het rioleringsproject. Wij hebben pas bij de onderzoeksfase door wat er nodig is als voorbereidingskosten voor de scheiding van wegen, groen en riool. De extra kosten zijn vooral ontstaan voor wegen en groen. Na de voorbereidingen wordt het voorbereidingskrediet volledig leeg geboekt en wordt wegen en groen in een apart krediet geladen. De extra kosten in de voorbereiding zit voor 80% bij wegen.

Aanpassing begraafcapaciteit Noorderbegraafplaats

De overschrijding wordt veroorzaakt doordat er meer interne uren zijn doorbelast op het krediet dan van te voren begroot.

Voorbereiding nieuwbouw school Scheldekwartier

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere advies- en onderzoekskosten dan begroot. Het betreft hier een voorbereidingskrediet.

Voorbereiding infrastructuur maatregelen diverse locaties

Betreft een marginale overschrijding.

Voorbereiding herinrichting boulevards Evertsen en Bankert

De overschrijding wordt veroorzaakt door meer belaste uren dan begroot en meer toegerekende kosten aan overhead. Het betreft hier een voorbereidingskrediet.

Veegmachine SO18

De overschrijding wordt veroorzaakt doordat de aanschafwaarde hoger is uitgevallen dan begroot.

Veegmachine SO19

De overschrijding wordt veroorzaakt doordat de aanschafwaarde hoger is uitgevallen dan begroot.

Riolering Kromwegesingel

De overschrijding wordt veroorzaakt door meer belaste uren dan begroot en meer toegerekende kosten aan overhead. In het project (voorbereidingskrediet) zijn er naast lasten voor riolering ook lasten voor wegen en groen meegenomen. De kosten voor wegen zijn hoger uitgevallen dan geraamd. In de oude projecten, zoals de Kromwegesingel, zitten elementen van wegen en groen in het Riool krediet. Dit was voorheen ook het bestaande beleid. Vanaf het jaar 2024 wordt een volledige scheiding gemaakt in Riool, Wegen en Groen met afzonderlijke stelposten voor de investeringen op deze gebieden.

Conclusie

De oorzaak van de overschrijdingen van de investeringen zijn toegelicht en hebben betrekking op bestaand beleid. Het begrotingscriterium komt niet in het geding.

5.9 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld

De taakvelden zijn ingericht conform de “Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 april 2016, nr. 2016-0000217051, houdende vaststelling van de voor de uitvoeringsinformatie te gebruiken taakvelden en regeling van de verstrekking van de informatie voor derden (Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden)”.

Als verdelingsprincipe is ieder subproduct gekoppeld aan enerzijds een product en anderzijds een taakveld. Een product kan uit meerdere subproducten en daarmee ook taakvelden bestaan. De producten zijn toebedeeld aan de verschillende programma's.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Begroting			Realisatie			Saldo		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	2.851	0	2.851	2.730	-68	2.662	121	68	189
0.10 Mutaties reserves	23.625	8.031	15.593	43.608	-9.245	34.362	-19.983	1.214	-18.769
0.11 Resultaat van de rekening	1.920	0	1.920	0	0	0	1.920	0	1.920
0.2 Burgerzaken	2.891	557	2.334	2.861	-593	2.267	31	36	67
0.3 Beheer ovg gebouwen en gronden	147	6	141	149	-1	148	-2	-5	-7
0.4 Overhead	21.164	5.621	15.543	21.809	-5.690	16.119	-645	69	-576
0.5 Treasury	28	5.972	-5.944	476	-6.349	-5.874	-447	377	-70
0.61 OZB woningen	1.653	7.070	-5.417	1.613	-7.017	-5.404	40	-53	-13
0.62 OZB niet-woningen		8.678	-8.678		-8.683	-8.683	0	5	5
0.63 Parkeerbelasting	487	2.451	-1.963	391	-2.277	-1.886	97	-174	-77
0.64 Belastingen overig		728	-728		-668	-668	0	-60	-60
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	0	171.445	-171.445	0	-172.597	-172.597	0	1.152	1.152
0.8 Overige baten en lasten	165	0	165	0	0	0	165	0	165
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	18	0	18	-3	0	-3	21	0	21
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.775	1.088	2.687	3.775	-1.088	2.687	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.006	0	2.006	1.984	-132	1.851	22	132	154
2.1 Verkeer en vervoer	10.609	1.033	9.576	10.492	-1.425	9.067	117	392	509
2.2 Parkeren	939	710	230	1.294	-723	570	-354	14	-341
2.3 Recreatieve havens	33	35	-2	1	-44	-43	31	9	41
2.4 Economische havens en waterwegen	1.107	421	687	1.010	-470	541	97	49	146
3.1 Economische ontwikkeling	625	120	505	632	-125	507	-7	5	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.710	8.134	-424	912	-1.847	-935	6.798	-6.287	511
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	182	160	22	180	-152	28	3	-8	-6
3.4 Economische promotie	1.052	1.530	-478	864	-1.524	-660	188	-6	182
4.2 Onderwijshuisvesting	4.329	561	3.768	4.814	-333	4.481	-486	-228	-713
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.057	1.727	1.330	2.904	-1.648	1.255	153	-78	75
5.1 Sportbeleid en activering	1.798	540	1.258	2.287	-952	1.335	-490	412	-78
5.2 Sportaccommodaties	2.633	1.150	1.483	2.714	-1.060	1.654	-81	-90	-171
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	704	42	663	587	-42	545	118	0	118
5.4 Musea	898	15	882	982	-23	960	-85	7	-77
5.5 Cultureel erfgoed	323	15	308	300	-24	276	23	10	32
5.6 Media	784	45	740	764	-133	631	20	88	108
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	4.343	349	3.994	4.141	-306	3.835	202	-43	159
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	12.235	7.365	4.870	9.320	-7.871	1.449	2.916	505	3.421
6.2 Wijkteams	7.857	88	7.769	7.965	-630	7.335	-108	542	434
6.3 Inkomensregelingen	36.288	27.307	8.981	34.296	-27.018	7.278	1.991	-289	1.703
6.4 Begeleide participatie	21.527	341	21.187	20.866	-250	20.617	661	-91	570
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.391	176	2.216	2.507	-31	2.476	-116	-145	-260
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.055	458	4.598	5.209	-369	4.840	-154	-88	-242
6.71b Begeleiding (WMO)	4.898	0	4.898	4.608	0	4.608	291	0	291
6.71c Dagbesteding (WMO)	2.228	0	2.228	1.987	0	1.987	241	0	241
6.72a Jeugdhulp begeleiding	3.537	0	3.537	2.829	0	2.829	708	0	708
6.72b Jeugdhulp behandeling	2.304	0	2.304	1.973	0	1.973	331	0	331
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	3.472	0	3.472	3.848	0	3.848	-375	0	-375
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf ovg	230	0	230	339	0	339	-109	0	-109
6.73a Pleegzorg	1.662	0	1.662	2.037	-37	2.000	-375	37	-338
6.73b Gezinsgericht	665	0	665	663	0	663	2	0	2
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.902	0	2.902	3.057	0	3.057	-155	0	-155
6.74a Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	3.220	0	3.220	3.259	0	3.259	-39	0	-39
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	1.295	0	1.295	1.059	0	1.059	236	0	236
6.74c Gesloten plaatsing	449	0	449	593	0	593	-144	0	-144
6.81a Beschermd wonen (WMO)	38.781	887	37.893	22.702	-430	22.272	16.079	-458	15.621
6.81b MO en VO (WMO)	12.692	227	12.465	13.806	-429	13.377	-1.114	202	-912
6.82a Jeugdbescherming	1.538	0	1.538	1.507	0	1.507	31	0	31
6.82b Jeugdreclassering	187	0	187	206	0	206	-20	0	-20
7.1 Volksgezondheid	2.571	292	2.279	2.312	-119	2.194	259	-174	85
7.2 Riolering	4.661	6.403	-1.742	4.917	-6.561	-1.644	-256	157	-98

7.3 Afval	5.270	8.591	-3.321	5.808	-8.593	-2.785	-537	2	-535
7.4 Milieubeheer	2.836	955	1.881	2.343	-474	1.869	493	-481	12
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	601	601	0	617	-546	71	-16	-55	-71
8.1 Ruimtelijke ordening	1.927	798	1.129	2.270	-3.568	-1.298	-343	2.770	2.427
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	18.184	22.588	-4.404	15.057	-21.607	-6.550	3.127	-982	2.146
8.3 Wonen en bouwen	2.949	965	1.984	3.027	-1.190	1.837	-78	225	148
	306.274	306.274	0	295.258	-304.962	-9.704	11.015	-1.312	9.704

5.10 Verdelingsprincipe taakvelden

5.10 Verdelingsprincipe taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Saldo 2023
Prog 1 Leefbaarheid	
0.10 Mutaties reserves	-29
0.63 Parkeerbelasting	-77
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	154
2.1 Verkeer en vervoer	509
2.2 Parkeren	-341
2.3 Recreatieve havens	41
2.4 Economische havens en waterwegen	146
4.2 Onderwijshuisvesting	-713
5.2 Sportaccommodaties	-171
5.7 Openb.groen en(openlucht)recrea	159
7.2 Riolering	-98
7.3 Afval	-535
7.4 Milieubeheer	12
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-71
Totaal Prog 1 Leefbaarheid	-1.015
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	
0.10 Mutaties reserves	-2.339
0.3 Beheer overige gebouw. en grond.	-7
3.1 Economische ontwikkeling	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.067
3.3 Bedr.loket en bedrijfsregelingen	-6
3.4 Economische promotie	206
5.3 Cult.presentatie, prod.particip.	118
5.3.3 Kunst- en cultuureducatie	0
5.3.5 Overig	0
5.4 Musea	-2
5.4.1 Musea	-76
5.5 Cultureel erfgoed	32
5.6 Media	108
5.6.3 Lokale pers en omroep	0
8.1 Ruimtelijke ordening	2.427
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	1.590
8.3 Wonen en bouwen	148
Totaal Prog 2 Aantrekkelijke Stad	3.266
Prog 3 Sociale Samenhang	
0.10 Mutaties reserves	-16.535
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	75
5.1 Sportbeleid en activering	-78
6.1 Samenkr. en burgerparticipatie	3.421
6.2 Wijkteams	434
6.3 Inkomensregelingen	1.703
6.4 Begeleide participatie	570
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-260
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	-242
6.71b Begeleiding (WMO)	291
6.71c Dagbesteding (WMO)	241
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	708
6.72b Jeugdhulp behandeling	331
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-375
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf ovg	-109
6.73a Pleegzorg	-338

Exploitatie	Saldo 2023
6.73b Gezinsgericht	2
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-155
6.74a Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	-39
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	236
6.74c Gesloten plaatsing	-144
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	15.621
6.81b MO en VO (WMO)	-912
6.82a Jeugdbescherming	31
6.82b Jeugdreclassering	-20
7.1 Volksgezondheid	85
Totaal Prog 3 Sociale Samenhang	4.542
Prog 4 Bestuur	
0.1 Bestuur	189
0.10 Mutaties reserves	134
0.11 Res. van de rek. baten en last.	1.920
0.2 Burgerzaken	67
0.8 Overige baten en lasten	0
Totaal Prog 4 Bestuur	2.310
Prog 5 Overhead	
0.4 Overhead	-576
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	
0.10 Mutaties reserves	0
0.5 Treasury	-70
0.61 OZB woningen	-13
0.62 OZB niet-woningen	-5
0.64 Belastingen overig	60
0.7 Alg.uitk. en overig uitk.gem.fnd.	1.152
3.4 Economische promotie	24
Totaal Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	990
Prog 7 Onvoorzien	
0.8 Overige baten en lasten	165
Prog 8 Vennootschapsbelasting (VpB)	
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	21
Gerealiseerd resultaat	9.704

5.11 SiSa bijlage

SiSa bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
			€ 5.331.920	€ 0	€ 0	€ 608.578	€ 22.471	€ 144.317
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>					
			€ 0	€ 88.410	€ 6.195.696	€ 10.141.465		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toelagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)

Gemeenten		Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
14	146			10	33	Ja	Ja
Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten
Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10				
N.V.T.	Nee						
Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	
Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16		
€ 4.809	€ 4.809			€ 0	€ 0		
Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen		
Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle R Indicator: B2/22		
€ 5.320	€ 55.480	€ 34.680	€ 114.444	€ 17.950	€ 4.488		
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal			

			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/24</i>	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/25</i>	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/26</i>	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27</i>		
			€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 49.297		
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01</i>	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise <i>Aard controle R Indicator: C41B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C41B/04</i>	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05</i>	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06</i>	
			1 030009 Provincie Zeeland	€ 45.000	€ 45.000	€ 27.013	2	2	
			Kopie provinciecode <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07</i>	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09</i>				
			1 030009 Provincie Zeeland	0	Nee				
BZK	C44	Pakket 'Wind in de zeilen': Fiche1D Fysieke ontwikkeling kenniswerf Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C44/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/02</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/03</i>	Toezegging afwijking (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/04</i>			

			€ 120.517	€ 286.706	Nee	Nee		
BZK	C48	Regeling specifieke uitkeringen Wind in de Zeilen	Naam fiche	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per fiche	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C48/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/05</i>	
			1 1F Bereikbaarheid	€ 114.361	€ 289.777	Nee	Nee	
			2 1I Arbeidsmarkt	€ 0	€ 53.200	Nee	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/06</i>								
			Nee					
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			20	€ 7.177	€ 7.177	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaf faire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld

		Gemeenten		afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie					
			<i>Aard controle R Indicator: C72/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C72/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C72/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/06</i>	
			€ 368.295	€ 758.164	0	0	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/07</i>						
			Nee						
BZK	C75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)		
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/05</i>		
		1	060715 Gemeente Terneuzen	153643	Identiteit en Participatie	€ 0	€ 0		
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09</i>			

			1 060715 Gemeente Terneuzen	€ 10.000	€ 0	0		
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 46.009	€ 0	1	518	193	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/06</i>
			1 LAI23-03615379	€ 0	0	0	0	€ 0
			2 LAI23-03615379 7757313	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige	Eindverantwoording (ja/nee)		

		bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling		ventilatiemaatregelen				
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C94/10</i>			
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		2	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C105/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/04</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C105/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C105/06</i>
		1	<i>Kop Keersluis</i>	0	Ja	0	Ja	€ 0
		2	<i>Admiraliteit</i>	0	Ja	0	Ja	€ 0
		3	<i>Singel</i>	0	Ja	0	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/11</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C105/12</i>
		1	<i>Kop Keersluis</i>	€ 0	Ja		0	Ja
		2	<i>Admiraliteit</i>	€ 0	Ja		0	Ja
		3	<i>Singel</i>	€ 0	Ja		0	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/14</i>				
		1	<i>Kop Keersluis</i>	Nee				

			2 <i>Admiraliteit</i>	Nee					
			3 <i>Singel</i>	Nee					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
				<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i>	
				€ 446.752	€ 816.943	€ 348.386	€ 0	€ 753.055	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/09</i>			
			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0			
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		

			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 118.179	€ 0	€ 0	€ 0	€ 162.787	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0		
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 BSV/22/250	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSV/22/0251	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/22/0252	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

			verantwoordingsinformatie	verantwoordingsinformatie	verantwoordingsinformatie	verantwoordingsinformatie	verantwoordingsinformatie	verantwoordingsinformatie
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12</i>
			1 BSV/22/250	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2 BSV/22/0251	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			3 BSV/22/0252	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 030009 Provincie Zeeland	31177331	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 030009 Provincie Zeeland	31177331	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 030009 Provincie Zeeland	31177331	5000005233	Nee		

lenW	E58B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E58B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/05</i>
			1 030009 Provincie Zeeland	bodemsaneringsproject Edisonweg 142282 Noord (locaties 1C1 t/m 1C7)	€ 0	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/06</i>				
			Nee				
lenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E83B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05</i>
			1 030009 Provincie Zeeland	Subsidie voor bodemsaneringsproject Edisonweg Noord (locaties 1C1 t/m 1C7) in Vlissingen; aanpassing	€ 0	€ 0	Nee

			Kopie projectnaam / nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E83B/06</i>	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E83B/07</i>	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E83B/08</i>		
			1 Subsidie voor bodemsaneringsproject Edisonweg Noord (locaties 1C1 t/m 1C7) in Vlissingen; aanpassing	Nee	Project wordt in 2024 uitgevoerd		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E83B/09</i>				
			Nee				
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>	
			1 344 Het volwaardig afwaarderen van een	Nee	0		

			GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>
			€ 47.969	€ 30.636	€ 0	€ 78.605	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</i>					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie

			<p>Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i></p>	<p>Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i></p>	<p>Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (VWWIK)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i></p>	<p>Gemeente I.7 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i></p>	<p>Gemeente I.7 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i></p>	<p>kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i></p>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			<p>Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag ffaire Gemeente Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i></p>	<p>Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i></p>				
			€ 0	Nee				
SZW	G2A	<p>Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022</p> <p>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordden hier het totaal (jaar T-1)</p> <p>(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)</p>	<p>Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen</p>	<p>Besteding (jaar T-1) algemene bijstand</p> <p>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.1 Participatiewet (PW)</p>	<p>Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)</p> <p>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.1 Participatiewet (PW)</p>	<p>Besteding (jaar T-1) IOAW</p> <p>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p>	<p>Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)</p> <p>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p>	<p>Besteding (jaar T-1) IOAZ</p> <p>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte</p>

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/05</i>	<i>gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/06</i>
1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 23.118.443	€ 465.364	€ 919.430	€ 868	€ 81.970		
2								
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/12</i>		
1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 290.222	€ 56.401	€ 0	€ 524.893		
2								
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)				
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>				

			Indicator: G2A/13	Indicator: G2A/14	Indicator: G2A/15	Indicator: G2A/16		
			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 58.252	€ 0		
			2					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire					
Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente					
<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>				
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)

		kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/06</i>
	1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 37.581	€ 3.110	€ 17.393	€ 0	€ 0
	2						
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/12</i>
	1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	2						

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		

5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>
			<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0

			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)
		<p>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.</p>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle n.v.t.</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4A/01</i>	<i>Indicator: G4A/02</i>	<i>Indicator: G4A/03</i>	<i>Indicator: G4A/04</i>	<i>Indicator: G4A/05</i>
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 1.361	€ 0	€ 3.615	€ 72.273
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 297	€ 0	€ 3.516	€ 22.385
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.882	€ 0	€ 9.166	€ 26.106
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 959	€ 0	€ 4.025	€ 919
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 1.190	€ 0	€ 889	€ 169
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)	

		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Aard controle R Indicator: G4A/07	Aard controle R Indicator: G4A/08	Aard controle R Indicator: G4A/09
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Aard controle R Indicator: G4A/11	Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Aard controle R Indicator: G4A/13
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>
			€ 384.673	€ 0	Ja
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>
			€ 0	€ 0	Nee
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/03</i>			
			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 0			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie				
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 706.834	€ 399.998				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 1.1 Onroerende zaken-nieuwbouw	€ 69.853	€ 69.853	€ 0	€ 0	
			2 1.3 onroerende zaken-onderhoud	€ 118.164	€ 118.164	€ 0	€ 0	

			3	2.2 roerende zaken- dienstverlening derden	€ 33.293	€ 0	€ 33.293	€ 0	
			4	2.3 roerende zaken- beheer en exploitatie	€ 116.085	€ 0	€ 116.085	€ 0	
			5	3.1 Mengpercentage	€ 62.603	€ 0	€ 0	€ 62.603	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
				Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>	
			1 Beschikingsnr. 1042318	€ 56.575	€ 0	€ 56.681	€ 0	€ 223.573	
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>					
			1 Beschikingsnr. 1042318	Ja					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>			
			€ 0	€ 8.033	Ja	Ja			
VWS	H22	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kinder mishandeling 2022	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Gerealiseerde activiteit aanstellen regionaal projectleider voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis'	Toelichting (Toelichting verplicht indien bij H22/03 "Nee" is ingevuld)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	

		Gemeenten	Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	in het jaar 2022? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H22/01	Aard controle R Indicator: H22/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H22/06
			€ 37.376	€ 75.000	Ja		Nee	Ja
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 36.231	€ 16.834	€ 7.246	€ 16.834	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 249.434	€ 208.960	€ 40.474	€ 208.960	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 55.740	€ 22.785	€ 11.148	€ 22.785	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 41.805	€ 11.908	€ 8.361	€ 11.908	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 19.509	€ 3.774	€ 3.902	€ 3.774	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 48.772	€ 25.738	€ 9.754	€ 25.738	Ja
			7 Valpreventie	€ 143.529	€ 48.860	€ 28.706	€ 48.860	Ja
			8 Leefomgeving	€ 27.870	€ 71.896	€ 5.574	€ 71.896	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.967	€ 3.285	€ 1.393	€ 3.285	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 101.725	€ 55.580	€ 20.345	€ 55.580	Ja
			11 Mantelzorg	€ 27.870	€ 4.735	€ 5.574	€ 4.735	Ja

	12	Eén tegen eenzaamheid	€ 27.870	€ 22.170	€ 5.574	€ 22.170	Ja
	13	Welzijn op recept	€ 15.328	€ 9.191	€ 3.066	€ 9.191	Ja
	14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 6.967	€ 297	€ 1.393	€ 297	Ja
	15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 24.804	€ 5.252	€ 4.961	€ 5.252	Ja
		Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)?				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
	1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
	2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
	3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.				
	4	Kansrijke Start	N.v.t.				
	5	Mentale Gezondheid	N.v.t.				
	6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
	7	Valpreventie	N.v.t.				
	8	Leefomgeving	N.v.t.				
	9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
	10	Versterken sociale basis	N.v.t.				
	11	Mantelzorg	N.v.t.				
	12	Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
	13	Welzijn op recept	N.v.t.				
	14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
	15	Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
		Eindverantwoording (Ja/Nee)					

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/09</i>				
			Nee				
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		
				<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/03</i>		
			MEOZ23019	€ 839.960	€ 387.464		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H32/06</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: H32/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/08</i>			
1	Vrijburgbad	€ 839.960	€ 387.464	Ja			
2							

5.12 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 14 maart 2024 vastgestelde normenkader 2023 van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.952.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties **niet** rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Rechtmatigheidscriteria	Bedrag (fout)
1. Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 1.723.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 563.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 2.286.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 2.286.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
2. Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 614.454
3. Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium	
Verstreckte uitkeringen	€ 276.000
Totaal van onrechtmatigheden	€ 3.176.454

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV (november 2023) en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5.13 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CV

Deloitte Accountants B.V.
Park Veldzicht 25
4336 DR Middelburg
Postbus 7056
4330 GB Middelburg
Nederland
Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Vlissingen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Vlissingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeente Vlissingen op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2023.
- De balans per 31 december 2023.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat door de gemeenteraad is vastgesteld op 24 februari 2022, het normenkader van 14 maart 2024 en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Vlissingen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.952.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale

lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol vastgesteld met het besluit d.d. 24 februari 2022.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het internebeheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij constateren dat het college van burgemeester en wethouders beschikt over een geformaliseerde frauderisicoanalyse.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

- Op basis van deze werkzaamheden en het in de controlestandaarden veronderstelde risico, hebben wij de veronderstelde frauderisico's overwogen met betrekking tot het doorbreken van internebeheersmaatregelen door het management, inclusief of er indicaties zijn voor tendentie bij het management van de entiteit die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.
- Het risico dat de Europese aanbestedingsvoorschriften niet worden nageleefd, waardoor bevoordeling van partijen kan plaatsvinden.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd:

- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van deze frauderisico's waren gericht op een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne-beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.
- Wij hebben aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, de onderbouwing van eventuele significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering, het beoordelen van schattingen bij vooral de waardering van de grondexploitatie op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het voorgaande boekjaar), en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de jaarrekening aangebrachte aanpassingen.
- Het toetsen of de daarvoor in aanmerking komende opdrachten Europees zijn aanbesteed.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen

zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de concerncontroller, de coördinator Planning & Control en de financieel adviseurs) en de audit commissie.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeente door inlichtingen in te winnen bij het college van burgemeester en wethouders en, het lezen van notulen en van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is de gemeente onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeente en de complexiteit van de Europese aanbestedingsrichtlijnen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter.

Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeente dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten.

Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en het college van burgemeester en wethouders, en, in voorkomend geval, de gemeenteraad vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden, en de verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad met betrekking tot de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie en de afweging of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder, zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'.

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de concerncontroller, de coördinator Planning & Control en de financieel adviseurs) en de auditcommissie of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen rekening houdend met de aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Voorwoord.
- Algemeen, waaronder de financiële positie en de kerngegevens van de gemeente.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV voor het jaarverslag is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet

(hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de

specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen, en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 24 februari 2022, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 14 maart 2024, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie

die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 14 juni 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

5.14 Ondertekening jaarrekening

Deze rekening is opgemaakt ingevolge artikel 197 e.v. van de Gemeentewet. Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Vlissingen verklaren dat vorenstaande rekening op 3 juli 2024 is aangeboden en bij de gemeente, gedurende 14 dagen ter lezing, neergelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld is.

Burgemeester en wethouders voornoemd,

Vastgesteld door de raad van de Gemeente Vlissingen in zijn openbare vergadering van 3 juli 2024.

De voorzitter,

drs. A.R.B. van den Tillaar

De griffier,

Mr. F. Vermeulen

